NADERE AANVULLINGEN EN VERBETERINGEN

OP DE

BIJDRAGEN

TOT DE KENNIS VAN HET

MIDDEN MALEISCH

(BĔSĔMAHSCH EN SĔRAWAJSCH DIALECT)

DOOR

O. L. HELFRICH.

LAMPONGSCHE DWERGHERTVERHALEN

DOOR

O. L. HELFRICH.

VERHANDELINGEN

VAN HET

Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

DEEL LXI.

Derde en vierde stuk.

3^d x 4^e

BATAVIA,
ALBRECHT & Co.

's HAGE,
M. NIJHOFF.

1915

NADERE AANVULLINGEN EN VERBETERINGEN

OP DE

BIJDRAGEN

TOT DE KENNIS VAN HET

MIDDEN-MALEISCH.

WOORDENLIJST.

Pag. 3 sub: »II 'aban'aban"; bij te voegen: zie ook pag. 145 n°. 67.

Pag. 3 sub: 'aboe; staat: »ascb"; moet zijn: »asch"; bij te voegen: »ngaboe 'a*gr*angka(n), geheel tot asch verbranden".

Pag. 3 bij te voegen tusschen de woorden: »'ab*o*q" en »'adakan": »'adaj; 'adaj'aj, uitroep van schrik of verwondering".

Pag. 3 sub: »'adakan" bij te voegen tusschen de woorden: »eerenaam" en »bijnaam": (zooals: »kalipah, radin, pangiran").

Pag. 3 bij te voegen tusschen de woorden: »'adakan" en »'adan": »'adam; Adam; 'adam ngan 'oewĕ, Adam en Eva".

Pag. 3 sub: »'adan" achter het woord »bloemstengel" bij te voegen: »inz. van den arenpalm".

Pag. 3 sub: »'adang"; bij te voegen: »II pĕngadangan, eene kleine uitstalling langs den weg, waar inz. eetwaren ten verkoop worden aangeboden."

Pag. 4 sub: »'ad*i*q"; bij te voegen: »ad*i*q sanaq; (in engeren zin) afstammelingen van één grootvader".

Pag. 4 sub: »'adjang"; bij te voegen achter »bak"; ook het maal dat de schotel of bak inhoudt; verder bij te voegen achter »huiswaarts gaan"; sĕ'adjangan (ook sĕ*gr*adjangan) uit één schotel of bak eten.

Pag. 4 sub: »'adjar"; bij te voegen: »II optrekken van eene hengelroede".

Pag. 4 bij te voegen tusschen de woorden: »adj*o*ng" en »adj*o*r": »'adj*o*k; nabootsen, naäpen".

Pag. 4 sub: »'agas"; staat: »vlieg"; moet zijn: »muskiet".

Pag. 5 sub: »'ag*o*ng"; bij te voegen: »II ngag*o*ngka(n), bevestigen volgens de adat van een hoofd in zijne waardigheid, waarbij een feest wordt gegeven".

Pag. 5 sub: »'ajam"; bij te voegen tusschen »toewĕ boedjang (B)" en »en": »de toewĕ gad*i*s (*B*)". Verder bij te voegen achter »til*o*l"; »'ajam'ajaman; e. s. v. kinderspel".

Pag. 5 sub: »'aj*i*q"; bij te voegen: »'aj*i*q (*B*. ['aj*i*'ăq (S)] soesoe, zog; 'aj*i*q (B)

['aji'āq (S)] sĕnaw, het vocht dat zich bevindt in de geledingen van een bamboe".

Pag. 5/6 sub: »'akagr"; te doen vervallen: »djanggot kĕli" en »simbagr koebong".

Pag. 6 bij te voegen tusschen de woorden: »'alamkari" en »'alap": »'alang"; ons »honk".

Pag. 6 sub: »'alap"; bij te voegen: »ook glinsterend; zie verder sub koening".

Pag. 6 sub: »'alih (B)"; bij te voegen: »ngalih koelĕ (B) [ngali'ăh koelaw (S)] huwen van een meisje, wier verloofde overleden is" (zie: koelĕ).

Pag. 6 bij te voegen tusschen de woorden: »'alih" en »alimoeran": »'alikom, de menschelijke vrucht in de vierde maand der zwangerschap".

Pag. 6 sub: »'alit" bij te voegen: »II klein, staande tegenover »'agong".

Pag. 7 sub: »ampaj"; bij te voegen: »'ampaj'ampaj" een »sĕlindang (zie dit woord), die om den hals wordt geslagen of over den schouder wordt gehangen".

Pag. 7 sub: »'ampĕ (B)"; bij te voegen: »II ook gezegd van palmwijn, die te sterk gegist is".

Pag. 7 sub: »'ampĕlas"; bij te voegen tusschen de worden: »scherpe" en »bladeren": »en ruwe".

Pag. 8 staat sub: »'anaq": »'anaq bĕtjong bĕtjoetjong"; moet zijn: »'anaq bĕgranaq tjong bĕtjoetjong".

Pag. 10 bij te voegen tusschen de woorden: »'anoe" en »'antan": »'antam; slaan".

Pag. 11 sub: »'apĕ"; bij te voegen: »di'apĕ (B) ['apaw (S)] ka(n); wat valt er aan te doen, aan te wijzigen.

Pag. 11 bij te voegen tusschen de woorden: »'api(j)on" en »'apir": »'apil"; hooger beroep.

Pag. 11 bij te voegen tusschen de woorden: »'apit" en »'apong": »'apoj"; zie »'idapan".

Pag. 11 bij te voegen tusschen de woorden: »'apong" en »'apos": »'apoq; 'apoq'apoq, opstijgen van rook".

Pag. 11 bij te voegen tusschen de woorden: »'arap" en »'araq": »'arapan (B) = moekĕ (B).

Pag. 12 sub: 'agri"; bij te voegen tusschen: 'agri na'ăs" en »ongelukkige": »(S)" en tusschen: »de 6e" en »8e": [ook genoemd: na'ăs' 'agong (S)]".

Pag. 13 sub: »'arong" I; te doen vervallen: (?).

Pag. 13 sub: »'atah"; bij te voegen achter »woord": »ongebolsterde korreltjes in graan".

Pag. 13 sub: »'ati"; bij te voegen: »'ati 'ati e. s. v. waterplant inz. in vijvers; 'ati nambi, een kleine woekerplant op bamboe; 'ati roesoh (B), hartzeer".

Pag. 14 bij te voegen tusschen de woorden: »babat" en »babi": »babatan; schoongemaakt van een terrein, van een weg".

Pag. 14 bij te voegen tusschen de woorden: »badjang" en badjĕ": badjak (S); badjak mĕlatjaw = latjaw; badjak mĕlapis = lapis II".

Pag. 14 sub: »badjoe"; staat: »badjoe soeram"; moet zijn: »badjoe soerom"; bij te voegen: »badjoe tjita, katoenen baadje".

Pag. 15 sub: »bakal"; »(?) te doen vervallen".

Pag. 15 sub: »balaj"; staat: »rĕdjong's" (zie dit woord); moet zijn: »rĕdjong's" en »'andaj'andaj's" (zie die woorden).

Pag. 16 sub: »balas"; bij te voegen achter het woord »belooning"; »verplich-

tingen rustende op »'anaq bĕlaj" en »mĕradjĕ" (zie die woorden).

Pag. 16 sub: »balaw"; bij te voegen: »balaw pĕnoembaq babi" (*B*) [ook genoemd »pintĕ'ăn djĕmĕ di talang" (*B*), de lans welke door den meester bij het uithuwelijken van zijne dochter bij »'adat koelĕ" (zie dit woord) aan den slaaf ten geschenke moest worden gegeven.

Pag. 16 sub: »balĕ"; bij te voegen: »V balĕ (B) [sĕndjataw (S)], klinker" (taalk.).

Pag. 16 sub: »bal*i*q V"; bij te voegen: »tot elkander terugkeeren van gescheiden echtgenooten".

Pag. 16 sub: »bambap"; bij te voegen: »II het neervallen van een zwaar voorwerp op een lichter voorwerp, van een voorwerp van groote afmeting op een voorwerp van kleine afmeting".

Pag. 17 sub: »bandjaran II"; bij te voegen: »bandjaran 'o*gr*ang sĕ*gri*q (B) [sĕ*gri*'ăq (S)], kenteeken van armoede".

Pag. 17 staat: »bangk*i*l I = tjangkĕ (B); II = tja*gr*ot'i; moet zijn: »bangk*i*l I = tjangkĕ (B) en = tja*gr*ot; II (ĕ)'mbangk*i*l, het opdreunen van onzedelijke en dubbelzinnige »rĕdjong's" (zie dit woord) bij »gaw*i*'(j)'ăn (B) [zie »gawi II"].

Pag. 18 sub: »basĕ"; bij te voegen: »pĕmbasĕ (B), pĕmbasaw (S); spreekwijze".

Pag. 19 sub: »bat*i*n"; bij te voegen achter het woord: »gehad"; zie ook »rĕndj*i*h".

Pag. 19 sub: »batoe" te doen vervallen het woord: »bĕrandaj"; bij te voegen achter de woorden: »vergezeld van"; »batoe bĕrandaj (ook: batoe gil*i*ngan), gal (nier) steen".

Pag. 19 »bat*ogr* (B); mĕmbat*ogr* = gawi (j)'ăn" te doen vervallen.

Pag. 19 bij te voegen tusschen de woorden: »bĕbaq" en »bĕba*gr*i": »bĕba*gr*; (zelden of nooit in de spreektaal gebezigd) = tjamp*o*r".

Pag. 20 sub: »bĕbatoe"; bij te voegen: »II foetus".

Pag. 20 bij te voegen tusschen de woorden: »bĕbĕl*i*q" en »bĕboekoe": »bĕbĕrasan"; zie: »bak*o*l".

Pag. 20 sub: »bĕd*o*ng"; bij te voegen: »II (S), windsel, luier".

Pag. 20 bij te voegen tusschen de woorden: »bĕgaw" en bĕkataq": »bĕkal, een deel, gedeelte van iets".

Pag. 22 sub: »bĕloelangan"; bij te voegen tusschen de woorden: »op" en »schouder": »hand, voet of".

Pag. 22 bij te voegen tusschen de woorden: »bĕnaloe" en »bĕnam"; »bĕnal*o*h, slijmerige stoelgang bij kinderen".

Pag. 22 sub: »bĕna*gr*"; staat »opreht"; moet zijn: »oprecht".

Pag. 23 sub: »bĕn*i*h"; bij te voegen: »zie ook tjoetj*ogr*".

Pag. 23 staat: »bĕn*o*p (?)" moet zijn: »bĕn*o*p; tĕbĕn*o*p, niet te voorschijn komen".

Pag. 23 »bĕrajaq (grondwoord rajaq ?); kuieren zonder bepaald doel, van de eene plaats naar de andere plaats gaan" te doen vervallen.

Pag. 23 bij te voegen tusschen de woorden: »bĕ*gr*ang" en »bĕrangkĕ"; »bĕrangkaj; het zonder payementen aflossen van een schuld"; zie ook: »sandĕ".

Pag. 23 staat: »bĕrap = ngadap"; lees: bĕrap I = ngadap; zie 'adap; »II bĕrapi (B); het door den »mĕradjĕ" bijwonen van een door den »'anaq bĕlaj"

gegeven feest (zie de woorden »mĕradjĕ" en »'anaq bălaj").

Pag. 23 bij te voegen tusschen de woorden: »bĕgrĕsih" en »bĕgri(j)'ăng": »bĕribiq (B) = 'oepat".

Pag. 23 sub: »bĕringin"; bij te voegen »IV bĕringin doewaw 'apit lawang (S); gezegd van een meisje, dat het middelste kind is uit een echt van drie kinderen, onder wie de oudste en de jongste zoons zijn".

Pag. 24 sub: »bĕtĕri"; bij te voegen achter: »(B)"; »(ook pĕtĕri)".

Pag. 25 sub: »bidaj"; bij te voegen: »II mĕmbidaj (S); een der bewerkingen van de »tĕnggalaw'ăn (zie dit woord)".

Pag. 25 bij te voegen tusschen de woorden: »bidoedari" en »bigan"; »bigal; = bojan".

Pag. 25 sub: »bi(j)'ăsan"; bij te voegen achter »djĕbak"; »ook hengelstok".

Pag. 25 sub: »bikil"; te doen vervallen: »II = kikil (J)" en in de plaats daarvan te stellen: »II ook = bintat".

Pag. 25 sub: »bilang"; bij te voegen: »III zie: djagrom".

Pag. 25 sub: »bimpoh"; bij te voegen: »III een hulptelwoord bij de optelling van kain's".

Pag. 26 bij te voegen tusschen de woorden: »bingkaj" en »bingkas": »bingkang; (zelden of nooit in de spreektaal gebezigd) geaccidenteerd".

Pag. 26 sub: »bintang"; »het vraagteeken te doen vervallen".

Pag. 26 bij te voegen tusschen de woorden: »biring" en »bisan"; »biroe; donkerblauw".

Pag. 27 sub: »boebos"; bij te voegen: »III (mĕ)'mboeboskan tĕbat; een vijver droog laten loopen".

Pag. 27 sub: »boebot"; bij te voegen: »III (mĕ)'mboebot; het uittrekken van de laatste stoppels gras of onkruid op een sawah".

Pag. 27 bij te voegen tusschen de woorden: »boedaq" en »boedi": »boedaw (S) = bangĕ" (B).

Pag. 27 sub: »boedjang"; bij te voegen: »boedjang ngoeloeka(n) groemah, een boedjang, hoofd des huisgezins".

Pag. 27 sub: »boehoq"; bij te voegen tusschen de woorden: »sĕsat" en »bochel": »knobbel".

Pag. 27 sub: »boelan"; staat: »soerot"; moet zijn: »soegrot (soerot)".

Pag. 28 bij te voegen tusschen de woorden: »boelat" en »boeli"; »boelĕ, (gew. beboelĕ); sĕbĕboelĕ, een bundeltje samengebonden bladeren inz. van de »gambiqr" (zie dit woord)".

Pag. 28 sub: »boeling"; bij te voegen achter »boei": »tĕkaw [ook: pĕmasaq (B), pasaq (S)] boeling; het rottantouw van de boei; pandohan (B) [papan (S)] boeling; de plank van de boei".

Pag. 28 bij te voegen tusschen de woorden: »boemi" en »boendĕ"; »boendar; (mĕ)'mboendarka(n), samenvoegen van marga's of doesoen's".

Pag. 29 sub: »boengkoq" staat: boengkoq (D) [boengko'ăq (S)] tjabol?"; moet zijn: »boengkoq (B) [boengko'ăq (S)] tjabol, krom, gebogen van een oud mensch".

Pag. 29 sub: »boenting"; staat: »= (ĕ)'ndoq'inang (B)"; moet zijn: »degene, die de versierde lans bij een der huwelijksceremoniën den bruidegom nadraagt".

Pag. 30 bij te voegen tusschen de woorden: »boeras" en »boeri": »boegrĕ (B); (mĕ)'mboegrĕ, een der ceremoniën na de geboorte van het kind".

Pag. 30 staat: »boeroc"; moet zijn: »boeroe".

Pag. 30 sub: »boer*o*ng"; staat: »kapot"; moet zijn: »kat*o*p"; bij te voegen tusschen de woorden: »poent*o*ng" en »dĕndang": »da*gr*ĕ (B), da*gr*aw (S); duif"; de woorden: »tangkĕtaraw (B), tangkĕtaq'aw (S) te doen vervallen".

Pag. 30 sub: »boe*gr*oq"; staat: »karot"; moet zijn: »ka*gr*ot".

Pag. 30 sub: »boes*o*ng"; de woorden: »boes*o*ng bĕsaq, maag (?) te doen vervallen".

Pag. 31 sub: »boe(w)ăh',; bij te voegen: »boe(w)ăh boel*o*h (*B*) [boelo'ăh (S)] de jonge bladeren van de bamboe".

Pag. 31 sub: »boe(w)ăng"; bij te voegen: »II boe(w)'ăng malang; ten teeken van rouw, de nagels afknippen, het haar afscheren of afknippen en daarna een en ander wegwerpen".

Pag. 31 sub: »boe(w)*i*h"; bij te voegen: »ook de menschelijke vrucht in de tweede maand der zwangerschap".

Pag. 31 sub: »bor*i*h"; te doen vervallen: » = koenj*i*t"; in de plaats daarvan te stellen: »een mengsel van geraspte klapper, kurkuma en sirihkalk".

Pag. 32 sub: »dajaq"; bij te voegen: »ook de beweging van een kind, dat pas begint te loopen".

Pag. 32 sub: »dama*gr*"; bij te voegen achter: »'angkoetan"; »door insecten verzameld".

Pag. 32 sub: »damĕ"; bij te voegen tusschen de woorden: »damĕ" en »pasong": (B) »[damaw (S)]".

Pag. 32 sub: »dandan"; staat: dandanan = sĕ*gr*kaj"; moet zijn: »dandanan; de kleeding en opschik van rondslenterende geurmakers".

Pag. 32 sub: »dangkal"; bij te voegen: »II ook gezegd van een doerianboom, die niet goed in vrucht zit, of welks vrucht weinig vruchtvleesch bevat; III, mager van den bodem.

Pag. 33 staat: »dasar = tĕkĕd*i*r"; moet zijn: »dasar = roepĕ (B)".

Pag. 33 bij te voegen tusschen de woorden: »dĕb*o*r" en »dĕdaq"; »dĕdamboe; het nu eens te voorschijn komen dan weder verdwijnen van een drenkeling".

Pag. 33 bij te voegen tusschen de woorden: »dĕdaq" en »dĕdj*o*t"; »dĕdĕk*o*t; paardenvlieg, horzel".

Pag. 34 staat: »dĕk*o*t; paardenvlieg, horzel"; moet zijn: »dĕk*o*t; bamboezen fluit om vogels te lokken".

Pag. 34 sub: »dĕmb*o*l"; » = garaw" te doen vervallen en in de plaats daarvan te stellen: »uitspreken van woorden als een doofstomme".

Pag. 34 sub: »dĕngdang"; bij te voegen: »II (mĕ)'ndĕndang, eene soort van dans".

Pag. 34 sub: »dĕngar"; »het vraagteeken te laten vervallen".

Pag. 34 sub: »dĕng*o*t"; tusschen de woorden: »dĕng*o*t dĕng*o*t" en »zeuren" bij te voegen: »(ook dĕdĕng*o*t)".

Pag. 35 bij te voegen tusschen de woorden: »dĕp*i*k" en »dĕraj": »dĕp*o*r; op het punt staan te vliegen".

Pag. 35 sub: »dĕ*gr*ali"; bij te voegen: »ook overspel plegen".

Pag. 35 staat: »dĕrodoq (B) = did*i*h (B) (J.)"; moet zijn: »dĕrod*o*k (B) I = did*i*h (B); II (mĕ)'ndĕrod*o*k, rommelen van den buik".

Pag. 36 sub: »did*i*h"; bij te voegen: »did*i*'ăh nassi (S) stijfsel".

Pag. 37 sub: »djadi"; bij te voegen: »III kĕdjadi'ăn, bovennatuurlijk wezen".

Pag. 37 sub: »djalang" bij te voegen: »mĕndjalang, gaan naar iemand, die een feest viert; ook zijne opwachting maken.

Pag. 37 sub: »djaloe"; te doen vervallen: [volgens J. ook: djaloh (B)].

Pag. 37 sub: »djaman"; bij te voegen: »djaman 'inggĕris, het Engelsch bestuur".

Pag. 38 sub: »djandjan"; staat: »bĕdjandjan, onophoudelijk achter elkander (?)" moet zijn: »bĕdjandjan, met tusschenpoozen, niet gelijktijdig, bijv. het niet gelijktijdig beplanten van rijstvelden".

Pag. 39 bij te voegen tusschen de woorden: »djaring" en djagrom"; »djarit, oude doeken voor luiers en windsels gebezigd".

Pag. 39 sub: »djagrom"; bij te voegen »djagrom bilang, naald zonder oog, speld".

Pag. 39 sub: »djawiq"; staat: »kajoe mĕgrpojan"; moet zijn: »kajoe mĕgrampojan (zie kajoe)".

Pag. 39 sub: »djĕbih" bij te voegen: »II, omgekrulde lip".

Pag. 39 sub: »djĕdjaq" bij te voegen: »III (mĕ)'ndjĕdjaq pĕrkarĕ (B), eene zaak aanvangen".

Pag. 39 bij te voegen tusschen de woorden: »djĕdjaq" en »djĕdĕ"; »djĕdjagr = boengaran".

Pag. 39 bij te voegen tusschen de woorden: »djĕling" en »djĕloepong"; »djĕloedjogr e. s. v. tanggoq (zie dit woord)".

Pag. 39 sub: »djĕdjĕloe(w)iq'ăn" staat: »onverzadigd"; moet zijn: »oververzadigd"; bij te voegen: »geluid dat iemand maakt, die vomeeren moet".

Pag. 40 staat: djĕmbagran (B); zie djĕmbaw'ăn" moet zijn: »djĕmbagran (B) = kantjĕ".

Pag. 40 »Het woord »djĕmbaw'ăn; [ook: djĕmbragran (J)] enz., laten vervallen".

Pag. 40 sub: »djĕmĕ"; bij te voegen: »djĕmĕ (B) pĕmakan, veelvraat".

Pag. 40 bij te voegen tusschen de woorden: »djĕngkit" en »djĕngkoegroh": »djĕngkoelong; zie ti(j)ăng".

Pag. 40 sub: »djĕrambah" het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 41 het woord: »djĕrat" te doen vervallen.

Pag. 41 bij te voegen tusschen de woorden: »djĕriwat" en »djĕroemos"; »djĕrmon, nest van een wild varken".

Pag. 41 het woord: »djidjagr" te doen vervallen.

Pag. 41 sub: djindjingan"; I het vraagteeken achter »djindjing I" te doen vervallen; II in plaats van »mati" te lezen: »koelĕ" en in stede van »boedak": »boedaq".

Pag. 41 bij te voegen tusschen de woorden: »djingkaw" en »djirat": »djiq; djiq sĕkĕdjiq, de beweging van iemand, die kreupel loopt".

Pag. 42 sub: »djoegi(j)'ăn" bij te voegen: »ook = ragam".

Pag. 42 sub: »djoelong" te doen vervallen: »eersteling, begin (?)" en in de plaats te stellen: »(mĕ)'ndjoelong = noempang (zie toempang)".

Pag. 42 sub: »djoembang" staat: »bagos"; moet zijn »ilo'ăq (S); zie: 'iloq".

Pag. 42 sub: »djoengot"; het »vraagteeken" te laten vervallen.

Pag. 43 sub: »djoeroe"; bij te voegen: »III afstammelingen van één betovergrootvader".

Pag. 43 staat: »djoewadah"; moet zijn; »djoe(w)'adah".

Pag. 43 bij te voegen tusschen de woorden: »djoeros" en »djoe(w)'adah": »djoe(w)'adjal = nakal".

Pag. 43 staat sub: »doelor = kĕlawaj"; moet zijn: » = bĕdĕngan sanaq (zie: dĕngan IV)".

Pag. 43 bij te voegen tusschen de woorden: »doelor" en »doendang": »doendaj = moedji" van den »djoeroe tinggi; zie die woorden".

Pag. 44 bij te voegen tusschen de woorden: »dorong" en »ĕlang": »ĕgi = pajoe".

Pag. 44 sub: »embal"; het woord »(ĕ)'ndidaw" te plaatsen tusschen: »[ ]".

Pag. 44 sub: (ĕ)'mbĕgrang"; te plaatsen tusschen: »e. s. v." en »otter"; »groote".

Pag. 44 sub: »(ĕ)'mbidang bagi" bij te voegen: »II het maal aangeboden aan diegenen, die bij eene begrafenis van hunne belangstelling hebben blijk gegeven".

Pag. 45 bij te voegen tusschen de woorden: »(ĕ)'mboegroe" en »(ĕ)'mboe-(w)ĕ": »(ĕ)'mboewajĕ (B); overvol van eene rijstschuur".

Pag. 45 sub: »(ĕ)'mbos": »ook: snuiten om iets uit den neus te verwijderen."

Pag. 45 de woorden: »(ĕ)'mpijas.... gewas (?)" te doen vervallen.

Pag. 46 staat: »(ĕ)'ndjĕrmon (ook: »djĕrmon); nest van een wild varken (?)"; moet zijn: »(ĕ)'ndjĕrmon; (mĕ)'ndjĕrmon = njimpang (zie simpang)".

Pag. 46 sub: »(ĕ)'ndoq" bij te voegen: »(ĕ)'ndĕ(ĕ)'ndoq'ăn (B), (ĕ)'ndô'(ĕ)'ndo'ăq'ăn (S); het aanspreken van de moeder bij den naam van haren eersteling, voorafgegaan door het woord »(ĕ)'ndoq (B), (ĕ)'ndo'ăq (S)" bijv. (ĕ)'ndoq (ĕ)'ndo'ăq, Sagoes(j); Rabanoen(m)".

Pag. 46 staat sub: »(ĕ)'ngkoedoe": »pama"; moet zijn: »pamah".

Pag. 47 sub: »(ĕ)'ntah" te doen vervallen de woorden: zie ook: »kĕroe(w)'ăn".

Pag. 47 bij te voegen tusschen de woorden: »(ĕ)'ntĕnta" en »(ĕ)'ntoe(w)ăt": »(ĕ)'ntjam; ngĕntjami, bewerken van getuigen om geen getuigenis à décharge af te leggen".

Pag. 47 bij te voegen tusschen de woorden: »gabol" en »gadak"; »gabos; e. s. v. licht en zacht hout, kurk".

Pag. 47 sub: »gagal"; bij te voegen: »II ongezeggelijk van een kind".

Pag. 48 bij te voegen tusschen de woorden: »gagor" en »gajaq": »ga'iq (B), ga'i'ăq (S); stokoud".

Pag. 48 sub: »gajot" bij te voegen: »II bĕgajot; gezegd van een arme die onderhouden wordt door een doesoengenoot, geen familielid zijnde".

Pag. 48 sub: »galas"; bij te voegen tusschen de woorden: »djangki" en »van": »(zie dit woord)".

Pag. 48 bij te voegen tusschen de woorden: »gamit" en »ganal": »gampal; samengebonden".

Pag. 49 sub: »gantong"; bij te voegen achter het woord: »bakĕ": »(zie dit woord)".

Pag. 49 Te doen vervallen: »gapiq... voorwerpen (?)".

Pag. 49 sub: »garaw" bij te voegen achter »kendidaj": (zie dit woord) en achter »tjĕngkaroh": »(B)".

Pag. 49 bij te voegen tusschen de woorden »gatal" en »gatjol": »gatjit (B); plat drukken".

Pag. 50 sub: »gawi"; bij te voegen achter doodenfeest: »ook het feest zelf".

Pag. 50 bij te voegen tusschen de woorden: »gĕdah" en »gĕdĕbong": »gĕdang = koe(w)ăt I".

Pag. 51 bij te voegen de woorden: »gĕli" en »gĕlinggaman": »gĕligir, mopperen".

Pag. 51 sub: »gĕloebor"; bij te voe-

gen: »II (mĕ)'nggĕloebor; heen en weder schudden van het lichaam".

Pag. 51 staat: »gĕloegoh"; moet zijn: »gĕloegoq".

Pag. 51 te doen vervallen: »gĕloemot, I..... koude (J)" en »II gĕmoeloemot ..... school visch".

Pag. 51 bij te voegen tusschen de woorden: »gĕloempaj" en »gĕloendi": »gĕloempoek; hoop, groep, school".

Pag. 51 sub: »gĕloetar"; bij te voegen: »II zich losrukken; III (mĕ)'nggĕloetar = (mĕ)nggĕloebor (zie: »gĕloebor II")".

Pag. 51 staat sub: »gĕmĕli(j)'oh (B)"; »zich in bochten bewegen (J)" moet zijn: »zich langzaam en in bochten bewegen".

Pag. 52 bij te voegen tusschen de woorden: »gĕmĕli(j)'oh" en »gĕmĕnim": »gĕmĕloemon = gĕloempoek en goembol I".

Pag. 52 sub: »gĕrawĕ"; bij te voegen: »pĕnggĕrawĕ (B), pĕnggĕrawaw (S); iemands liefje; II (mĕ)'nggĕrawĕ (B), ook overspel plegen".

Pag. 52 sub: gĕrgadji"; bij te voegen: »gĕrgadji pĕnĕtaq, groote zaag; gĕrgadji sĕmar, korte zaag".

Pag. 53 sub: »gĕrindĕ', bij te voegen: »II gĕrindĕ (B), (mĕ)nggĕrindĕ, bij onraad op de vlucht gaan van dieven voordat de diefstal heeft plaats gehad".

Pag. 53 bij te voegen tusschen de woorden: »gĕgrisiq" en »gĕgrit": »gĕrit; gĕrit gĕrit, het dansen inz. bij »gawi'ăn" (zie »gawi" II)".

Pag. 53 bij te voegen tusschen de woorden: »gĕroedi" en »gĕroelang": »gĕroegol, houten hok onder eene rijstschuur aangebracht, om daarin krankzinnigen op te sluiten".

Pag. 53 staat: »geroening"; moet zijn: »gĕroening".

Pag. 53 sub: gĕtang"; bij te voegen achter »lĕmang": »(zie dit woord)".

Pag. 53 sub: »gĕtok"; bij te voegen: »gĕtok'ajiq (B), gĕto'ăq 'aji'ăq (S), e. s. v. varkensverschrikker op sawahs".

Pag. 54 bij te voegen tusschen de woorden: »gilir" en »gimbar"; »gilongan (B), (in de spreektaal zelden of nooit gebezigd) = boedi".

Pag. 54 sub: »gimbar"; bij te voegen achter »gandjar": »II".

Pag. 54 bij te voegen tusschen de woorden: »gitar" en »go'ăq": »gitjaq; [in rĕdjong's (zie dit woord) voorkomende] = boehong".

Pag. 55 staat: »goejoe = 'adjok"; moet zijn: »goejoe; gevoel van vermoeidheid, afgematheid".

Pag. 55 sub: »goelaj" het woord »natte" te doen vervallen.

Pag. 55 sub: »goembol" staat: »I = kĕroebong"; moet zijn: »I hoop, groep school".

Pag. 55 bij te voegen tusschen de woorden: »goendaj" en »goendjaq": »goendiq slavin-concubine; boedaq goendiq, een kind uit dat concubinaat geboren".

Pag. 56 sub: »goenong" bij te voegen tusschen: [bĕlirang (S)]" en »vulcaan" »ook goenong mĕrapi"; en achter het woord »vulcaan": »goenong 'api; eereboog van bamboe en jonge klapperbladeren".

Pag. 56 bij te voegen tusschen de woorden: »goepoh" en »goeris": »goeraw, (zelden in de spreektaal gebezigd) (mĕ)'nggoeraw, zich bewegen".

Pag. 56 bij te voegen sub: »goetji" »steenen of aarden pot".

Pag. 56 bij te voegen sub: »goetjoh" »II tindjoe".

Pag. 57 bij te voegen sub: »hoekom"; hoekoman (ĕ)'ntantah; (in de spreektaal niet meer gebezigd), bloedgeld ten bedrage van de halve »bangon", »(zie dit woord)".

Pag. 57 bij te voegen tusschen de woorden: »ibĕ" en 'iboe": »ibĕlis; = bĕlis I".

Pag. 57 bij te voegen tusschen de woorden: »ibong" en »'idang": »'idah; ngidah = sĕmantong II; njĕmantong".

Pag. 57 bij te voegen sub: »'idang II": »'idang 'agri, dagelijks".

Pag. 57 staat sub: »'idap": »pĕmboelĕ" en »sĕmbab"; moet zijn: »pĕrboelĕ" en »njĕmbab".

Pag. 57 bij te voegen sub: »'idap" tusschen de woorden: »bloedspuwing" en »palaq": »'oendangan, eene ziekte door geesten veroorzaakt".

Pag. 58 bij te voegen sub: »'idop"; »'idop malang, gezegd van vrouwen, die steeds levenlooze kinderen ter wereld brengen of wier kinderen op jeugdigen leeftijd sterven".

Pag. 58 bij te voegen sub: »'ikan" tusschen de woorden: »kĕli" en »kĕpagr": »(ook djanggot kĕli)"; en tusschen de woorden: »bilis" en »kĕli": »djĕdjoeong".

Pag. 58 bij te voegen tusschen de woorden: »'ikot" en »'ilaq": 'ilang = lĕngit".

Pag. 58 bij te voegen tusschen de woorden: »'iloq" en »'iman": »'imam; voorganger bij den openbaren godsdienst", en tusschen de woorden: »'iman" en »'imbang": »'imban; 'imban 'imban, nauwlettend, nauwgezet nagaan bijv. of iets ontbreekt".

Pag. 59 bij te voegen sub: »'inang" tusschen de woorden: »toewĕ boedjang (B)" en »bij";: en »toewĕ gadis".

Pag. 59 bij te voegen sub: »'inaq"; »lah lamĕ (B) [lamaw (S)] nginaq matĕ (B), [mataw (S)] 'agri; gezegd van iemand op vergevorderden leeftijd; pĕnginaq'ăn, ook een teeken van rouw".

Pag. 59 sub: »'indĕ'ăn"; dit woord te doen voorafgaan door de woorden: »'indĕ (B), 'indaw (S), meer in gebruik is:".

Pag. 59 bij te voegen tusschen de woorden: »'inggĕ" en »'inggoe": »'inggeris; Engelsch".

Pag. 60 bij te voegen tusschen de woorden: »'ingogr" en »'ini": »'ingsan (B) = tjajĕ (B)".

Pag. 60 bij te voegen tusschen de woorden: »'intar" en »'insan": »'inting; licht niet zwaar".

Pag. 60 bij te voegen sub: »'insan": »II, een scheldwoord".

Pag. 60 bij te voegen sub: »'ipang" achter het woord: »'ipoq": »(zie dit woord)".

Pag. 60 bij te voegen tusschen de woorden: »ipon" en »'ipoq": »'ipong; overrijp van de salivrucht".

Pag. 61 sub: »kadjang" staat: »kadjang boebong"; moet zijn: »kadjang moebongan".

Pag. 61 bij te voegen tusschen de woorden: »kadjang" en »kadji'ăn": »kadji, het uitspreken van een gebed op de begraafplaats".

Pag. 61 sub: »ka'in" bij te voegen tusschen de woorden: »diwan tiq'oelat (B)" en »gindawsoeli" (S): »djĕrmin".

Pag. 62/63 sub: »kajoe"; bij te voegen tusschen de woorden: »gapoq" en »gĕroentang": »gĕlam"; staat: »goeroh (B) . . . . . (zie dit woord)"; lees: goeroh (B), goero'ăh (S), waarvan de vruchten gebruikt worden voor de »pĕgrobatan" (zie dit woord) en het hout voor rijstblok

en stamper"; staat: »marpojan" moet zijn: »mĕ*gr*pojan"; bij te voegen tusschen de woorden: sĕri(j)'ăn" en »singgah": »simba*gr* koeb*o*ng (goed timmerhout)".

Pag. 63 sub: »kakap" bij te voegen: »II = pigang (in de spreektaal zelden gebezigd)".

Pag. 64 bij te voegen tusschen de woorden: »kampang" en »kampĕ'ăn": »kampĕ (B), kampaw (S); ngampĕ (B), ngampaw (S), uitpersen".

Pag. 64 sub: »kamp*i*q" bij te voegen achter het woord »*gr*oembaj": »(zie dit woord)".

Pag. 64 sub: »kandang" bij te voegen achter het woord »salang": »lintang; tĕgaq; rantjang; tanggal*o*ng".

Pag. 64 sub: »kand*i*q", de woorden: »zie koer*o*ngan" te doen vervallen.

Pag. 64 bij te voegen tusschen de woorden: »kant*i*n" en »kantjĕ": »kant*i*p = goent*i*ng".

Pag. 65 bij te voegen tusschen de woorden: »kant*o*r" en »ka'*o*p": »ka'*o*m, afstammelingen van één overgrootvader".

Pag. 65 sub: »kapaq" bij te voegen: »kapaq sĕriboe; ons »stuivertje wisselen".

Pag. 65 sub: »kap*ogr*"; bij te voegen: »kap*ogr*an, kalkdoosje".

Pag. 65 sub: »karap", het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 65 staat sub: »ka*gr*at"; »I (B), plooi van een' vetten nek (J)"; moet zijn: »(B) rheumatiek".

Pag. 66 sub: »ka*gro*t" het »vraagteeken" achter het woord: »kĕbat" te doen vervallen.

Pag. 66 bij te voegen tusschen de woorden: »kasah" en »kasang": »kasaj; het door jongelingen en jonge meisjes begeleiden van bruid en bruidegom naar de badplaats, alwaar zij gezamenlijk een bad nemen".

Pag. 66 bij te voegen tusschen de woorden: »kasaj" en »kasang": »kasam ingezouten vleesch of visch en met rijst in gisting gebracht".

Pag. 66 sub: »katĕ" bij te voegen achter de woorden: »katĕ (ĕ)'ntas pinggal": »(in de spreektaal niet gebezigd)".

Pag. 67 sub: kĕbaw"; bij te voegen achter »bimbang": »(zie dit woord").

Pag. 68 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕdĕmp*o*ng" en »kĕdi(j)ăt": »kĕdi(j)'ăn, vervolgens, daarna, achter, later na".

Pag. 68 sub: »kĕdjat"; bij te voegen: »II ngĕdjat; ngĕdjat poesat, den navel afbinden".

Pag. 68 sub: »kĕdj*o*t" bij te voegen: »kĕmĕdj*o*t, hartaderslag".

Pag. 68 staat: »kĕkĕd*o*q (B), zie: kĕd*o*q kĕkĕlah (S)"; moet zijn: kĕkĕd*o*k (B), kĕkĕlah (S) = bi(j)'ăsĕ (B)".

Pag. 68 sub: »kĕkawang" bij te voegen tusschen: »vruchten" en »(J)": »door den wind".

Pag. 69 bij te voegen tusschen de woorden: kĕki*gr*ĕ" en kĕkit*i*r": »kĕki*gri*h (B), e. s. v. vogelverschrikker".

Pag. 69 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕki*gri*h" en »kĕkitir": »kĕkis*i*k, e. s. v. vogel".

Pag. 69 bij te voegen sub: »kĕk*o*q" (B), kĕko'ăq (S): »III ngĕk*o*q (B), [ngĕko'ăq (S)] = ga*gro*t".

Pag. 69 staat sub: »kĕlam pagi": (zie dit woord)": moet zijn: »(zie »ra*o*t").

Pag. 70 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕlĕbis" en »kĕlĕd*o*n": »kĕlĕboe, uterus".

Pag. 70 sub: »kĕlĕnt*o*ng" te doen vervallen: »I = kĕlĕbi (?)".

Pag. 70 staat: »kĕlĕpat (B) . . . . . os (J)" moet zijn: »kĕlĕpat I = tjoep*i*ng sapi (zie die woorden); II kĕlĕpat kĕlĕpat, slingeren van de kwabben van een os (J)".

Pag. 70 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕlĕpaq" en »kĕlĕp*i*t": »kĕlĕp*i*ng; hulptelwoord gebruikt bij het optellen van stroocigaretten, papier".

Pag. 70 staat: »kĕli(j)'ăng en ngĕli(j)'ăng"; moet zijn: »kĕli(j)'ăt" en »ngĕli(j)'ăt".

Pag. 70 te laten vervallen: »kĕloempoek; hoop, groep".

Pag. 70 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕloejaq" en »kĕloel*o*t": »kĕloelĕ (*B*); in rĕdj*o*ng's (zie dit woord) voorkomende = tĕtap".

Pag. 71 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕmal*o*ng" en »kĕmang": »kĕman; e. s. v. eetbare waterplant".

Pag. 71 staat sub: »kĕmboeh*o*ng": e. s. v. »kasam (zie dit woord), van rijst", moet zijn: e. s. v. »kleine riviervisch inz. voor »kasam" (zie dit woord) gebezigd".

Pag. 71 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕmboeh*o*ng" en »kĕmboe(w)'aj": »kĕmboelaw"; e. s. v. »bi*g*ra" (zie dit woord).

Pag. 71 bij te voegen sub: »kĕmb*o*ng"; III grove uitdrukking voor zwanger zijn".

Pag. 71 staat sub: »kĕmĕdj*o*t": grondwoord »kĕdj*o*t; (?) hartaderslag" moet zijn: »zie kĕdj*o*t".

Pag. 71 staat: »kĕmĕrĕng*i*han"; moet zijn: »kĕmĕrĕnjanan".

Pag. 72 sub: »kĕnĕ" bij te voegen tusschen »kippencholera" en »tawar": »sant*i*ngan, onvruchtbaar worden van eene vrouw tengevolge van een bezweringsformulier".

Pag. 73 sub: »kĕnjang"; bij te voegen: »vol, gevuld van eene rijstschuur".

Pag. 73 sub: »kĕran"; te doen vervallen: »(volgens (J.) elke stookplaats buiten het huis)".

Pag. 74 staat sub: »kĕrdi": = »boengkas" (?); moet zijn: »open van eene omheining".

Pag. 74 te doen vervallen: »kĕ*g*rĕt" (?).

Pag. 75 sub: »kĕ*g*roeb*o*t" bij te voegen: »(de Rafflesia Arnoldii)".

Pag. 75 bij te voegen tusschen de woorden: »kĕ*g*r*o*k" en »kĕrol*i*q": »kĕrokaq = tjoentang".

Pag. 75 bij te voegen sub: »kĕsĕnĕ": »ook een tabaksdoosje met spiegel".

Pag. 76 sub: »kĕt*o*t" te doen vervallen: »[ook: tjant*i*l (*S*)]".

Pag. 77 sub: »kibar" bij te voegen: »III het over den grond verspreid liggen van padi of rijstkorrels tengevolge van het vallen van de »bakĕ (zie dit woord)".

Pag. 77 de zinsnede: »kidjah . . . . grond (J.)" te doen vervallen.

Pag. 77 sub: »kik*i*s" bij te voegen: »kik*i*s sĕkoelak, juist tot den rand toe gevuld".

Pag. 78 bij te voegen tusschen de woorden: »kil*i*gr" en »kil*o*ng": »kil*o*h (B); zie »kintjang".

Pag. 78 sub: »kimbang" bij te voegen: »II voor iets waar men niet durft binnengaan, heen en weer draaien; aarzelen om binnen te treden".

Pag. 78 bij te voegen tusschen de woorden: »kinjaw" en »kint*i*ng": »kintang = 'angkat I".

Pag. 78 bij te voegen tusschen de woorden: »kintjah" en »kintjat": »kintjang; gew. kintjang kil*o*h (B), verstand en wijsheid (het mal. akal boedi)".

Pag. 79 bij te voegen tusschen de woorden: »kitjap" en »kitj*i*q": »kitjaq;

bĕkitjaq, doorweekt zijn van den grond".

Pag. 79 sub: »kiwĕ"; te doen vervallen: »I oneven (J); II".

Pag. 79 bij te voegen tusschen de woorden: »koebit" en »koebong: »koebor; graf".

Pag. 79 sub: »koedap" te doen vervallen: »[volgens (J) koedapan]".

Pag. 79/80 bij te voegen tusschen de woorden: »koedĕ" en »koedis": »koedih (B) = wali".

Pag. 80 bij te voegen tusschen de woorden: »koedis" en »koedjor": »koedoh (B) = kĕkĕdoq (zie kĕdoq)".

Pag. 80 sub: »koedjor" bij te voegen: »sĕpĕndjoelokan koedjor, eene lengtemaat nl: de afstand van de punt van eene lans, welke men omhoog gehouden heeft, tot aan den voet langs eene rechte lijn gemeten".

Pag. 80 sub: »koejat"; bij te voegen achter: »kĕloejaq": »II".

Pag. 80 sub: »koekos"; bij te voegen: »ngoekos, in damp koken, gaar stoomen".

Pag. 80 sub: »koelaj"; bij te voegen: II = galaw: tĕkoelaj = tĕgalaw".

Pag. 80 bij te voegen tusschen de woorden: »koelagr" en »koelat": »koelagran, groot huwelijksfeest".

Pag. 81 bij te voegen tusschen de woorden: »koelon" en »koelot": »koelop (B) = patoq".

Pag. 82 sub: »koempol" bij te voegen: »koempol rasan (in de spreektaal niet meer gebezigd) = rapat".

Pag. 82 bij te voegen tusschen de woorden: »koengkon" en »koening": »koengkong; een lange stok van bamboesriet, waaraan goedaardige krankzinnigen bij de behandeling binnenshuis worden vastgebonden.

Pag. 82 sub: »koening" bij te voegen: »koening 'alap; lichtgeel".

Pag. 82 sub: »koentjom" staat: »(volgens J) = koentom" moet zijn: »bloemknop".

Pag. 83 te laten vervallen de woorden: »koerong" en »koerongan" en in de plaats daarvan te stellen: »koerongan; besloten ruimte, hok, kooi; ook de slaapplaats van de vechthanen binnen de woning".

Pag. 83 sub: »koegrot"; bij te voegen achter »steentje": »of met den vezeligen bast van den kokosnoot".

Pag. 85 sub: »lajah"; het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 85 sub: »lajar" bij te voegen: »II lĕlajar; een scherm van »bĕbasan" (zie dit woord), om zich tijdens het oogsten tegen de zonnewarmte te beschutten".

Pag. 85 sub: »lajong"; bij te voegen achter: »II": »mĕlajong".

Pag. 85 staat: »laliq"; moet zijn: »lalik".

Pag. 85 sub: »lambaj"; staat: »pĕlambaj 'awaq, gezegd van iemand, ... dekken (J)"; moet zijn: »pĕlambaj 'awaq, een »sĕlindang" op het bloote bovenlijf om den hals geslagen of over den schouder gehangen".

Pag. 86 bij te voegen tusschen: »landas" en »landjaran": »landjang"; niet vruchtdragend van een pinangpalm".

Pag. 86 sub: »landjoe" bij te voegen: »II bĕlandjoe = bĕdjalan (zie djalan)".

Pag. 87 sub: »langgoq" bij te voegen tusschen de woorden: »langgo'ăq" en »verwaand": »mĕlanggoq (B), mĕlanggo'ăq (S)".

Pag. 87 bij te voegen tusschen de woorden: »lantaj" en »lantang": »lan-

ak; mĕlantak = noedjah, (zie »toedjah").

Pag. 87 bij te voegen tusschen de woorden: »lantang" en »lantira": »lanting; mĕlanting, over iets heen wippen".

Pag. 87 sub: »lapan"; bij te voegen: »II lapan sĕmbahan (in de spreektaal zelden gebezigd), gestolen goederen".

Pag. 87 de zinsnede: »lapaw ..... goederen" te doen vervallen.

Pag. 87 staat: »laqtjo'ăn"; lees: »laqtjo(w)'ăn".

Pag. 88 staat: »lĕboe; zie toetogran" moet zijn: »lĕboe = 'asal; zie ook toetogran".

Pag. 89 bij te voegen tusschen de woorden: »lĕlap" en »lĕlagroe": »lĕlaq; (in de spreektaal zelden of nooit gebezigd) = toeroen".

Pag. 89 sub: »lĕlĕdong"; achter »tjĕndanĕ" (B) bij te voegen: »(zie dit woord)".

Pag. 89 bij te voegen tusschen de woorden: »lĕli(j)ĕ" en »lĕloebon": »lĕlinggihan (zelden linggihan), gezegd van iemand, die zich een hem niet toekomenden titel aanmatigt".

Pag. 89 sub: »lĕmas"; bij te voegen: »III, loopende neus".

Pag. 90 sub: »lĕmbot" bij te voegen: »II = litaq".

Pag. 90 sub: »lĕmpoh" bij te voegen: »ook = lĕmbot".

Pag. 90 sub: »lĕmpoq" bij te voegen: »ook, een pap van geneeskrachtige kruiden en bladeren".

Pag. 91 sub: »lĕpaq" te doen vervallen: »neerhangend zooals eene vlag bij windstilte (J)" en in de plaats daarvan te stellen: »zittend met neerhangende beenen, zoodat ze den grond raken".

Pag. 91 sub: »lĕpas", bij te voegen: »kĕlĕpasan, ingang van de scheede".

Pag. 91 bij te voegen tusschen de woorden: »lĕsat" en »lĕsoe": »lĕsing, (B) ook »rising; mĕlĕsing, sterk prikkelend van den neus".

Pag. 91 bij te voegen tusschen de woorden: »lĕsoe" en »lĕtan": »lĕsong; rijstblok".

Pag. 91 het woord »li(j)'ăh" moet geplaatst worden tusschen de woorden: »lih" en »li(j)ăng" en het woord »li(j)'ăgr" tusschen de woorden: »li(j)'ăng" en »li(j)ong".

Pag. 91 staat sub: »li(j)ăgr kĕbaw'ăn; »ophooping van vet in den nek; aan uiteinden dun in het midden dik (J)" moet zijn: »kropgezwel in zijn eerste stadium".

Pag. 92 sub: »lindjang"; bij te voegen: »bĕlaboh lindjang (B), gezegd van een meisje dat de ± 15 jaren gepasseerd is".

Pag. 92 bij te voegen tusschen de woorden: »linggang" en »linggis": »linggihan; zie lĕlinggihan".

Pag. 93 sub: »lingoq II" het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 93 sub: »lipat I"; bij te voegen: »lipat kadjang"; »zie »toegron".

Pag. 93 sub: »lipat II" staat: »mĕlipat lipat"; moet zijn: »ngĕlipat lipat".

Pag. 93 sub: »lipat"; bij te voegen: »III ngĕlipati salah, het zoenoffer te brengen door het kind, dat zijne ouders geslagen heeft".

Pag. 93 sub: »lipong" te doen vervallen: »I overrijp van de salivrucht; II [volgens (J): liping (B)]".

Pag. 93 te doen vervallen: »litji (B) ..... over (J)".

Pag. 94 staat sub: »loelop": »voordat ze geklopt is"; moet zijn: »nadat ze geklopt is".

Pag. 94 sub: »loem*o*s"; staat: »boe-l*o*s"; moet zijn: »boel*o*s II".

Pag. 94 sub: »loempang" bij te voegen: »vgl. pasoe".

Pag. 94 sub: »loendang": »I" en »II" te doen vervallen en bij te voegen achter »kloven": »van die vrucht".

Pag. 94 achter het woord »loendj*o*k" te plaatsen: »(S)".

Pag. 94 sub: »loengaj"; bij te voegen: »mĕloengaj, een begin maken met een werk; (aanvangwerkzaamheden)".

Pag. 94 sub: loengg*o*q", staat: »toem-p*o*q (B)" moet zijn: »koemp*o*l".

Pag. 94 bij te voegen tusschen de woorden: »loentjat" en »loentj*o*ng": »loentjo'ăq (S) = na'*i*q".

Pag. 95 sub: »l*o*s"; bij te voegen: »loods".

Pag. 96 bij te voegen tusschen de woorden: »madjal" en »madjoe": »ma-djĕl*i*s = mĕdjĕl*i*s".

Pag. 96 sub: »makam" achter het woord »graf" bij te voegen: »inz. van afgestorvenen, die reeds geruimen tijd overleden zijn".

Pag. 96 sub: »makan" staat: »nassi 'a*gr*i" moet zijn: »nasi 'a*gr*i"; bij te voegen tusschen de woorden: »bĕkĕr*o*ng" en »boentaq": »of".

Pag. 96 sub: »makan"; staat: »loewan *gr*oemah, een ceremonie bij het huwelijksfeest" moet zijn: »doelang boent*i*ng, loewan *gr*oemah; ceremoniën bij het huwelijksfeest".

Pag. 96 sub: »makan" achter: »ma-kanan, spijs", bij te voegen: »mĕmakan, zich te goed doen aan een overvloed van spijzen, smullen van een overdaad van spijzen".

Pag. 96 staat: »mali; kĕmaliăn" moet zijn: »mali; pĕmali (ook kĕmali'ăn)".

Pag. 96 sub: »mal*i*ng"; bij te voe-gen: »mal*i*ng di*gr*i, schaken".

Pag. 96 bij te voegen tusschen de woorden: »mamaq" en »mam*i*h": »mam-baq = (ĕ)'mbaq".

Pag. 96 bij te voegen tusschen de woorden: »mambap" en »mam*i*h": »mamboe; geur, reuk".

Pag. 96/97 bij te voegen tusschen de woorden: »mam*i*h" en »mamp*o*s": »ma-m*o*ng = poer*i*k".

Pag. 97 sub: »mam*i*h" te doen vervallen het »vraagteeken".

Pag. 97 sub: »mandĕsi(j)'ĕ"; te plaatsen achter »mandawsi(j)'ăw": »(S)".

Pag. 97 sub: »mandi" bij te voegen: »mandi bĕkasaj; het »lang*igr*" (zie dit woord) van bruid en bruidegom om den echt vruchtbaar te doen zijn".

Pag. 97 sub: »mantan"; staat: »ge-woonlijk"; moet zijn: »eertijds".

Pag. 97 bij te voegen tusschen de woorden: »ma'*o*ng" en »mapaq": »mapap, de stuiptrekkingen van een geslachte kip".

Pag. 97 bij te voegen tusschen de woorden: „mapaq" en »map*o*q": »ma-par (gew. maparan); klateren van een waterval".

Pag. 97 bij te voegen tusschen de woorden: »ma*gr*aq" en »marĕ"; »mar-dikĕ (B), eertijds een hoofd in de Bĕsĕmah oeloe mannaq (Pasoemah oeloe manna) dat in rang boven den pasirah stond en in hoogste instantie recht sprak".

Pag. 97 bij te voegen tusschen de woorden: »mari(j)'ăm" en »mas": »mar-lah = marĕlah".

Pag. 97 sub: »masam III" het vraag-teeken te doen vervallen.

Pag. 98 bij te voegen tusschen de woorden: »matjan" en »mĕdjĕl*i*s": »ma-toh = gĕd*o*q II".

Pag. 98 sub: »mĕdjĕl*i*s" bij te voegen: »inz. van de eersten en aanzienlijken in den lande".

Pag. 98 bij te voegen tusschen de woorden: »mĕkam" en »mĕk*o*q": »mĕkar; een weinig ontloken van een bloem".

Pag. 98 bij te voegen tusschen de woorden: »mĕlak*i*nkon" en »mĕlala*gr*": »mĕlak*i*t; gezegd van een volijverigen persoon".

Pag. 99 sub: »mĕndalĕ" te doen vervallen: »kring om maan of zon" en in de plaats daarvan te stellen: »zie kĕr*o*ng".

Pag. 99 bij te voegen tusschen de woorden: »mĕn*o*ng" en »mĕntarang": »mĕntah (B); zijn schuld niet willen bekennen".

Pag. 99 bij te voegen tusschen: »mĕnt*i*k" en »mĕradjĕ": »mĕntj*i*t = tik*o*s".

Pag. 99 staat sub: »mĕrak": »groote"; moet zijn: »kleine".

Pag. 99 staat sub: »mĕr*i*h": »strot"; moet zijn: »krop".

Pag. 100 bij te voegen tusschen de woorden: »mĕroenggaj" en »mĕrong": »mĕroewap; dampen van kokend water".

Pag. 100 sub: »mĕsang" bij te voegen tusschen de woorden: »moenaw (S)" en »geest": »mĕsang boelan".

Pag. 100 staat: »mĕsĕbah"; moet zijn: »mĕsĕb*i*h".

Pag. 100 bij te voegen tusschen de woorden: »mĕtjam" en »metoe": »mĕtj*i*t, uitpersen, uitdrukken van pitten uit de vrucht".

Pag. 100 sub: »mi(j)'*o*t staat: »zie: ngi(j)'*o*t"; moet zijn: »snijdingen in den buik; mi(j)'*o*t sopaq, krampen".

Pag. 100 bij te voegen tusschen de woorden: »mi(j)'*o*t" en »mil*i*ng": »milang: overtreden van een »pantangan" (zie dat woord)".

Pag. 101 bij te voegen tusschen de woorden: »moeh*o*l" en »moekĕ": »moeh*o*n; moeh*o*ni, het druppelen van citroensap in de oogen van een afgestorvene".

Pag. 101 sub: »moelĕ"; staat: »pojang"; moet zijn: »dalam doesoen".

Pag. 101 bij te voegen tusschen de woorden: »moenggah" en »moengk*i*r": »moeng*i*l = poer*i*k".

Pag. 102 bij te voegen tusschen de woorden: »mori" en »nagĕ" »nadj*i*n; (in de spreektaal zelden of nooit gebezigd), hoewel, ofschoon".

Pag 102 sub: »na'*i*q"; bij te voegen: »na'*i*q (B) [na'*i*'ăq (S)] (ĕ)'mbĕsaq, gezegd van een meisje tusschen de ± 8 en ± 13 jaren oud; »na'*i*q (B), [na'*i*'ăq (S)] mĕ*gr*andjaq, gezegd van een meisje tusschen de ± 13 en ± 15 jaren oud".

Pag. 102 bij te voegen tusschen de woorden: »nam" en »nambar": »namang = tiroe".

Pag. 102 bij te voegen tusschen de woorden: »namĕ" en »nanah": »nan (S); (in de spreektaal zelden gebezigd) = djaq".

Pag. 102 bij te voegen tusschen de woorden »nanas" en »nanggar": »nang; die, dat".

Pag. 102 bij te voegen tusschen de woorden: »nangkĕ" en »nan*i*ng": »nangk*i*l; groote, grove strik om groot wild te vangen".

Pag. 102 bij te voegen tusschen de woorden: »napsoe" en »napsi": »nasar; afglijden, achteruitschuiven".

Pag. 103 sub: nĕb*i*ngan"; staat: »verkeerd verstaan (?)"; moet zijn: »opkomen van hoog water".

Pag. 103 sub: »nĕgĕri" bij te voegen: »nĕgĕri sam, waar de kwade geesten huizen".

Pag. 103 bij te voegen tusschen de

woorden: »nĕm" en »nempoh": »nĕmbang, het op luide wijze elkander toezingen van minneliederen".

Pag. 103 bij te voegen tusschen de woorden: »nĕngkoelong" en »nĕnoeroq": »nĕngkos; gebogen neerzitten van oude menschen".

Pag. 103 sub: »neranap"; bij te voegen tusschen de woorden: »vonken" en »(J)": »van bladeren etc.".

Pag. 103 bij te voegen tusschen de woorden: »nĕrining" en »ngabong": »nĕroenop; kraken".

Pag. 103 bij te voegen tusschen de woorden: »ngabong" en »ngajaw": »ngajap; gezamenlijk uit een bord eten".

Pag. 103 bij te voegen tusschen de woorden: »ngandjoe" en »ngangĕ": »ngangas; een hond spaansche peper toedienen om hem woest te maken".

Pag. 103 staat: »nganggaj (?)"; moet zijn: »nganggah; mĕnganggahi".

Pag. 103 bij te voegen tusschen de woorden: »nganggoe" en »nga'os": »nganjang; mĕnganjang = tawar III".

Pag. 104 sub: »ngarap" te doen vervallen: (ook: »ngagrap") en bij te voegen achter: »II": »ngarap mati".

Pag. 104 bij te voegen tusschen de woorden: »ngarap" en »ngasar": »ngagrap = 'iloq".

Pag. 104 bij te voegen tusschen de woorden: »ngasar" en ngawih": ngasĕ (B), ngasaw (S); door drukkingen en wrijvingen de bevalling bespoedigen".

Pag. 104 sub: »ngĕbang"; te doen vervallen: »een stervende ..... maken (J)" en in de plaats daarvan te stellen: » = pantaw pandjang (zie: pantaw)".

Pag. 104 bij te voegen tusschen de woorden: »ngĕbagr" en »ngĕdos": »ngĕdjaraw; gezegd van de »kĕndidaj" (zie dit woord), indien die goed in rijpe vruchten zit".

Pag. 104 bij te voegen tusschen de woorden: »ngĕroekot" en »ngĕroe(w)'it": »ngĕroelong; omkrullen".

Pag. 104 te laten vervallen: »ngi(j)'ot; ..... krampen".

Pag. 104 sub: »ngirap" bij te voegen: »inz. op ladangs".

Pag. 104 sub: ngirot staat: »krom van den onderarm (J)"; moet zijn: »doedoq (B) [doedo'ăq (S)] ngirot; telkens moeten verzitten, omdat men bijv. een steenpuist op het zitvlak heeft".

Pag. 105 bij te voegen tusschen de woorden: »nisogr" en »njalaq": »njagoe; geen lust meer tot eten hebben, omdat men verzadigd is".

Pag. 105 »njagroe"; dreunen ..... vuur" te doen vervallen en in de plaats daarvan te stellen: »njaroe; dreunen, met hevige vlagen aankomen van wind en vuur".

Pag. 105 njagroe; eene ziekte in het padigewas".

Pag. 105 bij te voegen tusschen de woorden: »njagroe" en »njatĕ": »njagrop; overhangen van takken over den weg".

Pag. 106 bij te voegen tusschen de woorden: »njĕgot" en »njĕmaq": »njĕlimbaw; iemand herhaaldelijk in de rede vallen".

Pag. 106 staat: »njĕmpĕloe"; moet zijn: »njĕmpoeloe".

Pag. 106 bij te voegen tusschen de woorden: »njĕridam" en »njĕroedjoh: »njĕrngan; (in de spreektaal niet gebezigd) = sakit".

Pag. 106 te laten vervallen: »njoegrom I voortdurende ziekte ..... soegrom" (?) en in de plaats daarvan te stellen: »njoegrom; in algemeenen zin een ziekte door

geesten veroorzaakt; njoe*gro*m toewĕ (B) [toe(w)aw (S)] voortdurende ziekte waarmede de man behept kan zijn tijdens de zwangerschap van zijn vrouw, omdat hij, wetende dat zijne vrouw zwanger was, nog den bijslaap met haar heeft uitgeoefend, welke ziekte ook aan den invloed der kwade geesten wordt toegeschreven".

Pag. 106 bij te voegen tusschen de woorden: »njoe*gro*m" en »noes*o*k": »noempoe (S) één van de bewerkingen der »tĕnggalaw'ăn (zie dit woord)".

Pag. 106 bij te voegen tusschen de woorden: »noempoe" en »noe*s*ok": »noeriboe; (het woord is alleen bij de doek*o*ns bekend) sperma".

Pag. 106 sub: »'obat" bij te voegen: »'obat malang, het geven van dierennamen. onbetamelijke of afschuwelijke namen door de ouders aan een kind, kort na zijne geboorte, omdat hunne overige kinderen op jeugdigen leeftijd gestorven zijn, een en ander om te voorkomen, dat het kind tengevolge van den kwaden invloed der geesten hetzelfde lot zal overkomen; 'obat ngantat, een drankje in de 6e maand van de zwangerschap zoowel aan de vrouw als aan den man toegediend, om een miskraam te voorkomen".

Pag. 107 bij te voegen tusschen de woorden: 'oedji" en »'oedj*o*ng": »'oedj*i*r; ngoedj*i*r; al hetgeen men weet of hoort rondbazuinen".

Pag. 107 bij te voegen tusschen de woorden: 'oej*o*n" en »'oek*i*r": »'oekap = kĕlĕman".

Pag. 107 sub: »'oelang" staat: »II bĕ*gr*oelang"; moet zijn: »ngoelang (ook bĕ*gr*oelang)".

Pag. 108 bij te voegen tusschen de woorden: »'oemban" en »'oembaq": »'oembang; al te breed, zeer ruim".

Pag. 108 bij te voegen tusschen de woorden: »'oemb*o*l" en »'oemb*o*q": »'oemb*o*ng"; aanmatigend, snoevend (vgl. poengah)".

Pag. 108 bij te voegen tusschen de woorden: »'oempan" en »'oemp*o*t": »'oemp*in*; eene lap of iets dergelijks om een heet voorwerp aan te pakken".

Pag. 108 bij te voegen tusschen de woorden: »'oendaq" en »'oendjar": »'oend*i*h; 'oend*i*h 'oend*i*h e. s. v. gebak".

Pag. 109 sub: »'oend*o*r", bij te voegen: »'oend*o*rka(n) pĕrkarĕ (B) [pĕrkaraw (S)], eene zaak verdagen".

Pag. 109 bij te voegen tusschen de woorden: »'oengg*o*n" en »'oengkar": »'oengk*o*l; strak van overtuiging".

Pag. 109 bij te voegen tusschen de woorden: »oent*i*ng" en »'oentjang": »'oentjam; het ochtendmaal".

Pag. 109 sub: »'oentjang" het »vraagteeken achter »'oentjang 'antj*i*l doen vervallen en in de plaats daarvan te stellen: »verdraaien van woorden".

Pag. 109 bij te voegen tusschen de woorden: »'oentjoj" en »'oent*o*ng": »'oent*o*l; uitstooten bijv. een patroon uit een geweer".

Pag. 109 bij te voegen tusschen de woorden: »'oent*o*ng" en »'oent*o*t": »'oent*o*s tegen elkander stooten van vechtende dieren".

Pag. 109 sub: »'oeraj" bij te voegen tusschen: »was"; en »slap": (ook »ngoeraj").

Pag. 110 bij te voegen tusschen de woorden: »'oe*gro*n" en »'oer*o*p": »'oe*gro*ng = 'or*o*ng".

Pag. 110 bij te voegen tusschen de woorden: »'oesang" en »'oes*igr*": »'oes*i*m = moes*i*m".

Pag. 110 sub: »'oesaj" het »vraagteeken" doen vervallen.

Pag. 110 bij te voegen tusschen de woorden: »'oewaw" en »'oewi": »'oewĕ (B), 'oewaw (S); Eva".

Pag. 111 sub: »'o*gr*ang" staat: »vrij" moet zijn: »vrije"; aan te vullen tusschen de woorden »pandeling" en »toe(w)'ĕ": »noewan; meester van den slaaf".

Pag. 112 sub: »padar" bij te voegen: »III madarka(n), iemand van gemoedsstemming doen veranderen".

Pag. 112 sub: »padi" bij te voegen: »padi (ĕ)'mpaj, padi van den jongsten oogst" en tusschen de woorden: »dĕdapo*gr*an (S) en »njamar padang": »mĕt*i*h (B), mĕt*i*'ăh (S) [ook (ĕ)'mbĕrĕngaw]".

Pag. 112 sub: »padj*o*h" bij te voegen: »pĕmadj*o*h (B), pĕmadjo'ăh (S); veelvraat".

Pag. 113 sub: »pag*o*t, te doen vervallen »kĕlĕnt*i*t en in de plaats daarvan te stellen: »pant*i*t (B) [kĕlĕnt*i*t (S)]".

Pag. 113 sub: »pajoe" bij te voegen: »het is goed, in orde, accoord".

Pag. 113 sub: »pakaj", bij te voegen: II ook = mantan, welk woord echter meer in gebruik is".

Pag. 114 sub: »pampang", bij te voegen: »II pampangan, een toestel om wilde karbouwen te temmen".

Pag. 115 sub: »pangg*i*l", bij te voegen: »II ketsen van een geweer".

Pag. 115 sub: »pangkal" staat: »bimbang, degene die een feest geeft"; moet zijn: »bimbang, gawi(j)ăn etc.; degene die een feest geeft".

Pag. 115 bij te voegen tusschen de woorden: »pangkatan" en »pangkoe": »pangk*i*ng; slaapbank, brits".

Pag. 116 sub: »pantjang" bij te voegen tusschen de woorden: »staak"; en »pantjang (ĕ)'mpat": »pantjang soelĕ (B) = soelĕ"; »II candidaat bij een hoofdenverkiezing".

Pag. 116 sub: »pantj*ogr*" bij te voegen: »mantj*ogr*; zie tjoetj*ogr*".

Pag. 117 bij te voegen tusschen de woorden: »pa*gr*aj" en »parang": »param; (meer in de Passarstreken in gebruik) = 'oe*gr*as".

Pag. 117 sub: »parang" bij te voegen: IV zie »toe*gro*n".

Pag. 117 sub: »paras" de beide »vraagteekens" doen vervallen.

Pag. 117 bij te voegen tusschen de woorden: »paraw" en »par*i*ntah": »parboelĕ (B): (in de spreektaal niet gebezigd) = boeh*o*ng".

Pag. 117 sub: »pasang" bij te voegen: »II pasang sangi; gelofte doen aan de goden; III pasangan (S), het »bĕlang*igr*" (zie »lang*igr*") van een zwangere vrouw tijdens eene ziekte om een miskraam te voorkomen".

Pag. 117 sub: »pasat" bij te voegen: »II naastbestaande".

Pag. 118 sub: »pati" bij te voegen achter »santĕn": »ook de melkachtige stof, vloeiende uit enkele planten of heesters", en tusschen de woorden: »bloedschande" en »lĕsaj": »(ĕ)'ndjadi, geslachtelijke gemeenschap van personen (buiten echt), die met elkander een huwelijk kunnen aangaan".

Pag. 118 sub: »pat*i*ng" staat: »(zie dit woord)"; moet zijn: »(zie die woorden)"; en »labah"; moet zijn: »lĕbah".

Pag. 118 sub: »patjang" bij te voegen: »II (S) = bĕnd*o*n".

Pag. 118 sub: »pĕdang" bij te voegen: »sĕpĕngaw*i*han (B) [sĕpĕngawajan (S)] pĕdang; een lengtemaat nl. de afstand van de punt van een zwaard (of

sabel) dat (dien) men omhoog houdt, tot den voet, langs een rechte lijn gemeten".

Pag. 118 sub: »pĕdjĕrĕ" bij te voegen: zie ook »mati".

Pag. 118 sub: »pĕdoman" bij te voegen: »II ook = tjĕnongan".

Pag. 119 sub: »pĕlĕli'oq'ăn" te doen vervallen: »boven den riem (J)".

Pag. 120 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕmatang" en »pĕmĕndaq": »pĕmboetol; wetsteen voor kunstsporen van vechthanen gebezigd".

Pag. 120 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕmĕtong" en »pĕmindoe": »pĕmi(j)'ĕ (B), pĕmi(j)'aw (S); spreekwoord".

Pag. 120 sub: »pĕmindoe" bij te voegen achter het woord »geheven": welke »koedjor" aan den naasten bloedverwant van den verslagene moest worden ter hand gesteld".

Pag. 120 sub: »pĕmoentjĕ'ăn" bij te voegen: de »badjoe", »sampang" en andere lijfgoederen, welke als »kĕkas" (zie dit woord) worden medegegeven".

Pag. 120 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕnangan" en »pĕnatih": »pĕnanĕ (B), pĕnanaw (S) = soesah".

Pag. 121 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕndjoeloq" en »pĕndok": »pĕndjoerit; gezegd van een vechthaan, die bij het hanenkloppen steeds de overwinning behaalt".

Pag. 121 sub: »pĕngong" het »vraagteeken" en de woorden: »onthutst, ontsteld, verbaasd" te doen vervallen en in de plaats daarvan te stellen: » = sĕdot I".

Pag. 121 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕntas" en »pĕntjang": »pĕnting; spatten maken met water middels duim en middenvinger".

Pag. 121 sub: »pĕntjang" staat: »gawi'ăn"; moet zijn: »gawi(j)'ăn".

Pag. 121 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕntjang" en »pĕntjaq": »pĕntjantjang"; een »tikagr" (zie dit woord) na de begrafenis gehangen aan den nok van het sterfhuis".

Pag. 121 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕntjaq" en »pĕntjĕtjap": »pĕntjĕndaj"; iets wegnemen en het later teruggeven".

Pag. 121 sub: »pĕpaq" de woorden: »(volgens (J): sĕpaq)" en »(volgens (J): sĕpaq kĕmot) te doen vervallen en in plaats van: pĕpaq kĕmot" te lezen: pĕpaq kimot".

Pag. 122 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕranggi" en »pĕrangkap": »pĕranggo'ăn = pĕmbasĕ (B)", zie: »basĕ (B)".

Pag. 122 sub: »pĕrapas" bij te voegen: »bij het »dabong" (zie dit woord) in gebruik".

Pag. 123 sub: »pĕrimponan" het vraagteeken te doen vervallen.

Pag. 123 sub: »pĕgrot" bij te voegen: »pĕgrot bawaj = pĕmadjoh; zie padjoh (B)".

Pag. 124 bij te voegen tusschen de woorden: »pĕtĕ" en »pĕti": »pĕtĕloe; een driemaal gedraaid (gewonden) koord van »poelas" (zie dit woord)".

Pag. 124 »pĕtĕri = bĕtĕri".

Pag. 124 sub: »pĕtiq" het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 124 sub: »pikat" bij te voegen: II pikat 'ajiq (B) ['aji'ăq (S)]; e. s. v. waterjuffer".

Pag. 125 sub: »pinang" bij te voegen: »pinang bĕrangkaj; een tros pinangnoten, behoorende tot de onmisbare bestanddeelen van eene offerande".

Pag. 125 bij te voegen tusschen de woorden: »pindah" en »pindĕkawan": »pindanan; het stokje in een vogelkooi".

Pag. 125 sub: »pingas" te doen vervallen: »bĕdjawir".

Pag. 125 sub: »pinggan" staat: »tjapa"; moet zijn: »tjapa(h)".

Pag. 125 te doen vervallen: »pingih (B)...... of dieren (J)".

Pag. 126 te doen vervallen: »pipi; e. s. v. hout (?)".

Pag. 126 staat: »pisar I" en »pĕmisaran" moet zijn: »pisar (ook »pisagr) I" en »pĕmisaran (ook »pĕmisagran)"; sub »III" staat »voet" moet zijn: »hiel".

Pag. 126 bij te voegen tusschen de woorden: »piting" en »pitjaq": »pitis = pĕgrot moedĕ (B)"; zie »pĕgrot".

Pag. 127 sub: »poedji" bij te voegen tusschen de woorden: »prijzen" en »poedji moedji": »lofzang van den »djoeroe tinggi" (zie »djoeroe") bij het inzamelen van was en honig" en: »II ook het beweenen van een doode" (vgl. »mĕrandaj": zie »randaj III").

Pag. 127 staat: »poedotan (?)"; moet zijn: »poedotan, opium-, tabaks-, cigaren- of cigaretten-pijp".

Pag. 127 bij te voegen tusschen de woorden: »poegoq" en poejoh": »poehon (B), poe'on (S) = poekoq (B); zie ook »toetogran".

Pag. 127 sub: »poekoq" bij te voegen: »oorsprong, hoofdzaak en: »poeko'ăq kĕrdjaw (S); gastheer".

Pag. 128 bij te voegen tusschen de woorden: »poengkaq" en »poengkor": »poengkas; gewoonlijk poengkas moeloet (ook kĕmoeloetan), gezegd van personen, die er steeds op uit zijn iemand in de rede te vallen; vgl.: »njĕlimbaw".

Pag. 128 bij te voegen tusschen de woorden: »poentong" en »poepoh": »poepo'ăq (S); e. s. v. pap".

Pag. 130 bij te voegen tusschen de woorden: »potong" en grabal": »rabaq = bangĕ (B)".

Pag. 130 bij te voegen tusschen de woorden: »radang" en »gradjang": »radjahan; een formulier gegrift op een stuk lood, hetwelk aan de »tjaq gĕndit (zie »tjaq I") wordt gehangen".

Pag. 130 sub: »radjĕ" bij te voegen: »radjĕ 'ikotan (B) = bĕringin moedĕ (B); zie »beringin III".

Pag. 130 sub: »ragi" bij te voegen: »ngalih ragi (B), gezegd van vrouwen, die, na eerst alleen meisjes of jongens ter wereld te hebben gebracht, ten laatste van een jongen of een meisje bevallen".

Pag. 130 bij te voegen tusschen de woorden: »rahi" en »ra'ih": »gra'ib; plotseling als geest uit het aardrijk verdwijnen".

Pag. 130 sub: »rajaq" bij te voegen: »zonder een bepaald doel van de eene plaats naar de andere gaan".

Pag. 130 bij te voegen tusschen de woorden: »rajoe" en »rakit": »grakat; een vrouwenfiguurtje van rijstmeel vervaardigd".

Pag. 130 bij te voegen tusschen de woorden: »ramas" en »grambah": »gramas; kneden" en »ramba; mĕramba, met een hakmes slaan, neerslaan".

Pag. 130 sub: »rambang" bij te voegen: »III bĕrambang = bĕtĕmoe (zie tĕmoe)".

Pag. 131 sub: randaj" bij te voegen: »III mĕrandaj, beweenen van een doode" (vgl. »poedji II").

Pag. 131 sub: »randĕ" bij te voegen: »randĕ (B) [randaw (S)] kĕpanasan, gezegd van eene vrouw die geene schaam-

haren heeft (men zegt, dat zulk eene vrouw haar echtgenoot spoedig door den dood zal verliezen)".

Pag. 132 staat: »*gr*ang s"; moet zijn: »*gr*ang*o*s".

Pag. 132 sub: »rantaw II" bij te voegen tusschen de woorden: »mĕrantaw" en »reizen": »heen en weer trekken".

Pag. 132 sub: »rantjak II" te doen vervallen: »e. s. v. gouden oorhanger voor jonge meisjes (J)" en in de plaats daarvan te stellen: »zie s*o*bang".

Pag. 132 sub: »rasan" bij te voegen: »rasan toewĕ (B) [toewaw (S)] of rasan pĕpaj*o*nan, het houden van eene bespreking over eene verloving door de wederzijdsche ouders buiten voorkennis van de kinderen".

Pag. 134 staat: »rĕmbas" moet zijn: »bĕrĕmbas; (ĕ)'mbĕrĕmbas".

Pag. 134 te doen vervallen: »rĕmpat; dwars naar iets toe (J)".

Pag. 134 sub: »*gr*ĕntaq" staat: »*gr*entaq *gr*ĕntaq" moet zijn: »bĕ*gr*ĕntaq *gr*ĕntaq".

Pag. 136 staat: »*gr*ĕ*gr*imbaw" moet zijn: »*gr*ĕ*gr*imban".

Pag. 136 te doen vervallen: »rĕt*o*q (B); iemand . . . . (J)" en: »ridj*i*h (B); opborrelen . . . . (J)".

Pag. 136 sub »ribang" bij te voegen: »II sterk naar iets verlangen"; »III ribang gajaw, het lokken van een meisje naar het bosch door den geest van den »boedjang", die tijdens zijn leven op het meisje verliefd was, middels het zingen van »rĕdj*o*ng's" (zie die woorden)".

Pag. 137 sub: »ri(j)ăl" bij te voegen: »ri(j)'ăl tag*i*han, waaronder het bedrag van de nog niet uitbetaalde »koelĕ" (zie dit woord) verstaan wordt".

Pag. 137 sub: *gr*i(j)'ăng" te lezen: »*gr*i(j)'ăng = panas; mĕ*gr*(j)'ăng dadah; verhit inz. door koorts".

Pag. 137 sub: »ringgaj" bij te voegen achter »bladeren": »en vruchten".

Pag. 137 bij te voegen tusschen de woorden: »ringgaj" en »ringg*i*t": »ringgĕ; mĕringgĕ mĕlami (voorkomende in formulieren tot aanroeping van geesten), genoegen nemen met hetgeen de geesten ons aanbieden".

Pag. 137 sub: »ringg*i*t" staat: »kapas"; moet zijn: »kipas".

Pag. 138 staat: *gr*intiq (B), *gr*int*i*'ăq (S); spikkel"; moet zijn: »*gr*int*i*q (B), grint*i*ăq (S) [gew. mĕ*gr*int*i*q (B), mĕ*gr*int*i*'ăq (S)]; spikkel, vlek, gespikkeld, gevlekt".

Pag. 138 staat: »roebĕ (B), roebaw (S); ?"; moet zijn: roebĕ (B), roebaw (S) [gew. roebĕ sĕmoekĕ (B), roebaw sĕmoekaw (S)], gave van geesten".

Pag. 138 sub: »roek*o*q" bij te voegen: »roek*o*q (B) [roeko'ăq (S)] (ĕ)'ndjadi, het stroocigaretje bij offermalen".

Pag. 138 bij te voegen tusschen de woorden: »roek*o*q" en »*gr*oelang": »roelah; ravijn".

Pag. 138 te doen vervallen »roel*o*ng; omkrullen (J)".

Pag. 140 sub: »'adak 'adak" bij te voegen: »(ook 'adaq 'adaq)".

Pag. 149 bij te voegen tusschen de woorden: »*gr*oemah" en »*gr*oembaj": »*gr*oemat; *gr*oemat pi(j)'akoe of tandaw *gr*oemat pi(j)'akoe (S) = bak*o*l bĕbĕrasan (zie »bak*o*l")".

Pag. 149 bij te voegen tusschen de woorden: »*gr*oemat" en »*gr*oembaj": »roembaj; mĕroembaj, eggen; mĕroembaj: 'aloes (S); nĕbar (S), voor den eersten en tweeden keer eggen van een »tĕnggalaw'ăn (zie dit woord)".

Pag. 149 sub: »roemĕ" het »vraagteeken" te doen vervallen en in de plaats daarvan te stellen: »haartjes tegen het beloop in".

Pag. 149 sub: »*gr*oen*i*h" achter: »regenboog" een kommapunt te plaatsen en bij te voegen tusschen de woorden »regenboog" en »inz.": *gr*oen*i*h (B) [*gr*oen*i*'ăh (S)] kapa*gr*".

Pag. 150 sub: »roer*o*ng" staat: »madjĕlis (?)" moet zijn: »kĕr*i*p".

Pag. 150 bij te voegen tusschen de woorden: »*gr*oes*i*q en »roes*o*q": roes*o*h (B); geraas, getier, opschudding".

Pag. 150 bij te voegen tusschen de woorden: »roes*o*q" en »roe(w)'ăng": »*gr*oe(w)'ăn; gezegd van een vrouwspersoon, indien de huid van borst en buik lichter gekleurd is, dan die van den rug (een teeken, dat zij veel kinderen zal baren)".

Pag. 150 staat: »*gr*otaq" moet zijn: »(ĕ)'nggĕ*gr*otaq; (mĕ)'nggĕ*gr*otaq".

Pag. 150 sub: *gr*owan" bij te voegen: »welke ook in vijvers wordt geteeld".

Pag. 151 sub: »sab*o*ng" staat: »hannengevecht"; moet zijn: »hanengevecht".

Pag. 151 sub: »sadap" bij te voegen: »njadap da*gr*ah, aderlaten".

Pag. 151 bij te voegen tusschen de woorden: »sadjĕ" en »sad*o*ran": »sadji; bĕsadji, een offermaal bereiden; sadji'ăn, een geschenk bestaande uit »nassi sibat", »goelaj bal*o*ng 'ajam", »goelaj 'ikan", »goelaj kasam", »djoewadah" en »lĕmang" (zie die woorden)".

Pag. 151 sub: »sagoe" bij te voegen: »njagoe, het inzamelen daarvan".

Pag. 151 sub: »salah" bij te voegen tusschen »njalahka(n)" en »kĕndoeri(j)'ăn": »(in alg. zin) iets den goden aanbieden; njalahka(n)".

Pag. 152 sub: »samban" staat: »sagoe" en »=" moet zijn: »dagoe" en »zie".

Pag. 152 sub »sambat" staat: »njambat"; moet zijn: »njambatka(n); verder het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 153 bij te voegen tusschen de woorden: »sampang" en »samp*i*r": »sampaq = tĕpi".

Pag. 153 sub: »samp*i*t"; het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 153 sub: »sandar" bij te voegen: »sandar lĕmang"; zie »pĕmatang".

Pag. 153 sub: »sandĕ" bij te voegen tusschen de woorden: »verkoop (B)" en »sandĕ djemĕ": »sandĕ (B) [sandaw (S)] bĕrangkaj; men spreekt van »sandĕ (B) [sandaw (S)] bĕrangkaj, indien bij het verpanden de voorwaarde wordt gesteld, dat de ontvangen geldsom in haar geheel, dus niet bij paijementen, wordt terugbetaald, om het pand in te lossen".

Pag. 154 bij te voegen tusschen de woorden: »sant*i*ng" en »sant*o*q": »sant*i*ngan"; zie »kĕnĕ".

Pag. 155 bij te voegen tusschen de woorden: »sarĕ" en »sar*o*ng": »sa*gr*ot; de in stijfsel gedompelde vezelige bast van de klappernoot om daarmede garen te stijven (njĕmaj)".

Pag. 155 sub: »satang" bij te voegen: »II lange stok, duwboom".

Pag. 156 te doen vervallen: »sĕgoeg*o*t (S) .... kind" en in de plaats daarvan te stellen: »sĕgoeg*o*t miskraam; sĕgoeg*o*t (S): da*gr*ah, 'ang*i*n, ngarang sipat, bangkaj, njawaw; miskraam respectievelijk in de 1e en 2e, 3e, 4e, 5e en 6e, 7e en 8e maand van de zwangerschap; sĕgoeg*o*t batoe baraw (S), eene ziekte, welke onvruchtbaarheid veroorzaakt; sĕgoeg*o*t (ĕ)'mb*o*n (S), ziekte, welke een veelvuldige menstruatie veroorzaakt; [een en

nder alleen bij de doekon's bekend]".

Pag. 156 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕkang" en »sĕkapas": »sĕapan; alle goederen van den erflater, ich bevindende buiten diens woning".

Pag. 157 sub: »selang", het »vraagteeken" doen vervallen.

Pag. 157 »sĕlĕkan; sĕlĕkan pinggang (?)" te doen vervallen.

Pag. 158 sub: »sĕloensong" bij te voegen; »ook hijmen"; sĕloensong kĕbot; ovarium met kleine opening".

Pag. 158 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕlot" en »sĕmang": »sĕmaj; njĕmaj", zie »sagrot".

Pag. 158 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕmaj" en »sĕmang": »sĕmaang = tĕpang I van een »koedjor" (zie die woorden)".

Pag. 158 sub: »sĕmat" het »vraagteeken" doen vervallen.

Pag. 158 sub: »sĕmbĕlih" bij te voegen: »II »pĕnjĕmbelihan, de oudste der »toemboek doeson" (zie »toemboek").

Pag. 159 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕmĕgi" en »sĕmĕntarĕ": »sĕmĕlap"; gewoonlijk »soelop ngan sĕmĕlap in de spreektaal echter zelden of nooit gebezigd); slecht voorteeken".

Pag. 159 sub: »sĕmot" bij te voegen achter het woord »itam": »pandan".

Pag. 159 sub: »sĕmpal" bij te voegen tusschen de woorden: »prop" en »stop": »pĕnjĕmpal".

Pag. 160 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕndi" en »sĕndjatĕ": »sĕndjataw (S); zie »balĕ (B)".

Pag. 160 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕntak" en »sĕnti(j)'asĕ": »sĕntam; sĕntam koebogr, gezegd van iemand die onder het loopen de teenen vóór den hiel op den grond plaatst (men zegt dat zulk een persoon reeds op jeugdigen leeftijd zal sterven)".

Pag. 160 sub: »sĕntol" het »vraagteeken" doen vervallen.

Pag. 160 sub: »sĕpoh" bij te voegen: »II (B) pĕnjĕpoh tadji, datgene waarmede een »tadji" (zie dit woord) wordt ingewreven, om die vergiftig te maken".

Pag. 161 sub: »sĕram" bij te voegen: »njĕram = bĕsĕbot"; zie sĕbot".

Pag. 161 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕgrĕlop" en »sĕgrĕndi": »sĕrĕmĕ (B); [alleen in »rĕdjong's (zie dit woord) voorkomende] = goenĕ (B)".

Pag. 161 staat: »sĕrĕpil"; moet zijn: »sĕgrĕpil".

Pag. 161 sub: »sĕrgĕ" bij te voegen tusschen de woorden »panggong (B)" en »sĕrgĕ dĕrakĕ (B)": »simpang padoe (ĕ)mpat; kĕroja sĕmbilan pangkat (B)".

Pag. 161 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕridadoe" en »sĕrik": »sĕri-(j)ăt; (in de spreektaal niet gebezigd), onbetrouwbaar".

Pag. 161 staat: »sĕgr(ĕ)kaj; dandanan ..... leeftocht" moet zijn: »sĕgr(ĕ)-kaj; sĕgr(ĕ)kaj: dandanan, reisgoed, reisbagage; makanan, leeftocht; mati, begrafeniskosten c. a.".

Pag. 162 bij te voegen tusschen de woorden: »sĕroban" en »sĕroejong": »sĕgroedam; splinter".

Pag. 162 sub: »sĕsala" te doen vervallen de woorden: »voornemen, plan" en in de plaats daarvan te stellen: »absurd, onmogelijk, het zou wat".

Pag. 162 bij te voegen tusschen de woorden: sĕsala" en »sĕsaq": »sĕsalan; gezegd van iemand, die wispelturig is, die nu eens dit, dan weder dat verlangt enz."

Pag. 162 sub: »sĕsĕlatan" bij te voe-

gen: »gezegd van boomen of heesters, onder wier vruchten zoowel rijpe als onrijpe worden aangetroffen".

Pag. 162 sub: »sibĕ" bij te voegen: »(zie dit woord)" en »II ook = ma'*igr* sangi; zie »ba'*igr*".

Pag. 163 sub: »simah" bij te voegen: »III (S); njimah = een groot huwelijksfeest [»koela*gr*an" (zie dit woord)] vieren".

Pag. 163 sub: »sim*o*ng" staat: »e. s. v. offer"; moet zijn: »e. s. v. kleine otter".

Pag. 164 sub: »singg*i*t" bij te voegen: »II rugvin".

Pag. 164 sub: »sir" bij te voegen: »II e. s. v. »tĕn*o*ng"; zie dit woord".

Pag. 164 sub: »siram" bij te voegen: »II siram 'allah, (alleen bij doek*o*n's bekend), de menschelijke vrucht in de 3e maand der zwangerschap".

Pag. 164 sub: »si*gri*h" bij te voegen 1e tusschen de woorden: »batoe djalaw (S)" en »bĕ*gr*ankaj"; »'ap*i*tan"; en tusschen de woorden: »bĕ*gr*angkaj" en »gantal"; »djawĕ (B)". »2e nji*gri*h (B) een praatje maken (inz. tusschen jongelingen en jonge meisjes) onder het kauwen van een betelpruim".

Pag. 165 tusschen de woorden »sis*i*h" en »sis*i*q" bij te voegen: »sis*i*l; het eten van »lĕmang" (zie dit woord), alvorens ze van de bamboegeleding is ontdaan"; »sis*i*p; njis*i*p, tusschen iets steken, zooals bijv. een »kĕ*gri*s" (zie dit woord) tusschen den gordel, onder iets steken".

Pag. 165 sub: »siwĕ" bij te voegen: »prevelen".

Pag. 165 sub: »s*o*bang" staat: »rantjang"; moet zijn: »rantjak".

Pag. 165 sub: »soegoe" het »vraagteeken te doen vervallen.

Pag. 165 sub: »soekat" bij te voegen: »II (komt alleen in »rĕdj*o*ng's (zie dit woord) voor.

Pag. 166 bij te voegen tusschen de woorden: »soel*o*h" en »soel*ogr*": »soel*o*p; zie sĕmĕlap".

Pag. 166 sub: »soempah" bij te voegen tusschen de woorden: »vervloeking" en »bĕsoempah": »ook scheldwoord".

Pag. 166 staat: »soemp*i*ng (B)... soent*i*ng I (J)"; moet zijn: »soemp*i*ng; elk voorwerp dat men achter het oo of in het haar steekt".

Pag. 167 sub: »soengk*o*q" bij te voegen: »soengk*o*q, pĕndjoelangan (B), gezegd van eene vrouw, met wat hooger rug (van zulk een vrouw wordt gezegd dat zij veel kinderen ter wereld za brengen)".

Pag. 167 sub: »soengsang" bij te voegen: zie ook »toe*gro*n".

Pag. 167 sub: »soeni" bij te voegen »njoenika(n), het laten slapen van d ongehuwde meisjes bij bloedverwante vrienden of kennissen gedurende de eerste maanden (ten hoogste drie) na he huwelijk van broer of zuster".

Pag. 167 het woord »soentan" te doe vervallen.

Pag. 167 sub: soent*i*ng" de zinsned tusschen I en II te doen vervallen e daarvoor in de plaats te stellen: »pa geboren kind".

Pag. 167 sub: »soerat" bij te voege tusschen de woorden »lijnen" en »op' »inz.".

Pag. 167 sub: »soesoe" bij te voegen »sa'*o*q soesoe; volgens de doekoens ee vliesje (?) dat bij eerste zwangerschap d tepelopening bedekt.

Pag. 170 sub: »tamp*o*ng" bij te voegen: »IV (S) op de handen dragen".

Pag. 171 sub: »tand*i*ng" bij te voe

gen: »II mĕnanding, begeerig naar iets kijken".

Pag. 171 het woord »tandĕ" te plaatsen vóór het woord »tanding".

Pag. 171 sub: »tandĕ", bij te voegen: »tandĕ (B), tandaw (S): biti, stuk van overtuiging; sĕrah = walasan".

Pag. 171 bij te voegen tusschen de woorden: »tandjal" en »tandjong": »tandjoe = atjong" en tandjol; omwinden".

Pag. 171 bij te voegen tusschen de woorden: »tanggam" en »tanggĕ": »tanggap; iemand van wege zijn onhebbelijk optreden ernstig onderhouden".

Pag. 172 sub: »tangkap" bij te voegen: »nangkap boenting, een van de ceremoniën bij een huwelijksfeest".

Pag. 172 bij te voegen tusschen de woorden: »tapaq" en »tapan": »tapal = tampal".

Pag. 172 bij te voegen tusschen de woorden: »tapsir" en »taqkĕtaraw": »taq (B); (in de spreektaal zelden of nooit gebezigd) = (ĕ)'ndiqdĕ".

Pag. 172 sub: »tari" bij te voegen: »tari noembaq kĕbaw, één van de huwelijksceremoniën bij een groot huwelijksfeest".

Pag. 173 bij te voegen tusschen de woorden: »tatkalĕ" en »tawanan": »taw = 'ataw".

Pag. 173 bij te voegen tusschen de woorden: »tawar" en »tawas": »tawagr, het overtreden van een »pantangan" (zie dit woord) door eene zwangere vrouw".

Pag. 173 sub: »tĕbos" bij te voegen: »tĕbos sĕmangaj" [indien de moeder droomt dat zij haar zuigeling in een andermans woning, alleen zijnde, heeft gezien, dan is zij verplicht aan dien persoon 10 stuks »lĕmang" (zie dit woord) ten geschenke te geven benevens hem de sirihdoos aan te bieden voor een betelpruim; daartoe is zij ook verplicht, wanneer zij te weten komt, dat iemand gedroomd heeft, dat haar zuigeling alleen bij hem (haar) is geweest. Een en ander heet men »tĕbos sĕmangaj" (zie »sĕmangaj")].

Pag. 173 bij te voegen tusschen de woorden: »tĕdĕ" en »tĕdoh": »tĕdoeloe = doeloe".

Pag. 173 bij te voegen tusschen de woorden: »tĕgĕ" en »tĕgoh": »tĕgo (B); op de vlucht slaan van een menigte".

Pag. 174 bij te voegen tusschen de woorden: »tĕkaw" en tĕki": »tĕkĕdir; besluit, raadslag, voorbeschikking; tĕkĕdir boemi (ĕ)'ndiq ringkih (B), gezegd van iemand, die op het uiterste ligt".

Pag. 174 sub: »tĕkaw" bij te voegen: zie ook »boeling".

Pag. 174 sub: »tĕkoq" bij te voegen: »II nĕkoq (B), nĕko'ăq (S), kerven van bamboe".

Pag. 174 sub: »tĕlapaq" bij te voegen: tĕlapaq badak; e. s. v. cactus".

Pag. 174 staat sub: »tĕlobong": »stil stand" moet zijn: »stilstaand".

Pag. 175 staat: »tembilang" e. s. v. »koevoet of breekijzer"; moet zijn: »tĕmbilang; eene houten spade bij het afsteken of wel bij het graven van een gat, van eene kuil, bij het delven van een graf".

Pag. 175 staat: »temekaq" moet zijn: »tĕmĕkaq".

Pag. 175 bij te voegen tusschen de woorden: »tĕmbos" en »tĕmĕkaq": »tĕmĕdi(j)'ăn = kĕdi(j)'ăn".

Pag. 175 bij te voegen tusschen de woorden: »tĕmoe" en »tĕmon": »tĕmoentjĕ (B); (in de spreektaal zelden of nooit gebezigd) = tantoe".

Pag. 175 sub: »tĕmpat" bij te voegen: »pĕnĕmpatan; begraafplaats".

Pag. 176 bij te voegen tusschen de woorden: tĕnong" en »tĕntangan": »tĕntang; mĕnĕntang, zien over verre afstanden".

Pag. 177 sub: »tĕpiq" bij te voegen: »tĕpiq'ăn (B), tĕpi'ăq'ăn (S); de hoeveelheid padi, welke men na den oogst in de woning opbergt".

Pag. 177 sub: »tĕpoeq" de zinsnede »verlamd aan de beenen of arm (J)" te doen vervallen en in de plaats daarvan te stellen: »tĕlĕpoeq, stijf van de ledematen tengevolge van koude".

Pag. 177 sub: tĕpong bij te voegen tusschen de woorden: »nĕpongi 'anaq" en »eene ceremonie": »(B) [(ĕ)mbaso'ăh noekop lobang (S)]".

Pag. 177 staat: »tĕra'oe; tĕra'oera'oe"; moet zijn: »tĕgrĕra'oh".

Pag. 177 sub: »tĕrĕmpoh" te doen vervallen: »I" en »II volgens (J)..... ziekte".

Pag. 177 sub: »tĕriti" bij te voegen: »II = kampĕ (B) (zelden in gebruik)".

Pag. 178 sub: »tĕtaran" bij te voegen: »tĕtaran pantjing", hengelsnoer".

Pag. 178 bij te voegen tusschen de woorden: »tibiq" en »tiding": »tidang; (zelden in de spreektaal gebezigd) = (ĕ)ndiqdĕ [zie »(ĕ)'ndiq (B)]".

Pag. 179 bij te voegen tusschen de woorden: »tikagr" en »tiko": »tikat; bĕtikat salah = ngoetjaq (zie »koetjaq") inz. van kwade geesten".

Pag. 179 staat: »tilaj = kĕlĕntit" moet zijn: »tilaj (S) = kĕtot".

Pag. 179 sub: »tĕmbaq" bij te voegen: »sĕtimbaq koebor, gezegd van de teenen, wanneer zij sterk binnenwaarts gebogen zijn (een vrouw met dergelijke teenen zal in de kraam sterven)".

Pag. 180 sub: »tindjaq" bij te voegen: »tindjaq boerong; een teeken gewoonlijk in den vorm van een kruis in een boom gesneden als teeken van eigendom".

Pag. 180 sub: »tindjaw" staat: »mindjaw"; moet zijn: »nindjaw"; bij te voegen: »IV tindjaw koebor; gezegd van eene vrouw die met opvallend gebogen bovenlijf loopt (van zulk eene vrouw wordt gezegd, dat zij in de kraam zal sterven)".

Pag. 180 »tinggir, (?)"; te doen vervallen.

Pag. 181 bij te voegen tusschen de woorden: »tigri" en »tigris": »tirik; katrol".

Pag. 181 bij te voegen tusschen de woorden: »tjagaq" en »tjakap": »tjajĕ (B), tjajaw (S); glans, schijnsel".

Pag. 181 sub: »tjakar" bij te voegen: »tjakar toedjoe'ăn, het raadplegen van geesten bij ziektegevallen middels »tĕnong" of »tilol" (zie die woorden)".

Pag. 181 te doen vervallen: »tjalitji (B) = inhalig (J)" en »tjalom = bĕlom (J)".

Pag. 182 sub: »tjampang", bij te voegen achter »karinang": »(S)" en het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 182 sub: »tjanang" bij te voegen: »II mĕntjanang, elkander uitschelden".

Pag. 182 achter »tjantil" bij te voegen: »(S)".

Pag. 182 sub: »tjapaq" bij te voegen: »II tjapaq kĕridang, rechts en links verspreid van voorwerpen".

Pag. 183 bij te voegen tusschen de woorden: »tjatjapan" en »tjatjat": »tjatjaq; (in de spreektaal zelden of nooit gebezigd) = roepĕ".

Pag. 183 bij te voegen tusschen de woorden: »tjatĕ" en »tjatji": »tjatjĕ (B) e. s. v. gebak".

Pag. 183 sub: tjator" het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 184 sub: »tjĕngkam" het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 184 bij te voegen tusschen de woorden: »tjĕngkong" en »tjĕntjang": »tjĕnongan = tandĕ (B)".

Pag. 184 sub: »tjĕpar" bij te voegen achter: »II": »tjĕtjĕpar", en in stede van »tjĕpar 'ajiq (B) ['aji'ăq (S)] te lezen »tjĕtjĕpar 'ajiq (B) ['aji'ăq (S)]".

Pag. 184 sub: »tjĕraj" het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 184 bij te voegen tusschen de woorden: »tjĕrĕdiq" en »tjĕrĕmaj": »tjĕrĕga; snel wegloopen, op de vlucht slaan" en tjĕrĕgat; (mĕ)'ntjĕrĕgat, in pedante houding staan".

Pag. 184 staat: »tjĕridam" moet zijn: »tjĕroengam; (mĕ)'ntjĕroengam"; het »vraagteeken" achter het woord »toewerpen" te doen vervallen.

Pag. 184 bij te voegen tusschen de woorden: »tjĕrlang" en »tjĕroetjoh": »tjĕroening; (mĕ)'ntjĕroening = (mĕ)'ntjĕroengam"; zie »tjĕroengam".

Pag. 184 staat: »tjĕroh (B)" moet zijn: »tjĕgroh (B), tjĕgro'ăh (S) gew. tjĕgrohloeloh (B) [tjĕgro'ăh loelo'ăh (S)].

Pag. 185 bij te voegen tusschen de woorden: »tjikah" en »tjikar": »tjikaq; een kind wijdbeens op de heup dragen".

Pag. 185 bij te voegen tusschen de woorden: «tjikoq" en »tjinĕ": »tjili'ăq (S) = 'inaq" en »tjindĕ'ăn (B) gew. tjĕtjindĕ'ăn = linggihan"; zie »linggih".

Pag. 185 staat: »tjingis" moet zijn: »tjĕngis".

Pag. 185 sub: »tjiri" bij te voegen: »bĕtjiri; het geven van een verlovingspand".

Pag. 186 staat: »tjoekot; tjĕtjoekotan" moet zijn: »soekot".

Pag. 186 bij te voegen tusschen de woorden: »tjoekogr" en »tjoelĕ": »tjoekot (ook tjatjoekotan") = »karap" en »sangi" (zie die woorden).

Pag. 186 bij te voegen tusschen de woorden: »tjoengkil" en »tjoengkop": »tjoengking = poengkas".

Pag. 186 sub: »tjoentanan" te doen vervallen: »zooveel als bajan 'ati (?)"; en in de plaats daarvan te stellen: »degene, die bij het voeren van gesprekken als tusschenpersoon optreedt, ook, indien tusschen de betrokkenen het verbod tot spreken bestaat (bajan'ati)".

Pag. 186 bij te voegen tusschen de woorden: »tjoentanan" en »tjoenting": »tjoentang; 2½ ct. stuk".

Pag. 187 sub: »tjoetar" het »vraagteeken" te doen vervallen.

Pag. 187 sub: »tjoetjogr bij te voegen: »tjoetjogr (ook mantjogr) bĕnih (B) [beni'ăh (S)] een van de ceremoniën bij den ladang-arbeid".

Pag. 187 bij te voegen tusschen de woorden: »tjoetjogr" en »tjoe(w)'ăr": »tjoewaj; [komt bijna uitsluitend in »rĕdjong's" (zie dit woord) voor] = 'iloq".

Pag. 187 sub: »tjong" bij te voegen voor het woord: »waarmede": »(verkorting van »tjoetjong)".

Pag. 188 sub: »toegas" te doen vervallen: »I" en »II noegas..... sterk worden (J)".

Pag. 188 sub: »toehan" bij te voegen: »toehan pĕrtjiq 'allah (B); toehan radjĕ titah (B); toehan paroman njikĕnjĕ 'allah (B); toehan di mĕkah (B), benamingen, waaronder de hoogste godheid bekend is; toehan bi(j)oetĕ soban 'allah (B), het hoofd der kwade geesten".

Pag. 188 bij te voegen tusschen de woorden: »toehan" en »toekal": »toejon;

(zelden in de spreektaal gebezigd) = rangkaj".

Pag. 188 sub; »toekang" bij te voegen: »toekang lĕbah = djoeroe tinggi, welk woord meer in gebruik is".

Pag. 188 sub: »toek*o*ng" bij te voegen: vgl. »boek*o*ng".

Pag. 189 sub: »toelaq I" bij te voegen: »pĕnoelaq dj*i*n; al hetgeen aangewend wordt om zich aan den kwaden invloed der geesten te onttrekken", en »III toelaq bĕlah (S); e. s. v. »doe'ô" (zie dit woord).

Pag. 189 bij te voegen tusschen de woorden: »toelaq" en »toeli": »toela*gr*; (in de spreektaal niet gebezigd) = toelaq I".

Pag. 189 sub: »toembaq" bij te voegen: »noembaq, iets met een lans steken; noembaq kĕbaw, één der ceremoniën bij een groot huwelijksfeest".

Pag. 190 sub: »toend*o*q" te doen vervallen: »I" en »II (B) = tak*o*t (?)".

Pag. 191 sub: »toe*gro*n" bij te voegen tusschen de woorden: »palaq" en »wanneer": »(of toe*gro*n loegr*o*s)"; en achter »schouderligging": »of billigging"; verder tusschen de woorden: »wordt" en »lipat kadjang": »parang, wanneer het kind in voetligging, waarbij de hand later uitgezakt is, geboren wordt".

Pag. 192 sub: »toet*ogr* ad *a*" bij te voegen: heeft B één of meerdere (jongere) zusters, die ook bij »'adat koelĕ (B)" zijn gehuwd, dan worden hunne kinderen met betrekking tot A betiteld met »'anaq bĕlaj' nji*gri*h (B)".

Pag. 193 staat: »toe(w)'ă*gr* . . . . . donker" en »toe(w)'ĕ (B), [toe(w)'ăw (S) boedjang", moet zijn: »toe(w)'ă*gr* = *gr*ankaj; bĕtoe(w)'ă*gr* = bĕ*gr*angkaj". — »toe(w)ĕ (B), toe(w)'aw (S); oud; van vruchten: rijp, voldragen; van voorwerpen: oud, gebruikt, gesleten; van metalen: zuiver; van kleuren: donker toe(w)ĕ (B) [toe(w)'aw (S)] boedjang".

Pag. 193 sub »toe(w)ĕ (B) [toe(w)aw (S)] bij te voegen tusschen de woorden: »regelt"; en »(ĕ)'ntoe(w)'ĕ (B)": »toe(w)'ĕ (B) [toe(w)'aw (S)] gad*i*s, het meisje, dat met den toe(w)'ĕ (B) [toe(w)'aw (S)] boedjang bij feestelijke gelegenheden de dansen regelt".

Pag. 193 bij te voegen tusschen de woorden: »t*o*m" en t*o*ngkoe": »toman = toeman.

Pag. 194 sub: »wang" bij te voegen: »wang pandaq soe(w)'arĕ (B) [soe(w)'araw (S)], dofklinkende munt".

Pag. 275 bij te voegen tusschen de woorden: »mĕrandaw (S)" en »te plaatsen": »moedaw (S)".

Pag. 276 bij te voegen tusschen de woorden: »boelo'ăh (S)" en »te plaatsen": »dadaw (S); djinggaw (S); mataw (S); dabo'ăq (S); sĕr*i*'ăq (S); boengaw (S)".

Pag. 277 te doen vervallen: »Pag. 60 . . . . . . lip*o*ng I".

Pag. 278 te doen vervallen: »Pag. 69 sub: kĕkid*o*q . . . . . te doen vervallen"; en: »staat: »bi(j)'asĕ (B) . . . . bi(j)'asĕ (B)".

Pag. 279 te doen vervallen het »vraagteeken" achter het woord »kĕmam".

Pag. 279 te doen vervallen: »Pag. 93 sub: lip*o*ng II . . . . lip*i*ng".

Pag. 280 te doen vervallen: »Pag. 104 het woord ngi(j)'*o*t" . . . . . »ngikaq" en »Pag. 116 sub: pant*i*t . . . . kĕlĕntit (S)".

LAMPONGSCHE DWERGHERTVERHALEN

MEDEGEDEELD DOOR

O. L. HELFRICH

De hierbij aangeboden *Lampongsche dwerghertverhalen* werden in het Kroësche opgeschreven; meerdere konden niet worden achterhaald. Zij zijn te beschouwen als een aanvulling van de door mij gepubliceerde Literatuurproducten [1]).

Het wil mij voorkomen, dat die verhalen, welke veel overeenkomst vertoonen met de door Prof. C. A. van Ophuysen uitgegeven dwerghertverhalen [2]) en menig woord bevatten, dat aan het Aboengsch dialect eigen moet zijn, uit de Lampongsche bovenlanden afkomstig zijn.

In het tweede verhaal worden verscheidene Maleische woorden aangetroffen als: »bajar, binatang, boekan, boengkar, boenoeh (in den zin van dooden), kalakoewan, ka(e)rdja, kasihan la(e)bih moelaj, ngoeroes, pada, roentoeh, sabab, sĕrta, soewara, ti(e)lampaw", welke sedert in het Kroësch dialect burgerrecht hebben verkregen.

De beteekenis van de evenbedoelde Aboengsche woorden laat ik hieronder volgen; overigens vermeen ik ten deze te kunnen verwijzen naar mijne »Proeve van eene Lampongsch-Hollandsche woordenlijst [1]).

'ajin; het niet zijn, iets niet zijn, geenszins.

'atong; steek, gestoken.

bidang; elk, ieder.

garagasi; naam van een fabelachtig geslacht van reuzen (het mal. gĕrgasi), wellicht de »Bĕrĕmbung tĕkujung" in het door Prof. van Ophuyzen medegedeelde dwerghertverhaal.

garik; boegarik, zich bewegen, verroeren.

gĕgor; verwarring, rumoer.

halung; verbieden, tegenhouden, beletten.

hingan; worden.

'ilik; trappen op iets.

kalantoeng; stompje, eindje.

---

1) Verhandelingen van het Bat. Gen. van K. en W. Deel XLV, 1891.
2) Bijdrage tot de T. L. en Vlk. van N. I. 6e volgreeks 2e deel 1896.

koeboe; hut.
koedan; achterzijde.
langok; droog; malangok; droogleggen.
manggal; ontkomen, te voorschijn komen.
moendah; aan de oppervlakte komen, boven komen, uitkomen.
'oenggak; boven, bovenkant.
'oetjak; ngoetjak, vertellen, mededeelen.
pajis; dwerghert.
poelik; veeg met den vinger van de een of andere weeke zelfstandigheid.
rĕdok; zooveel te meer.
sĕmok; in, binnen.
tagan; laat het geschieden of zijn, laten begaan.
tĕkok; aanwijzen, ook kiezen.

linsoeh (zoowel Aboengsch als Kroësch); een boom, wiens vruchten de grootte, vorm en kleur van een kippenei hebben; vermoedelijk de »lĕsuh" in het door Prof. van Ophuysen medegedeelde dwerghertverhaal.

sabaj, (zoowel Aboengsch als Kroësch); in het Aboengsch, makker, kameraad; boeja, Bangsa dalom van »pajah".

WAWARAHAN PAJIS.

I.

'Oedi pajis midor boetoengga waj balag, soegihni pajis haga njĕbĕrang kidang mak 'oewat titini, tjawa pajis, ki 'oewat boeha di batang 'ari sindji noendah, haga koe bilang, marini moendah 'oenjin boeha sa, tjawa pajis, baris koeti, haga koe bilang pira koeti, djadi boeha sa baris boetandjar, marini di bilang olih pajis: saj, roewa, tĕloe, pak, lima, nom, pitoe, waloe, siwa, sĕpoeloeh, marini pajis sa loentjat, djak saj mit di saj 'ija di loempak, hani pajis boedikoe gawoh njin loempak, marini pajis sa moenggah mit di 'oeloe waj ngoenggor sijoh, njak haga kĕkĕtjal toejoen, marini himpoen sijoh 'oenjinni, marini pajis djama sijoh sa boedjandji, pajoe nĕram kĕkĕtjal toejoen, timbal sijoh mara, boerasan sijoh sa djama rikni, kintoe pajis ngoeraw timbal koeti saj doenggah nihan, marini pajis sa toejoen tĕgar, radoe maboeja 'ija taroe ngoeraw sijoh, nimbal sijoh sa doenggah nihan, marini pajis sa mit ngalijakni sijoh sa gĕgoh nihan kalijakni djama sijoh lawanni boerasan sa djĕno, tjawa pajis, pajoe nĕram sĕloewot toejoen, marini pajis toejoen, radoe maboeja pajis sa tĕroes ngoeraw moenih, nimbal sijoh saj doenggah nihan, disilaw pajis sijoh sa gĕgoh kalijakni mahandak 'oenjin poentoetni, djadi kalah pajis kĕkĕtjal djama sijoh, tĕroes pajis sa lidjoeng tjakak poematang ngĕrasa lijom, nginah rija pajis sa koeroek lijangni 'oentjal, djadi poesang nihan hatini pajis haga manggal mak datjok, radoe 'oewat sabingi dilom lijang sa, talijoe kidjang, tjawani kidjang, 'api goewajmoe sabaj, nimbal pajis, goewajkoe sindji bangik nihan sabaj nganik hatini tanoh, timbalni kidjang, rĕpa rasani njak haga noempang nganikni, 'ani pajis, 'idja do, djadi tjambor kidjang sa, tjawa pajis mĕmĕlo 'adoe saj rikkoe mati, 'ani kidjang, 'api rĕtini tjawamoe sabaj, nimbal pajis, njak indji sĕdong ngadji tĕbong sĕno kadjiankoe, dilomni rĕno talijoe moenih 'oentjal, 'ani 'oentjal, 'api goewaj koeti sabaj, nimbal pajis, goewaj bangik nihan sabaj sĕkam nganik hatini tanoh, tjawa 'oentjal, njak noempang sabaj njak njoemor nihan rĕpa rasani, nimbal pajis, 'idja do, tjambor moenih 'oentjal, dikanikni tanoh sa mak mabangik, marini tjawa pajis mĕmĕlo radoe roewa rikkoe mati, 'ani 'oentjal, 'api tjawamoe sabaj, 'ani pajis, mawat, ngadji ngadji, dilom rĕno talijoe moenih badak, 'api goewaj koeti tĕloe sabaj, 'ani pajis, goewaj bangik nihan sabaj nganik hatini tanoh, 'ani badak, njak noempang sabaj rĕpa rasani, tjawa pajis, ki njoemor nikoe 'idjado, tjambor moenih badak sa, tjawa pajis mĕmĕlo 'adoe tĕloe rikkoe mati, 'ani badak, 'api

tjawamoe sabaj, 'ani pajis, mawat, ngadji ngadji, dilom rĕno talijoe moenih lĕmawoeng, 'api goewaj koeti pak sabaj 'ani lĕmawoeng, nimbal pajis goewaj sĕkam pak dji nganik hatini tanoh, tjawa lĕmawoeng njak noempang sabaj rĕpa rasani, 'ani pajis, 'idja do, tjambor moenih lĕmawoeng, ngadji moenih pajis mĕmĕlo radoe lima rikkoe mati, 'ani lĕmawoeng, 'api tjawamoe pajis 'ajin ki sĕkam dji diboedikon, 'api kanik'ankoe didja ki 'ajin koeti do, tjawa pajis, ki rĕno ram boedjandji gawoh sapa nĕram mising sĕno mĕna di kanik, 'ani sabarih pajoe ki rĕno, nginahni pagi rani pajis sa mising di poelikkon pajis di poetoetni kidjang, di silaw pajis kidjang sa mising djadi kidjangsa mĕna di kanik lĕmawoeng, rantjakni rĕno djoega bidang bidang pagi di kanik lĕmawoeng tinggal pajis djama lĕmawoeng gawoh, tjawa pajis, 'aga doekanik njak tanno mak tĕmon nikoe bĕtong, kintoe tanno 'antjongkon njak njin njak njepok djan, di 'angonkon lĕmawoeng tĕmon tjawa sĕno, mari di 'antjongkon lĕmawoeng pajis sa manggal lĕmawoeng sa gawoh di lom lijang sa, di pĕnah pĕnah lĕmawoeng, sabingi mak ratong, roewa bingi mak djoega ratong pajissa, 'ani lĕmawoeng, halok halok njak di boedikon pajis moenih, ki njak boetoengga 'ija, mak datjok mak 'ija koekanik ki njak manggal, marini lĕmawoeng sa koewat 'ija tjakak ti'anggal 'ija, marini di sĕpokni pajis sa, soengkak 'ija dibah pĕring sanga roempoen dalih 'ija ngĕtit djaboeng mĕkar, tjawa lĕmawoeng, pajis sampaj 'adjal moe tanno, nikoe boeboedi gawoh goewajmoe, nimbal pajis, sabaj dangkoeng njoeja djama njak, lijak paj njak sĕdong djoeborkoe toendah noenggang pĕring sanga roempoen dji mak kindjak, di lijak lĕmawoeng, tĕmondo, mawat tiladjoe di kanik, nginah rija lĕmawoeng lidjoeng, rik pajis lidjoeng moenih, kirani di lijak lĕmawoeng 'ajin tĕmon djoeborni toendah, malajinkon djaboeng mĕkar, marini di bĕdak lĕmawoeng pajis nangga sabatang linsoeh sak nihan, tjawa lĕmawoeng baboedi djoega nikoe pajis, koekanik do nikoe pisan dji, 'ani pajis, dangkoeng nikoe boetong sabaj njak dji lagi nangga tĕloejni sĕbatin, 'ani lĕmawoeng, njak 'aga nganikni, 'ani pajis dangkoeng di kanik njak ngoetjak paj djama sĕbatin, ki datjok di kanik njak ngoetjak kanah, marini radoe djaoh pajis sa 'ija ngoeraw, kanik do, marini di kanik lĕmawoeng linsoeh sa, 'api lĕmawoeng kapĕrosan dalih boebĕdag njepok pajis, di haloeni pajis sa mĕdjong noenggoe mĕnjingok sanga salaj, 'ani lĕmawoeng, 'api goewajmoe pajis nikoe baboedi gawoh, 'ani pajis dangkoeng nikoe boetong, lijak paj njak lagi nangga talani sĕbatin, tjawani lĕmawoeng, njak naboehi kidah, 'ani pajis, dangkoeng ki mak njakkoe ngoetjakkon paj taboeh, marini pajis sa lidjoeng toejoen, radoe mandjawoh, ngoeraw hatang pajis, taboehdo 'ani, mari ditaboehkon lĕmawoeng sa, 'api magĕgor mĕnjingok sang salaj njantak lĕmawoeng sa, 'api batambah sakik hatini lĕmawoeng djama pajis sa, mak 'oerong lagi pajis sa koekanikdo, di haloe lĕmawoeng pajis sa lagi nanggra 'oelaj sabah kĕdjang nihan, 'ani lĕmawoeng 'api goewajmoe pajis, 'adjalmoe sampaj ki pinsan sindji, 'ani pajis, dangkoeng paj nikoe boetong lijak paj njak lagi makaj bĕbintingan sĕbatin, 'ani lĕmawoeng, rĕpa kalijakni bĕbintingan, timbalni pajis, 'adjo kalijakni katoelistoelis bĕtik nihan, di lijak lĕmawoeng

tĕmondo, tjawa lĕmawoeng, njak paj pajis ngabĕbinting 'adjo, 'ani pajis, dankoeng ki mak njakkoe ngoetjakkon paj babĕbinting, radoe sĕdong djawohni pajis lidjoeng, ngoeraw pajis, babĕbintingdo, marini ditiwat 'oelih lĕmawoeng 'oelaj sa dililikkon di tĕngahni, rĕpa di girok tirĕdok di lilik 'oelaj sa mak dapok ngoebar lagi ladjoe mati lĕmawoengsa, djadi pajis 'ampaj sĕnang hatini, ladjoe ija midor midor mit di koedan lamban 'oeloen njĕpok sĕpah ngasan dalih kalantoeng roekoek, 'adoe mansa 'ija moeloh moenih di poelan, dalih 'ija ngangas di lijakni 'oentjal, tjawa 'oentjal, 'api di kanik pajis, 'ani pajis, ngangas, djak'ipa moe ngasan, timbalni pajis, njak dji djak mandjaw di 'oeloen mandoe, 'ani 'oentjal, njak 'aga mandjaw moenih ki di'oeton 'oeloen, 'ani pajis, tantoedo nikoe di'oeton 'oeloen, kapan nikoe kalijak'an kanah ki 'ani 'oeloen dipa kĕris dipa pajan, pasoek'i do, dalih nikoe mĕdjong, 'ani 'oentjal, pajoe kidah ki rĕno, dalih 'ija mit, nginah di lijak 'oeloen, 'api oeloen gigir, dipa kĕris dipa pajan, marini 'oentjal sa lapa pĕlĕgoh dalih mĕdjong, marini 'oeloen ratong magas 'oentjal sa, ladjoe di tikol 'oeloen, di 'agih 'agih dagingni, marini pajis ngahandjak-handjak djak djawoh, marini pajis sa di'atong sĕsoek pantjah pinsan poentoetni katan sĕmok nihan ladjoe pajis sa pĕgat.

II.

Pada saj rani marini timboel dilom pikiran pajis, bĕtikdo koesonkon soenjin binatang binatang dilom poelan rik dilom pĕkon, karana aga njani saj radja, 'aga tipilih sapa saj lĕbih patoet, marini digoewajkonni 'api saj dimaksoedni, marini ngoeraw 'ija di rang boeson 'aga njani mapĕkat sapa djoega saj titjakak mandjadi radja, nginah radoe tison soenjin tijan, marini tjawa pajis, haj soenjin sobat, koesonkon soenjin koeti, ram 'aga ngitjik sapa kamapĕkatan ram soenjin 'aga tisani radja toeha ram, karana roepani, ki mawat radja ram halok halok goemah timboel pĕrigoe'an, mawat ngoeroeskon parkara ram, marini dĕngido binatang binatang, radoe mapĕkatdo soenjin 'aga mandjadi halimawoeng 'aga hingan radja sa, kakradoe, tjawa pajis, radoe bĕnardo pikiran koeti soenjin sabab 'ija tilabih barngis rik mabani dalih koewat, kidang njak kĕdaw pikiran mawat patoet halok, halok ram goemah mansa lijom, 'oelihni sabab kikak 'ija lapah gĕring lapah dibingi pagi 'ija pĕdom, dalih kikak 'ija mĕngan 'ija sĕgok dibah batang sikoek, mawat gĕring di rang saj wawwah, rija djoega koeti bĕtik mingan djoega njak toetoeg, marini di timbal saj djak binatang saj goemah sa, bĕnordo tjawa pajis, ram sĕpok saj barih, marini di pilih 'oeloen liman 'aga djadi radja, kakradoe, marini nimbal pajis, radoe bĕnor moenih pikiran koeti, karana 'oedi liman balag dalih koewat soewarani hatang, kidang ki pikirankoe mawat djoega patoet, karana 'ija kikak 'ija lapah, mawat dapok njapang batang kajoe saj, tilampaw balag, 'ija mawat pandaj tjakak, rikni lagi, kikak 'ija mĕngan mawat pandaj bĕtong, marini di bĕnorkon 'oelih binatang saj barih, marini moelaj loewot di pilih, marini di tĕkok 'oeloen badak karana 'ija sĕdong patoet djoega, radjin

lagi malijom, marini di timbal pajis radoe bĕnordo pikiran koeti, kidang ki pikirankoe koerang djoega patoet, sabab 'ija tiloe, kikaq ti'oeraw goemah nihan mawat nimbal, sabab mawat didĕngini, marini dibĕnorkon 'oelih saj barih pikiran pajis 'oedi, marini di pilih loewot, marini ditĕkok 'oeloen katji 'aga hingan radja, sabab 'ija sĕdong pintor dalih mabani djoega, kikak dikajoen 'oeloen 'ija mit gigir soewarani, radoe mapĕkat djama 'ija, marini nimbal moenih pajis, dilom sĕkĕdjang pikirankoe koerang djoega patoet radoe bĕnardo sĕpa saj koeti tjawakon, kidang tjoba lijaq, kikak 'ija mĕdjong ngadap rikni santor 'ija loewar pihak 'oentjoek sĕloetni, rasakoe mawat patoet, marini di bĕnorkon 'oelih binatang barih, do 'oenggal radoe mapĕkat, marini karadoe'an nihan tipilih 'oeloen tjigoek didjadikon radja, karana 'ija kĕtjal lapah di tanoh rik lapah di 'oenggak kajoe, dalih 'ija waktoe soeboeh 'ija mĕna mindjak djak binatang saj barih, marini di bĕnarkon 'oelih pajis, marini tĕtapdo tjigoek sa mandjadi radja, marini timboel pikiran pajis 'ija tjawa djama tjigoek sa botik ram himpoen loewot ram soenjin njani pĕkat, pajoe ram soenjin njĕpok 'iwa 'aga kanik'an, ram langokkon batang 'ari saj balag 'indji, radoe tantoe ram mansa 'iwa goemah, kak radoe ram bagi saj djĕlma, marini timbal radja tjigoek sa, sanido 'api hagamoe njakkoe noetoeg, marini di himpoenkon moenih soenjin 'indjoek saj radoe, marini radoe tison soenjin, marini tjawa pajis tĕngisdo koeti soenjin pĕrintah radja ram ram rĕgah kĕbatang 'ari 'indji, marini dikajoen 'oelih pajis liman ngaroentoehkon poematang poematang, njin djadi litak wajni dapok moedah ram tindjoek 'iwa ni, marini di kajoen pajis saj liman noenggoe koeboe rik noenggoe 'iwa sĕpa saj radoe tison di darak, kakradoe marini ratong garagasi balag kĕdjang dalih soeloeh roewa matani rik njantjan toengkok saj balag, marini ngandakwa liman sa saj noenggoe 'iwa tison karana batang 'ari 'indji njakkoe kĕdaw, mĕng'ap koeti 'akoek gawoh, marini hĕma liman sa djama rabajni, marini 'iwa bĕla di kanik 'oelih garagasi sa, kakradoe marini ratong soenjin 'aga ngambagi parolih anni, marini di haloeni liman saj noenggoe mawat lagi rik 'iwa rija moenih, marini di 'oelih 'oeloen dalih di 'oerawi 'oeloen liman saj noenggoe djĕno, marini ratong dalih njoeritakon 'ahoewal garagasi sa, njakkoe tilampaw rabaj nihan moedjoerdo njakkoe mawat di boenoeh 'oelih garagasi sa, marini tjawa pajis marini kapandajan 'oelih koeti, haj soenjin koeti lijakdo hinggani liman parabaj ram tĕdoeh sĕkĕdji 'ija bani 'oentoengdo mawat ram madjadikon radja sĕkĕdji tanno djĕmoh pagi bĕtikdo halimawoeng paj noenggoe koeboe ram 'indji dalih djoega 'iwa, sĕpa saj radoe dapok ram tindjoek, marini kak djĕmoh ranini rĕgah loewot di waj soedi halimawoeng saj djaga, radoe goemah dapok 'iwa sa tison doedi ratong moenih garagasi sa, dami di lijaq 'oelih halimawoeng garagasi ratong, marini sĕgok 'ija dilom batang djoekoek saj balag, karana rabajni ngalijak garagasi, tĕdoehni mawat tilawan djama 'ija, marini soenjin 'iwa di 'akoek 'oelih garagasi dalih dikanikni, bĕtongdo 'ija, marini moeloh garagasi ka rangni kakradoe marini ratong 'oeloen soenjin ngalijak 'iwa mawat lagi dalih halimawoeng mawat kalijaq'an lagi, marini di 'oeraw 'oeloen gĕlar halimawoeng, ratongdo 'ija

marini dikabarkan moenih kalakoewan garagasi mawat tilawan 'oelihkoe, kakradoe nimbal moenih pajis, 'oentoengdo ram mawat mandjadikon halimawoeng pada rani 'aga djadi radja, marini lijakdo 'oelihmoe, kidang sakikdo dilom hati halimawoengsa dilijomkon 'oelih pajis, saka tjawa pajis, djĕmoh pagi ram moelaj moenih kardja, tagankon njakkoe noenggoe koeboe 'indji dalih njakkoe djaga ngalaw kalaw njakkoe lawan 'oedi garagasi, kidang njakkoe ngiloe hoewi sĕsah pitoe batang kirakira pandjang lima kĕpas dilom sanga batang ki hoewi mĕrnoe sĕnang djoega, dapok njakkoe tindjoek, marini gĕloekdo liman njĕpok hoewi sĕsah sa karana 'ija koewat ngakoek hoewi, 'ija ngakoek radoe mansa hoewi, marini dipikkon di hadapan pajis, marini soenjin binatang sa moeloh njĕpok 'iwa, marini tilamboen do 'iwa, radoe tisonkon, kakradoe marini ratong moenih garagasi, 'indjoek hadat saradoeni marini 'ija 'aga nganik 'iwa, marini di halang pajis dalih tjawa 'ija, haj toewan 'oewat koedo toewan saroepa nihan sama radja sikam di pĕkon, kidang radja sikam sa santor haban ngison, mawat datjok mamboekakon tjoeloekni djak dadani indjoek hingga djĕlma soembahjang, rĕnodo saj radoeni 'ija do 'ija maloewot, kintoe 'oewat poesikam toewan 'oewat kasihan radja sikam sa harap djama sagoemahgoemah harap bali'aw ngiloe 'obat djak poesikam, karana bali'aw radoe saka nanggoeng sakik sa, marini nimbal garagasi sa, haj pajis, 'apido 'aga 'obatni, njakkoe dji tilampaw kasihan tĕngis pĕkabaranmoe sa halok radjamoe sa poe'arikoe, tjawa pais, 'ija toewan kintoe toewan 'oewat soeka njak ngiloe 'oekoran badan poesikam, tjawa garagasi, 'oekoran rĕpa sani 'oelihmoe, marini di tawaj 'oelih pajis rĕdji, marini lilikkon 'oelihmoe 'indji hoewi di karoewa toewotmoe kidang dang koerang djak pitoe lilik, kakradoe padoeka toewan garikkon, ki radoe disani 'oelih garagasi sagalo tawaj pajis, marini digarikkon mawat manggarik lagi, ratong binatang binatang saj goemah sa, marini mĕkik pajis gĕloek koeti 'adjo garagasi radoe njakkoe tindjoek, marini gĕloek do halimawoeng sa ratong, marini di kajoen pajis, gigik 'oelihmoe karoewa matani njin mawat ngalijak lagi 'ija, kakradoe ratong liman ngilik, ratong kĕbaw noengkoes, ladjoe mati 'oedi garagasi, marini di bagido 'oeloen 'iwa 'oedi, marini tjawa pajis ram lagi gĕgoh goemahni, marini nimbal halimawoeng sa, ram ngambagi noetoeg balag badanni, ki loenik loenik, moenih bagianni, ki balag badanni, balag moenih bagijanni, marini tjawa pajis njakkoedo saj labih goemah bagijan, sabab njakdo mamboenoeh garagasi, marini batangkar djama halimawoeng, kakradoe marini di tajarkon pajis bagijan 'iwa di matani halimawoeng 'oedi, marini matani halimawoeng dikoeroek hani, marini pajis gĕloek lidjoeng, marini pĕtjoh do kĕpĕkatan sa, kikaq radoe sĕnang hati halimawoeng, marini di bĕdag loewot pajis karana halimawoeng rada risok nihan mansa lijom 'oelih pajis, radoe ditĕngis 'oelih pajis rasija halimawoengsa, marini 'ija ngĕgokkon diri, marini koeroek 'ija dilom rawong batang kajoe saj kĕdjang, mawat 'ija 'aga loewar lagi, kidang halimawoeng noenggoe djoega, marini timboel pikiran halimawoeng sa, ki 'indjoek rĕdji mawat dapok njakkoe boenoeh 'indji pajis, kidang bĕtikdo njakkoe ngiloe toeloeng djama 'indajkoe, marini lapah 'ija njĕpok

gĕmoel, marini boetoengga 'ija dalih tjawa halimawoeng, haj 'indajkoe, njakkoe ngiloe toeloeng djama nikoe 'aga mĕmboengkar saj batang kajoe, karana njakkoe 'aga mĕmboenoeh pajis 'ija sĕgok dilomni, marini nimbal gemoel sa, bĕtikdo mingan njakkoe toeloeng, marini lapah tijan roewa toeroen, dilijaq 'oelih pajis 'oedi halimawoeng barik djama gĕmoel, marini rabaj 'ija sabĕla rabaj, marini pikir pajis, bĕtikdo njakkoe loewar djak rawong kajoe 'indji ngahadap djama gĕmoel dalih tjawa 'ija, haj halimawoeng, mĕngapi nikoe moetoskon pardjandji'an, boekan ram radoe badjandji nikoe kĕdaw hoetang handak lagi kĕtjah, tanno nikoe bajar djama halom lagi kamak, tanno njakkoe mawat 'aga narima mala'inkon rĕpa ram bardjandji sĕkĕdji, marini tĕngis gĕmoel sa kĕtjawa'an pajis, tjawani gĕmoel, njakkoe 'indji 'aga mĕmbajar hoetangni, ki 'indjoek rĕdji mawat njakkoe 'aga boengkar 'indji kajoe, marini tjawa halimawoeng, toeloeng djoega 'indji pajis tjawa boehoeng, dalih gĕmoel sa mawat 'aga lagi, sĕdong batangkar gĕmoel djama halimawoeng ladjoe laga tijan roewa gĕgoh koewat, karoewani saj djoega mawat 'aga kalah lantjar mati karoewa.

VERTALING

DOOR

DRIE TER KWEEKSCHOOL TE FORT DE KOCK STUDEERENDE LAMPONGSCHE JONGELIEDEN

ONDER TOEZICHT VAN

Ph. S. VAN RONKEL.

Verhaal van het dwerghert.

Het dwerghert trof op een tocht een groote rivier aan. Hij wenschte over e steken, maar er was geen brug. Toen zeide hij: als de krokodillen in deze ivier er uit komen, zal ik ze tellen. Alle krokodillen kwamen er uit. Hij zeide: chaart u op een rij, dan kan ik tellen hoeveel uw aantal is. De krokodillen chaarden zich op een rij, het dwerghert telde ze, een, twee, drie, vier, vijf, es, zeven, acht, negen, tien, hij sprong van den een op den ander en zeide: t was slechts een list van mij om over te steken.

Daarna ging hij naar den bovenloop der rivier en riep de slakken zeggende: k wil een wedren houden. Alle slakken kwamen samen, en hij sprak met hen f een wedloop aan te gaan, de slakken antwoordden: goed. Zij spraken toen nderling af: als het dwerghert roept, dan moet degene die 't verst aan den ovenloop is hem antwoorden. Toen begon het dwerghert te rennen; moe eworden hield hij op en riep de slakken, en degene die 't meest bovenstrooms vas antwoordde. Het dwerhert ging kijken: 't waren slakken van geheel het-elfde uiterlijk als die waarmede hij pas de afspraak gemaakt had. Hij zeide: aat ons nog een keer wedrennen. Daarna rende hij, en moe geworden riep hij le slakken; de verste bovenstrooms antwoordde. Het dwerghert bemerkte dat 'an al die slakken de staart even wit was; hij had dus den wedstrijd met die lakken verloren. Onmiddellijk beklom hij een heuvel, en voelde zich beschaamd. Vervolgens ging hij binnen in een hertehol. Hij was zeer ongerust, er uit komen con hij niet. Toen hij een' nacht in dat hol zat kwam er een kidjang voorbij, lie zeide: wat doet gij daar vriendje? waarop hij antwoordde: ik doe hier ets heel prettigs: ik eet »hati tanah". De kidjang zeide: hoe smaakt dat, aat mij er van mede eten, waarop het dwerghert antwoordde: welaan. Zoo prong de kidjang naar beneden, en het dwerghert mompelde: een van mijn nakkers is dood. De kidjang sprak: wat beteekent dat gezegde van u?

Het antwoord was: ik was aan het reciteeren, tot zoover was mijn reciet gekomen. Op dat oogenblik ging er een hert voorbij, die zeide: wat doet gij hier vriendjes? Het dwerghert antwoordde: een heel prettig werk, wij eten »hati tana". Het hert zeide: laat mij mede eten, want ik wil gaarne weten hoe het smaakt, waarop het dwerghert antwoordde: komaan. Op zijn beurt sprong het hert omlaag, en at aarde, maar lekker was 't niet. Toen mompelde het dwerghert: reeds twee mijner makkers zijn dood. Het hert sprak: wat zegt gij vrindje? Het dwerghert antwoordde: neen, ik reciteerde iets. Op dat oogenblik ging er een neushoorn voorbij, die zeide: wat doet gij drieën hier? Het dwerghert antwoordde: ons werk is heel prettig, wij eten »hati tana". De neushoorn zeide toen: laat mij mededoen, hoe smaakt dat? Het dwerghert zeide: als gij wilt kom dan. Op zijn beurt sprong de neushoorn omlaag. Het dwerghert mompelde: reeds drie van mijn makkers zijn dood. De neushoorn vroeg: wat zegt gij vriendje? waarop het dwerghert antwoordde: neen, ik was aan het reciteeren. Op dat oogenblik ging er een tijger voorbij, die zeide: wat doet gij vieren hier? Het antwoord van het dwerghert was: wij vieren hier eten »hati tanah". De tijger zeide: ik doe mêe vrindje, hoe smaakt dat? Het dwerghert antwoordde: kom maar hier. De tijger sprong naar beneden, en het dwerghert mompelde: vijf mijner makkers zijn al dood. De tijger zeide: wat zegt gij? bedriegt gij ons? wat is hier voor eten voor mij behalve gijlieden? Het dwerghert antwoordde: als het zoo is, wie van ons 't eerst zijn gevoeg doet, die wordt het eerst opgegeten. De anderen zeiden: als het zoo is, goed dan. 's Morgens deed het dwerghert zijn gevoeg, en smeerde 't aan den staart van den kidang; toen ontdekte het dwerghert dat de kidang zijn gevoeg gedaan had, en daarom werd de kidang 't eerst door den tijger opgegeten. In 't kort, elken morgen at de tijger een ander dier op, totdat hij en het dwerghert overbleven. Toen zeide het dwerghert: ook al zoudt gij mij eten, gij zoudt nu toch niet verzadigd worden, werp mij dus maar omhoog opdat ik een ladder zoeke. De tijger dacht: hij heeft gelijk, en wierp het dwerghert omhoog, zoodat hij alleen in het gat bleef. Hij wachtte een' nacht op het dwerghert, doch dit kwam niet, twee nachten, nog kwam het niet. Toen zeide de tijger: misschien ben ook ik door het dwerghert bedrogen, als ik hem vind zal ik hem zeker opeten, als ik er uit kan komen. Daarna klom de tijger met alle inspanning naar boven, en ging het dwerghert zoeken. Dit kroop onder een bamboestoel, waar hij het ontloken vruchtbeginsel vastklemde. De tijger zeide: nu is 't uw laatste ure, gij doet niets dan bedriegen. Daarop antwoordde het dwerghert: vriend, wees nog niet boos op mij, kijk eerst eens naar mijn endeldarm die naar buiten is getreden omdat ik trachtte een bamboestoel te torsen, die echter niet op te tillen was. De tijger zag dat het zoo was, en at hem dus niet op; iets dergelijks ziende liep hij weg. Ook het dwerghert liep weg, maar toen zag de tijger dat 't niet waar was dat zijn endeldarm er uit kwam, dat het een opengebarsten vruchtbeginsel was. Toen zette de tijger hem na, en het dwerghert wachtte onder een linsoeh-boom, welks

ruchten goed rijp waren. De tijger zeide: gij bedriegt altijd dwerghert, ik zal in eens opeten. Het dwerghert zeide: wees nog niet boos meneer, ik pas nog de eieren van het marga-hoofd. Toen zeide de tijger: laat mij ze eten. Het werghert antwoordde: eet ze nog niet, laat mij 't eerst aan den batin zeggen, s het mag zal ik het zeggen. Toen het dwerghert ver was riep hij: eet ze naar. Toen de tijger ze gegeten had, kreeg hij een zuren smaak, en ging het werghert zoeken. Hij trof hem aan onder een bijennest zittende, en zeide: at doet gij daar? gij bedriegt maar. Het dwerghert zeide: wees nog niet boos, e maar dat ik den gong van den batin bewaak. De tijger zeide: laat mij er p slaan. Het antwoord was: sla er niet op voor dat ik het zeg. Daarop ging ij heen, en toen hij ver weg was schreeuwde hij: sla maar; eerst toen sloeg e tijger er tegen, de bijen zwermden uit en staken den tijger. Deze werd aardoor hoe langer hoe boozer op het dwerghert (en zeide): zeker zal ik hem peten. Hij trof hem aan passende op een zeer lange sawa-slang, en zeide: wat oet gij daar, nu is uw laatste oogenblik daar. Het dwerghert zeide: wees nog iet boos, zie eerst dat ik op den gordel van den batin pas. De tijger zeide: oe ziet die gordel er uit? Het dwerghert antwoordde: zoo, heel mooi geschilderd. Toen de tijger zag dat 't zoo was, zeide hij: laat mij het eerst aandoen, vaarop het dwerghert antwoordde: niet voor dat ik het zeg. Toen hij een eindje er weg was zeide hij: doe 't aan; de tijger greep de slang en deze wikkelde ich om zijne lendenen, hoe meer hij zich bewoog, des te vaster omklemde em de slang. De tijger kon zich niet losmaken en ging dood. Eerst toen was et dwerghert gerust, en ging wandelen achter de huizen om afval van sirih en tompjes van cigaartjes te zoeken; toen hij die gevonden had, ging hij in het osch terug en gebruikte sirih. Toen een hert dat zag, zeide deze: wat eet gij daar? Ik eet sirih! Vanwaar hebt gij die sirih? Ik kom van een bezoek bij ieden van Mandoe! Het hert zeide: ook ik wil op bezoek gaan, als ik volgens le adat uitgenoodigd word [1]). Het dwerghert antwoordde: zeker zal men iet u toestaan en gij u vertoont; als men u vraagt: waar is uw kris en waar uw lans, ga dan dicht bij, en neem plaats. Het hert zeide: dat is goed. Hij ging, en toen men hem zag, schreeuwde men: waar zijn uw kris en lans? Toen ging hij langzaam en nam plaats; daarop kwamen de lieden en staken hem. Toen hij geslacht was, deelde men zijn vleesch. Het dwerghert stond in de verte te springen. Daarna werd hij door een pas afgesneden poear in zijn staart gewond, zoodat hij erg gewond werd en stierf.

II.

Op eenen dag kwam de gedachte bij een dwerghert op: 't zou goed zijn als ik al de dieren in het woud en den kampoeng verzamelde om eenen

1) Oetoen beteekent: het aanbieden van een sirihpruim of een sigaret, bv. aan een gast.

koning te verkiezen; die de geschikste is moet gekozen worden. Daarna deed hij wat hij zich voorgenomen had. Op den weg riep hij allen samen ter beraadslaging wie waardig was om tot vorst verheven te worden. Toen allen bijeen waren, zeide hij: vrienden, ik heb u bijeengeroepen om er over te beraadslagen welke oudste van ons koning moet worden, want naar het schijnt, zal er wellicht, als er geen vorst is, twist ontstaan, en dan zal er niemand zijn die onze zaak beslecht. Allen hoorden dit, en zeiden: wij zijn er toe overeengekomen dat de tijger vorst zal worden. Toen zeide het dwerghert: uwe gedachte is juist, want hij is zeer streng, dapper en sterk, maar toch denk ik dat hij niet geschikt is, wellicht worden wij dikwijls door hem beschaamd gemaakt, want als hij uitgaat, doet hij dat 's nachts, 's morgens slaapt hij, en als hij eet, verbergt hij zich op een geheime plek, en niet op lichte plaatsen. Laat mij 't echter aanvaarden. Toen antwoordde een der dieren: het dwerghert heeft gelijk, zoeken wij een ander. Men koos den olifant tot koning. Het dwerghert zeide: wederom is uwe gedachte goed, want de olifant is groot en sterk en heeft eene zware stem, maar naar mijne meening is ook hij niet geschikt, want als hij loopt, kan hij niet over heel dikke boomstammen springen, en hij kan niet klimmen, en als hij eet is hij nooit verzadigd. Dit erkenden de andere dieren en begonnen wederom te kiezen; zij verkozen den neushoorn, want die was geschikt, ijverig en had begrip van schaamte. Het dwerghert zeide: uwe gedachte is goed, maar naar mijne meening is hij niet geschikt, want hij is doof, als hij geroepen wordt antwoordt hij niet omdat hij niet hoort. Allen keurden dat goed, wederom kozen zij, en verkozen den hond tot koning, want deze was schrander en dapper, als men hem riep blafte hij. Na de beraadslaging zeide het dwerghert: naar mijne meening is hij niet geschikt, maar alles wat gij zegt is juist, evenwel, let er op als hij tegenover zijne kornuiten zit ontbloot hij steeds zijne schaamte. Allen vonden dat ook; toen allen tot het einde toe beraadslaagd hadden, werd de tjigoek-aap tot koning verkozen omdat hij vlug was in het loopen op den grond en in de boomen, en 's morgens vroeger opstond dan de andere dieren. Dat vond het dwerghert goed, en het stond vast dat de aap koning werd. Toen kwam er eene gedachte op bij het dwerghert, die zeide tot den aap: laat ons nog eens allen te zamen komen, en visschen zoeken; wij doen dan deze groote rivier uitdrogen, en zullen dan vele visschen krijgen, die zullen wij dan verdeelen, ieder één. De aap zeide: doe wat gij wilt, ik volg u. Wederom werden allen vergaderd evenals te voren, en toen allen vergaderd waren, zeide het dwerghert: hoort gij allen, onze koning zegt dat wij moeten afdalen in deze rivier. Daarna gelastte het dwerghert de hooge kanten af te brokkelen, opdat het water modderig zou worden; »dan kunnen wij gemakkelijk de visch vangen". Daarna gelastte hij den olifant het hutje van den schans en de visschen te bewaken; die reeds op het land verzameld waren. Toen kwam er een groote reus met roode oogen (gergasi) en een groote stok in de hand. Deze beschuldigde den olifant die den reeds bijeengebrachten visch bewaakte, »want

de rivier is van mij, waarom neemt gij ze"? De olifant zweeg met vreeze, en de gergasi at de visschen op. Daarna kwamen de dieren om den buit te verdeelen, en bevonden dat de olifant die moest waken en ook de visschen er niet waren. Men riep den olifant die gewaakt had, deze kwam en vertelde de geschiedenis van den gergasi: »ik was erg bang, gelukkig heeft de gergasi mij niet gedood". Nu zeide het dwerghert: weet gij allen, en merkt op het bange gedrag van den olifant, vroeger dachten wij dat hij dapper was, gelukkig hebben wij hem niet tot koning verkozen, 't zal goed zijn dat morgen de tijger de hut en de visschen bewaakt; al wat wij krijgen zullen wij goed bewaren. Den volgenden morgen ging de tijger de visschen bewaken; alle dieren daalden af, en toen er al veel visch gevangen en verzameld was, kwam de gergasi wederom, en toen hij dezen zag komen verschool de tijger zich in het hooge gras, want hij was bang op het zien van dien reus en dacht dat hij dien niet kon weêrstaan. Daarop nam de reus de visschen, en at ze op totdat hij verzadigd was, waarna hij naar zijne plaats terugging. Allen kwamen en zagen dat de visschen er niet meer waren, en de tijger niet meer te zien was. Men riep den tijger, deze kwam en berichtte op zijne beurt de geschiedenis van den reus: »ik kon hem niet weêrstaan". Het dwerghert zeide: 't is gelukkig dat wij hem niet tot koning verheven hebben, ziet maar eens. De tijger was boos omdat het dwerghert hem beschaamd maakte. Het dwerghert zeide: morgen zullen wij wêer aan het werk gaan, laat mij de hut en de visschen bewaken en de wacht houden, misschien kan ik den reus wêerstaan, maar ik verzoek om zeven stuks rotan-sega van ongeveer vijf vaâm lengte, en als er dan nog één marnoe-rotan is, kan ik hem vangen. Toen zocht de olifant vlug rotan en legde het vóór het dwerghert. Nu gingen alle dieren wederom visch zoeken; de visschen stapelden zich op, en toen ze bijeen waren kwam weêr de reus en deed als de vorige malen. Toen hij de visch wilde gaan eten, verbood het dwerghert hem dit, zeggende: mijnheer, lijkt gij niet op onzen vorst in den kampoeng? Deze toch heeft eene voortdurende kilte-krankheid en kan zijne handen niet van zijn borst loskrijgen, evenals een die sembahjangt. Als u medelijden met hem heeft, aldus was zijne opdracht, dan hoop ik zeer dat hij medicijn van u mag vragen, want hij is al lang ziek. Toen antwoordde de reus: »wel dwerghert, wat zal zijne medicijn zijn, ik voel groote deernis, bij het hooren van uw bericht, misschien is uw vorst familie van mij". Het dwerghert zeide: »mijnheer, als u het goed vindt wilde ik u lichaam meten". De reus zeide: »meet 't maar, hoe doet gij dat"? Het dwerghert gaf hem deze aanwijzing: »wind dit rotan om uwe beide knieën, maar niet minder dan zevenvoudig, en beweeg u dan." De reus deed zooals het dwerghert hem aangewezen had, en trachtte zich te bewegen, maar kon het niet. Daarna kwamen alle dieren, en het dwerghert schreeuwde: gauw, ik heb den reus gevangen. Nu kwam vlug de tijger, en het dwerghert beval hem zijne beide oogen uit te bijten, opdat hij niet meer zou kunnen zien, de olifant kwam hem trappen, de karbouw hem stooten, en zoo stierf de reus.

Daarna verdeelde men de visch. Het dwerghert zeide: wij zullen het gelijkelijk verdeelen. De tijger sprak: goed, wij zullen 't verdeelen naar de grootte, kleine dieren krijgen een klein deel, groote een groot. Het dwerghert zeide: ik krijg het meest, want ik heb den gergasi gedood. Nu kreeg hij twist met den tijger, en wierp zijn deel den tijger in de oogen, zoodat ze vol zand kwamen. Daarna vluchtte het dwerghert, totdat de vergadering uiteenging. Toen de tijger zich tevreden gesteld had, achtervolgde hij het dwerghert, want hij had al vele malen beschaamdmaking van hem verkregen. Toen het dwerghert zijne geheime bedoelingen vernam, verborg hij zich, en ging een gat in een hoogen boom binnen; hij kwam daar niet meer uit maar de tijger wachtte. Toen kwam bij den tijger de gedachte op: op deze wijze kan ik het dwerghert niet dooden, laat mij een mijner vrienden om hulp verzoeken. Hij ging daarop den beer zoeken, en toen hij hem aangetroffen had zeide hij: vriend ik roep uwe hulp in om een boom omver te halen want ik wil een daarin verborgen dwerghert dooden. Die woorden hoorende zeide de beer: goed, ik zal u helpen. Beiden gingen opweg, en toen het dwerghert zag dat de tijger in gezelschap was van den beer, werd hij erg bang en dacht: 't beste is dat ik uit het gat kom, en mijne opwachting ga maken bij den beer. Hij zeide: tijger, waarom verbreekt gij uwe belofte, hebben wij dan geene afspraak gemaakt? uw schuld is wit en zuiver, en nu betaalt gij die met zwart en vuil. Dat wil ik niet aanvaarden, wel zooals wij het vroeger afgesproken hebben. Toen de beer die woorden van het dwerghert hoorde zeide hij: ik zal zijne schuld betalen, dus wil ik dezen boom niet vellen. De tijger zeide: help mij toch, het dwerghert liegt. Maar de beer wilde niet meer; hij kwam in twist met den tijger, en beide vochten, even sterk waren ze, geen van beide wilde het verliezen; ze vonden beide den dood.

Nederlandsch-Tidoengsch-Tinggálàn Dájàksche Woordenlijst

SAMENGESTELD DOOR

P. VAN GENDEREN STORT,

Kapitein van den Generalen Staf

VAN HET

Nederlandsch-Indisch Leger.

VERHANDELINGEN

VAN HET

Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

DEEL LXI.

Vijfde stuk.

5th

BATAVIA, ALBRECHT & Co. | 's HAGE, M. NIJHOFF.

1916.

VOORWOORD.

In de Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen Deel LIX, derde stuk, 1912, werd opgenomen een door mij samengestelde Nederlandsch-Kĕnjá Dájàksche woordenlijst, Deze lijst was opgemaakt gedurende een verkenningstocht (Maart-Juli 1911) langs de bronnen van de Kájàn-rivier (Oostgrens van Sĕráwàk). Na dien tocht werden van Augustus tot December 1911 de stroomgebieden van de Simĕngáris-, Sĕboekoe-, Sĕmbàkoeng- en Līnoeàng Kájànrivier (Noordoostelijk gedeelte van Nederlandsch Borneo, Zuidgrens van Britsch Noord Borneo) door mij verkend, en bezocht ik diezelfde streek ongeveer een half jaar later als leider van de Nederlandsche grensexpeditie, welke, in vereeniging met eene door het Britsche Gouvernement uitgezonden expeditie, als taak had de grens tusschen het Nederlandsch gebied en Britsch Noord Borneo in het terrein uit te zetten. Gedurende deze beide tochten maakte ik kennis met de vijf in die streek gesproken dialecten, namelijk het Tīdoeng-, Táràkàn-, Sĕmbàkoeng-, Pĕntjàngàn- en Sĕdálir- dialect, en verschijnt als resultaat daarvan de hierop volgende woordenlijst. In de tweede kolom staat het Tīdoeng-dialect vermeld; waar de woorden in het Táràkàn-dialect anders luiden, zijn die aangegeven door toevoeging van (Tr.). In de derde kolom is als hoofdtaal het Sĕmbàkoeng-dialect aangenomen; afwijkingen in de Pĕntjàngàn- en Sĕdálir-dialecten zijn respectievelijk aangegeven door toevoeging van (P.) en van (Sr.).

Naar mijne meening behooren de stammen, die de voornoemde dialecten spreken, allen tot den grooten Tingálàn Dájàk-stam, welke oorspronkelijk in haar geheel in den bovenloop van de Sĕmbàkoeng-rivier gewoond heeft. Eenige nederzettingen zijn daarna van de heuvels (tīdoeng) afgedaald naar den benedenloop van de Simĕngáris-, Sĕboekoe-, Sĕmbàkoeng, Līnoeàng Kájàn- en Sĕsájàp-rivieren, en hebben zich daar vermengd met Boegineesche-, Maleische- en andere handelaren en voorts het Moehammadaansche geloof aangenomen. Deze afstammelingen werden genoemd óráng tīdoeng" (menschen van de heuvels), terwijl de streek, die zij bewonen, na onze komst, den naam van Tīdoengsche Landen kreeg.

Van deze „óràng tīdoeng" staken er eenigen over naar de voor de Noordoostkust gelegen eilanden, van welke het voornaamste „Táràkàn" heet. Deze noemden zich „óràng táràkàn".

Door de vermenging met de handelaren zijn in het Tídoeng-dialect vele Maleische-, Boegineesche- enz. woorden gekomen, terwijl de „óràng táràkàn" door aanraking en vermenging met de bewoners van den Soeloe-Archipel („óràng sòlòk") bovendien ook nog van het door dezen gesproken dialect eenige uitdrukkingen overnamen [1]).

Van het aan de Zuidoostkust van Britsch Noord Borneo gesproken dialect en van de Boelòngàn taal verscheen in 1908 een werkje, getiteld „The Tidong dialects" en geschreven door M. W. H. Beech. Van af de Zuidgrens van dit Britsch protectoraat tot aan het ten Noorden daarvan gelegen Láhàt Dátoe en de voor dat kustgedeelte gelegen eilanden wonen afstammelingen van de „óràng tīdoeng", zich eveneens noemende „óràng táràkàn". De dialecten, die aldaar gesproken worden, wijken af van de op Nederlandsch gebied voorkomende. De Heer Beech rangschikt de Boelòngàn taal onder dezelfde dialecten als het Tīdoengsch, als reden opgevende, dat zoowel de „óràng tīdoeng" als de „óràng boelòngàn" afstammen van den grooten stam der Kájàn Dájàks. Dit is naar mijne meening wel het geval met de „óràng boelòngàn", maar niet met de „óràng tīdoeng" [2]).

Volledig is mijn woordenlijst geenszins; toch hoop ik, dat de bestuursambtenaren en particulieren, die werk te verrichten hebben in de Tīdoengsche Landen, het een en ander er in zullen vinden, dat hun van nut is.

Uitspraak der klinkers.

á	uit	te	spreken	als	a	in	praten.
à	„	„	„	„	a	„	tak.
ĕ	„	„	„	„	e	„	jongen.
é	„	„	„	„	ee	„	keel.
è	„	„	„	„	e	„	hek.
i	„	„	„	„	i	„	kip.
ī	„	„	„	„	ie	„	bier.
ó	„	„	„	„	o	„	wonen.
ò	„	„	„	„	o	„	sok.

---

1) Dr. Matthes deelt in zijn Makassaarsch Woordenboek mede, dat de Bajo's of Badjoreezen, de bekende Zee-nomaden, door de Makassaren en Boegineezen ook wel Tidoengers worden genoemd, naar Tidoeng, eene plaats bij Goa, waar zij eenigen tijd zijn gevestigd geweest. Wellicht is deze plaats oorspronkelijk eene nederzetting van de Tidoengsche stammen op Borneo. (Adriani).

2) Behalve het werkje van Beech, bestaat er nog een artikel van den Heer W. Aernout, in den Ind. Gids van 1885, dl. I, bl. 536, getiteld: „Een Woordenlijstje der Tidoengsche taal, door W. Aernout, Controleur 1e kl. te Moeara Teweh". Het beslaat de bladzijden 537—550 en gaat van het Tidoengsch uit. (Adr.)

NEDERLANDSCH- TĪDOENGSCHE- TINGGÁLÀNSCHE WOORDENLIJST.

Nederlandsch.	Tīdoengsch.	Tinggálànsch.
	A.	
aaien	soemboehòn	pàsĕn
	nīmpàlàs (Tr.)	poejàjĕn (P.) (Sr.)
aamborstig	mápĕs	apĕs
		lausĕn (Sr.)
aamechtig	loempai	oempàj
	moempai (Tr.)	laus (P.)
		àloempai (Sr.)
aan hem	àdoen	djoen
	doedoen (Tr.)	òkau (P.) (Sr.)
tot aan	kà sàbei	kà soekoe
		kĕrátòng (P.)
		kĕdátòng (Sr.).
aan mijne zijde	àbītkoe	sĕmpīlàngkoe
	bībīlkoe (Tr.)	soeàh pàg (P.)
aan elkaar	gīlàd[2]	ĕmbájá bájá
		ágĕ gĕndòk (P.) (Sr.)
aan stukken	bádàk	òpàk
		pàntsà (P.)
		naulàk (Sr.)
boven aan	sáwàt	sáwàt
		līmbau (P.) (Sr.)
buiten aan	doeàl	doeàl
		dàwàl (Sr.)
onderaan	dīsau	dèsau
		lĕlīwī (P.)
aan den grond zitten.	kĕsàlàg	kĕsàndàl
		kĕtároeng (P.)
		kĕtádoeng (Sr.)

A.

aan iets blijven haken	sītàn	kĕsàngoet
aan boord gaan	moedàn	moedàn
		toemàmpàk (P.)
		tàmpàk (Sr.)
aan wal stappen	màsàk	màsàk
		toen (Sr.)
aanaarden	poensoe	soempoe
		poensoe (Sr.)
aanbakken	sĕlábàn	ĕnsĕlĕb
	sīnálĕb (Tr.)	
aanbaksel	kàgoet	kàgoet
		nòntò (Sr.)
aanbehooren	njàmpoenòh	njàmpoenòh
		kĕtàngàn (P.) (Sr.)
aanbeteren	baibais	oemaumá
	bĕdjádjòk (Tr.)	
aanbetrouwen	īmàn²	mànsàn
		mīmàn (P.)
		lànsàn (Sr.)
aanbevelen	pĕmĕnòng	ngīntápàt
		àngīn soegoet (P.)
		mīntòpòt (Sr.)
aanbieden	ĕnggain	nákīn
	tinàk (Tr.)	tákĕn (P.)
aanblaffen	àgoesik	àgoesiq
	àngoesik (Tr.)	moesik (Sr.)
aanblazen	njampoej	njàmpoej
	moedjoek (Tr.)	sĕmpoejòn (Sr.)
aanbouwen	àntoegĕs	àmàlei
		àmál (P.) (Sr.)
aanbranden	sĕlábàn	ĕnsĕlĕb
	sīnálĕb (Tr.)	
aanbrandsel	kàgoet	kàgoet
		nòntò
aanbreken (dagen)	moejoeng màdau,	àmoe līngkàs
	mingkàt màdau (Tr.)	tàwàng gáling (P.)
		àtīkàs (Sr.)

A.

aandachtig	ĕnkoelīmàn	kīnògòn
	àngkoedīngòk	kĕdīngògò (Sr.)
aandeel	bàtà	tīàd
		taiàd (Sr.)
aandoen (leed —)	doewòl pĕnjáwòh	kĕsoesàn
		doewòl goewàng (P.) (Sr.)
aandoen (kleederen —)	màkei	ĕmpàkei
aandoen (een plaats —)	mápīt	mápīt
aandragen	ángoebīt	ángoebīt
		ngònggòj (P.) (Sr.)
aandrang (dringend verzoek)	noesoeb	àmàntsoek.
		bīnàntsoek (Sr.)
aandrukken	īnjĕkĕn	ĕnjòkòn
	īnīndjĕk (Tr.)	īnsòkòn (Sr.)
aanduiden (aanwijzen)	toendjoekĕn	toeloeòn
	tīnoendjoek (Tr.)	
aanduiden (helder maken)	àbàntà	àbàntà
		tálàng (P.)
		kĕtàwàngin (Sr.)
aandurven	àsīòk ngápoe	àsīòk ĕngápoe
		pànggĕl (P.)
		àmànggĕl (Sr.)
aanfokken	taikoelòn	tĕlīmòn
	tīnaikoel (Tr.)	koejoemàn (P.)
		bĕnsójòn (Sr.)
aangaan (een koop —)	àngálīt	àngálīt
		àngálir (P.)
		àlīdīn (Sr.)
aangaan (huwelijk —)	káwin	ĕntàkoeb (van een man)
	bĕkáwin (Tr.)	àpaiwàn (van een vrouw)
		moeloej (P.)
		pĕkòlòng (Sr.)
aangaan (opspelen)	kálīngàngá	aiboet
		aiboen (P.) (Sr.)
aangedaan (droevig)	àdoewòl pĕnjáwòh	àdoewòl pĕnjáwòh
		àdoewòl goewàng (P.) (Sr.)

A.

aangenaam (smaak)	ámàk	ámīs
		àlīnoes (Sr.)
aangenaam (uiterlijk)	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	àlīs (Sr.)
aangeven (kennisgeven)	bĕlain	bĕlain
	bīná lámoe (Tr.)	kĕbĕlain (Sr.)
aangezicht	málòh	ájoe
aangorden	pàsĕkĕt	ainīn
	pīnĕsītĕp (Tr.)	ainĕn (Sr.)
aangrenzend	sĕmbīal	sànīpàk
		sĕndau (Sr.)
aangroeien	toemoe	toemoe
aanhalen	soemboeòn	oemboeòn
	sĕnoemboe (Tr.)	àngīutàtau (P.)
aanhechten	sīpoetid	ànoemòk
	sīnīpoet (Tr.)	sĕmboengin (P.)
		toemoekòn (Sr.)
aanhitsen	oesīgòn	oesīgòn
	īnoesik (Tr.)	moesīk (Sr.)
aanhooren	koelīmàn	ĕnkīnòq
	àngkoedingĕk (Tr.)	ĕngkoelīngòk (P.)
		kĕdīngòk (Sr.)
aanhouden (doorgaan)	gindágoe	mīnágoe
		àgaijàn (Sr.)
aankijken	àmĕntòl	àgīlòng
	bīnàntĕl (Tr.)	īlain (P.)
aankleeden	màkei	ĕmpàkei
aankomen	sàbei	kĕsoekoe
		kĕrátĕng (P.)
		nĕkĕdátĕng (Sr.)
aankondigen	bĕlain	bĕlain
	bīnálàh (Tr.)	kĕbĕlain (Sr.)
aanleeren	toeloeīn	pĕtīloewòn
	tīnoeloe (Tr.)	àmàlàh (P.) (Sr.)
aanleg (aard)	toekàng	àtoekàng
		àpànai (Sr.)

A.

aanleggen (mikken)	kĕndòngòn	pīlàtòn
	tīnàndòng (Tr.)	bĕntīwòn (Sr.)
aanleggen (vuur)	ĕnsīdoe	àgoelòk
		àmpápoej (Sr.)
aanlonken	ngīdjàt	ĕnádòm
		àngoerīring (P.)
		ànádĕm (Sr.)
aanloop (toeloop)	ĕntīmoeng	gàloeloed
		lĕmoeloer (P.)
aanmerkelijk	bĕlábī	akĕtoengai
	kĕlábī (Tr.)	kĕràndei (P.)
		toemoengai (Sr.)
aanmeten	oekoelòn	soekàtòn
	īnoekoel (Tr.)	oekoelòn (P.)
		oelòbòn (Sr.)
aanminnelijk	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
aanmoedigen	sīòq	kàsīògòn
		mànggĕl (P.)
		mĕsīòq (Sr.)
aannemen	tĕlīmòn	tĕlīmòn
	tīnĕlīmò (Tr.)	làpòn (P.)
aannemen (voor waar —)	mĕnĕng	ngīntápàt
	ngīntápàt (Tr.)	mīntĕpĕt (Sr.)
aanpakken (grijpen)	tĕnggòjòn	tòngònjòn
	sīnànggĕl (Tr.)	tingònòj (Sr.)
aanpassen	kīnjámin	kīnàmin
	kīnīnjàm (Tr.)	oemàngĕn (P.)
		īmĕngĕn (Sr.)
aanplanten	ĕntànĕm	tànàmin
		ĕntànòm (P.)
		ĕntànĕm (Sr.)
aanpunten	līndoesīn	ngálīnkoes
	īnĕláwĕs (Tr.)	mĕlīoes (P.)
		līnkoesĕn (Sr.)
aanraken	ápīlàt	àpīlàt
aanrijgen	ànjoesoek	ànoesoek
	sīnoesoek (Tr.)	soesoekĕn (Sr.)

A.

aanroepen	lĕgĕwòn	īpàgin
	īnĕlágau (Tr.)	àgīpàq (P.)
aanscherpen	gīrīlĕn	oelànin
	gīnīlīr (Tr.)	
aansluipen	bĕsĕsĕd	gīnsĕsòq
	bĕsàsĕd (Tr.)	sĕsĕgòn (P.)
		sĕmĕsĕk (Sr.)
aanspoelen	kásàk	àkásàk
	kĕlásàkàn (Tr.)	tĕnai (Sr.)
aanstaan (graag hebben)	sĕdoengàn	àsáloe
		sáloe goewàng (Sr.)
aanstaan (van een deur)	kĕbàng maitīt	kaitī
	kīnábàng (Tr.)	
aanstampen	īnjòkòn	īnsòkòn
	īnīnnjòk (Tr.)	
aansteken	ĕnsīdoeh	àgoelòk
	sīnīdoeh (Tr.)	àmbīak (P.)
		ĕnsoedoeh (Sr.)
aanstoffen	mĕpàs	pĕmpàsīn
	pīnápàs (Tr.)	kĕnkábīn (P.)
		ĕnkábīn (Sr.)
aanstonds	innjàkīn	sĕnkīlòp
aanstoot (ergernis)	maiwàn	làgai
		aujoe (Sr.)
aanstooten (met den voet)	kàsĕnsádoe	kĕsádoe
aanstooten (met knie of hand)	kĕloebàk	kĕloebàk
		kĕpīmpīng (P.)
		kĕsoempàk (Sr.)
aantrekkelijk	bais	ònsòj.
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
aantrekken (kleederen)	màkei	ĕmpàkei
aanvaarden	taikoelòn	tĕlīmoen
	tīnaikoel (Tr.)	mĕnsájòn (P.)
		bĕnsájòn (Sr.)
aanvallig	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
aanvallen	ngáloebàk	loebàkòn
	īnáloebàk (Tr.)	àngīntoep (P.)
		īntoepòn (Sr.)

A.

aanvang	tīmpoen	tīmpoen
		īmoenĕn (Sr.)
aanvaren	gàloebàk	àgàloebàk
		ĕndoebàk (P.) (Sr.)
aanvegen	mĕpàs	pĕmpàsīn
	pīnàpàs (Tr.)	kĕnkábīn (P.)
		ĕnkábīn (Sr.)
aanvraag	pĕmĕlàkàn	pĕmpĕlàkàn
	àmálòk (Tr.)	pĕkītákàn (P.)
		tītákĕn (Sr.)
aanvullen	doewàngin	doewàngin
	dīnoewàng (Tr.)	kīdoewàngin (Sr.)
aanwas (van een rivier)	boensoek	boensoek
		táwī (P.)
		toempádàng (Sr.)
aanwijzen	toendjoekĕn	toeloeòn
	tīnoendjoek (Tr.)	
aanzeggen	bĕlain	bĕlain
	bīnálàh (Tr.)	kībĕgain (Sr.)
aanzetten (mes —)	gīrīlĕn	oeláněn
aanzetten (knoop —)	sàloetòn	sàloetòn
		pīkītòn (P.)
		dĕnkĕtĕn (Sr.)
aanzienlijk	kĕbáloek	kĕbáloek (tàmpájàn)
		sĕsáwĕt (kleederen, sieraden enz.)
aanzitten	ĕntoedoeng	ĕntoedoeng
		ĕntoeroeng (P.)
		toemoedoeng (Sr.)
aap (gewone —)	koejàt	koejàt
		dĕboelau (P.)
		kálà (Sr.)
aap (met korte staart)	gáboek	gáboek
		tĕndoewòj (P.) (Sr.)
aap (wau wau)	kláwòt	kláwòt
aap (roode aap)	mĕlīàh	mĕlīàh
	koelàsī (Tr.)	

A.

aap (menschaap)	pīsàpīsau	kàgoehī
	óràng oetàn (Tr.)	
aap (neus —)	bĕkálòh	bĕkálòh
aap (zwarte —)	kákàk	njámoe
aap (luiaard)	koekàng	loetoeng
aapachtig	tīloewòn	tīloewòn
		goeloewin (P.)
aardappel (zie kĕtèlá en óbī)		
aarde	tànàh	tànàh
aardig	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	àlīs (Sr.)
aardolie	mīnjàk gàs	oemau nágàs
	oemau gàs (Tr.)	
aardrijk	kàsoeàng tànàh	kàsoeàng tànàh
aardstamper	toegàl	àsĕk
		àgàsĕk (Sr.)
aars	áloe	áloe
	toetoe (Tr.)	tĕtájàn (P.) (Sr.)
aarzelen	áboet	mīboet
		aiboen (P.) (Sr.)
aas	oepàn	oepàn
	oempàn (Tr.)	àgoepàn (Sr.)
abuis	kĕsàlàh	kĕsàlàh
ach	àdà	àdoewòl
	àdàdà (Tr.)	
acht	wáloe	báloe
achteloos	tīànkoelīmàn	kànjòngĕnòl
	tīàkoedīngòk (Tr.)	paipĕnkīnòh (P.)
		kànkĕkĕdīngòn (Sr.)
achter	bĕkoeloeng	tàlīkoedòn
		ngálīngàn (P.) (Sr.)
achterblijven	bĕkoeloeng	náling
		ngalīngàn (P.)
		dīnáling (Sr.)
achterhalen	ĕntàkádin	kĕtàkòn
	īnīntákĕt (Tr.)	kĕdjàngòn (P.)
		kádjàngàn (Sr.)

A.

achterhoofd	īpoes oeloe īpoes oetěk (Tr.)	īpoes oeloe
achterover	kělīngàt kaingàt (Tr.)	kělàngàn kělīngàt (P.) kětīngàn (Sr.)
achterste (zie „aars")		
achtersteven (plankje aan het achtereinde van een prauw)	tàmpoeng	tòmpòk kětòmpòk (Sr.)
achting	poegoená	pàkájau měmájòh (P.) pěkòjòn (Sr.)
achtmaal	ingkà wáloe	īngká báloe kěbáloe (Sr.)
adem	kělěsoeòh	kělěsoeòh àlausàn (Sr.)
ademen	nápěs mápòs (Tr.)	ápěs mīnjáwòh (P.) àlausàn (Sr.)
afbakenen	sěpàdàn	sīntòb sěpàdàn (P.)
afbranden	sòlòb sīnàlòb (Tr.)	sòlòb
afbreken	djátàkěn djīnàntàk (Tr.)	gěgàsīn boensájòn (P.)
afdak	loeboeng loeloeboeng (Tr.)	loeboeng soelěp (P.) (Sr.)
afdalen	mīndau	toemoen ěmboeloesoeng (P.) (Sr.)
afdammen	pěmpònòn pīnàmpòn (Tr.)	īmbònòn ěmbàngěn (P.) nàkainbòn (Sr.)
afdeelen	tīádin tīnájàd (Tr.)	tīádin ěntīàd (Sr.)
afdeinzen	àgīdoe	àgīdoe
afdingen	tàwàlòn tīnáwàh (Tr.)	tàwàlòn

A.

afdrijven	nàkàbàs	nábàs
	mábàs (Tr.)	nàntoeng (P.) (Sr.)
afdruk	bájàh	bájàh
		kĕbájàh
afduwen	sīkágin	sīkágin
	sīnīkòg (Tr.)	
afgeschrikt	àlà	ĕnkálá
	àlàlà (Tr.)	álĕlá (P.) (Sr.)
afgevaardigde }	soesoebĕn	bànsoekĕn
afgezant }	sīnoesoeb (Tr.)	mànsoek (Sr.)
afgrijpen	àgàwĕn	dĕmàsĕn
	īnálágau (Tr.)	àmpĕdĕmàs
afhalen	àpòn	nàpòn
	īnálàp (Tr.)	oendoetĕn (P.) (Sr.)
afhalen (afstroopen)	līkàsin	ĕnsoeòn
	īnàlīkàs (Tr.)	
afhandelen	pòngòn	pòngòn
	àpòngò (Tr.)	
afkeer	ápoes	ápoes
	nĕpògówàng (Tr.)	àngàs (Sr.)
afkeeren (omkeeren)	ĕndoelī	ĕndoelī
		doemoelī (Sr.)
afknippen	pĕnggoetin	goentīngòn
	pīnoenggoet (Tr.)	
afkoelen	pàsàloejòn	pàsàgītò
	pīnàsàloej (Tr.)	kàsàgītòn (P.) (Sr.)
afkoken	ĕntánàk	àngànsàk
	ĕnsoebòn (Tr.)	àgīnànsàk (Sr.)
afkomst	àsòl	àsòl
		soeàh (Sr.)
afkondigen	bĕlain	bĕlain
	bīnálàh (Tr.)	bĕgain (Sr.)
afkorten	djīwà	djīwà
		àrīwī (P.)
		kĕdīwīòn (Sr.)
aflikken	tīlain	tīlain
	tīnīràh (Tr.)	tīlán (Sr.)

A.

aflossen	bĕsoensoeng	bàlīdīn
		ĕmbálid (Sr.)
afmaaien	tĕbòsĕn	bĕbàtin
	tīnábàs (Tr.)	ĕntògòs (P.)
		ĕmbábàt (Sr.)
afmaken	pòngòn	pòngòn
	àpòngò (Tr.)	
afmatten	oempai	òmpai
	moempai (Tr.)	àloempai (Sr.)
afmeten	tĕpòngòn	tĕpòngòn
	tīnápòng (Tr.)	oekoelòn (P.) (Sr.)
afnemen	gáwòn	dĕmàsin
	īnágàng (Tr.)	
afpellen	oempàsin	àntsīòn
	īnálīkàs (Tr.)	līkàsin (P.)
		ànīkīn (Sr.)
afplukken	nīpoe	ànīpoe
	īnoepoe (Tr.)	tīpoeòn (Sr.)
afreizen	tĕmoengàl	tĕmoengàl
afronden	līmpoengòn	poedoeòn
	ànàlīmpoeng (Tr.)	lĕmpoengòn (P.)
		poepoendoeòn (Sr.)
afrukken	bīnītòn	boenītòn
	bīnīnīt (Tr.)	moendoekĕn (P.)
		lànátòn (Sr.)
afscheid (— nemen)	ĕnsail	ĕnsail
afscheuren	mīnsàng	mīnsàng
	bīnīnsàng (Tr.)	mīntàh (P.)
		bīnīntàh (Sr.)
afschieten	màdjil	màdjil
		njīroeng (P.)
		ĕnsàpàng (Sr.)
afschillen	oempàsin	àntsīòn
	kīnoepàs (Tr.)	līkàsin (P.)
		ànītīn (Sr.)
afschuimen	bĕbálin	tĕpīdin
	bīnábĕl (Tr.)	tĕpīrin (P.)

A.

afsluiten	tàngkoebin	tĕbànin
	tīnàngkoeb (Tr.)	
afsnijden	ĕngĕtòb	kĕtàbĕn
	tīnátòb (Tr.)	ĕngĕtòb (P.)
		lòngòdòn (Sr.)
afspraak	djàndjī	djàndjī
		ràndī (P.)
		djĕndjīàn (Sr.)
afstammeling	àsĕl	soeloet
		soeàh (Sr.)
afstand	pĕgĕlàtàn	pĕgĕlàtàn
		lòlòd (Sr.)
afstelen	ĕntàkau	ĕntàkau
afval	sàwòq	sàwòq
		sàwàq (Sr.)
afwasschen	līoengīn	bĕgoeīn
	bīnágoe (Tr.)	līoengīn (P.) (Sr.)
afwegen	tīmbàng	tīmbàng
	tīnīmbàng (Tr.)	kĕtīòn (P.) (Sr.)
afweren	tàngkīsòn	tàngkīsòn
	tīnàngkīs (Tr.)	pĕsĕlain (P.) (Sr.)
afzakken (rivier —)	máloeng	ĕntábàs
afzenden	paubītòn	paubītòn
	pīnībīt	paibītòn (Sr.)
afzonderlijk	sainàn[2]	dònò[2]
	tĕlĕgĕndán (Tr.)	kĕrĕndòn (P.)
		tĕlĕdĕnán (Sr.)
akker	oemòh	oemòh
al (reeds)	mànjĕgīná	nĕpòngò
		gīnĕlàbà (P.)
		ngĕlībòs (Sr.)
alarm	àbàkà	àbàkà
	kàdjoetòn (Tr.)	bĕkà (P.)
		kĕkĕlòn (Sr.)
aldaar	dĕdĕnai	dàgījò
	dĕdoenai (Tr.)	joengárai (P.)

A.

aldus	sĕndĕgīnò	kĕnò dàgīnò
	sendĕgītoe (Tr.)	kĕnĕnĕrai (P.)
		tīloewòn (Sr.)
aleer	àgoeloe	ànggoeloe
		pàngoeloe (P.)
		àngpàngoeloe (Sr.)
alhier	dàgītoe	dàgītoe
		sàròj (P.)
		dĕsòh (Sr.)
alle	ngai[2]	kàsoeàng
		pĕngòn (P.)
		kĕsoeàngin (Sr.)
alledaagsch	goentàbàdau	òdòwòdò
		òrò[2] (P.)
		toekīdàdau (Sr.)
alleen	kĕbĕtà	dònò
	kĕbátīk (Tr.)	dòndòh (P.)
		sĕngīnàn (Sr.)
alleen (slechts)	kījà	jàk
	dámòh (Tr.)	àjòjàk (Sr.)
allerlei	ĕmbaul	ĕndòngòt
alsmede	ĕmbájá	ĕmbájá
		ĕmbábájá (Sr.)
alsof	májà	kònò
		tīloewòn (Sr.)
altijd	kàboewé	kàboewé
	àboewé (Tr.)	kàboeboewé (Sr.)
alvorens	ànggoeloe	pàngoeloe
	àgoeloe (Tr.)	àngpàngoeloe (Sr.)
alwéder	jàpàjà	mainmoe
		màpàjò (P.)
		màpò (Sr.)
alzoo	sĕndàgīnà	kĕnò dàgīnò
	sĕndàgītoe (Tr.)	kĕnò gīnò (P.)
		kĕnò gītoe (Sr.)
ananas	mĕlàkàh	bĕlàsàn
		tĕngkawàn (P.)

A.

ananasvezel	ságoet	láboeng
		láboengàn (Sr.)
ander	òndò	òndò
		sàlàh gīnò (P.)
		sàlàh (Sr.)
anderhalf	tèngà doewò	dònò^2 poetàngà
		dònò tèngà (Sr.)
anders	òndò toegòs	òndò toegòs
		sàlàh bál (P.) Sr.)
angel (bij)	līndoe	toelī
		sīnīngòt (Sr.)
angel (hengel)	àpòn	àpòn
		sĕngkoewit (P.)
angst	àlà	àlà
	àlàlà (Tr.)	ĕngkàlà (P.) (Sr.)
antwoorden	toemám	toemám
arbeid	pĕntoegàsàn	pĕntoegàsàn
		īnálápó (Sr.)
arbeiden	ĕntoegòs	ĕntoegòs
		gīnálàp (Sr.)
arbeidzaam	àpàtĕn	kàlàs
		sīgà (P.)
arm (lichaamsdeel)	òngòn	lòngòn
	tàndoeloe (Tr.)	
arm (behoeftig)	miskīn	oepoet
		naupoet (Sr.)
armband	gàlàng	gĕlòng
arts	sàndoe ngwòt	toekàng ngwòt
		toeàn pàndai àgoewòt dĕsàkit (Sr.)
asch	kau	kau
		ĕkau (Sr.)
avond	kàīwòn	lĕmdòm
		àlònòm (P.) (Sr.)

B.

baadje (van katoen)	bádjoe	bĕbádoe
		sĕmpájau (P.) (Sr.)

B.

baadje (van boomschors)	—	djoedjoe
		sàmpai (P.) (Sr.)
baai (wollen stof)	kain àkàpàl	kain àkàpàl
baard	djàngkoet	sáloeb
baardtangetje	oedjòp	oedjòp
	īdjòp (Tr.)	soendīp (P.)
baden	àdjīoe	àdjīoe
		àrīoe (P.)
		àdīoe (Sr.)
bagage	loetoe	loetoe
		gīloetoe (Sr.)
bakken	njàngá	àlīsòn
		kīkápĕn (Sr.)
bakpan (groote)	toepàl	pálīoe
		káwà (Sr.)
bakpan (kleine)	oemòt	bádoeng
	loemòt (Tr.)	bároeng (P.)
baldadig	tàkàboel	djálátòn
balk	taun	taun
balling	oeloen bĕbálin	oeloen tĕpīdin
	oeloen bīnábĕl (Tr.)	oeloen tīnápit (Sr.)
bamboe	boeloe	boeloe
bamboe-spruit (rĕmboeng)	sòkò	sòkò
	gĕbòng (Tr.)	
verschillende bamboe-soorten	boeloe tĕmbálàng	boeloe tĕmbálàng
	— bátoeng	— bátoeng
	— tītīkàn	— tītīkàn
	— bádàn	— bádàn
	— koening	— koening
	— lĕmpàkī	— lĕmpàkī
banaan (zie ook: pīsàng)	poentī	poentī
band (touw)	tábīd	tábīd
	talī (Tr.)	pītĕl (P.) Sr.)
bandelier (koppel)	lĕngkàsàn	lĕngkàsàn
	ábĕt (Tr.)	abĕtàn (P.)
		àngkàsàn (Sr.)

B.

bang	àlà	àlà
	àlàlà (Tr.)	ĕngkàlà (P.) (Sr.)
bank	doelī[2]	poengkau
	bàngkoe[2] (Tr.)	djàngkau (P.)
baren (een kind —)	ngánàk	àgànàk
	àngánàk (Tr.)	
barmhartig	màsī	àkásī
barst	bálàs	àlàding
	bĕlálàs (Tr.)	àláring (P.)
		nàbàd (Sr.)
bast (klapper —)	koembàl	koelit
		koelàpà (P.)
basta	mànjī gīnĕ	pain moenjò
		gīnĕ làbà (P.) (Sr.)
beangst (zie „bang")		
beantwoorden	toemám	toemám
beboeten	inggain dĕndà	mĕdàndà
	īnītĕk dĕndà	dīnàndà (Sr.)
bedaard	òmòd	òlòmòd
	kĕsànai (Tr.)	lòmòr (P.)
		àlòmòd (Sr.)
bedachtzaam	boeàtàn	ĕpòkòt
		àlīlīt (P.)
bedanken	kĕbaisàn	kĕnsájàn
		kàtágàn (P.)
		kánsájàn (Sr.)
bedaren	mĕngau	mĕngau
	màngau (Tr.)	àlòmòd (Sr.)
bedeesd	maiwàn	boejoe
	mīwàn (Tr.)	aujoe (P.) (Sr.)
bedekken	toetoebīn	toetoebòn
	tīnoetoeb (Tr.)	toebòn (P.) (Sr.)
bederf	bàngàs	autòng
	moetòng (Tr.)	
bedienen	inggain	nákin
	īnītàk (Tr.)	tákàn (P.)
		ītákin (Sr.)

B.

bedingen	djàndjī	djàndjīòn
		ràndī (P.)
		djĕndjīàn (Sr.)
bedoeling	kĕgoewàng	kĕgoewàng
		kĕsáloe (Sr.)
bedreigen	àkàngàn	oemain
	īnàkàng (Tr.)	màngàn (P.)
		īnoemàng (Sr.)
bedremmeld	maiwàn	boejoe
	mīwàn (Tr.)	aujoe (P.) (Sr.)
bedreven	àtoekàng	àtoekàng
		àpànai (Sr.)
bedriegen	nībòng	àmoesīng
	tīnībòng (Tr.)	àngàmboeng (P.)
		poesīn (Sr.)
bedroeven	àpàdoewòl	pàkà doewòl
	pĕdoewòl (Tr.)	pàkà roewòl (P.)
		àpàkĕ doewòl (Sr.)
bedwelmd	taupòn	toewòp
	tĕtoepàn (Tr.)	ĕntoewòp (Sr.)
beëedigen	bĕsoempàh	àmpàtòd
		àmpátòr (P.)
		nĕmpátòd (Sr.)
beek	soengai	sīàng
		tīsīàng (Sr.)
beeld	oeloen²	oeloen²
		tīngoeloen (P.)
		tīnīmàngoen (Sr.)
beenring	pàkĕl	pàkĕl
been (gebeente)	toelàng	toelàng
been (lichaamsdeel) (zie „bovenbeen" en „onderbeen").		
beer (waterkeering)	pĕmpònòn	īmbònòn
	pīnàmpòn (Tr.)	ĕmpòngòn (Sr.)
beer (varken)	bĕkàs dĕlàkī	bĕlòk àboej
		bīàk loengīàn (P.)

B.

beer (wild dier)	bĕroeàng	báwàng
beetje	maitīt	kaitī
	maitīng (Tr.)	kĕbĕròk (P.)
begaafd	pīntĕr	àpīntòl
		pīntĕr (P.)
		àkálit (Sr.)
begeerig	kĕkálit	kálit
	boenkàlītĕn (Tr.)	àboeboek (P.) (Sr.)
begeleiden	májá	májá
begieten	tàdīsin	bĕsain
	tīnádis (Tr.)	loewòn (P.)
		līsain (Sr.)
begin	tīmpoen	tīmpoen
		gáling (P.)
		toelīmpoen (Sr.)
beginnen	ánīmpoen	ánīmpoen
		mĕgáling (P.)
		poen (Sr.)
begluren	mĕntĕl	gàsīl
	bīnĕntĕl (Tr.)	àgĕgàsīl (Sr.)
begraafplaats	gàdoeng	lĕbàngàn
	tīàs (Tr.)	
begraven	ngoeboer	lĕbòngòn
		ĕmpòlòbòng (Sr.)
begrijpelijk	bĕntà	tálàng
		táwàng (P.) (Sr.)
begrijpen	kàlàtī	àkĕlàtī
		kĕpĕnĕng (P.)
begroeten	ngádaup	ngádjaup
		mĕraup (P.)
		ngádaup (Sr.)
begrooten	pīlátòn	pīlátòn
	pīnīlàt (Tr.)	tĕntòngàn (P.)
		tīwoeòn (Sr.)
behagen	ònjòn	àlīkòt
	pījòk (Tr.)	ògòt (P.)

B.

behalve	sĕndágīnà	òjòj
		kònò gīnà (P.)
		kònò dĕgīnò (Sr.)
behandelen	ĕnògòt	ànòngòj
		ĕnggòjòn (P.)
behartigen	īngòtòn	djágain
	īnīngòt (Tr.)	īlain (P.)
		sīgòn (Sr.)
beheeren	tĕmĕsĕn	tànggoelīn
	tīnámòs (Tr.)	boelin (P.)
behendig	màsīk	tīkàs
	ĕntīkàs (Tr.)	lībĕkĕn (P.)
		pĕsīòn (Sr.)
behoedmiddel	djīmĕt	sàngkil
behoedzaam	pĕsīngòn	bĕnsĕnjòn
	pīnīsīng (Tr.)	bĕnsīngòn (P.)
		sĕsòkòn (Sr.)
behoefte (groote — doen)	toemai	toemai
		ĕntai (Sr.)
behoefte (kleine — doen)	soemáboe	soemáboe
		ĕnsáboe (Sr.)
behoeven	màmoenjò	pain moenjò
	sàmàmoenjò (Tr.	pai nájà (P.)
		gàmán naijàk (Sr.)
beide	doewò ànsī	doewò²
		doewò īnàn (P.)
		doewò ngīnán (Sr.)
bek (snavel)	moenoeng	tīnoek
		tīndoek (P.)
bek (van een dier)	kàbàng	kàbàng
bekende	kĕtĕndoeàn	kaubàsàn
		kaulájàn (P.) (Sr.)
bekijken	àkoesīàh	īlaikoe
	īnīlòng (Tr.)	laiànkoe (P.) (Sr.)
bekken (gong)	àgòng	àgòng
		loesoeng (P.)
beklimmen (berg —)	màsàk	màsàk
		ĕngkīlájò (Sr.)

B.

beklimmen (boom —)	nàkòd	nàkôd nàkòr (P.)
beknorren	njáwai sīnáwai (Tr.)	mòpòl nàmpòpòl (Sr.)
bekoorlijk	bais bĕdjádjĕk (Tr.)	ònsòj
bekorten	pĕdjoewain kádjīwá (Tr.)	kàdīwījòn kĕrīwījòn (P.)
bekwaam	toekàng	toekàng àpànai (Sr.)
belang	kálī bájá sīná (Tr.)	mànà ĕntòknò (P.) īntĕkòn (Sr.)
beleefd	pàndai dĕlàtī	àpànai àpànai kĕdīngòk (Sr.)
beleid	àkàl	àkàl àkàkàl (Sr.)
beloonen	bĕbálàs	ĕntsoelàng ĕnsoelī (P.)
beloeren	mĕntĕl bīnĕntĕl (Tr.)	gàsīl àgĕgàsīl (Sr.)
beminnen	sīgòk	àndjà mànggòh (P.)
bemorsen	sīlĕt	sàkòt kàbīdoet (Sr.)
benadeelen	loegīòn īnĕloegī (Tr.)	loegīòn
benaming	īnggán īntĕp (Tr.)	īngálàn
benauwd	màpĕs	àlaus àlausàn (Sr.)
bende	pĕntīmoengàn pīnĕntīmoen (Tr.)	pĕntīmoengàn àloeloed (P.) gĕloeloed (Sr.)
beneden	dīsau	lĕsau dĕsau (P.) àlīwī (Sr.)

B.

benedenlanden	tànàh dĕdáloeng	tànàh dàboegoes
		tànàh kálàmpoejoe (P.)
		tànàh lòtòng (Sr.)
benemen	àpòn	nàpòn
		lápòn (P.)
		kàpoetĕn (Sr.)
benemen (leven —)	dīpĕpàtòj	àgīpàtòj
		tīpàtòj (P.) (Sr.)
benevens	àmbájá	àmbájá
		bájá² (P.)
		nĕmbàbájá (Sr.)
bepaald	mĕnòng	tàntoe
		sĕmoegoed (P.)
		àsàntoe (Sr.)
bepaling	soesoeb	pàlīntá
	sīnoesoeb (Tr.)	mĕnsoekòn (P.)
		bīnànsoeb (Sr.)
beplanten	ĕntánòm	ĕntánòm
beprikken (de huid —)	pòpòk	pòpòk
	pīnòpòk (Tr.)	ĕnpīnòpòk (P.) (Sr.)
beraad	nīmbàng	nīmbàng
	tīnīmbàng (Tr.)	pĕkĕnònsòj (P.)
		àmònsòjònsòj (Sr.)
beraadslagen	mĕpòkòt	mòpòkòt
		gĕloeloe àpàtoelit (Sr.)
beraden	ànīmbàng	ànīmbàng
	mĕnpòkòt (Tr.)	mĕkĕn ònsòj (P.)
		gĕloeloe apĕkĕ ònsòj (Sr.)
bereid	pĕngònjò	sàdījá
	àpòngò (Tr.)	sàrīain (P.)
		nĕlībòs (Sr.)
bereids	nai	pòngò
	mai (Tr.)	náwī (P.)
		nĕpòngò (Sr.)
bereidwillig	ngīndàngàn	ngīndàngàn
	īnīndàngàn (Tr.)	mīnsoep (P.) (Sr.)

B.

bereiken	náàp	nálàp
	īnálàp (Tr.)	gīnálàpò (Sr.)
berekenen	ītoengòn	līkīnòn
	īnītoeng (Tr.)	sĕmpòtĕn (P.)
berg	tīdòng sáwàt	djoewau
		moeloek (Sr.)
bergen (opbergen)	tàmàsīn	tàmàsīn
	tīnámòs (Tr.)	boelin (P.)
		tàlīmòn (Sr.)
bericht	pàngīn dàgoeàn	pàngīn dàgoeàn
	pàgīn dàgoe (Tr.)	àgò (P.)
		pĕndĕgoeàn (Sr.)
beroemd	ĕngàlàn	baingàlàn
		ĕngàlàn (P.)
		kaingálàn (Sr.)
berooven	ràmpàs	ngádámàs
		mĕràmàs (P.)
		àmpĕdámàs (Sr.)
bersten	bàdàk	àlàdīng
		láring (P.)
		nĕláding (Sr.)
beschaafd	pàndai	àpànai
beschaamd	maiwàn	boejoe
	mīwàn (Tr.)	aujoe (P.) (Sr.)
beschadigen	lĕgàsin	loesòkòn
	roesàk (Tr.)	àmàloesòk (Sr.)
beschroomd	maiwàn	boejoe
	mīwàn (Tr.)	aujoe (P.) (Sr.)
beslissen	pĕngòh	pòngòh
		nauwī (P.)
		naukàt (Sr.)
besluit	pàlīntà	pàlīntá
	pànàrintà (Tr.)	pĕlīntà (P.) (Sr.)
bespieden	mĕntĕl	gàsīl
	bīnĕntĕl (Tr.)	àgĕgàsīl (Sr.)
bespotten	àgīboejoen	àgīboejoen
	bījoenĕn (Tr.)	àmboejoen (P.) (Sr.)

B.

bestellen	àgībīlin	àmīlīn
	ngábīlin (Tr.)	àmbīlīn (Sr.)
beste maat (vriend)	àkà	īboej
	àdī (Tr.)	kájàm (P.) (Sr.)
bestempelen	tàndà	tánoe
	tĕtàndoek (Tr.)	tĕtànoe (Sr.)
bestraffen	bĕsĕlain	oekoemòn
	bīnĕsálàh (Tr.)	
besturen	kàlīmàn	ònàngòn
	ĕngkoedīngòk (Tr.)	kĕdīngògòn (Sr.)
betalen	bàjàlin	bàjàlin
	bīnájòh (Tr.)	oensoelàngin (P.)
		bĕbájàl (Sr.)
betamelijk	pátoet	pátoet
betel	boejoe	boejoe
beteldoos	sàlàpà	sàlàpà
		sàlīndoengoen (P.)
betelnoot	pīnàng	koesòb
beter	pànggòl	àpàngòl
	mīkàng (Tr.)	
beu	loempai	sòkòl
	moempai (Tr.)	
beurtelings	ĕmbálit bálit	gīgàntī gàntī
	bĕsoensoeng (Tr.)	ĕmbálir (P.)
bevallen (baren)	ngánàk	àgànàk
	àngánàk (Tr.)	
bevallig	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
bevangen	àgauk	àgauk
	mauk (Tr.)	ĕrauk (P.)
bevel	pàlīntà	pàlīntá
	pànĕrintà (Tr.)	
beven	kàdjoetòn	kĕlīàt
		kĕlīàr (P.)
		kĕtīkòq (Sr.)
bevestigen	doekoegīn	doekoegīn
	dīnoekoeng (Tr.)	bòngkòsin (P.)
		bĕngkàsin (Sr.)

B.

bevolking	kĕsĕsoeàng	kĕsoeàngàn
		taingò dīngòt
bevorens	ànggoeloe	ànggoeloe
	àgoeloe (Tr)	pàgoeloe (P.)
		àngpàngoeloe (Sr.)
bewaken	djàgà	djàgain
bezadigd	kĕsĕnájàn	kĕsĕnájàn
	àsànĕng (Tr.)	ásoeq (Sr.)
bezeeren	àdoewòl	àdoewòl
		roewòl (P.)
		loegoe (Sr.)
bezem	pàmpàs	pàmpàs
	pĕpàs (Tr.)	
bezeten	tĕmbàngàn	ĕmboejoen
	bīoenòn (Tr.)	nĕmboejoen (P.)
		boejoenòn (Sr.)
bezigen	àmàkai	ĕmpàkai
bezijden	sĕmbīàl	līpàq
		sĕndīpàr (P.)
bezoek	ĕntámoe	gámòt
		àgàmbàt (P.)
		ĕntīwòl (Sr.)
bezoeken	pĕntámoeàn	àgàmòt
	pīnàntámoe (Tr.)	pĕngàmbàtàn (P.)
		ĕgòj (Sr.)
bezwijmen	kĕdĕndoengòp	kĕdĕndoeò
		kĕroeòk (P.)
		kĕdoeòk (Sr.)
bibberen	bĕkĕdjòl	toemīntīq
	àtoemītīk (Tr.)	ĕmpàgoe (Sr.)
big (wild)	ànàk bĕkàs	mau
big (tam)	ànàk bĕlòk	má
bij (dier)	pĕnjòngòt	pĕnīngòt
	sīgĕt (Tr.)	
bij (nabij)	ingkòd	àmàt
	mīngkĕd (Tr.)	àmàr (P.)
bijaldien	djīkà	djīkà
	dĕkà (Tr.)	dīkà (Sr.)

B.

bijdoen	doeàngīn	doeàngīn
	dīnoeàng (Tr.)	loeàngīn (P.)
bijennest	àmbàng	àmbàng
	bàmbàng (Tr.)	
bijl	oetīk	oetīk
	pĕnànà (Tr.)	bīlau (P.)
bijna	īngkàd	mīmàd
	mīngkàd (Tr.)	màr (P.)
bijten	ngátoek	àngátoek
	ngáboet (Tr.)	àngkátoek
bijziende	ĕnggĕlòdòp	nĕwoelau
		nàbàlà (Sr.)
bijzonder	kĕtoengai	nĕdjájàn
	tĕlàndjoer	àrájàn (P.)
		àdjájàn (Sr.)
binden	doekoegīn	dĕkoegīn
	dīnoekoek (Tr.)	bĕkoegòn (Sr.)
binnen in	dĕndálĕm	dĕnálòm
	dĕdálĕm (Tr.)	
bitter	àpait	àpait
blaasroer	sápòk	sàpòk
blad	daun	daun
blaffen	àgoesik	àgoesik
	àngoesik (Tr.)	moesik (Sr.)
blazen	poedjoekĕn	sĕmpoejòn
	pīnoedjoek (Tr.)	
blazen (met een blaasroer)	sàpoekòn	ĕnnjápoek
	sīnápoek (Tr.)	
blauw	sīlòp	sīlòp
	sĕlòp (Tr.)	
blijde	sĕdoengàn	àsáloe
		ĕnsájàn (P.)
blijven	mápòng	mápòng
		kĕtátàng (P.) (Sr.)
blik (metaal)	bīlīk	bīlīk
		tīmboel (P.) (Sr.)

B.

bliksem	gánit	gánit
	koelīdjàt (Tr.)	kīlàp (P.)
blind	bĕlau	bĕlau
		bálà
blinken	ngoelīòp	ngoedīlòp
	ngoelīdjau (Tr.)	moedīlòng (Sr.)
bloed	dádàh	dádàh
		koebàb (P.)
		dáh (Sr.
bloedverwant	pĕtīmoengàn	pĕtīmoengàn
	pīnàntīmoeng (Tr.)	pĕgĕloedàn (P.)
		kĕloeloedàn (Sr.)
bloedzweer	toepòs	toepòs
	koepòs (Tr.)	toeloepòs (P.)
bloedzuiger	līmboetàng	lĕmboedoe
	līmboedoe (Tr.)	lĕmboeroe (P.)
		līmoedoe (Sr.)
bloem	boesàk	boesàk
bloot	ĕntīlábàs	ĕntīlábàs
bluffen	ngàkoe	àngàngkoe
		djoemàngkoe (P.)
		àngákoe (Sr.)
bode	mīlin	mīlin
	bīnīlin (Tr.)	àmbīlin (Sr.)
bodem (van een korf)	àloe	àloe
	koebàl (Tr.)	tĕmpòkòn (P.)
boek	kĕlòtòs	kĕlòtòs
boeren	àgīlòb	àgīlòb
		àgoeàb (Sr.)
boete	sĕmàndàk	dàndá
		dálà (P.) (Sr.)
boezem	koebàb	koebàb
bok	kàmbing dĕlàkī	kàmbing bĕgànoeī.
		kàmbing oenkoejòn (P.)
		kàgoej (Sr.)
boom (— stam)	ópòn	ópòn
	ópoen (Tr.)	aupòn (P.)

B.

boombast	koelit taun	koelit taun
boombast (geslagen —)	bĕloeboet tīmbàgàn (Tr.)	bĕloeboet
boomen (prauw —)	tànggàl	toekoel ĕntoekoel (Sr.)
boon	kàtjàng	bĕlátòk àsàng (Sr.)
boord (van een prauw)	kápī	kápī
boos	mĕngītàn tĕtàgĕd (Tr.)	màngīt boekàn (P.)
boot (prauw)	pàdau	pàdau pĕrau (P.)
bord	pīnggàn ràrai (Tr.)	pīnggàn
borrelen	loemīdī djoemoeàr (Tr.)	pàlīdī loemīrī (P.) pàrīdī (Sr.)
borst	koebàb	koebàb
borstdoek	bĕkĕmbòn pĕkàmbòn (Tr.)	sàloemboeng
bosch	kĕtànàn	kĕtànàn
bosch (licht —)	táloen djàkau (Tr.)	táloen
bosch (oerbosch)	gīmàn djàkau (Tr.)	gīmán jīmàh (Sr.)
bot (been)	toelàng	toelàng
bot (stomp)	ngálòl ĕnggálòl (Tr.)	àngálòl ngálòr (Sr.)
bouwland (akker)	oemòh	oemòh
bovenaan	sáwàt	sáwàt (P.) (Sr.) līmbau (P.) (Sr.)
bovenbeen	àpà	àpà páh (Sr.)
bovenlanden	dĕdaut	dĕlájò
braadpan	toepàl	pálīoe káwà (Sr.)
braadspit	kĕlīboe	oetoes

B.

braaf	àtoelid	àtoelid
		toelir (P.)
braden	njàngá	àlīsòn
braken	gĕloeàh	gĕloeàh
		ĕmpàloeàh (P.) (Sr.)
brand	sálĕb	sálĕb
	àsálòb (Tr.)	
brandhout	taun pĕnsīdoe	taun pĕnsīdoe
		taun pĕnsoedoe (Sr.)
breed	àtauwà	àpīlà
brengen	àngoebīt	bītòn
	īnībīt (Tr.)	oebītòn (P.) (Sr.)
brief	soelàt	soelàt
		soelàtàn (P.)
brij	boeboel	boeboel
		ànīmoeq (P.)
		līàwòn (Sr.)
bril	sĕlámīn màtò	selámīn màtò
broeder	pĕnsoelòd	pĕnsoelòd
broek	sàīwòl	sàīwòl
		tápī (P.)
		sàdīwòl (Sr.)
broeien	ĕngĕgĕm	àgoeboeng
	ngoeboeng (Tr.)	
broodvrucht	kĕmànsī	kĕmànsī
buffel	kĕrbau	kloebau
		bájoedĕn (Sr.)
buik	tīnai	tīnai
buikpijn	doewòl tīnai	doewòl tīnai
		àroewòl tīnai (P.)
buiten (— aan)	doeàl	doeàl
		dàwàl (Sr.)
bukken	boengkoeng	àboengkoeng
		toekoer (P.)
buks	sĕnàpàng	sĕnàpàng
buskruit	oebòt	oebòt

C.

castreeren	làpòn tálī	làpò tálī
	īnálàp tálī (Tr.)	ĕnàpòn tàbid (Sr.)
cassave	sàbai	īloej
cassave-blad	oemboes	oemboes
cent	sèn	īsīng
		sin (Sr.)
cigaar	loekoe	loekoe
	ròkò (Tr.)	gàloekoe (Sr.)
citroen	báàb	báàb
	ábàb (Tr.)	boeàh lĕmĕt (P.)
		boeàh loemòt (Sr.)

D.

daar (aldaar)	dĕdĕnai	dàgījò
	dĕdoenai (Tr.)	joengárai (P.)
daarna	mīnjoel	dàmboes
	mīndjoel (Tr.)	ĕnsail (P.)
		ĕndámoes (Sr.)
dadelijk	ĕnjàkin	sĕnkīlòp
		pĕsīòn (P.)
dak	àtàp	àtàp
dakbedekking van: bladeren	àtàp daun	àtàp īkīk
dakbedekking van: sirappen	àtàp tàgàs	àtàp tàgàs
dakbedekking van: zinken platen	àtàp tsīn	àtàp tsīn
		àtàp raising (P.)
		àtàp oesīn (Sr.)
dam	pĕmpònòn	īmbònòn
	pīnàmpòn (Tr)	
damp (rook)	līsoen	līsoen
dansen	ngálàng	ngálàng
	ngáràng (Tr.)	
dapper	sīòq	sīòq
	àsīòq (Tr.)	pànggòl (P.)
		àmànggòl (Sr.)
darm	tīnai	tīnai
dat (aanw. vnw.)	dĕgīná	gījò

D.

dekblad (sigaar)	bĕlītoek	bĕlītoek
		daun loekoe (Sr.)
dekken (dicht —)	toetoepīn	toetoebòn
	tīnoetoep (Tr.)	taubīn (P.)
		làngkoepòn (Sr.)
deksel	toetoep	toetoep
		toetoebòn (Sr.)
deuntje	pĕdīndàng	gīgīlīwà
		poesálò (P.)
		ĕnkàtid (Sr.)
deur	tĕbòn	tòbòn
	tīngkábòngòn (Tr.)	
deurknop	soekábin	soekábin
	sīnoekàb (Tr.)	
deze	gītoe	gītoe
		gàdau (P.)
die	dĕgīná	gījò
dief	oeloen pĕntàkau	oeloen pĕntàkau
		oeloen ĕntákau (P.) (Sr.)
diep	ĕndálĕm	ànálòm
dier	bīnátàng	kīoem
dij	dipoen pà	poen páh
	oepoen nápà (Tr.)	
dik	kàpàl	kàpàl
		àlĕmòk (Sr.)
dissel	páloek	páloek
		tīpáloek (Sr.)
dit	gītoe	gītoe
		gàdau (P.)
djàmboe	djàmboe	koebàl
dochter	ànàk dīnándoe	ànàk dánoe
		ànàk roeàndoe (P.)
		ànàk doeàndoe (Sr.)
doek	kain	kain
dokter	sàndoe ngwòt	toekàng ngwòt
		toeàn pàndai àgoewòt
		dĕsàkit (Sr.)

D.

doerīàn	làmpoen	làmpoen
dol	tĕmbàngàn	ĕmboejoen
	bīoenòn (Tr.)	nĕmboejoen (P.)
		boejoenòn (Sr)
donder	tīnkáloed	tīnkáloed
		tīnkáloer (P.)
donker	lòndòm	lònòm
	nīàd (Tr.)	toekálĕm (Sr.)
dons	boeloe	boeloe
dood	màtai	màtòj
		īnàtòj (P.) (Sr.)
doode	oeloen màtai	oeloen màtòj
		oeloen īnàtòj (P.) (Sr.)
dooden	dīpĕpàtòj	àgīpàtòj
		tīpàtòj (P.) (Sr.)
doodkist	loengoen	loengoen
doodshoofd	oetĕk	oelán
		oelàd (Sr.)
doof	mĕngálàn	bīngoeng
	bĕngáràn (Tr.)	nĕsīòng (Sr.)
dooier	sīlau táloe mánoek	sīlau táloe mánoek
dooreenmengen	baulīn	kaulin
	bīnaul (Tr.)	pĕnĕmbauĕl (P.)
doorn	oedoej	oedoej
	doeī (Tr.)	doej (Sr.)
doorslikken	tĕlònòn	tĕloesòn
	tīnòlòn (Tr.)	njòk (Sr.)
doorsnijden	kĕtòbòn	kĕtòbòn
	kīnátòp (Tr.)	pánjoengòn (P.) (Sr.)
doorsplijten	bádákòn	bīálòn
	bīnádàk (Tr.)	bĕdàkĕn (Sr.)
doos	sĕlápà	sĕlápà
		sĕlīndoengoen (P.)
doppen	bĕdákòn	oepàkĕn
	bīnádàk (Tr.)	
dor	poeàh	poeàh

D.

dorp	kàmpòng	pàgòn pàgoen (Sr.)
dorst	àtīnoem àngīnoem (Tr.)	àtīnoem
dozijn	sàpoeloeh doewò	àpoeloeh soewàgī doewò òpòr doewò (P.) (Sr.)
draad	làwai	làwai gĕtīàn
draagband	àmbīn àngàmbīn (Tr.)	áwīs
draagplank (voor een kind)	—	ībain
draagstoel	—	tádoeng tároeng (P.) bájĕ (Sr.)
draaien	loemīpoet àntībòng (Tr.)	loemīpoet
dragen (op den rug)	gàmbīn àngàmbīn (Tr.)	gīnībàh ībain (P.) (Sr.)
drank	àngīnoem	àngīnoem àgīnoem (P.) (Sr.)
drankje	oewòt auwòt (Tr.)	oewòt
dreigen	oemain īnàkàng (Tr.)	oemain oemà² (P.) oemàngin (Sr.)
drie	táloe	táloe
driemaal	īngkàt táloe	kàt táloe ingkĕ táloe (Sr.)
driftig	mĕngītàn	àngīt² àmboek (P.) (Sr.)
drinken	àngīnoem	àngīnoem ngīnoem (Sr.)
droefheid	àdoewòl pĕnjáwòh	àdoewol pĕnjawòh àdoewòl goewàng (P.) (Sr.)
dronken	gauk mauk (Tr.)	àgauk ĕrauk (P.)

D.

droog	poeàh	poeàh
droogen (in de zon —)	toegòn	toegòn
	īnītoeg (Tr.)	
droom	gainoepī	kainoepī
	īndoepī (Tr.)	tĕgoepīàn (Sr.)
droppel	mĕtòk	mĕtòk
		àloe (Sr.)
duidelijk	mĕnòng	mĕnòng
	mànòng (Tr.)	tòpòt (P.) (Sr.)
duif (tortel —)	tīnkoekoel	bálīn koekoej
		koekoek (Sr.)
duif (woud —)	poeàk	poeàk
duiken	ĕntòlòp	entòlòp
	gīntòlòp (Tr.)	tĕlòpòn (P.) (Sr.)
duim	tīmpoe	toempoe
	tĕmpoepoe (Tr.)	
duister	soeboeh	soelálau
		ĕlònòm
duivel	sètàn	loemàq
		loembàk (Sr.)
duizend	sàlīboe	sàlīboe
		ngálīòng (P.) (Sr.)
dun	nīpīs	nīpīs
dus	ĕpĕk	sĕbòpnò
	àsĕbòp (Tr.)	òpòk (P.)
duur (van prijs)	bĕrògò	bĕlògò
	bĕlògò (Tr.)	ĕlògò (P.) (Sr.)
duwen	sīkágin	sīkágin
	sīnīkĕk (Tr.)	
dwingen	īdjàkin	kĕlàsīn
	īnīndjĕk	pĕlīkátin (P.)
		pĕdjĕdjĕkĕn (Sr).

E.

echtbreken	ĕnsoewai	ĕnsoewai (van een man)
		àgīmpòj (van een vrouw)
echtgenoot	dĕlàkī	àngkoejòn

E.

echtgenoote	dīnándoe	dĕdánoe
		roeàndoe
		doeàndoe
echtscheiden (zie: echtbreken)		
eed	soempàh	ĕmpàtòd
		ĕmpàtòr (P.)
eekhoren (klapperrot)	bàsing	bàsing
eekhoren (groote — met grijzen staart)	mànggàs	mànggàs
eelt	sĕmoekàp	loempoekàn
		sĕmoengkàp (P.)
		loemoengkoep (Sr.)
een	sainàn	dònò
		dòndò (P.)
eenmaal	īgĕndĕ	īngkò dònò
		īngòndò (P.)
		indĕnán (Sr.)
eer	tàbīòn	pàkájò
eer bewijzen	tàbīòn àdoen	pàkájòkò
		pàkájò audīoen (P.)
		àpákò (Sr.)
eerder	ànggoeloe	ànggoeloe
	àgoeloe (Tr.)	
eereteeken	bīntàng	boetītīn
eergisteren.	dīdai dònò	dīdai dònò
	dĕdai òndò (Tr.)	railail (P.)
eerst	ànggoeloe	pĕngoeloe
	àgoeloe (Tr.)	àmpĕngoeloe (Sr.)
effen	sĕmĕlátá	àgàná
		àloebĕk (Sr.)
effenen	pĕgīládàn	pĕgiládàn
	pĕnggīládàn (Tr.)	
ei	táloe	táloe
eiland	poeloe	poeloe
		poeloeng (Sr.)

E.

eindigen	bĕlèntī	bĕlèntī
		àlībĕs (Sr.)
elk	ĕntoekid	toekid²
	tĕràgàndàn (Tr.)	tĕmoekir (P.)
		ĕntoekid (Sr.)
elleboog	sīkoe	sīkoe
en	àmbájá	àm
		àmbĕbájá (Sr.)
enkel	moenīngòl	moenīngòl
ergens	mànà²	mànà²
		mànà mànájàk (Sr.)
erwt	oenòd	oemī
eten	ĕngàkàn	gīnàkàn
	àngkàn (Tr.)	
etter	mànàh	boenànàh
eveneens	ĕnggīlàd	àgīlàd
		àgīlàr (P.)
		gĕgĕndĕ (Sr.)
evenveel	ĕnggīlàd kàsoeàng	àgīlàd kàsoeàng
		àgīlàr soeàng (P.)
		àgīlàd kàsĕsoeàng (Sr.)

F.

fakkel	toenánàn	toenánàn
	toedàn (Tr.)	
fakkelstandaard	pĕmoelīàn	pemoelīàn
	bīàng ītau (Tr.)	
familie	gàkà	sĕngáká
fazant	toewau	toewau
feest	bairau	īlau
		àgīlau (Sr.)
feil (misslag)	kĕsálàh	kĕsálàh
feilen	àgĕnsálàh	gĕnsálàh
fel (sterk)	kĕtòq	kĕtòq
fel (van regen)	kĕnsàng	pàtòd
		pàtòr (P.)

F.

fier	toepàl pĕnjáwòh	májò pĕnjáwòh
		májò goewàng (P.)
		báwĕl dĕgoewàng (Sr.)
fijn	līsī	loemis
		ālīs (Sr.)
fistel	làntoeb	tĕloepàs
flambouw	toenánàn	toenánàn
	toedàn (Tr.)	
flauw (zwak)	lámī	lámī
	boentīlòn (Tr.)	àlámī (Sr.)
flauwhartig	pĕnjáwòh loemòt	pĕnjáwòh loemòt
		pĕnjáwòh bĕròk (P.) (Sr.)
flesch	boetoel	djáboel (Sr.)
flesch (van gevlochten rotan)	ngoet[2]	kĕtoeboeng
flikkeren	ngoedīlòp	ngoedīlòp
	ngoelīòp (Tr.)	ngoelīàt (P.)
		ngoedīlòng (Sr.)
flink	mĕsīòk	pàngòl
	àsīòk (Tr.)	
fluisteren	ĕngkánàs	sĕsòtòn
	bĕsĕsĕt (Tr.)	ĕnsòsòt (Sr.)
fluit	tĕloempoeng	koelīngoet
fluiten	ĕnjoewit	àngoengkoet
	àngànsoel (Tr.)	àngīoek (Sr.)
fluitje (kinder —)	kĕtīoep	sàsàmpoejòn
	àmoedjoek (Tr.)	koelīngoet (Sr.)
fokken	taikoelòn	tĕlīmòn
	tīnaikoel (Tr.)	koejoemon (P.)
		bĕnsòjòn (Sr.)
fonkelen (zie: flikkeren)		
foppen	sĕloekòn	sĕloekòn
	lĕboetòn (Tr.)	ĕmboeàk (P.) (Sr.)
fout	kĕsálàh	kĕsálàh
fraai	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
fruit	boewàh[2]	boewàh kīnáwàh

F.

fuik	boeboeh	boeboeh
		sěloeir (P.)
		sěloeid (Sr.)

G.

gaan	màkau	màkau
gaar	ànsàk	ànsàk
	nànsàk (Tr.)	
gapen	ngàbai	ĕgoeàb
	àgoeàb (Tr.)	
garen	làwai	làwai
		kĕtīàn (Sr.)
garnaal	oedàng	oedàng
		oeràng (P.)
		dīpī (Sr.)
gast	īnsĕloebàng	ĕnkájau
	ànjóbàng (Tr.)	soemàkai (P.)
		àgòj (Sr.)
gat	loewàng	loewàng
	áwàng (Tr)	
gauw	tīkàs	tīkàs
		pĕsīòn (P.) (Sr.)
gebied	táloen	pĕmĕgoenàn
	djàkau (Tr.)	táloen (Sr.)
gebit	dīpòn	dīpòn
	nīpòn (Tr.)	
gebrek	koelàng	koelàng
gebruik	ádàt	ádàt
		áràt (P.)
gebruikelijk	bīàsá	aubàs
		aulai (Sr.)
gebruiken	màkai	pàkaiòn
		ĕmpàkai (Sr.)
gedaan (afgeloopen)	pòngò	pòngò
	àpòngò (Tr.)	àpòngò (Sr.)
gedenken	ingòtòn	kĕpònòm
	īnīngòt (Tr.)	pĕnámòn (P.)

G.

geel	sīlau	sīlau
geenszins	běkěnkòh	sálà
geest	ěmbīloeòh	gěmpoeàn
	īmboeloeòh (Tr.)	àlīngoe (Sr.)
gehemelte	těngkělágoe	ěntělánàn
	těngkágoek	těngkěgoekàn (Sr.)
geit	kàmbing dīnándoe	kàmbing mainòj
		kambing roewàndoe (P.)
		kàgoej (Sr.)
gek	těmbàngàn	ěmboejoen
	bīoenòn (Tr.)	němboejoen (P.)
		boejoenòn (Sr.)
gelaat	málòh	ájoe
gelasten	sěsoebòn	běnsoepòn
	sīnoesoeb (Tr.)	běnsoekòn (Sr.)
geld	oewàng	oewàng
geleden (voorbij)	maih	kěpàngàn
	àpòngò (Tr.)	àpòngò (P.)
		àlībòs (Sr.)
geliefde	kěpěnděm	kěpònòm
	angěnděm (Tr.)	měroeàng (P.)
gelijk (effen)	sěmělátá	àgàná
		àloeběk (Sr.)
gelijk maken	pěgīládàn	pěgīládàn
	pěnggīládàn (Tr.)	
gelijktijdig	ěmbájá bájá	ěmbájá bájá
		gīlá gīlàr (P.)
		gīlá gīlàd (Sr.)
gelooven	pělěsája	ngīntápòt
geluid	pěngkěning àgòn	pěngkěning àgàn
	pīnàng koelīmàn (Tr.)	
geluk	bauntoeng	auntoeng
gelukken	djàdī	djàdī
	àdjàdī (Tr.)	àsauk (Sr.)
gemakkelijk	pèn moeàh soesàh	pèn moeàh soesàh
		ántěs (Sr.)

G.

gemeen (vuil)	maiwàn	kòjoeàn
genade	àkīàmpoen	àkīàmpoen
	àngàmpoen (Tr.)	
geneesmiddel	oewòt	oewòt
	īnáwòt (Tr.)	àngoewòt (P.)
genoegen	kĕgoeàng	sáloe
geoorloofd	pàtoet	pàtoet
gerecht (spijs)	īnàkànàn	kànàkàn
	àkànàn (Tr.)	àkàn² (P.) (Sr.)
gereed	sĕdījá	sĕdījá
		sĕrījá (P.)
		àlībòs (Sr.)
gereedschap	pĕkákàs	pĕkòkòs
gering (klein)	loemòt	loemòt
		bĕròk (P.)
gerust (stil)	mĕngau	mĕngau
geschenk	àmīlin	àmīlin
	bīnīlin (Tr.)	àmbīlin (Sr.)
gestreng	kĕntjĕng	kàlàs
	àkàntsàng	
getàh (zie: gom)		
geurig	lànjòng	mánoes
	mánoes	àwau (P.)
geven	ĕnggain	nàkīn
	īnīnggai	nákàn (P.)
		kītákin (Sr.)
gevest	oetòk	oeloe
		pĕngoeloe (P.)
		oeloeòn (Sr.)
geweer	sĕnàpàng	sĕnàpàng
gewennen	óbàsòn	óbàsòn
	īnóbàs (Tr.)	ólájòn (P.) (Sr.)
gewis	mĕnòng	mĕnòng
		mīnsoegoet (P.)
		tĕpĕt (Sr.)
gewoon	bīàsà	òbàs
	àbīàsà (Tr.)	ólai (P.) (Sr.)

G.

gewoonte	ádàt	ádàt
		áràt (P.)
gezamenlijk	bájá²	ĕmbájá bájá
	àmbájá (Tr.)	
gezicht	málòh	ájoe
gezond	īkàng	àdjàng
	àīkàng (Tr.)	áràng (P.)
gezwel	boeboekil	boeboekil
	boemboekil (Tr.)	boekil (Sr.)
gezwel (krop —)	ànggòk	àngòk
gids	noeloe dálàn	màlà dálàn
	tīnoeloe dálàn (Tr.)	àmàlà dálàn (P.)
gierig	kálīt	kálīt
	boengkálītòn (Tr.)	pàkĕt (P.)
gierst	jĕlai	lĕloewòng
	pĕlīndàs (Tr.)	loewòng (Sr.)
gift (zie: geschenk)		
gij (enk.)	àdoen	àkau
	doedoe (Tr.)	òkau (P.) (Sr.)
gij (meerv.)	demoejoen	àkau
		òkau (P.) (Sr.)
gillen	loemàndoej	loemoeàp
	loemoeàb (Tr.)	pĕládoek (Sr.)
ginds	dĕgīnò	dàgījò
	dĕgītoe (Tr.)	
gisteren	dĕdai	dĕdai
		rĕrai (P.)
		dĕmai (Sr.)
glad	lòmòk	lòmòk
	àlòmòk (Tr.)	àlámòk (Sr.)
glas	kàsà	kàsá
glijden	kàlīdàs	kàsoejàt
		kàsoejàr (P.)
gluren	mĕntĕl	gàsīl
	bīnàntĕl (Tr.)	àgĕgàsīl (Sr.)
goed	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	ònsòj pĕnjáwòh

G.

goedhartig	bais pĕnjáwòh	ònsòj goewàng (P.)
		ònsòj dĕgoewàng (Sr.)
goedkeuren	gĕmpīlàt	gĕmpīlàt
goedkoop	àloewai	loewòj
		àloewai (Sr.)
golf	náwòk	náwòk
	līmpàk (Tr.)	làkòn (P.) (Sr.)
gom (getah)	ànggoelá	àmoeloet
		ànpoeloet (Sr.)
verschillende soorten van gom	ànggoelá { lánoet poetoek taulàn tàpĕl ngángaitòn	àmoeloet ànpoeloet (Sr.) { taun, àngoelá (Sr.) poetoek taulàn, poeloet (Sr.) tàpĕl ngàngaitòn
gong	àgòng	àgòng
		loesoeng (P.)
		táwàk (Sr.)
gooien	nànoedàh	àmòbòl
	bīnoengkàloeng (Tr.)	
gonzen	mĕnīngàt	mĕnīngàt
		àngīngàt (Sr.)
gordel (zwaard —)	ĕnkàsàn	lĕnkàsàn
	àbĕt (Tr.)	àbĕtàn (P.)
		àngkàsàn (Sr.)
gordel (sarong —)	līnoeloeòng	linoeloeòng
		ĕgĕd dĕboengkàs (Sr.)
gorgelen	gàlīmoemoek	gàlīmoemoek
		àntĕlī moemoek (Sr.)
goud	àmàs	àmàs
graag	pájoe	pájoe
	àpájoe (Tr.)	àsáloe (Sr.)
graat	toelàng kánĕn	toelàng pĕpait
grabbelen	àgànggau	àgīnsī
graf	koeboeràn	lĕbòng
	kīnoeboer (Tr.)	lĕbàngàn (Sr.)
gras	loempoet	dīkoet

G.

verschillende grassoorten	loempoet: sănīt, boeloe, bīlàng, àbàng, màtĕn oedàng, àloek², īmpoenoeòn, pàlī àloe, koetàd, djálīboe, pàkoe, toewoe sīláwàk	dīkoet: sánīt, boeloe, bīlàng, àbàng, màtĕn ngoedàng, àloek², īmpoenoeòn, àlī àloe, koetàd, djálīboek, pĕpàkoe, doewoe sĕláwàk
graven	ĕnkálī	ngálī kálīòn
grazen	tīlain tīnīlá (Tr.)	tīlain àntīlà (Sr.)
grens	sĕpĕd sĕpàdá (Tr)	sĕpádàn pĕgĕlátàn (P.) lĕlàtàn (Sr.)
grijpen	dīnákĕp	tĕkoebòn
grijs	ĕmbaul	ĕndòngòt oewànĕn (Sr.)
gril (kuur)	àmpoelīsik àpoesik (Tr.)	àmpoelīsik līgàd (P.) ábīdàk (Sr.)
grind	poeloe	nágàs poeloe (Sr.)
groen	īdjau	kàsoel
groenten	sájoelòn sīnájoel (Tr.)	sĕnsàmàn
groeten	ĕngádjau kīnájau (Tr.)	màdjaup mĕrau (P.)
grof	kàsàl	kàsàl
grommen	mèngòngòl ànggògòl (Tr.)	mĕngòngòl ĕnòngòl (Sr.)
grond	tànàh	tànàh

G.

groot	toepàl	májò
	àtoepàl (Tr.)	màkáloe (P.)
grootmoeder	àdoe	àdoe
grootvader	àkī	àkī
grot	loewàng	loewàng
	áwàng (Tr.)	
guitaar	oesàpī	tàngkoeng
	soekàpī (Tr.)	
gulden	loepiá	loepīá
gulzig	soesoeng	àsoeng
guur	sīmoeòn	sīmoe

H.

haag	pàgàl	pàgàl
haak (visch —)	àpòn	àpòn
	īnálàp (Tr.)	sĕmpoeīt (P.) (Sr.)
haak (krokodillen —)	sīkàng	sīkàng
haak (kapstok)	sĕsàngoetàn	sĕsàngoetàn
	sinàngoet (Tr.)	
haak (prauw —)	sĕsīt	sĕsīt
	īsīt² (Tr.)	sīsīt (Sr.)
haan	mánoek dĕlàkī	mánoek tàndá
haar (pers. vnw.)	— nò (enk.)	— nò (enk.)
	— kàsoeàng (meerv.)	— kàsoeàng (meerv.)
haar (menschen —)	áboek	áboek
haar (dieren —)	boeloe	boeloe
haard	dĕpoeàn	dĕpoeàn
	tàndàng (Tr.)	
haarkam	soeloed	soeloed
		soerai (P.)
		soedai (Sr.)
haarpin	tīmòk	tīmòk.
hagedis (aard —)	toedájoe	toedájoe
	pīdálàt (Tr.)	pīlaus (P.) (Sr.)
hagedis (huis —)	sĕsòk	sĕsòk
hagedis (vliegende —)	tĕkàng poeloeng	tĕkàng poeloeng

H.

hakken	ĕngòtòp	ĕngòlòk
	kīnòtòp (Tr.)	
hakmes	lámòk	lámòk
	lĕlámòk (Tr.)	bĕloegá (P.) (Sr.)
halen	ngálàp	àlàpòn
	īnálàp (Tr.)	ànàpòn (Sr.)
half	sĕtĕngá	poetàngà
		tèngá (Sr.)
halm (rijst —)	gàloegoe	kàloegoe
hals	līòk	līòk
halssnoer	djàngkòl	djàngkòl
halt	bĕlàntī	bĕlàntī
		toemòq (Sr.)
halveeren	mádàk	bīálòn
	bīnádàk (Tr.)	
hand	gĕlàmai	lĕngòn
	gĕlàgai (Tr.)	
handelaar	oeloen soedágàl	oeloen soedágàl
		oeloen dágàng (Sr.)
handelen	bĕdágàng	bĕdágàng.
handig	toempīs	sĕládīk
	sĕládīk (Tr.)	àtoempīs (Sr.)
handpalm	pàlàd	pàlàd
hangen	taidīn	tailīkòn
	bīnīdīn (Tr.)	
happen	njīngkàp	njīngkàp
hard	kĕtòk	kĕtòk
	àkĕtòk (Tr.)	òkĕtòk (P.)
hars	sálòng	sálòng
verschillende harssoorten	sálòng { boejoed kĕlá boedoek tĕmpálàk mántoekòn pīlaus	sálòng { boejoed kĕlá boedoek tĕmpálàk mántoekòn pīlaus
hart	pĕnjáwòh	pĕnjáwòh
		goewàng (P.) (Sr.)

H.

hartevriend	àngàn	īboej
		kájàm (P.)
hartig (zoutig)	àsin	àsin
	màsin (Tr.)	
haten	àlátàn	àlátàn
		àlát (Sr.)
hebben (bezitten)	sīnò	sīnò
hechten (vast —)	sĕpoetin	toemoekin
	sīnīpoet (Tr.)	
heer	toewàn	toewàn
heesch	pàrau	līàsàn
heet	làsoe	làsoe
heft	oetòk	oeloe
		pĕngoeloe (P.)
		oeloeòn (Sr.)
heg	pàgàl	pàgàl
helder	bàntà	bàntà
	àbàntà (Tr.)	àtauwàng (P.) (Sr.)
helpen	noeloeng	noeloeng
	tīnoeloeng (Tr.)	àngīnsoep (P.) (Sr.)
hem	àdoen	sīò
	doedoe (Tr.)	
hemel	kĕwánàn	kĕwánàn
		limbówòn (P.) (Sr.)
hen (pers. vnw.)	kĕsoeàng	kĕsoeàng
		kĕsĕsoeàng (Sr.)
hen (kip)	mánoek dīnándoe	mánoek loepò
		mánoek oepò (Sr.)
hengel	bīntàn	bīntàn
hengelen	àgàpòn	ngàpòn
	àngápòn (Tr.)	jàngkoewit (P.)
herkennen	tĕtàndoeàn	kaulīq
	tīnàndoe	
hert	pájau	tàmàng
hertenhoorn	tàndoek pájau	sàngau tàmàng
herwaarts	dĕgīnò	gījò
	dĕgīná (Tr.)	dĕgījò (Sr.)

H.

heup	tàbing	īmpàngàn
	tàmpoel (Tr.)	tàbing (Sr.)
heusch	mònòng	mònòng
		tàpòt (P.)
		àsàntoe (Sr.)
heuvel	tīdòng	tīdòng
		àtīròng (P.)
		àtīdòng (Sr.)
hiel	toemid	toenòb
	toembid (Tr.)	
hier	dàgītoe	dàgītoe
		sàròj (P.)
		dĕsòh (Sr.)
hierheen	májá dàgītoe	mòj dàgītoe
		mòj kĕ dàgītoe (Sr.)
hij	ījá	djò
		goewá (P.)
		òjò (Sr.)
hijgen	mápĕs	ápòs
		àlaus (Sr.)
hikken	bĕlīnsàgoe	bĕlīnsàgoe
		sīkòkòn (Sr.)
hinde	pájau dīnándoe	tàmàng mainòj
		tàmàng mainai (P.)
		tàmàng bĕlòmbòk (Sr.)
hinken	bĕkīngkīng	djīsīngkò
		bĕkīngkīng (Sr.)
hoe	kòsònò	kòsònò
	àkĕsĕlàk (Tr.)	
hoed	tīláwī	tīláwī
	kĕdábàng (Tr.)	sīlaung (P.) (Sr.)
hoef	tànĕk	oesī
		kĕlájàng (Sr.)
hoesten	àgoesòd	àgoesòd
		ĕngkòkò (P.)
		ĕngkòs (Sr.)

H.

hoeveel	tĕkoelà	tĕkoelà
hok	koeloeng	koeloeng
Holland	pàgoen bĕlàndá	pàgoen bĕlàndá
Hollander	oeloen bĕlàndá	oeloen bĕlàndá
hollen	ngĕntoeloes	njīmoel
	gīntoeloes (Tr.)	àgīmpòl (Sr.)
hond	àsoe	àsoe
		oekoe (P.) (Sr.)
honderd	sĕrátoes	tĕlátoes
		ngálīòng (P.)
		átoes (Sr.)
honger	bĕtīlĕn	aitīl
honig	doe	doe
		oedoe (Sr.)
honigbij	pĕnjòngòt	pĕnīngòt
	sīgĕt (Tr.)	
honigraat	līlīn	dīlīn
hoofd	oeloe	oeloe
	oetĕk (Tr.)	
hoofd (stam —)	màtoeò	màtoeò
	màtoetoeò (Tr.)	
hoofddoek	sīngàl	sīngàl
	sĕsīngàl (Tr.)	tĕroengàs (P.)
		tĕloengàs (Sr.)
hoofdgeld	oewàng kàpàlá	oewàng kàpàlá
		soekai (P.) (Sr.)
hoofdpijn	doewòl oeloe	doewòl oeloe
	doewòl oetĕk (Tr.)	àroewòl oeloe (P.)
hoog	sáwàt	sáwàt
hooglanden	dĕdaut	dĕlájau
hooren	ĕngkīnòq	ĕngkīnòq
	àngkoelīmàn (Tr.)	kīnĕngòq (Sr.)
hoorn	tàndoek	sàngau
hoozen	ànjáhīt	ànjáhīt
		saidīn (P.) (Sr.)
hopen	īmán²	īmán²
		īmánsàn

H.

hout	taun	taun
houtskool	báh	báh
houtvlot (klein —)	làkīt	làkīt
		gàkīt (Sr.)
houtvlot (groot —)	làntīng	làntīng
huid	koelit	koengkoeng
huig	intĕlánàn	intĕlánàn
	gaung (Tr.)	
huilen	ĕntàngī	ĕntàngī
	toemàngī (Tr.)	
huis	baij	bàlòj
	pàgoen (Tr.)	pàgoen (P.) (Sr.)
huisraad	pĕntoegàsàn	pĕntoegàsàn
huiswaarts	goedĕ baij	goedĕ bàlòj
	goedĕ pàgoen (Tr.)	goedĕ pàgoen (P.) (Sr.)
hun	kĕsoeàng	kĕsoeàng
		kĕsĕsoeàng (Sr.)
huppelen	ĕmbailoek	àngálàng
hurken	bĕkàngkàng	djoemàngkàng
	djoemàngkàng (Tr.)	
hut	loeboeng	loeboeng
	loeloeboeng (Tr.)	soelĕp (P.) (Sr.)
huwen	káwin	ĕntàkoeb (van een man)
	bĕkáwin (Tr.)	àpaiwàn („ „ vrouw)
		moeloej (P.)
		àpĕkòlòng (Sr.)

I.

ieder	ĕntoekid	toekid[2]
	tĕràgàndàn (Tr.)	tĕmoekir (P.)
		ĕntoekid (Sr.)
ijverig	sīgà	kàlàs
ijzer	sīpoeòn	sīpoeòn
ik	àkoe	àkoe
	àdoen (Tr.)	
immer	kàboeòj	kàboeòj
	kàboeboeòj (Tr.)	

I.

in	dálĕm	dĕnálòm
		dĕdálĕm (P.)
inderdaad	mònòng	mònòng
		tòpòd (P.) (Sr.)
indien	djīkà	djīkà
indoopen	sàndoekin	tĕnoekīn
	sīnàndoek (Tr.)	sàndoekin (P.) (Sr.)
ingewanden	tīnai	tīnai
inhoud	soeàng	soeàng
	àsoeàng (Tr.)	sĕmoeàng (P.) (Sr.)
innemend	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
intusschen	tīlábòs	tīlàbòs
ivoor	gáding	gáding
		gáring (P.)

J.

ja	jà	joe
jaar	sĕmoesin	bájàn
		sĕngoepòk (P.) (Sr.)
jagen	dīsīmboel	njīmoel
	gīntoeloes (Tr.)	àgīmpòl (Sr.)
jaloersch	ànjágoe	àboenoe
jammer	ĕmpàdain	īngáīn
	īnīmpàdà (Tr.)	
jas	bádjoe	bĕbádoe
		sĕmpájau (P.) (Sr.)
jeuken	àgīlàng	àtòl
	gībàntàl (Tr.)	
jokken	ĕnsáboet	sáloek
	ĕnsīáboet (Tr.)	ĕmboeàk (P.)
jong	moelòk	moelòk
	àmboelòk (Tr.)	
jongen	ànàk dĕlàkī	ànàk koesòj
		ànak oenkoejòn (Sr.)
juist	mònòng	mònòng
		tĕpòt (P.) (Sr.)

K.

kaak	djá	djá
	àdjá (Tr.)	
kaal	bĕkoenggoet	poenggoek
	pīnoenggoet (Tr.)	àmboenoet (P.) (Sr.)
kakelen	ĕmpákàk	èmpákàk
kakkerlak	līpĕs	sīmbáwàng
		sīmáwàng (Sr.)
kalebas (klein)	koedīt	koedīt
kalebas (groot)	bàngò	bàngò
kalk	àpoeq	àpoeq
kalm	pĕndījĕm	lòmòd
	màngau (Sr.)	lòmòr (P.)
kalotje	soengkoe	kĕtoepòng
		soengkoe (Sr.)
kam	soeloed	soeloed
		soerai (P.)
		soedai (Sr.)
kamer	lámīn	lámīn
kamers (rij kamers naast elkaar)	lámīn	sĕmpīpīt
kameraad	àngàn	īboej
	tĕndoeloe (Tr.)	
kamfer	kàpoer bároes	bàloes koejoeng
kammen	bĕsoeloed	ĕnsoeloed
		ĕnsoerai (P.)
		ĕnsoedai (Sr.)
kapel	lájàt	lájàt
kapot	bádàk	oepàk
	àbàdàk (Tr.)	
kat	oesī	oesī
		tánī (Sr.)
kat (vliegende —)	tàkàng	tàkàng
keel	līòk	ĕntálánàn
keer (maal)	ĕngkī (kain)	ĕngkĕ (kain)
	ĕngkī (tĕlīn) (Tr.)	àngīn (kain) (P.)
keeren	tĕlīkádòn	tĕlīkádòn
		boeīdòn

K.

keffen	ĕmpálàngàk	ĕmpálàngàk
kei	bátoe	bátoe
kennen	kaulīk	kaulīk
		kĕtàndoeàn (P.)
kenteeken	tàndá	tánoe
		tĕtánoe (Sr.)
kerkhof	gàdoeng	lĕbàngàn
	tīàs (Tr.)	
kĕtèlá	sàbai taun	īloej
kĕtèlá-blad	oemboes	oemboes
keuken (kookplaats)	dĕpoeàn	dĕpoeàn
	tàndàng (Tr.)	
kiel (kleedingstuk)	bádjoe	bĕbádoe
		sĕmpájau (Sr.)
kiel (van een prauw)	loenàs	loenàs
kies	bàgàng	bàgàng
	tīàng (Tr.)	
kieuw	àsàng	àsàng
kijken	gīlòng	gīlòng
	gībòntòl (Tr.)	àrīlòng
kikvorsch (water —)	boelàngkoek	boelàngkoek
kikvorsch (boom —)	sàei	sàei
kil	sáloej	sīmoe
	àsáloej (Tr.)	
kin	djá	djá
	àdjá (Tr.)	
kind	ànàk	ànàk
kip	mánoek dīnándoe	mánoek loepò
		mánoek oepò (Sr.)
kist	pàtī	pàtī
kittelen	ngĕdjĕdjòk	àngkīsīk
	dīnjĕdjòk (Tr.)	mĕdjĕdjòk (Sr.)
klaar	mai	pĕngò
	àpòngò (Tr.)	nĕlībòs (Sr.)
klàdī	màlau	màlau
	moelau (Tr.)	

K.

klap	tĕmpálòn tīnàmpàl (Tr.)	tĕmpálòn
klapper (zie: kokosnoot)		
klauw	tànggòm tīnànggòm (Tr.)	tànggòm tīnàmòng (Sr.)
kleeden	màkei	ĕmpàkei
kleedje (korte sáròng)	sīwòl àsīlau (Tr.)	tàpī
klein	loemòt	loemòt bĕròk (P.)
kleinkind	īngkoepoe	īngkoepoe
klem (ziekte)	kĕmoetòq	koemòdjòj
klemmen	kànsīk	nĕlàntīp kànsīk (P.) nátīp (Sr.)
kleur	toegòs	toegòs pĕnsīnoet (Sr.)
kleven	soemòkòt	sĕmòkòt
kleven (van vogels aan gomstokken)	sĕmòkòt poeloet	djīkīt
klimmen	nàkòd	nàkòd nàkòr (P.)
kling	màtò	màtò
kloek (vermetel)	sīòq àsīòq (Tr.)	sīòq pànggòl (P.) àmànggòl (Sr.)
kloppen (schors —)	bĕbĕkĕn bīnábĕk (Tr.)	àlàl àngálàl (P.) (Sr.)
kloven	mádàk bīnádàk (Tr.)	bīálòn
kluwen	boengkĕl	poendoe
knaap	ànàk dĕlàkī	ànàk koesòj ànàk oenkoejòn (Sr.)
knagen	ngátoep àngáboet (Tr.)	ĕngòkòt
knakken	poetoelòn pīnoetoel (Tr.)	tīpòdòn tīpoeòn (Sr.)

K.

knarsen	màngait	màngait
		ĕngītàt (P.) (Sr.)
knellen	kànsīk	nĕlàntīp
		kànsīk (P.)
		nátīp (Sr.)
knevel	goemis	sáloeb
knie	àtoed	àtoed
		àtoer (P.)
knielen	gīnátoed	gīnátoed
		gīnátoer (P.)
knijpen	ngádoet	ngádoet
	kīnádoet (Tr.)	ngároet (P.)
knijptang	àngsip	látīp
	ànsīp ànsīp (Tr.)	àngsip (P.)
		kátīp (Sr.)
knikken	ngoeloegòp	màdoedoekàh
	īnoeloegòp (Tr.)	ngoeroekòp (P.)
knippen	ngàgoetīng	mĕgoentīng
	àngágoentīng (Tr.)	
knoflook	daun bàwàng	daun bàwàng
knoop	kàntsing	boeàh bĕbádoe
		kīnàwà bĕbádoe (P.)
		boeàh sĕmpájau (Sr.)
knoopsgat	loewàng kàntsing	loewàng boeàh bĕbádoe
		loewàng kīnàwà bĕbádoe (P.)
		loewàng boeàh sĕmpájau (Sr.)
knorren (van een varken)	mĕgĕlòn	mĕgĕlòn
	ànīnggòlòn (Tr.)	ĕntòngòl (P.) (Sr.)
koe (wilde —)	mĕnsálòng	mĕnsálòng mainòj
	làmboe (Tr.)	
koel	sàloej	sīmoe
	àsàloej (Tr.)	
koenīr	koenjīt	koenjīt
		koenīr (P.)
koffer	pàtī	pàtī
kogel	tīmboeàh	tīmboeàh
koken (groenten —)	bĕsájoel	njànsàm

K.

koken (vleesch —, visch —)	ĕntònòk	gīnànsàk
	ànsoebòn (Tr.)	
koken (water —)	làsoeòn	làsoeòn
		loensoeòn
koker (bamboe —)	boeloe	boeloe
koker (voor water)	boeloe pĕnjágau	boeloe soekòn
		boeloe sĕsoekòn (P.)
kokosboom	taunàn pīàsau	taunàn pīàsau
kokosnoot	pīàsau	pīàsau
kokosolie	oemau pīàsau	oemau pīàsau
kolf (geweer —)	oedjoeng sĕnàpàng	oedjoeng sĕnàpàng
		pĕpĕt sĕnàpàng
kom	toetoeng	toetoeng
komen	kĕsábòj	kĕsoekoe
	àkátáwòn (Tr.)	kĕrátòng (P.)
		kĕdátòng (Sr.)
komkommer	lĕntīmoen	lĕntīmoen
		sàngòp (P.) (Sr.)
koning	ràdjà toepàl	làdjà májò
koningin	ràdjà dīnándoe toepàl	làdjà dánoe májò
		làdjà loeàndoek májò (P.)
		làdjà doeàndoe májò (Sr.)
kooi	koeloengàn	koeloeng
kookplaats	dĕpoeàn	dĕpoeàn
	tàndàng (Tr.)	
koopen	àngálīt	àngálīt
		àngálir (P.)
koord	tábīd	tábīd
		pītòl (P.) (Sr.)
koorts	gògòl	gògòl
	gògòràn (Tr.)	gĕgálàn (P.)
		àmpĕgĕgĕl (Sr.)
kop (hoofd)	oeloe	oeloe
	oetĕk (Tr.)	
kop (drinkkop)	toetoeng	toetoeng
koper	toembàgà	toembàgà
		boeláwàn (Sr.)

K.

koperdraad	káwàt toembàgà	káwàt toembàgà
		pĕnábàl (Sr.)
koppel	lĕngkàsàn	lĕngkàsàn
	ábĕt (Tr.)	ábĕtàn (P.)
		àngkàsàn (Sr.)
korrel (rijst —)	bĕkĕtà	kailòd
		kailòr (P.)
kort	djīwà	dīwī
	àdjīwà (Tr.)	rīwī (P.)
kortelings	bàgoe	bàgoe
	àbàgoe (Tr.)	bàgoeī (Sr.)
koud	sàloej	sīmoe
	àsàloej (Tr.)	
kousenband (knieband)	pàkòl	pàkòl
kraag	līјòk bádjoe	līјòk bĕbádoe
		līјòk sĕmpájau (P.) (Sr.)
kraal	mánīk	līkòd
		mánīk (Sr.)
krabben	àngkoekoet	àngkoekoet
krachtig	kĕtògòn	kàdjàngòn
	àkĕtòg (Tr.)	mīngkòlòp (P.)
kramp	mĕnòd	bĕngkòdòn
		bĕngkòròn (P.)
krank	doewòlòn	ĕnsàkit
	àdoewòl (Tr.)	
krankzinnig	tĕmbàngàn	ĕmboejoen
	bīoenòn (Tr.)	nĕmboejoen (P.)
		boejoenòn (Sr.)
kreek	lògòn	lògòn
	loeògòn (Tr.)	
krekel	ngīngīt	ngīngīt
kreng	bàngkai	bàngkai
kreupel	àngkòs	àngkòs
kriebelen	ngĕdjĕdjòk	àngkīsīk
	dīnjĕdjòk (Tr.)	mĕdjĕdjòk (Sr.)
krijgen	málàp	àlàp
	àmálĕp (Tr.)	

K.

krokodil	boeájò	boeájò
krom	tīkoeng	tīkoeng
krótòn	dòlòk	dòlòk
kruipen	kàmàng	àngkàmàng
kuiken	ànàk mánoek	sīàp
		sīsīoe (P.) (Sr.)
kuil	loewàng	loewàng
	áwàng (Tr.)	
kuit (been —)	bàtīs	bàtīs
	boeàh tònòk (Tr.)	
kuit (visch —)	táloen kánĕn	táloe pĕpait
	táloen kánàn (Tr.)	
kussen	ĕngálòk	ngáloek
		àngálòk (Sr.)
kuur (gril)	àmpoelīsik	àmpoelīsik
	àpoesik (Tr.)	līgàd (P.)
		ábīdàk (Sr.)
kwaad (boos)	mĕngītàn	màngīt
	tĕtàgĕd (Tr.)	boekàn (P.)
kwaad (slecht)	álàt	álàt
	máràt (Tr.)	
kwast (verf —)	àmpīd	pàmīmīd
	pīnīpīd (Tr.)	pàmīmīr (P.)

L.

laag (niet hoog)	djīwà	àlīwī
		àrīwī (P.)
laag (gemeen)	nĕpĕkĕsīàt	kádĕmáná
		kánĕmàná (P.) (Sr.)
laat	sĕpàdàn	pĕgĕlátàn
		sĕpàdàn (Sr.)
láboe	láboe	láboe
lachen	ĕnkádàk	gádàk
		àngkoerip (P.)
		àngkoedit (Sr.)
ladder (zie ook: trap)	toekàd	toekàd
		toekàr (P.)

L.

laf	loemòt pĕnjáwòh	loemòt pĕnjáwòh
		bĕròk goewàng (P.) (Sr.)
lam (van ledematen)	bĕngkòng	bĕngkòng
		nábàngkòng (Sr.)
lamp	pĕlītá	pĕlītá
		sīkītòn (P.) (Sr.)
land	tànàh	tànàh
lang	àboeàd	àboeàd
		máwàt (P.)
		áwàd (Sr.)
làngsĕp	lànsàt	lànsàt
langzaam	kĕlàmbátàn	kĕlàmbátàn
	àmpálīnīt (Tr.)	sĕmpīánin (P.) (Sr.)
lans	toedá	toedá
	gàndjoel (Tr.)	gĕgàng (P.)
		gàgàng (Sr.)
lans (spring —)	bĕlátik	bīsau
	mĕlàntik (Tr.)	
lanspunt (van bamboe)	tīgáloeng	tīgáloeng
lanspunt (van ijzer)	pĕpĕt	pĕpĕt
		pĕpĕr (P.)
lantaarn	lĕntirá	tĕgoegoeng
lasschen	sĕpoetin	toemoekin
	sīnīpoet (Tr.)	
last (vracht op den schouder)	sánin	sánin
	īnàsàn (Tr.)	
last (vracht op den rug)	genībàh	ībain
	àngàmbīn (Tr.)	
last (bevel)	pàlīntá	pàlīntá
	pàmĕrintà (Tr.)	
last (moeite)	soesàh	àsoesàh
		àmàk (P.)
lastig	ĕntoegòs dákàsoesáhàn	ĕntoegòs dákàsoesáhàn
leder	koelit	koengkoeng
ledig	nĕpĕsoeàng	kánĕsoeàng
		kándĕsoeàng (P.)

L.

leeftijd	bájàq	bájàq
leelijk	kĕlátàn àlátàn (Tr.)	kĕlátàn
leenen	ngīmbàs īnīmbàs (Tr.)	ngīmbàs àngīnĕm (P.) (Sr.)
leeren	àdjálin	goeloein goeloeòn (Sr.)
leggen (neer —)	tàwīn īnītau (Tr.)	boelīn boelin (Sr.)
leggen (eieren —)	àntáloe	àntáloe
leguaan (water —)	toedájoe pīdálàt (Tr.)	toedájoe
leguaan (boom —)	pīlaus	pīlaus
leguaan (schub —)	tĕnggīling	tĕnggīling
lek	toeloeq	toeloeq toeloeòn (P.)
lekker	ámàk	ámīs ālīnoes (Sr.)
lemmet	màtò	màtò
lemmethoofd	poetīng oetīn (Tr.)	oetīn poetiq (Sr.)
lemmetpunt	lĕmpòng gájàng àmpòng gájàng (Tr.)	lĕmpòng gájàng pĕpĕr gájàng (P.) lĕmpòng pĕpòd (Sr.)
lemmetrug	pàgoeng	pàgoeng
lemmetsneede	bībil dĕbībil (Tr.)	īgiq
lenden	áwàk	áwàk
lendendoek	tjàntjoet	ábàq
lengte	boewàtnò àboewàt	boewàtnò káwĕrnò (P.) káwàdnò (Sr.)
lenig	ĕmpīlòs pīnīlòs (Tr.)	ĕmpīlòs ĕntábir (P.) ĕmpĕpòs (Sr.)

B.

lepel	sàndòk	sàndòk
	sĕsàndòk (Tr.)	sánoek (Sr.)
leunen	soemándik	soemánik
levend	ájàk	ájàk
	aujàk (Tr.)	ájàr (P.)
lever	līngkájau	līngkájau
lichaam	bádàn	īnán
licht (niet zwaar)	làngká	làngká
	àlànggá (Tr.)	
licht (helder)	àbàntá	àbàntá
		táwàng (P.) (Sr.)
lichten (bliksemen)	kĕrīdjàt	gánīt
	koelīdjàt (Tr.)	
lidteeken	bàlàk	bàlàk
lied (bij feesten)	àngkókój	àngkókój
lied (van vrouwen, zacht zingende)	gībīlīs	gībīlīs
lief	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
liefhebben	sīgòk	àndjà
		mànggòh (P.)
liegen	ĕnsáboet	sáloek
	ĕnsīáboet (Tr.)	ĕmboeàk (P.)
liggen	loemoeid	gīloewīt
		djīòlòng òlòng (P.) (Sr.)
lijk	bàngkai	bàngkai
linker	kait	kait
	àkait (Tr.)	
links	sàlĕd dĕkait	sàlĕd dĕkait
		mandĕt kait (P.)
linnen	kain	kain
lip (beneden —)	koedit	koedit
	bībil (Tr.)	
lip (boven —)	moenoeng	moenoeng
loensch	soeling	soeling
	àpīlau (Tr.)	àsoeling (Sr.)

L.

lomp	tīpàndai dádàt	ailò dádàt
		ailò·dáràt (P.)
		ailò mĕgoewàng (Sr.)
lood	sĕmbĕrà	īnoelai
	īndoelai (Tr.)	
loopen	màkau	màkau
los (niet vast)	láboes	láboes
	nĕláboes (Tr.)	
losgaan	nĕláboes	nĕláboes
	īnĕláboes (Tr.)	
lucifer	tíkàn bĕlàndá	tīkàn bĕlàndá
	tĕtīkàn bĕlàndá (Tr.)	
luchtgat (venster)	oewàp	oewàp
lui	bĕntīlàn	ápoes
	boentīlàn (Tr.)	aungau (P.)
luis (hoofd —)	koetoe	koetoe
luis (kippen —)	toemò	toemò

M.

maag	poesoe	poesoe
maagd	soemándàk	dĕlá
maal (keer)	ĕngkī (kain)	ĕngkĕ (kain)
	ĕngkī (tĕlīn) (Tr.)	àngīn (kain) (P.)
maan	boelàn	boelàn
maand	boelàn	boelàn
maas (v.e. net)	loewàng djálà	loewàng djálò
	àwàng djálà (Tr.)	loewàng djálà (Sr.)
mager	toekàl	toekàl
	àtoemoekàl (Tr.)	
mak	màlai	àloeb
	mauk (Tr.)	àkoeb (P.) (Sr.)
maken	toegàsin	toegàsin
	tīnoegòs (Tr.)	bálin (P.)
makker	àngàn	īboej
		kájàm
Maleier	oeloen tàdĕdaut	oeloen sàkai
man	dĕlàkī	oengkoejòn

M.

mand (reis —)	àndjàt	àndjàt
		kàpai (P.) (Sr.)
mand (rijst —)	boedoej	boedoej
	boeboedoej (Tr.)	boejoeng (P.) (Sr.)
mand (draag —)	pīntáwàn	pīntáwàn
	pĕngīntáwàn (Tr.)	
mand (cijlinder van boomschors)	kĕlīboeng	lītàn
	koelīboeng (Tr.)	koelīmbòng (P.)
		tīnoedoeng (Sr.)
mank	pīai	pīai
		sīngkò (P.)
		nàsīngkò (Sr.)
mantel (krijgs —)	sīnájàng	sīnájàng
mat (rotan —)	ájàm	ájàm
mat (palmbladeren —)	àngoet	àngoet
mat (pandanbladeren)	ájàm bĕloemīs	ájàm bĕloemīs
matje (bamboe — in een prauw)	bàndàs	bàndàs
	īdàs (Tr.)	
medelijden	màsī	àkásī
		kàsīàn (P.)
medicijn	oewòt	oewòt
	auwòt (Tr.)	
meisje	ànàk dīnândoe	ànàk dánoe
		ànàk roewàndoe (P.)
		ànàk doeàndoe (Sr.)
melk	gátàs	gátàs
mengen	baulīn	kaulin
	bīnaul (Tr.)	pĕnĕmbauĕl (P.)
menig	tĕkoelà²	tĕkoelà²
menigmaal	àsàlòq	àsàlòq
mensch	oeloen	oeloen
merk (teeken)	tàndá	tánoe
		tĕtánoe (Sr.)
merk (spoor)	bájá	bájá
mes (in zwaardscheede)	pais	pais
		poepoes (Sr.)

M.

mes (penne —)	līpòt	līpòt
		dīpòt (P.)
mes (sikkelvormig —)	bloeing	bloeing
mesje (rijst —)	kĕrtàpàn	loedīm
	àngkàpàn (Tr.)	
meshecht	oeloe pais	oeloe pais
	oetĕk pais (Tr.)	
meslemmet	pais	pais
		bàbàk (Sr.)
meten	soekàtòn	toekoeòn
	sīnoekàt	
miauwen	njīau	njīau
	àngīau (Tr.)	
middag	bĕntá	táwàng
	àbàntá (Tr.)	
mier	kīlau	kīlau
	kīrau (Tr.)	
mier (witte —)	kīlau ànei	kīlau ànei
	kīrau rànei (Tr.)	
mier (vliegende —)	sálīngángau	sálīngángau
milt	álip	álip
	ádip (Tr.)	
mijn (bez. vnw.)	— koe	— koe
mikken	toedjoehòn	toedjoehòn
	tīnoedjoeh (Tr.)	toeloeòn (P.) (Sr.)
mis	àlībòs	àlībòs
	nàpòngò (Tr.)	
misgeboorte	nīdoeàn	nīdoeàn
	īnīdoe (Tr.)	naidoeàn (Sr).
misschien	kálī	kailī
	bĕràngkálī (Tr.)	
mist	àmboen	gaun
modder	lĕtòq	lĕtòq
moeder	īnà	īnà
moeder (schoon —)	īwàn	īwàn
		ījò (Sr.)

M.

moeder (stief —)	mīnán	mīnán
moedervlek	koetīl lálàt	koetīl lálàt
	kītai boengòlòt	
moedig	sīòq	sīòq
	àsīòq (Tr.)	pànggòl (P.)
		àmànggòl (Sr.)
moeilijk	soesàh	àsoesàh
	soesàhī (Tr.)	ámàk (P.)
moeras	lòkòt	lòkòt
	soemòkòt (Tr.)	loeògòn (Sr.)
moeten	tàntoe	tàntoe
	àtàntoe (Tr.)	àsàntoe (Sr.)
mond	kàbàng	kàbàng
monding (rivier —)	àloeng	àloeng
	dáloeng (Tr.)	
mooi	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk (Tr.)	
moorden	ĕmpàtòj	àmàtòj
	ĕmpàtei (Tr.)	
morgen	soeàb	soeàb
	dĕsoeàb	
morsen	bĕlīdoek	sàkòt
		bīdoet (Sr.)
mos	loemoet	loemoet
	àbĕloemoet (Tr.)	
motregen	ngĕlīdīs	dàsàm pàlánoek
	àmĕlībīs (Tr.)	
mouw	tĕlīnoe bádjoe	lòngòn bĕbádoe
	tĕndoeloen bádjoe (Tr.)	lòngòn sĕmpájau (Sr.)
muis	tīkoes	tīkoes
		kàlàm (Sr.)
muskiet	toekoeng	toekoeng
muts (krijgs —)	tĕnájoeng	kĕlàkàt
	tīnájoeng (Tr.)	

N.

naaien	njáloet	njáloet
	sīnáloet	pīkītòn (P.) (Sr.)
naaimandje	kĕkīràn	bòtòn
naakt	tīlábàs	tīlábàs
	àntīlábàs (Tr.)	
naald	sáloet	sáloet
	sĕsáloet	
naam	ànggálàn	īngálàn
	īnggálàn (Tr.)	
naar (voorz.)	dá	dá
	dĕ (Tr.)	dĕ (Sr.)
naast	sĕmbīàl	sĕmpīlàng
		soeàpàq (P.)
nabij	ingkòd	àmàt
	mīngkĕd (Tr.)	àmàr (P.)
nacht	lòndom	lònòm
	ànīàt (Tr.)	àlònòm (Sr.)
nadat	pĕngòn	pòngò
	maij (Tr.)	
nadeel	loegī	loegī
nageboorte	ĕmboeloeng	soepoe
nagel	sĕndoeloe	sànīloe
	sàndĕp (Tr.)	
nagenoeg	īngkàd	mīmàd
		már (P.)
nàngká (vrucht)	nàngkà	nàngkà
nàngká tjĕmpĕdàk (id.)	poeloetàn	poeloetàn
	bátĕdĕ (Tr.)	
nat	bàsà	álīsà
		àloe (P.)
nauw	pīsòk	pīsòk
	àsīlòt	
navel	poesòd	poesòd
Nederland	pàgoen bĕlàndá	pàgoen bĕlàndá
Nederlander	oeloen bĕlàndá	oeloen bĕlàndá
neef	kĕmànàkòn	kĕmànàkòn

N.

neen	tīnòpò	kánó kándò (P.)
negen	sīàm	sīàm
negentien	sàpoeloeh sīàm	àpoeloeh soeàgī sīàm òpòr sīàm (P.) (Sr.)
negentig	sīàm poeloeh	sīàm ngápoeloeh sīàm ngòpòr
nek	īpoes	īpoes
nest (in een boom)	tĕntoelájàn	boensálàk
nest (eetbaar — in een grot)	sĕlàngàn	sĕlàngàn
nest (legplaats voor kippen)	tàmboeàn	tàmboeàn
net (schep —)	sīoed	sĕsauk
net (werp —)	djálà	djálò djálà (Sr.)
neus	àdoeng	àdoeng
nevel	àmboen	gaun
nicht	kĕmànàkòn	kĕmànàkòn
niemand	tīà oeloen mĕngàpà	kánoeloen mĕngàpà kákoeàn noegīná (Sr.)
nier	koemī boelīkòt (Tr.)	koemī
niet	tīnòpò	kánò kándò (P.)
niets	tīmĕngàpà	kámĕngàpà kákoeàn noegīná
nieuw	bàgoe àbàgoe (Tr.)	bàgoe bàgoeòn (P.) (Sr.)
nieuwsgierig	sáloengá	koeláboe
niezen	àmbásin àmbàlàsīn (Tr.)	ĕmbálīsoe
nijdig	mĕngītàn tĕtàgĕd (Tr.)	màngīt boekàn (P.)
nijptang	àngsip ànsīp[2] (Tr.)	látīp àngsip (P.) kátīp (Sr.)

N.

nog	jòpòjò	mánmoepòjò
		mòpòjò (P.)
nog niet	tīpòjò	kápòjò
nu	sĕndĕgītoe	dainaitoe
	sĕndĕgīná (Tr.)	
nut	goená	goená
	sīàt (Tr.)	

O.

o!	au	au
		óp (Sr.)
óbī (zoete aardappel)	sàbai bĕdáràt	oelī[2]
och!	àdī	àdī
ochtend	sĕsoeàb	soeàb
	soempoel (Tr.)	
oerbosch	gīmàn	gīmán
	djàkau (Tr.)	jīmàh (Sr.)
oever	bībīl	kīng
	dĕdàkīng (Tr.)	
oester	tīpàlàng	tīpàlàng
	tàpàlàng (Tr.)	
oksel	pàkītòk	pàkīlòk
	bĕlòkītòt (Tr.)	
olie	oemau	oemau
olifant	gĕdīngàn	gĕdīngàn
olifantstand	dīpòn gáding	dīpòn gáding
	nīpòn gáding (Tr.)	
omdat	sĕbòp	sĕbòp
	àsĕbòp (Tr.)	
omdraaien	moeīd	àmboeīd
	loemoeīd (Tr.)	
omhelzen	ĕngápoes	ĕngápoes
	ĕngĕgápoes (Tr.)	ĕnggápoes (Sr.)
omhoog	dĕsáwàt	dĕsáwàt
omlaag	dīsau	dīsau
	dĕdīsau (Tr.)	dĕlīwī (P.) (Sr.)
omslaan	àkàlaub	àkàlaub

O.

omslagdoek	sĕlīndàng	àbòj àbei[2] (Sr.)
omwinding (van koperdraad)	kòmòn kàmòn (Tr.)	kòmòn
omwinding (van ròtàn)	sīmpai	bàngkòs àmbálàd (Sr.)
onbeleefd onbeschaafd onbeschoft	tīpàndai dádàt	ailò dádàt ailò dáràt (P.) ailò mĕgoewàng (Sr.)
onderaan	dīsau dĕdīsau (Tr.)	dīsau dĕlīwī (P.) (Sr.)
onderbeen	tĕnòk	bátīs
ondiep	ĕnàngká	ĕnàngká ànīngká (Sr.)
onduidelijk	kàboel	kàboel
ongeluk onheil	sīlàkà	sīlàkà
onmiddellijk	ĕndjàkin	sĕngkīlòp
onrijp	mátá	mátá
ons	— dámò	— mai
ontmoeten	ĕntámoe	àgámòt àgàmbòt (P.)
ontrouw	sĕsàwà	sĕsàwà àsàwà (Sr.)
ontvangen	tĕlīmòn tīnĕlīmò (Tr.)	tĕlīmòn
ontvreemden	ĕntàkau	ĕntàkau
ontwaken	kàjoetàn kīnájoet (Tr.)	kádàt kàtīkòk (Sr.)
onverwachts	loemīàd àkàlīàd (Tr.)	loemīàd loemīàr (P.)
onverwijld	ĕndjàkin	sĕngkīlòp
onweder	tīnkáloed tīngòlòng (Tr.)	tīnkáloed tīnkáloer (P.)
oog	màtò	màtò
oogenblikkelijk	ĕndjàkin	sĕngkīlòp

O.

ooghaar	boeloe màtò	boeloe màtò
ooglid	koelit màtò	koengkoeng màtò
oogsten (rijst —)	ĕngòtòm	ĕngòtòm
ook	pòjò	pòjò
	dīpòjò (Tr.)	jòpòjò (Sr.)
oom	ītit of májòh	ámàn
	oedjàng (Tr.)	
oor	tĕlīngò	tĕlīngò
oorknop	sīngàt	sīngàt
oorlog	ĕmpàtei	ĕmpàtòj
		ĕntáboek (Sr.)
oorring	kīdĕ[2]	sīnĕkáling
	koetīntīng (Tr.)	
oorsprong (afstamming)	poen	poen
	àdoen (Tr.)	
opbergen	táwin	táwin
	īnītau (Tr.)	boelid (P.) (Sr.)
open	soekàbòn	soekàbòn
	sīnoekàb (Tr.)	nálībĕs (Sr.)
opening	loewàng	loewàng
	áwàng (Tr.)	
opgeruimd	sĕnòj pĕnjáwòh	sĕnòj pĕnjáwòh
		sĕnòj goewòng (P.) (Sr.)
ophangen	taidin	tàlīkīn
	bīnīlīng (Tr.)	
oplichten	kĕkátòn	loewátòn
	kīnàkàt (Tr.)	
oprapen	àlàpòn	ĕnápòn
	īnálàp (Tr.)	
oprecht	mĕnòng	mĕnòng
		tĕpòd (Sr.)
oprispen	ĕnsoelīòb	ĕnsoelīòb
	àgoelīòb (Tr.)	
opstaan	lĕmoeàt	lĕmoeàt
		ĕmpīlik (P.)
		loeàt (Sr.)

O.

opstapelen	loeloedòn	loeloedòn
	īnàloeloed (Tr.)	soesoenòn (Sr.)
opvaren	maut	gĕsoendòj
		soemoendòj (Sr.)
opvolgen (nakomen)	màjà	májà
opvolgen (vervangen)	gàntīòn	goemàntī
	gīnàntī (Tr.)	
opwinden (garen —)	ngàdīlīt	màdīlīt
	dīnīlīt (Tr.)	
opzettelijk	pàksà	bădá
	pīnàksà (Tr.)	pàksà (Sr.)
opzwellen	loemàntoek	àdīntoeng
oud	toewò	mĕtoewò
		toewò (Sr.)
ouderdom	oemoel	bájàq
	aumoel (Tr.)	
overgeven (braken)	gĕloeà	gĕloeà
		ĕmpàloeà (P.) (Sr.)
overkant	bībil sĕmbīàl	kīng dálīpàk
overkoken	djĕmĕmpoelàk	loemábīt
	sĕmīmpoelàk (Tr.)	
overlijden	màtòj	màtòj
overmorgen	soeàb àndò	noelàs
		ngoelàs (Sr.)
overspel	sĕdoengàn	àlai
		àngkàlai (Sr.)
overstrooming	sàkòb	sàkòb
overzijde	bībil sĕmbīàl	kīng dálīpàk

P.

paadje	dálàn	dálàn
paal (van hout)	oedjòk	oedjòk
		bīntoewòd (P.) (Sr.)
paal (van steen)	sĕpàdàn	òlòt
		làlàtàn (Sr.)
paar	sádoewò	sádoewò

P.

pagaai	boesei	kábīl
pagaaien	àmboesei	kábīlòn
		ĕngkábīl (P.) (Sr.)
palm (van de hand)	pĕlànjoe	pĕlànjoe
	pàlàd (Tr.)	pàlàd (Sr.)
pandanblad	bĕloemīs	bĕloemīs
	baungīs (Tr.)	
pantalon	sàīwòl	sàīwòl
		tápī (P.)
		sàdīwòl (Sr.)
panter	koelī	ĕntàkīnàn
pap	boeboel	boeboel
		ànīmoeq (P.)
		līàwòn (Sr.)
pàpájá (vrucht)	bàndàs	bàndàs
	màndjàn (Tr.)	bádàs (Sr.)
papier	kĕrtàs	kĕlòtòs
papierbloem	toendjoeng	toendjoeng
parkiet (kleine —)	toentoelīpòs	toentoelīpòs
parkiet (groote —)	sĕlàngītàn	sĕlàngītàn
	sĕnsĕlàngītàn (Tr.)	
pees	oelàt²	oelàt²
	áwàt (Tr.)	oewàt (Sr.)
pellen	toepàsòn	àntsīòn
	īnálīkàs (Tr.)	ànītàn (Sr.)
pen (van een stekelvarken)	boeloe	boeloe
peper (spaansche —)	làdà	làdà
		páràs (P.)
		pádàs (Sr.)
pĕté (stinkboon)	pàtàq	pàtàq
		koendei (P.)
petroleum	mīnjàk gàs	oemau nàgàs
piek	toedá	toedá
	gàndjoel (Tr.)	gĕgàng (P.)
		gàgàng (Sr.)
piepen	dágoe	dágoe
	àgīndágoe (Tr.)	mīnágoe (Sr.)

P.

pier	līngkoeàng	līnggoeàng
pijl	dámòk	dámòk
pijlengift	oepàs	pálīq
	pálīq (Tr.)	
pijn	sàkit	àdoewòl
	àdoewòlàn (Tr.)	àloegoe (Sr.)
pīnàng	pīnàng	oesòb
pink	tĕkīkīs	tīngkīs
pīsàng (banaan)	poentī	poentī
	toepàl	májò
	boeàng	boeàng
	tàndoek	tánoek
		tĕloeroej (P.)
		tĕloedoej (Sr.)
	sīsīl	sīsīl
	līlīwī	līlīwī
verschillende soorten	mānkām	mànkàm
van pīsàng	poentī táloe	poentī táloe
	soeàbòn	soeàbòn
	pīsī	pīsī
	pĕpait	pĕpait
	sàngàng	sàngàng
	bīdàng	bīdàng
	bīlai	bīlai
	soeling	soeling
	boengoelàn	boengoelàn
pit	oemī	oemī
		oenòd (P.)
plagen	bīámàn	àdjàdjau
		àlīngàt (Sr.)
plank	pàpàn	pàpàl
planten	tànàmin	tànàmin
	tīnànĕm (Tr.)	tànámīn (Sr.)
plat	kīdai	kīdai
pluim (rotandraadjes op de zonnehoed om veeren aan te bevestigen)	tengájòng	tádjoek
	tīnájòng (Tr.)	

P.

pluim (veeren —)	kĕrip	kīlip
plukken	ànīpoe	ànīpoe
	tīnīpoe (Tr.)	kàdoetĕn (Sr.)
poes	oesī	oesī
		tánī (Sr.)
poetsen	ngàsàh	ĕmoelai
		àmoelàng (Sr.)
pokziekte	koedoeng	koedòng
	poeloeh (Tr.)	oepàh (P.) (Sr.)
pols	boengòl	mĕmpoelàsàn
	bàsau (Tr.)	boengòl (Sr.)
poot	tĕnòk	kĕlájàm
	tònòk (Tr.)	tĕnòk (Sr.)
praten	mīndágoe	mīnágoe
		àgájàm (Sr.)
praten (redeneeren)	baukoem	baukoem
		àgĕloeloe dĕgájàm (Sr.)
prauw	pàdau	pàdau
		pĕrau (P.)
prijs	lògò	lògò
	àbĕlògò (Tr.)	
prikken	ĕnĕbòk	ĕnĕbòk
	tīnòbòk (Tr.)	
proeven	kīnámin	kīnámin
	kīnīnjàm (Tr.)	
proviand	loetoe	loetoe
pruim (tabaks —)	sĕnggīgī	sĕnggīgī
pruim (betel —)	oengkòl	oengkòl
pruimen (tabak —)	aunau	ītàtĕn
	moenau (Tr.)	
pruimen (betel —)	ĕnjàpà	ĕnsàpà
puist	toepòs	toepòs
	koepòs (Tr.)	toeloepòs (P.) (Sr.)
punt (ijzeren — aan een stok)	soemboeng	soemboeng

R.

raak	pīlàt	pīlàt
		àtīoe
raar (vreemd)	ailailò	ailailò
	àbĕlīngàn (Tr.)	
raden	djànkain	djànkain
	djīnjàngkà (Tr.)	oemain (P.)
		oemàngĕn (Sr.)
raken	gībīntīoe	gībīntīoe
	gībĕtòndòng (Tr.)	
ràmboetàn (vrucht)	bĕngájau	bĕngájau
rangschikken	bĕbais	bájá
		bònsòjòn (Sr.)
rauw	màtà	màtà
		àmàtà (Sr.)
ravijn	īgòt	īgòt
razen	loemàndoej	loemoeòp
	loemoeàp (Tr.)	ĕnpĕládoet (van een man) (Sr.)
		ĕmpĕlòq (van een vrouw) (Sr.)
razend	nĕbàkà	nĕbàkà
		pĕládoet (van een man) (Sr.)
		pĕlòq (van een vrouw) (Sr.)
recht (niet krom)	toelid	toeboe
	tīnoelid (Tr)	àtoeboe (Sr.)
rechter	àmògòt	pàmīdīs
	pĕmògòt (Tr.)	pĕmīrīs (P.)
rechts	sàlĕd pĕmògòt	sàlĕd pàmīdīs
	màndĕd bĕgĕt (Tr.)	sàlĕd pĕmīrīs (P.)
rechtuit	àgīndjoel	ĕndámoes
ree (hinde)	pájau dīnándoe	ṭàmàng mainòj
		tàmàng mainai (P.)
		tàmàng bĕlòmbòk (Sr.)
reeds	mànjĕgīná	nĕpòngò
		gīnĕlàbà (P.)
		ngĕlībòs (Sr.)
regelen	àtoel	àtoelòn
	īnàtoel (Tr.)	

R.

regen	dàsàm	dàsàm àngoeloe (P.) (Sr.)
regenboog	boelīntoeng	boelīntoeng
regenen	dàsàm doemátoe dàsàm giděddatoe (Tr.)	dàsàm doemátoe àngoeloe roemátoe (P.) àngoeloe doemátoe (Sr.)
regenscherm (huif van gedroogde palmbladeren)	àngoet boengkoeng ànggoet těboengkoeng (Tr.)	àngoet boengkoeng
reishoed	tīláwī kědábàng (Tr.)	tīláwī sīlaung (P.) (Sr.)
reiskorf	àndjàt	àndjàt kàpai (P.) (Sr.)
reuk	mánoes lánjoeng (Tr.)	auwau
rhinoceros	bádàk	měsòkò
rhinoceroshoorn	tàndoek bádàk	sàngau měsòkò běbàngoer měsòkò (P.)
rhinocerosvogel (geele —)	těntoedoen toentoedoen (Tr.)	těntoedoen
rhinocerosvogel (roode —)	sàngàn	sàngàn
rib	tīágàng	tīágàng
rieken	měmánoes mánoes (Tr.)	auwau
riem (pagaai)	boesei	kábīl
riet	bálàng	bálàng
rietpluim	boesàk bálàng	boesàk bálàng
rijgen	láboeng sīnoesoek (Tr.)	láboeng
rijk	kájá	kěbáloek
rijksdaalder	līnggīt	līnggīt
rijp	ànsàk mànsàk (Tr.)	ànsàk
rijst (in den bolster, met steel)	bīlòd	bīlòd
rijst (in den bolster, zonder steel)	īlòd oepoen (Tr.)	īlòd

R.

rijst (ontbolsterde —)	bàgàs	bàgàs
rijst (gekookte —)	nàsī	làmoed
rijst (gegiste —)	tàpei	pĕngàsī
		boelàk (Sr.)
rijst (gestampte jonge —)	àmping	àmping
rijst (kleef —)	poeloet	àpoeloet
rijstblok	tĕtoeàn	tĕtoeàn
rijstmand	boedoej	boedoej
	boeboedoej (Tr.)	boejoeng (P.) (Sr.)
rijstmeel	tīkòlòp	tīkòlòp
	mĕmàtà (Tr.)	
rijststamper	toetoe	toetoe
rijstveld (droog —)	oemòh	oemòh
rijstvogeltje	pīlīt	pīlīt
rijstzak	káloeng	oeboed
	károeng (Tr.)	
rillen	bĕkĕdjòl	toemīntīq
	àtoemītīk (Tr.)	ĕmpàgoe (Sr.)
ring	tsīntsīn	sīnsīng
		tsīntsīn (Sr.)
rivier	soengai	sīàng
		soengai (Sr.)
roepen	ngĕlògau	īpàgīn
	īnĕlògau (Tr.)	
roeren	oewájòn	kīoelòn
	kīnoewàj (Tr.)	
roest	tītai sīpoeòn	tītai sīpoeòn
roet	bàdòng	bàdòng
	àkoengòt (Tr.)	bároeng (P.)
romp	bádàn	īnàn
rond	àlīmpòng	àpoendoe
rood	làgàng	làgàng
	àlīà (Tr.)	
rook	līsoen	līsoen
rooken	ĕnsīgoep	àgàloekoe
	àngoedoet (Tr.)	

R.

roosteren	sĕlágòn	sĕlágòn
	sīuálàq (Tr.)	
rooven	ngĕlàmpàs	ngĕdàmàs
	īnĕlàmpàs (Tr.)	ngĕràmàs (P.)
rotting (ròtàn)	òwòj	òwòj
		lĕmpīnīt (P.)
		òwei (Sr.)
rouw (door een man gedragen)	gálàng	gálàng
	àbáloe (Tr.)	
rouw (door een vrouw gedragen)	báloe	báloe
rug	bàkoeloeng	bàkoeloeng
ruiken	mánoes	auwau
	àlànjoeng (Tr.)	
ruilen	ĕmbálīd	ĕmbálīd
	àgĕsoensoeng (Tr.)	àgálīd (Sr.)
rumoer	bīáwàn	bàkà
	àmbīáwàn (Tr.)	àndoesò (Sr.)
rups	oelòd	oelòd
rustbank	doelī²	poengkau
	bàngkoe² (Tr.)	djàngkau (P.)
ruw	kàsàl	kàsàl
		gàsàl (Sr.)
ruzie	àngĕdjàdjau	àngĕdjàdjau
	àngĕlīsoesoe (Tr.)	

S.

sago	loembīòh	páloewòd
samen	bájá²	ĕmbájá bájá
	àmbájá (Tr.)	
sappig	bĕtīmoek	kàdoe
sap	tīmoek	tīmoek
		áning (Sr.)
sáròng (lange — voor een man)	gĕbòl	tàkīp
sáròng (lange — voor een vrouw)	gĕbòl	tàpī

S.

sarren	ngàndjoel pīnīndjoel (Tr.)	ngàndjoel
schaamdeel (m.)	boetoe	boetoe bálàk (P.)
schaamdeel (vr.)	bàdī	bàdī àngkàk (Sr.)
schaar	goentīng	goentīng
schaduw	īngai īndádá (Tr.)	bádá
scheede (zwaard —)	àngkàp	àngkàp
scheede (van het mesje behoorende bij het zwaard)	sīnggĕl kàpīt (Tr.)	kàpīt
scheef	sĕndoeng àlīngkīt (Tr.)	bàgoed
scheel	soeling àpīlau (Tr.)	soeling àsoeling (Sr.)
scheenbeen	doeloed loeloed (Tr.)	doeloed
schelp (zee —)	soelau	soelau
schepnet	sīoed	sĕsauk
scheren	bĕkoekoel àmboeloegau (Tr.)	poenggoetīn àmboeloet (Sr.)
scherp (niet stomp)	bībīl	īgīk ànádĕm (Sr.)
scheuren	bīnsàng	bīnsàng bīntaid (Sr.)
schieten	bàdjil	màdjil ĕnsàpàng (Sr.)
schil	koelit	koelàpá koelit (Sr.)
schild	kálid	kálid
schildpad (land —)	soejàn	soejàn
schildpad (rivier —)	lábī	lábī
schildpad (zee —)	sīsik	sīsik
schip	kàpàl	kàpàl

S.

schitteren	ngoedīlòp	ngoedīlòp
	àngoelīòp (Tr.)	ngoelīàt (P.)
schoen	sĕpátoe	àngkàp kĕlájàn
schoon	bais	ònsòj
	bĕdjádjĕk	
schoonbroeder	àngoe	làngoe (broer van de vrouw)
	īlàngoe (Tr.)	īsàn (broer van den man)
schoondochter	ànàk ngīwàn	ànàk ngīwàn
schoonmoeder	īwàn	īwàn
		ījò (Sr.)
schoonvader	īwàn	īwàn
		ījò (Sr.)
schoonzoon	ànàk ngīwàn	ànàk ngīwàn
schoonzuster	àngoe	làngoe (zuster van de vrouw)
	īlàngoe (Tr.)	īsàn (zuster van den man)
schoppen (trappen)	noendòb	ànoenòb
	kīnádjai (Tr.)	
schor	pàrau	līàsàn
schors	koelit taun	koelit taun
schortdoek	tjántjoet	ábàq
schouder	limbáwò	limbáwò
schreien	ĕntàngī	ĕntàngī
	toemàngī (Tr.)	
schrikken	kĕdjoetàn	kĕtīkòq
		kĕlīàr (P.)
schub	sīsī	sīsī
schubdier	tĕnggīling	tĕnggīling
schuit (prauw)	pàdau	pàdau
		pĕrau (P.)
schuiven (voort —)	àngákĕn	soenīn
	īnángàk (Tr.)	boeàtīn (Sr.)
schuld	oetàng	oetàng
schurft	kàdoel	koekoetòn
sĕréh	sàlai	sĕgoemau
sidderen	toemīntīk	toemīntīk
	koemàdjĕl (Tr.)	

S.

sigaar	loekoe	loekoe
	ròkò (Tr.)	gàloekoe (Sr.)
sinaasappel	līmau	līmau
		òsòm (Sr.)
sirih (zie: betel)	boejoe	boejoe
sīràp	àtàp tàgàs	àtàp tàgàs
slaaf	dàkòp	dàkòp
	dīnákòp (Tr.)	
slaan	àmàngil	àmoeboek
	bīnàngil (Tr.)	
slagtand	dīpòn	dīpòn
	nīpòn (Tr.)	
slak	boemboejoengoen	boemboejoengoen
	boembòloengoen (Tr.)	toentoel (Sr.)
slang	mĕndálòn	nīpòh
	mĕndīpòh (Tr.)	koekoeòh (P.)
slapen	òlòng	òlòng
	mòlòng (Tr.)	
slecht	álàt	álàt
	máràt (Tr.)	
slechts	kījà	jàk
	dámòh (Tr.)	àjòjàk (Sr.)
slepen	bīnītòn	lànàtòn
	bīnīnīt (Tr.)	
sleutel	koensī	koensī
slib (slijk)	lĕtòq	lĕtòq
	àlĕsòk (Tr.)	
slijm	oesòd	oesòd
slijpen	oelánin	oelánin
	gīnīlīl (Tr.)	
slijpsteen	oelàn	oelàn
	gīlīlàn (Tr.)	
slikken	tĕlònòn	tĕloesòn
	tīnòlòn (Tr.)	njòk (Sr.)
slim	pīntĕr	sĕládiq
		pīntĕl (P.)
		àpīntòl (Sr.)

S.

sluipen	ĕnsĕsòq	ĕnsĕsòq
	bĕsĕsòt (Tr.)	
sluiten	toetoepīn	toetoebòn
	tīnoetoep (Tr.)	taubīn (P.)
		làngkoepòn (Sr.)
sluitstok (grendel)	kàntsing	kàntsing
		oelòng (Sr.)
smaak	kīnámin	kīnámin
	kīnīnjàm (Tr.)	
smeden	dĕngánin	ànsoepoe
	īnīndàngin (Tr.)	
smelten	loemoenàng	loemoenàng
	loemoesau (Tr.)	
smerig	bĕlīdòk	sàkòt
		àkálòp (Sr.)
snavel	moenoeng	tīnoek
snel	tīkàs	sīdòn
	àtīkàs (Tr.)	pĕsīòn (P.) (Sr.)
snijden	kĕtòbòn	kĕtòbòn
	tīnòtòp (Tr.)	pánjoengĕn (P.)
snoer (kralen —)	djàngkòl	djàngkòl
snorken	ànīnggáloek	ànīnggáloek
	ànīnggáloes (Tr.)	tīnjáloek (Sr.)
snot	oesòd	oesòd
snuiten	gīnsīngòl	gīnsīngòl
	ànjīngòl (Tr.)	
spiegel	kàsà	kàsà
		kàsá (Sr.)
spin	ráwà	láwà
	tīngkĕláwá (Tr.)	
splijten	mádàk	bīálòn
	bīnádàk (Tr.)	
splinter	sĕloenītàn	sĕloenītàn
	soesoelàn (Tr.)	
spoedig	tīkàs	sīdòn
	àtīkàs (Tr.)	pĕsīòn (P.) (Sr.)

S.

spoor (van een haan)	tàdjī	àtàd
sport (ladder —)	màtò	màtò sĕntòng (Sr.)
spreken	baukoem	baukoem bīsárà (P.)
springen	sĕmàmpoet toemoendàng (Tr.)	toemoenàng
springen (barsten)	àláding àbálàs (Tr.)	àláding
spuwen (op gewone wijze)	àgīwòk àngoejòk (Tr.)	ànoepai
spuwen (sissend, tusschen de tanden door)	àgīwòk tàwei àngoejòk tàwei (Tr.)	ànoepai tàloed
spijs	kànàkàn ànoekánàn	kànàkàn
staart	īngkoej īkoe (Tr.)	īkoe kĕlàkīau (Sr.)
staren	àgīlòng ànggīlòng (Tr.)	mĕntòl
stam (volks —)	bàl bàngsá (Tr.)	bàl
stamhoofd	màtoeò màtoetoeò (Tr.)	màtoeò
stampen	ànoetoe àmábĕk (Tr.)	ànoetoe
steeds	kàboewé àboewé (Tr.)	kàboewé kàboeboewé (Sr.)
steen	bátoe	bátoe
steken (van een bij)	ànjīngòt ànjīgòt (Tr.)	ànjīngòt
stekelvarken (verschillende soorten)	djálàt boetoen tautoeng lītīs	djálàt boetoen tautoeng lītīs
stelen	ĕntàkau	ĕntàkau
stellig	mĕnòng	mĕnòng tàpòd (Sr.)

S.

stem	soeálà	soeálà
ster	boetītīn	boetītīn
	bīntàng (Tr.)	
sterk	īkàng	kòlòp
	aikàng (Tr.)	àdjàng (P.) (Sr.)
sterven	màtei	màtòj
		màtei (Sr.)
stevig	tàhàn	pàngòl
stiefkind	mīnàn	mīnàn
	kàmīnàn (Tr.)	īnàkīrī (Sr.)
stier (wilde —)	lĕmboe dĕlàkī	mĕnsálòng mĕgánòj
stil	mòngau	mòngau
stinken	àbĕngĕs	auwau autòng
	auwau moetòng (Tr.)	
stoelgang	toemai	toemai
	àtoemai (Tr.)	ĕntai (Sr.)
stok (wandel —)	toengkàt	soekoed
	sīmàmboe (Tr.)	soekoer (P.)
stom (van spraak)	àbĕbò	àbĕbò
	àbĕlīngau (Tr.)	nĕgògò (P.) (Sr.)
stomp (bot)	ngálòl	àngálòl
	ĕnggálòl (Tr.)	ngálòr (Sr.)
stout	toegĕs	bàngoen
		àpáling (Sr.)
straks	dainò	mápò
strijdmantel	sīnájàng	sīnájàng
		àndīp (P.)
strijdmuts	tĕnájoeng	kĕlàkàt
	tīnájoeng (Tr.)	
strik (voor dieren)	sádīq	sádīq
	tīngkoeòb (Tr.)	
strik (voor vogels)	pànjoet	sàndau
	àdjoelàdjoe (Tr.)	
stroo	djĕlámī	djĕlámī
stroomafwaarts	dáloeng	boegoes
		lĕmpoejoeq (P.)
		ĕntàbàs (Sr.)

S.

stroomopwaarts	daut	lájau
		dĕlájau (Sr.)
stroomversnelling	gīràm	páloe
sturen	paubītòn	paubītòn
	pīnībīt (Tr.)	paibītòn (Sr.)
suiker	goelá	goelá
suikerriet	táboe	táboe
verschillende soorten van suikerriet	táboe { poetī līà kàlà laing sòlòt sīoe lánoet pīnggàn kĕdoetòn bátoeng	táboe { poetī līà kàlà laing sòlòt sīoe lánoet pīnggàn kĕdoetòn bàtoeng
sussen	soemboeòn	ngīntàtau
	sīnoemboe (Tr.)	

T.

taai	lánoet	lánoet
taal	dágoe	dágoe
		bàsà (Sr.)
tabak	sīgoep	sīgoep
tabaksasch	kau	kau
	àkau (Tr.)	
tabaksdoos	pĕnáwàn	boelīàn
tabakspruim	sĕnggīgī	sĕnggīgī
		soenggīgī (Sr.)
tachtig	wáloe ĕmpoeloeh	báloe ngàpoeloeh
		báloe ngòpòr (P.) (Sr.)
tak	dán	dán
	àdán (Tr.)	
takkenbos	bàngkòs	bàngkòs
	bīnòwòn (Tr.)	

T.

talisman	djīmàt	sàngkil
talrijk	soeàng àsoeàng (Tr.)	soeàng
tam	àkoep dīnákĕp (Tr.)	àloeb àkoep (P.) (Sr.)
tand	dīpòn nīpòn (Tr.)	dīpòn
tangetje (om haren uit te trekken)	oedjòp īdjòp (Tr.)	oedjòp soendīp (P.)
tante	mīnán kàmīnán (Tr.)	mīnán
tarwe (turksche —)	djàgoeng	djàlei tàlībīs (Sr.)
tatouage	àbàh	bádòng
tatoueeren	pòpòk pīnòpòk (Tr.)	pòpòk
teef	àsoe dīnándoe	àsoe meinòj oekoe meinòj (P.) (Sr.)
teeken	tàndá	tánoe tĕtánoe (Sr.)
teekenen	oekīl īnoekīl (Tr.)	bàtīk
teekening	gĕmbòl gàmbòl (Tr.)	gĕmbòl
teen (groote —)	tīmpoe tĕnòk tĕmpoepoe tònòk (Tr.)	toempoe kĕlájàm toempoe tĕnòk (Sr.)
teen (tweede —)	toeloe tĕnòk toeloe tònòk (Tr.)	toeloe kĕlájàm toeloe tĕnòk (Sr.)
teen (derde —)	toendjoeh bàngkai tĕnòk toendjoeh bàngkai tònòk (Tr.)	toelai kĕlájàm toelai tĕnòk (Sr.)
teen (vierde —)	gĕrīgī mánīs tĕnòk gĕrīgī mánīs tònòk (Tr.)	kádīngĕlàn kĕlájàm [Sr. onvertaald]
teen (kleine —)	tĕkīkīs tĕnòk tĕkikīs tònòk (Tr.)	tīngkīs kĕlájàm tīngkīs tĕnòk (Sr.)

T.

tegenhouden	mòpòl	mòpòl
	sīnáwai (Tr.)	àmpòpòl (Sr.)
telkens	gĕnĕp²	toekid²
	àgĕnĕp (Tr.)	
tellen	sĕmpĕtĕn	ngoentòb
	īnoentĕp (Tr.)	īntábin
tepel	boeàh tītī	boeàh tītī
téròng (vrucht)	līntàgoeng	līntàgoeng
		kĕloetòk (P.) (Sr.)
terstond	ĕnjàkin	sĕnkīlòp
		pĕsīòn (P.)
terug	ĕndoelī	ĕndoelī
		loemoelī (Sr.)
tevreden	sĕnòj	sĕnòj
	àsònòj (Tr.)	ònsòj dĕgoewàng (Sr.)
thans	sĕndĕgītoe	dainaitoe
	sĕndĕgīná (Tr.)	
tien	sàpoeloeh	àpoeloeh
		òpòr (P.) (Sr.)
tijger	mòndau	mòndau
tijgerhuid	koelit mòndau	koengkoeng mòndau
tin	sĕmbĕrà	noelai
	īndoelai (Tr.)	soesoel (Sr.)
tint	toegòs	toegòs
	àntoegòs (Tr.)	
toebehooren	njàmpoenòh	njàmpoenòh
	njàmpoen (Tr.)	kĕtàngàn (P.) (Sr.)
toen	daitoe	daitoe
toestaan	ngámoen	àmálá
	īnámoen (Tr.)	kībĕlaid (Sr.)
toevertrouwen	īmàn²	īmàn²
		loemànsàn (P.)
		kĕlànsàn (Sr.)
tolk (zie: translateur)		
tondel	tīkàn	tīkàn
	tītīkàn (Tr.)	

T.

tong	dīlà	dīlà
toon (zie: teen)		
toonen	toeloeīn tīnoeloe (Tr.)	toeloeīn
toornig	mĕngītàn tĕtàgĕd (Tr.)	màngīt boekàn (P.)
toorts	toenánàn toedàn (Tr.)	toenánàn
tor	boewòng	boewòng
tot aan	kà sàbei	kà soekoe kĕrátòng (P.) kĕdátòng (Sr.)
touw	tábīd	tábīd pītòl (P.)
touweinde (van een gordel)	làmboe^2	làmboe^2
traan	tīmoeq màtò	tīmoeq màtò soengòj màtò (P.) sīàng màtò (Sr.)
trachten	kīnámīn kīnīnjàm (Tr.)	oemain kīnámīn (Sr.)
translateur	àngīndjoel dĕdágoe pīnaindjoe dágoe (Tr.)	màgoeloe dĕdágoe àngīndjoel dĕdágoe (P.) toekàng àgájàng (Sr.)
trap (enkele boomstam)	toekàd	toekàd toekàr (P.)
trap (dubbele met sporten)	tīloenàng mánoek tīnoendàng mánoek (Tr.)	tīloenàng mánoek toekàd sīnĕntámàn
trappen	noendòb kīnádjai (Tr.)	ànoenòb
trede (inkeping in een boomladder)	sĕntámin tīnàntĕm (Tr.)	sĕntámin
treurig	doewòl pĕnjáwòh	doewòl pĕnjáwòh àdoewòl goewàng (P.) (Sr.)
trog	pĕmàkànàn	pĕmàkànàn kánàn (Sr.)

T.

troosten	ànjoemboe	àngoemboe
	sīnoemboe (Tr.)	oemboeòn (Sr.)
tros (pīsàng-tros)	sīsīl	sīsīlòn
		sĕpò (P.)
trouwen	káwin	ĕntàkoeb (van een man)
	bĕkáwin (Tr.)	àpaiwàn („ „ vrouw)
		moeloej (P.)
		àpĕkòlòng (Sr.)
turen	àgīlòng	mĕntòl
	ànggīlòng (Tr.)	
tusschen	sĕpàdàn	pĕgĕlàtàn
		lĕlòtòn (P.)
twaalf	sàpoeloeh doewò	àpoeloeh doewò
		òpòr doewò (P.) (Sr.)
twee	doewò	doewò
tweehonderd	doewò látoes	doewò látoes
		doewò ngálīòng (P.)
tweeling	gàpid	gàpid
	àgàpid (Tr.)	
tweemaal	kain doewò	kain doewò
	tĕlīn doewò (Tr.)	
twijg	dán	dán
	àdán (Tr.)	
twintig	doewò ĕmpoeloeh	doewò ngàpoeloeh
		doewò ngòpòr (P.) (Sr.)
twisten	ànggáboe	àgàngit

U.

u	àdoen	òkau
ui	bàwàng	bàwàng
uil (nachtvogel)	poeòk	poeòk
uier	gátàs	gátàs
uitblazen	lĕsain	lĕsain
	īnálàsá (Tr.)	
uiteinde	oentoe	oentoe
	oedjoeng (Tr.)	

U.

uithoozer	sĕsaid	sĕsaid
uitleggen	tĕntoeòn	tĕntoeòn
	tīnàntoe (Tr.)	bĕlain (Sr.)
uitpersen	pīsàkòn	pīsàkòn
	pīnīsàk (Tr.)	
uitrekken	goembīlòd	goembīlòd
	àgīngkòjòd (Tr.)	
uittrekken (haren —)	oedjòb	oedjòb
	īdjòb (Tr.)	
uitwerpselen	tai	tītai
	tītai (Tr.)	
uitzuigen	ànīloes	ĕntīloes
	ànjĕsĕp (Tr.)	tīloesòn (P.) (Sr.)
uw	— moe	— moe

V.

vaan	pànjī	kīpòl
vaam (vadem)	dĕpò	dĕpò
vader	àmàh	àmàh
		màdoej (Sr.)
valblok	àtòb	àtòb
	sībàntoeng (Tr.)	
vallen	àdàtoe	àdàtoe
		nàdàtoe (Sr.)
vangen (vogels en dieren)	dīnákĕp	tīnákoep
varenkruid	koedjau	koedjau
varken (tam —)	bĕlòk	bĕlòk
		bījàk (Sr.)
varken (wild —)	bĕkàs	oelàk
varkenskot	pĕgàl bĕlòk	koeloeng bĕlòk
		pàgàl bījàk (Sr.)
vastbinden	doekoegīn	doekoegīn
	dīnoekoeng (Tr.)	
vechten	ĕnggáboe	gàngit
veder	boeloe	boeloe
veel	soeàng	soeàng
	àsoeàng	

V.

veer (veder)	boeloe	boeloe
veertien	sàpoeloeh ĕmpàt	àpoeloeh àpàt
		òpòr àpàt (P.) (Sr.)
veertig	ĕmpàt ĕmpoeloeh	àpàt ngàpoeloeh
		àpàt ngòpòr
vegen (zie: aanvegen)		
vel	koelit	koengkoeng
ver	àtauwei	áloet
verbaasd	àdjaib	līangàn
	kàkeiràn (Tr.)	àlīàng (Sr.)
verbannen	bàbàlin	tàpīdīn
	bīnábĕl (Tr.)	tīnàpīdàn (Sr.)
verbieden	njàwai	pĕpòlòn
	sīnàwai (Tr.)	
verbranden	sòlòb	sòlòb
	sīnàlòb (Tr.)	
verdorren	àpoeàh	àpoeàh
verdriet	doewòl pĕnjáwòh	doewòl pĕnjáwòh
		àdoewòl goewàng (P.) (Sr.)
verdwalen	pálīd	pálīd
	àpálīd (Tr.)	
verf	sĕmòk	sĕmòk
vergaderen	mòpòkòt	mòpòkòt
		àmpòkòt (P.)
		gàloeloe dĕgájàm (Sr.)
vergadering	mòpòkòtàn	mòpòkòtàn
		àmpòkòtàn (P.)
		gàloeloe dĕpòkòt
vergadering (groote stammen —)	pĕmoekátàn	pĕmoekátàn
	pàmoekàt (Tr.)	
vergeefs	sàmàlīàk	sàmàlīàk
	àngkálīàk (Tr.)	
vergelden	bebálàs	àmálòs
		ĕnsoelàng (P.)
		soelàngin (Sr.)
vergezellen	májá	májá

V.

vergift	ràsoen	tĕtaun
vergift (verschillende soorten)	tĕtaun	sàmpàl tītīoe poempoel àngkòs līmoeàn àsĕk oempòt tĕtaun
verhemelte	làngī làngīt	kád
verheugd	sĕdoengàn	àsáloe ĕnsájàn (P.)
verhuizen	ĕmbáloej	ĕmbáloej
verkoopen	pálīd àpálīd (Tr.)	pálīd
verkoudheid	àmbásīn àmbálàsīn (Tr.)	ĕmpàlīsoe bĕlàsīnòn (Sr.)
verlegen	maiwàn mīwàn (Tr.)	boejoe aujoe (P.) (Sr.)
verlies	loegī	loegī
verliezen	loepánàn taidàngà (Tr.)	tàtau nĕtàtàk (Sr.)
vermetel	sīòq àsīòq (Tr.)	sīòq pàuggòl (P.) àmànggòl (Sr.)
verstaan	àngálàtī	kĕlàtī
verstuiken	sòngkòq	nàpīlòq
vertellen	sĕnoedòn sĕgoetòn (Tr.)	soegoetòn sĕsoenoedòn (Sr.)
vervolgens	mīndjoel	àgīndjoel
verwonderd	àdjaib kàkeiràn (Tr.)	līàngàn àlīàng (Sr.)
verzadigd	àsoeq oewàsoek (Tr.)	àsoeq
verzamelen	ĕntīmoeng	ĕntīmoeng gĕloeloet (Sr.)

V.

vezel (ananas —)	bĕlàsàn	bĕlàsàn
	mĕlàkà (Tr.)	
vezel (hout —)	kaudin	kaudin
	kīnaut (Tr.)	
vier	ĕmpàt	àpàt
vierdedeel	sĕpĕlòpòt	sĕpĕlòpòt
vijand	ĕntáboeq	pĕntáboeq
vijf	līmò	līmò
vijftien	sàpoeloeh līmò	àpoeloeh līmò
		òpòr līmò (P.) (Sr.)
vijftig	līmò ĕmpoeloeh	līmò ngàpoeloeh
		līmò ngòpòr
vijl	kīkil	kīkil
villen	ngánīt dĕ koelit	ngànsoe dĕ koengkoeng
	īnálīkàs koelit (Tr.)	
vin (zij —)	tīkòn	tīkòn
	àsĕn (Tr.)	
vin (staart —)	ingkòj	kĕlīwòs
	īkoe (Tr.)	
vinger	gĕlàmei	gĕlàmei
	gĕlàgei (Tr.)	kĕlàngkàm (P.)
		tĕnīloe (Sr.)
visch	kánĕn	pĕpait
	kánàn (Tr.)	
vischhaak	àpòn	àpòn
	īnálàp (Tr.)	sĕmpoeīt (P.) (Sr.)
visschen	ngàpòn	ngàpòn
		njàngkoeīt (P.) (Sr.)
vijg (wilde —)	boeàh īndoengoe	boeàh īndoengoe
vlag	pànjī	kīpòl
vlam	ĕmboelàk	sīkīt
		àláng (Sr.)
vlak	sĕmĕlátá	àgàná
		àloebĕk (Sr.)
vledermuis (klein soort)	poengit	poengit
vledermuis (middelsoort)	līkoeàn	līkoeàn

V.

vledermuis (groot soort, vliegende hond)	bĕngkáwòt boengkáwòt (Tr.)	bĕngkáwòt
vleesch	ànsī	ànsī koeàl (P.) (Sr.)
vleugel	àlàd	àlàd
vlieg	boengòlòd	mĕngoełòp
vliegen	ĕntoeloed	ĕnsīoeng ĕnkájàng (Sr.)
vlinder	koelī bàmbàng	lájàt
vloer	dálàn	dálàn pĕntálĕn (Sr.)
vloo	koetoe	koetoe
vlot (klein —)	làkit	gàkit
vlot (groot —)	lànting	lànting
vluchten	gīdoe àgīdoe (Tr.)	gīdoe
vlug	tīkàs	tīkàs pĕsīòn (P.) (Sr.)
voet	tĕnòk tònòk (Tr.)	kĕlájàm tĕnòk (Sr.)
voetpad	dálàn	dálàn
vogel	jàjà poempoeloeh (Tr.)	mĕmánoek sĕsoeīt (Sr.)
vol	pànoe àpànoe (Tr.)	pànoe
volgen	májáh	májáh
vonder	djàmbánin djīnjàmbàn (Tr.)	djàmbánin àping (P.) (Sr.)
vonkelen	ngoedīlòp àngoelīòp (Tr.)	ngoedīlòp ngoelīàt (P.)
vonnis	oekoem	oekoem
vooraan	àgoeloe	tīngkoeàngòn àngpàngoeloe
voorbij	nànsail	sailàn
voordeel	bauntoeng	auntoeng
voorhoofd	àbàs àkàbàs (Tr.)	dábàs

V.

voorsteven (plankje aan het vooreinde van een prauw)	tàmpoeng	tòmpòk kĕtòmpòk (Sr.)
vooruit!	soeloeng àbàsoeloeng	soeloeng djoedjoek
voorwand (van een kamer)	dīndīng	dīnīng
vouwen	līpĕtòn īnĕlīpĕt (Tr.)	līpĕtòn
vracht (zie: last)		
vragen	àngoentánà īnoentánà (Tr.)	àkībálà kībàlain (Sr.)
vreugde	sònòj àsònòj (Tr.)	àsònòj ònsòj goewàng (Sr.)
vriend	àngàn	īboej kájàm (P.) (Sr.)
vroolijk	sònòj pĕnjáwòh àsònòj pĕnjáwòh (Tr.)	àsònòj goewàng ònsòj goewàng (Sr.)
vrouw	dīnándoe	dánoe doeàndoe (Sr.)
vrucht	boeàh	boeàh
vuil	bĕlīdòk	sàkòt àkálòp (Sr.)
vuist maken	gònggòm gīnònggòm (Tr.)	gònggòm gĕnggòmòn (Sr.)
vullen	oedánin īnoedàn (Tr.)	soeàngin
vuur	àpoej	àpoej
vuurhaard	dĕpoeàn tàndàng (Tr.)	dĕpoeàn
vuurvlieg	dīpòt	dīpòt

W.

waaier (vuuraanblazer)	ījoep dádàp (Tr.)	òjoep oejoep (Sr.)
waar (echt)	mònòng	mònòng tĕpòt (Sr.)

W.

waar? }	tĕbīàn	àtoe
waarheen? }	sībájá (Tr.)	
waarachtig	mònòng	mònòng
		tĕpòt (Sr.)
waarom	kàn	kĕsònò
	kànpò (Tr.)	kĕsòn (Sr.)
wachten	àngáloeng	gáloeng
	īnáloeng (Tr.)	
walm	līsoen	līsoen
wan	līábàn	tīkálòng
wang	pĕlīngàs	īlòn
wanneer?	sĕnggīlàn	sĕngīlàn
wanneer (indien)	djīkà	djīkà
want	sĕbòp	sĕbòp
	àsĕbòp (Tr.)	
wapen	njībàn	koejoet
	nībàn (Tr.)	
warm	làsoe	làsoe
	àlàsoe (Tr.)	
was	dīlīn	dīlīn
wasem	līsoen	līsoen
wasschen (kleederen —)	pĕpoeīn	pĕpoeīn
	pīnoepoe (Tr.)	
wasschen (keukengerei —)	bĕgoeīn	bĕgoeīn
	bīnágoe (Tr.)	
wasschen (lichaam —)	soensoedòn	sĕsoeīn
	sīnoensoe (Tr.)	
wat?	kàn	àtoe
	kàngīnī (Tr.)	
water	tīmoeq	tīmoeq
		soengòj
		sīàng (Sr.)
wateren	soemáboe	soemáboe
		ĕnsáboe (Sr.)
waterleiding	—	tĕpoeloek
web (spinne —)	bàlòj ráwà	bàlòj láwà
	bàlòj tīngkĕláwá (Tr.)	

W.

wederom	sīnò	īngònò
		doeàngin (Sr.)
weduwe	báloeh	báloeh
	bároeh² (Tr.)	
weduwnaar	gálàng	gálàng
	bároeh² (Tr.)	
week	lámī	lámī
	àlámī (Tr.)	
weeken	áboegĕn	kĕlámīòn
	īnáboek	
weenen	ĕntàngī	ĕntàngī
	toemàngī (Tr.)	
weg (voetpad)	dálàn	dálàn
wegraken	àtátàq	láwò
wegwerpen	bĕbálin	tàpīdin
	bīnàbĕl (Tr.)	
weifelen	áboet	mīboet
		aiboen (P.) (Sr.)
weinig	maitīt	kaitī
	maitīng (Tr.)	
wenkbrauw	kīlai	kīlòp
		koedau (P.) (Sr.)
wenken	ngĕlàmbai	ĕngápòj
	àngàpai (Tr.)	
werpen	nànoedàh	àmòbòl
	bīnoengkàloeng (Tr.)	
werkelijk	mònòng	mònòng
		tĕpòt (Sr.)
werpnet	djálà	djálò
		djálà (Sr.)
wie ?	sīgīnò	àtoe
wieden	līsīòn	kàpoelīn
	īnálīsī (Tr.)	
wij	dītàkàn	tàkau
	dàkĕn (Tr.)	
wijs	ngĕlàtī	kĕlàtī
		pīntĕl (P.) (Sr.)

W.

wijsvinger	toendjoek	toeloeh
wijzen	toendjoekĕn	toeloeòn
	tīnoendjoek (Tr.)	
wild (woest)	sàngit	sàngit
	àsàngit (Tr.)	
willen (graag —)	goeàng	sáloe
	àgoeàng (Tr.)	
wind	līboet	līboet
	bárīoe (Tr.)	àngin (P.)
		oeláboe (Sr.)
winst	bauntoeng	auntoeng
wit	poelàk	poelàk
wolk	àmboen	gaun
wond	pīlàt	pīlàt
wonen	ĕntoedoeng	ĕntoedoeng
woning	baij	bàlòj
	pàgoen (Tr.)	pàgoen (P.) (Sr.)
worm (aard —)	līngkoeàng	līnggoeàng
wortel	bĕbàkàng	bàkàng
	bĕbàkàk (Tr.)	bĕbàkàng (Sr.)
woud	gīmàn	gīmàn
	djàkau (Tr.)	jīmàh (Sr.)
wrang	mòtau	òtau
	àkĕrĕt (Tr.)	
wrat	koetil	koetil
wreef	bĕkoeloeng tĕnòk	bĕkoeloeng kĕlájàm
	bĕkoeloeng tònòk (Tr.)	bĕkoeloeng tĕnòk (Sr.)
wulpsch	sĕsáwà	sáwà
	koelīdjauwòn (Tr.)	

Z.

zaad	pĕmbīágàn	pĕmbīágàn
	oemī (Tr.)	
zaag	gàlàgàdjī	gàlàgàdī
zacht	lámī	lámī
	àlámī (Tr.)	

Z.

zachtjes (— praten)	bĕkánàs	ĕnsĕsòt
	àbĕsĕsĕd (Tr.)	
zagen	gĕràdjīòn	gàlàgàdīòn
	gīnĕlĕgàdjī	
zeep	sàboen	sàboen
zeker	mònòng	mònòng
		tĕpòt (Sr.)
zelf	kĕbátá	dònò
	sainàn (Tr.)	
zemelen	àmpò	àmpò
		pálòk (P.)
zenden	paubītòn	paubītòn
	pīnībīt (Tr.)	paibītòn (Sr.)
zes	ànĕm	ònòm
zestien	sàpoeloeh ànĕm	àpoeloeh ònòm
		òpòr ònòm (P.) (Sr.)
zestig	ànĕm ĕmpoeloeh	ònòm ngápoeloeh
		ònòm ngòpòr (P.) (Sr.)
zeug	oedī	oedī
zeven	toedjoeh	toeloe
zeventien	sàpoeloeh toedjoeh	àpoeloeh toeloe
		òpòr toeloe (P.) (Sr.)
zeventig	toedjoeh ĕmpoeloeh	toeloe ngàpoeloeh
		toeloe ngòpòr (P.) (Sr.)
ziek	doewòlòn	ĕnsàkit
	àdoewòl (Tr.)	
ziekte	pĕnjákit	doewòlòn
zien	gīlòng	gīlòng
	gībòntòl (Tr.)	àrīlòng (P.)
zij (enk. en meerv.)	jà	òjò
zijde (stof)	sĕtĕrà	soetálà
	soetĕrà (Tr.)	
zijn (pers. vnw. enk.)	— nò	— nò
zijn (werkw.)	sīnò	sīnò
zilver	pīlàk	pīlàk
	péràk (Tr.)	

Z.

zingen	àbĕdīndàng	dàgoe
zinneloos	tĕmbàngàn bīoenòn (Tr.)	ĕmboejoen nĕmboejoen (P.) boejoenòn (Sr.)
zitmatje (kleedingstuk)	tábīl	tábīl
zitplankje (in een prauw)	tàntàng	tàntàng
zitten	ĕntoedoeng	ĕntoedoeng
zitten (met uitgestrekte beenen)	djoemoeloet	gīnpátīng àgoebīlĕr (P.)
zitten (met opgetrokken knieën)	bĕngkoekoe	soekòmòl
zitten (hurkende —)	bekàngkàng djoemàngkàng (Tr.)	djoemàngkàng
zitten (met gekruiste beenen)	bĕsīlá bĕsīlá sīlá (Tr.)	sīnoekīlau
zoeken	oejoemòn īnījoeng (Tr.)	àgoejoem
zoenen	ĕngálòk	ngáloek àngálòk (Sr.)
zoet (van spijs)	àlòmòk	līnoes
zoet (van gedrag)	bais bĕdjádjĕk (Tr.)	ònsòj
zon	màtò nòdau	màtò nòdau
zonnehoed	tīláwī kĕdábàng (Tr.)	tīláwī sīlaung (P.) (Sr.)
zonsverduistering	àdau òndòm àdau ànīàt (Tr.)	òdò òlònòm
zoon	dĕlàkī	koesòj
zout	màsīn	màsīn
zuchten	mĕnápĕs bĕnápĕs (Tr.)	njīkàp
zuigeling	ànàk loemòt	lágàng līlīá (P.)
zuigen	ànītī	toemītī
zuster	pĕnsoeloed dīnándoe	pĕnsoelòd dĕdánoe pĕnsoelòd dánoe (P.) pĕnsoelòd doeàndoe (Sr.)

Z.

zuur	mĕnsĕm	òsòm
zwaar	bĕgàt	àgàt
zwaard	gájàng	gájàng
zwager	àngoe	làngoe (broer van de vrouw)
	īlàngoe (Tr.)	īsàn (broer van den man)
zwam	tòdòk	tòdòk
	boenoet (Tr.)	
zwanger	kĕtīàn	gálī
zwart	ītĕm	tádòng
	àītĕm (Tr.)	
zweer	toepòs	toepòs
	koepòs (Tr.)	toeloepòs (P.)
zweeten	oemòs	oemòs
zwemmen	ĕnsádoej	ĕnsádoej
zwoord	—	àlòmòk

Telwoorden.

een	sá	īsá
		sá (P.) (Sr.)
twee	doewò	doewò
drie	táloe	táloe
vier	ĕmpàt	àpàt
vijf	līmò	līmò
zes	ànĕm	ònòm
zeven	toedjoeh	toeloe
acht	wáloe	báloe
negen	sīàm	sīàm
tien	sàpoeloeh	àpoeloeh
		kòpòr (P.) (Sr.)
elf	sàpoeloeh sainàn	àpoeloeh dònò
		òpòr dònò (P.) (Sr.)
twaalf	sàpoeloeh doewò	àpoeloeh doewò
		òpòr doewò (P.) (Sr.)
dertien	sàpoeloeh táloe	àpoeloeh táloe
enz.		òpòr táloe (P.) (Sr.)

Z.

twintig	doewò ĕmpoeloeh	doewò ngàpoeloeh doewò ngòpòr (P.) (Sr.)
een en twintig enz.	doewò ĕmpoeloeh sainàn	doewò ngàpoeloeh sàwàgī dònò doewò ngòpòr dònò (P.) (Sr.)
dertig enz.	táloe ĕmpoeloeh	táloe ngàpoeloeh táloe ngòpòr (P.) (Sr.)
honderd	sĕlátoes	tĕlátoes ngálīòng (P.) sĕlátoes (Sr.)
twee honderd enz.	doewò látoes	doewò látoes doewò ngálīòng (P.)
duizend	sàlīboe	sàlīboe
de eerste	ànīmpoen	tīmpoen
de tweede	kĕdoewò	kĕdoewò
de derde enz.	kĕtáloe	kĕtáloe
een kwart	sĕpĕlòpòt	sĕpĕlòpòt
een half	sĕtĕngá	poetàngà tèngá (Sr.)
drie kwart	táloe pĕlòpòt	táloe pĕlòpòt
een derde, een vijfde enz.	hiervoor bestaan geen vertalingen	hiervoor bestaan geen vertalingen

Vergelijkende Woordenlijst

DER

verschillende dialecten op het eiland Soemba en eenige Soembaneesche Spreekwijzen

DOOR

D. K. WIELENGA.

Missionair predikant. — Pajeti (Soemba).

VERHANDELINGEN

VAN HET

Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

DEEL LXI.

6de ~~Vijfde~~ stuk.

WELTEVREDEN, ALBRECHT & Co. | 's HAGE, M. NIJHOFF.

1917.

Deze woordenlijst wil allerminst aanspraak maken op volledigheid, noch minder zijn een wetenschappelijke verhandeling over de historische ontwikkeling der verschillende dialecten op dit eiland.

Het is niets anders dan wat een „amateur" op zijn reizen in den loop der jaren heeft opgeschreven en telkens weer heeft gecontroleerd, zoodat ten slotte een tamelijke zekerheid werd bereikt.

Gaarne was uitgegaan van een hypothetisch oer-Soembaneesch of ten minste van het oudste dialect, om dan de verschillende andere dialecten in regelmatige ontwikkelingsvormen te laten volgen.

Maar te weten, dit niet te kunnen, hield af van een proeve in dien geest.

Genomen werd als uitgangspunt het dialect van Kambera, waarin reeds verschenen zijn een schets van een grammatica met woordenlijst (Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, 1910) en een verzameling Soembaneesche Verhalen (Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië, dl. 68, 1913).

Daar het Kamberaasch door mij werd gesproken, was dit het „gemakkelijkst" om er van uit te gaan bij het onderzoek der andere dialecten.

De volgorde in deze woordenlijst is dan ook niet taalkundig, maar in hoofdzaak geografisch. Beginnende met Kambera (Midden Soemba) zal men eerst vermeld vinden de woorden van Oost- en daarna die van West-Soemba.

Op taalgebied zou men het eiland in twee deelen kunnen verdeelen, n.l. Oostelijk en Westelijk Soemba. De grenslijn loopt dan over Palamedo, Lawenda en Ana Kala.

Het kenmerkende onderscheid tusschen deze beide groepen is de uitgang oe of a.

In het Oosten zegt men: kalitoe, kangâdoekoe, hanggoélâtoe, wátâroe, in het Westen daarentegen: kalita, kangâdoeka, hanggoélâta, wátâra.

De vervloeiing der dialecten zal men ook geografisch kunnen constateeren, door b.v. te zien hoe het dialect van Ana Kala eenerzijds nauw verwant is met dat van Lewa en anderzijds zeer nauw zich aansluit bij Memboro en Wanoe Kaka.

In Memboro vindt men de meeste overgangen en zijn er zelfs hoofden, die, zij het dan ook gebrekkig, Kamberaasch kunnen spreken en verstaan. Dit is waarschijnlijk hieraan toe te schrijven, dat de menschen van dit landschap

zich nauw verwant noemen met die van het Oosten. Een gedeelte der bevolking verklaart afkomstig te zijn van Sasar (Napoe) en neemt aan de groote offerfeesten aldaar gehouden, dan ook deel.

Praktisch is de paardenhandel op Waingapoe ook een groote factor, waardoor het onderling verkeer met het Oosten werd onderhouden.

De groote verschillen in West-Soemba van vlak naast elkaar gelegen landschappen, zal wel moeten toegeschreven aan hun groot isolement. Men had onderling zoo goed als geen verkeer, terwijl in het Oosten men door de paardenhandel veelvuldig met elkaar in aanraking kwam. Waingapoe was de havenplaats in Kambera, waar men telkens kwam, en waarop ook Memboro met zijn groote paardenstapel aangewezen was.

De andere landschappen van West-Soemba hebben bijna geen paarden, zoodat zij zoo goed als buiten allen handel bleven.

In Oostelijk Soemba is het dialect van Kambera overheerschend. Men kan er overal mee terecht. Het wordt zelfs als een bewijs van „domheid" beschouwd, wanneer een hoofd u niet in dit dialect kan antwoorden.

Bijna zonder eenige verandering wordt het gesproken in Kadomboel, Melolo, en Rende.

Met zeer geringe veranderingen in Massoe en Kiri Tana.

Deze landschappen worden dan ook in de woordenlijst niet genoemd, dan alleen wanneer er werkelijk verschil is.

Wat Oostelijk Soemba betreft kunnen de verschillende dialecten in twee groote groepen vereenigd worden, welke ook samen vallen met de geestelijke groepeering rond den hoofd-Marapoe, welke als stamvader der verschillende stammen wordt beschouwd.

Eenerzijds de Marapoe Oemboe Waloe Mandokoe, tot wien behooren Kambera met gelijkluidende dialecten en de groep Mangili, Karera, Taboendoeng en Tarimbang. Het landschap Wadjeloe is zoo verwant met Mangili, dat het geen afzonderlijke vermelding behoeft.

Anderzijds de Marapoe Oemboe Waloe Sasar, tot wien behooren in de eerste plaats de groep Kanatang, Napoe en Palamedo (terwijl Kapoendoek door bijna geen verschil met Napoe geen afzonderlijke vermelding vraagt) terwijl Lewa met Tidas den overgang vormt naar Ana Kala en West-Soemba.

Deze groepeering beschouwd in verband met de dialecten van West-Soemba, zal men zien, dat ook aldaar twee hoofdgroepen gevonden worden.

De eerste hoofdgroep Memboro, Ana Kala, Wanoe Kaka (Bolobokat en Lawonda zijn slechts weinig onderscheiden van Ana Kalang) is nauw verwant

met Oostelijk Soemba en verschilt er soms niet meer van dan sommige dialecten aldaar onderling.

De andere hoofdgroep vormt een zoo goed als geheel op zich zelf staand geheel, een uiterst scherp belijnde groep Laura, Wadjewa, Lauli en Lamboja en Kodi.

Het principium dividendi is dan de sluit-a of o e.

Memboro vormt den overgang tusschen deze beide groepen. Met de sluit-a behoort het tot de laatste groep, terwijl wat woordvorm betreft het zich meer aansluit bij het Oosten. Terwijl Kodi met de sluit-o e, overigens behoort tot de groep Laura, etc.

In deze groep Memboro, etc. vindt men tal van woorden, waarvan men de stammen in de Oostelijke dialecten tevergeefs zal zoeken.

Wijst dit soms op een oer-Soembaneesch, terwijl door immigratie later een tweede „Taal" zich heeft ingeburgerd?

Of is juist deze laatste groep de „nieuwste", als het meest overeenstemmende met het Makassaarsch — Boegineesch?

Opmerkelijk is dat het Savoeneesch meer verwant is aan Westelijk Soemba dan aan Oostelijk Soemba, hoewel het tot dit laatste gedeelte veel meer in betrekking stond o. a. door kolonisatie.

In verband met deze tweeërlei soort van „talen" verdient vermelding dat volgens de legende Oemboe Waloe Sasar en Oemboe Waloe Mandokoe geen autochtonen zijn.

De eerste werd, nadat hij door oorlogen op Java was verdreven, in den hemel opgenomen en daalde toen neder op de noordelijkste punt van het eiland, kaap Sasar.

Oemboe Waloe Mandokoe is echter met een prauw aldaar aangekomen en toen hij daar reeds menschen aantrof, door gevaren naar de monding van de Kambera-rivier en heeft zich aldaar gevestigd.

Een interessante vraag, welke wellicht door vergelijkende taalstudie is op te lossen.

Zoo zou men ook kunnen vragen: hoe komt het dat Kodi, gelegen op de uiterste westpunt van het eiland, meer overeenkomst heeft met het oosten, dan de andere daartusschen gelegen landschappen?

De groep Laura, Wadjewa, Lauli en Lamboja is er dan als een wig tusschen in geschoven.

De wijze van hoofddoek dragen dezer laatste groep, vooral die van Laura, wijst ook op vreemden invloed. De menschen zelf zeggen, dat ze het hebben geleerd van vreemdelingen, gekomen van Ndima (Bima). Opmerking

verdient, dat volgens oude aanteekeningen, dit gedeelte van het eiland vroeger schatplichtig was aan den sultan van Bima.

Merkwaardig is dat de vorm en wijze van begraven in deze groep van dialecten ook anders is, dan die der andere landschappen.

De alleroudste graven van West-Soemba, welke men aantreft in het veld op plaatsen waar vroeger blijkbaar een kampong is geweest, hebben den vorm van een groote vaas, een urn, vierkant met ronde hoeken, gehouwen uit zachte kalksteen, terwijl de opening met een platten steen is gesloten.

Deze urnvorm krijgt langzamerhand den vorm van een afgeknotte pyramide, met een ver over de randen uitstekenden deksteen. Verder naar het oosten gaande (Lauli, Ana Kala) vindt men de afgeknotte pyramide, maar veel kleiner, terwijl er overheen opgericht is een soort hunnenbed, een deksteen gedragen door vier pilaren.

In Oost-Soemba is de afgeknotte pyramide geheel verdwenen en komt alleen voor de deksteen rustend op vier rond gehouwen steenen pilaren. De „nieuwste" vorm is echter, vier platte opstaande steenen gesloten met een passenden sluitsteen, vormend als het ware een groote langwerpig vierkante steenen doodkist.

Het kenmerkende onderscheid in de wijze van begraven is, dat men in het Westen de lijken eerst legt in een uitgeholden boomstam, in de lengte gespleten, dan met touwen goed dichtgebonden terwijl men de openingen zooveel mogelijk toestopt. Het geheel wordt dan onder het huis zoolang bewaard, dat alleen de beenderen overblijven, welke dan bijgezet worden in de uitgeholde pyramide.

In het Oosten daarentegen begraaft men de lijken terstond in den grond.

Tweeërlei wijze van begraven, die wellicht wijst op tweeërlei oorsprong.

Wat de verschillen tusschen de dialecten onderling betreft, kan het volgende opgemerkt.

Het dialect van Kambera onderscheidt zich van alle andere door de tweeklanken oà en eà, welke in de andere dialecten ô en è zijn.

De oudere s is geheel vervangen door de h. Dit verschijnsel doet zich echter ook voor in de andere groepen van dialecten in Oostelijk Soemba. Het zijn vooral de oudere menschen die nog gaarne de s gebruiken. Het jongere geslacht, zelfs in Memboro, went zich meer en meer aan de h. In Kodi, dat door prauwvaart veel in aanraking met vreemdelingen is gekomen, is de h zelfs overheerschend geworden.

De groep Mangili, Karera, Taboendoeng en Tarimbang.

Zij onderscheiden zich van het dialect van Kambera, doordat men in plaats van de é, de oudere a heeft behouden:

éti, ati, hart; méti, mati, sterven; éri, ari, jongere broeder; méhi, mahi, zout; téhikoe, tahikoe, zee.

In plaats van oe, een o: toeja, toja, oom; tanggoeling, tanggoling, liggen; doekoe, dokoe, dragen; loenggoe, longgoe, op de heup dragen; moehoeng, mohoeng verrot; moeroe, moroe, groen.

Voor de h, een t: wihi, witi, voet; pihoe, pitoe, zeven; kahidi, katidi, mes.

Voor een i, een â: mbihoe, mbâhoe, verzadigd; hidoe, hâdoe, ziek; hiboe, hâboe, nest; tinoeng, tânoeng, weven; wili, wâli, prijs.

Mangili en Karera zelf onderscheiden zich van Taboendoeng door èa en è: ai, èa, è, hout; bai, bèa, bè, stampen; wai, wèa, wè, water; hai, hèa, hè, kam; pai, pèa, pè, rog.

Mangili heeft een paar woorden, welke men in de andere dialecten niet vindt: kawaki, oor; rondoe, hond; joe, tong.

Met enkele dialecten van het Westen heeft Mangili gemeen: jani, hier; langai, klapperboom.

Het dialect van Tarimbang, dat overigens zich geheel bij Taboendoeng aansluit, onderscheidt zich echter hierdoor, dat de é niet a, maar è wordt en de i niet â maar é wordt: éti, èti; méti, mèti; éri, èri; méhi, mèhi; mbahoe, mbéhoe; hiboe, héboe; tinoeng, ténoeng; tiboe, téboe.

De volgende groep van dialecten is, Kanatang, Napoe en Palamedo. In Horoe, Lakoka, Bolobokat en Kapoendoek vindt men slechts weinig beduidende verschillen, zoodat ze in de woordenlijst niet afzonderlijk genoemd worden. Zelfs in de landschappen zelf treft men onderlinge verschillen aan. In Kanatang zou men zoo drie kleine groepjes kunnen aanwijzen.

Behalve de verandering van é in a, oe in o, vindt men in deze groep de volgende kenmerkende verschillen.

De sluit-i van een woord, wordt oe: njéli, njaloe, worm; poeti, potoe, draaien; wili, wiloe, prijs; maréni, maranoe, nabij; méti, matoe, sterven; éti, atoe, hart; miting, métoeng, zwart; hinggi, rénggoe, slimoet.

Evenals in Tarimbang wordt de i ook in deze groep een é en niet â.

Een tweede kenmerkend onderscheid is de klank tsj, in plaats van een s (kamb. h) of t: watoe, watsjoe, steen; jéhoe, jatsjoe, hier; kâha, kâtsja, nauw; kahinoe, katsjinoe, loeren; witoe, witsjoe, alang-alang.

In deze groep van woorden vindt men vele, welke in de andere dialecten van Oostelijk Soemba niet worden aangetroffen, maar wel in West-Soemba.

Zooals: oetang, bosch; halakoe, gaan; halèdâkoe, ondiep; nggâlang, ruim; manjârang, zoeken; koli, krijgen; sâka, graven.

In Oostelijk Soemba blijft nu nog over het uitgestrekte landschap Lewa, dat met het nauw verwante Tidas als het ware een overgang vormt tot de dialecten van Ana Kala en Wanoe Kaka.

Het sluit zich het nauwst aan bij de laatst genoemde groep van Oostelijk Soemba.

In plaats van oe een o, van een é een a, van een i een é.

Bovendien wordt de o regelmatig een ô. Ook zijn er veranderingen van een i in een oe bv: ninggoe, noenggoe, dansen; nimboe, noemboe, lans; kahidi, kasoedi, mes; wili, woeli, aar; wini, woeni, zaad.

De oe wordt een au: oehoe, auhoe, rijst; toenanoe, taunanau, alzoo; roe, rau, blad; noena, nauna, dat.

In het dialect van Lewa vindt men niet alleen de gewone veranderingen van klinkers, maar ook van medeklinkers: kalai, walai, links; kawana, lawana, rechts; kangéau, wangéau, gisteren; karoemang, waroemang, wolk; kalatoeng, walatoeng, hard; kalaoe, walaoe, muis.

Tot de eerste groep van West-Soemba behooren Ana Kala, Wanoe Kaka, terwijl Kodi wat de sluit-oe betreft meer bij deze groep behoort, wat echter de stamvormen betreft, meer bij de groep Laura, Wadjewa, Lauli en Lamboja zich aansluit. Memboro, met de sluit-a, behoorend tot deze laatste groep, heeft wat woordvorm betreft meer overeenkomst met de eerste groep.

Het landschap Lawonda is zeer verwant met Ana Kala en wordt dus niet afzonderlijk vermeld. Evenzoo het landschap Wai Bangga, dat alleen in afwijkings-gevallen met Lauli, en het landschap Tana Rioe dat alleen bij verschil met Laura afzonderlijk wordt aangegeven.

De eigenaardigheid van de dialecten Ana Kala, Wanoe Kaka is, dat men de mb, nd en ngg verzacht tot b, d, g:

bv.: mbihoe, bisoe, verzadigd; mbâlâr, bèlar, breed; kamba, kaba, kapok; timbi, tébi, breed; komboe, koboe, hagedis; kalémbi, kalabi, baadje; marâmba, marâba, vorst; kambí, kabè, boontjes;

pandâk, padâk, kort; lindi, lédi, brug; handâkang, sadâka, eenmaal; mandara, madara, handel drijven; kandoenoe, kadinoe, ster; banda, bada, goederen;

djangga, djaga, hoog; kalénggoe, kalégoe, krom; ninggoe, négoe, dansen; nggangga, gaga, kraai; djoengga, djoega, viool; karangga, karaga, spar.

In het landschap Lauli, dat tot de tweede groep van West-Soemba behoort, vindt men de dezelfde geneigdheid, welke meer merkbaar is in het gedeelte dat grenst aan Wanoe Kaka, dan in dat aan de zijde van Wadjewa.

Het dialect van Kodi, dat met de sluit-oe behoort tot de eerste groep, heeft echter praktisch wat woordvorming betreft meer overeenkomst met de tweede groep. Vooral met Laura, waaraan het zeer verwant is, heeft het veel overeenkomst; zoo heeft het denzelfden rg-klank en vele stamwoorden gemeen.

Want behalve de sluit-a, onderscheidt zich deze groep door een bijzonder voorzetsel. Waar men in overig Soemba gebruikt het praefix la (ta, ti,) heeft men in deze groep het woord dana, in de beteekenis van „in, te, bij, aan". Maar het wordt niet vóór, maar na het woord geplaatst, waar het bijhoort:

la oema = in huis = oema dana.

Het landschap Laura, dat met Kodi, den rg-klank gemeen heeft, welke in Wadjewa een w en in Lauli, Lamboja dikwijls een j wordt, heeft bovendien den z-klank, waar de anderen een s hebben:

rgôlèta, wôlèta, rondóm; rgoela, woela, maan; pargêzi, pawîsî, werken; rgo'i, wo'i, geven; rgoeta, woeta, schuld.

Het landschap Lamboja heeft de sluit-a, maar met het praefix ta, sluit het zich aan bij de andere groep. Het dialect van dit landschap is een der moeielijkst toegankelijke van dit eiland. Dit is niet zoo zeer te wijten aan groote verschillen wat stamwoorden en zinsbouw betreft, maar hoofdzakelijk aan anderen klemtoon en vervloeiing van lettergrepen. Men spreekt rad en slikt de helft in.

Ook in het landschap Kodi heeft men een verspringen van klemtoon: lângaug, genezen; lângáng ka, het is genezen; wâli, prijs; wâlí na, de prijs er van.

Bij een vergelijking der verschillende dialecten op dit eiland zal het opvallen, dat de wijzigingen niet alleen betreffen de vervorming der woorden, maar dat de woorden bij behoud van denzelfden vorm een andere verwante of soms geheel afwijkende beteekenis hebben verkregen.

Een verwante beteekenis heeft men bij: maoe = schaduw en rook; bàngga = blaffen en hond; ôma = bosch en tuin; pâdoe = gal en bitter; ata = slaaf en mensch; wiki = zelf en lichaam; katiloe = oor en doof; pohoe = bij elkaar doen en trouwen; tiki = opnoemen en zeggen; noeang = aanlasschen en ladder; kamboe = buik en onder; moripa = herleven en leven; batang = beraadslagen en verkoopen; kapâki = dwerg en mager.

Een andere beteekenis: wâno = scheede en dorp; ana laloe = verhaal en koorts; koendoe = schouder en knie; koeroe = borst en neus; kaninikoe = vlieg en muskiet; rau = blad en vleesch; kandjidoeng = nacht en opkomen van de nieuwe maan; toeki = er bij doen en nabij; wâla rongoe = kapokboom en touw; roeta = gras en bloed; aja = oudere broeder en moeder; ngaoe = koper en goederen.

Of een woord dat verschillende beteekenissen krijgt: oemboe = heer, Kamb.; grootvader, Mang. Kod.; kleinkind, La.; vader, A.K.;

oli = echtgenoot, Tar. Tab. A.K.; jongere broeder, La.; metgezel, Kod. verwant, Memb.

Vooral in de groep La. Wa. Lau. Lamb. vindt men heel wat woorden, waarvan men de stammen tevergeefs in de andere dialecten zal zoeken:

kandauka, boete betalen; kalada, groot; ki'i, klein; lètè, berg; pènè, klimmen; pôtè, rijk; loti, worm; kapôkè, onrijp.

In Oostelijk Soemba onderscheiden de menschen zelf de dialecten naar de woorden: „wat zegt gij?":

kanggikina wâmoe, Kamb.; wâkina wâmoe, Mang.; nggâkina âmoe, Tab.; kanggâkina wimoe, Tid.; kanggâkina woemoe, Lew.; gârikina wèmoe, Lakoka; gârikina wimoe, A. K.; nggâroekoe woemoe, Nap. Pal.

Deze enkele vluchtige opmerkingen mogen voldoende zijn om te doen zien dat er voor den „taalman" op Soemba heel wat materiaal ligt voor vergelijkende taalstudie.

Het is zelfs voor een amateur een genot, wanneer hij „ontdekt" dat het woord wē, varken, hetzelfde is als het Maleische „babi". Want de missende schakels tusschen deze beide woorden vindt men als levende terug in de verschillende dialecten op dit eiland. En wel: wē, Kamb.; wāj, Nap.; wawi, Memb.; en dus wawi = babi.

Eveneens met het woord lē, en laki: lē, Kamb.; lāj, Nap.; largi, Kod.

Wellicht dat een taalkenner hetzelfde kan vinden voor hē, klimmen, en kē, koopen.

De afkortingen der verschillende landschapsnamen zijn:

A. K.	Ana Kalang.
Kamb.	Kambera.
Kan.	Kanatang.
Kap.	Kapoendoek.
Kar.	Karera.
Kod.	Kodi.
La.	Laura.
Lamb.	Lamboja.
Lau.	Lauli.
Lew.	Lewa.
Ma.	Massoe.
Mang.	Mangili.
Memb.	Memboro.

Nap.	Napoe.
O. S.	Oostelijk Soemba.
Pal.	Palamedo.
Tan. R.	Tana Rioe.
Tab.	Taboendoeng.
Tar.	Tarimbang.
Taw.	Tawoei.
W. S.	West-Soemba.
Wa.	Wadjewa.
Wai B.	Wai Bangga.
Wan. K.	Wanoe Kaka.

1. mensch = tau O. S. An. K. Kod.; toe, Memb.; to, Wan. K.; ata W. S. (ata beteekent in O. S. slaaf).

2. lichaam = ihi, O. S.; ihoe, Kap. Nap.; isi, Memb. A. K. Wan. K. Kod.; ngisi, Lamb.;
wîki, La. Wa.; wêki, Lau.;
(wiki is in O. S. pron. reflex. Vergelijk voor ihi de beteekenis onder 57 en 391).

3. hoofd = katikoe, Kamb. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; katekoe, Tar.; katâkoe, Mang. Tab. Lamb. Kar. Kod.; katoekoe, Lew.;
katöwa, Memb. La. Wa. Lau.

4. gezicht = kaba mata, Kamb. Ma. Kar. Mang.; kâba mata, in overig O. S. alsmede in A. K. en Wan. K.; kôba mata, Memb. W. S.
(de gewone beteekenis van kaba is een half doorgeslagen klapperdop welke men als drinknap gebruikt.; mata = oog).

5. kruin = kawoeloer, O. S.; kawoloer, Kod.; kawoeliroe, A. K.; tawoeliroe, Wan. K.; kawoelira, Memb.; kaliwoera, Wa. Lau. Lamb.; kaligira, La.

6. oor = kahiloe, Kamb. Tar.; kahiloeng, Ma.; kasiloe, A. K. Wan. K.; katiloe, Tab. Memb. W. S; katsjiloe, Nap. Lew.; katsjoeloe, Kan. Pal.; kawaki, Mang.;
(voor oorschelp zegt men: roe kahiloe; roe = blad).

7. oog = mata, O. en W. S;
(oogbal = wôa mata; terwijl wôa = vrucht).

8. neus = oeroe, O. S.; iroe, Lew. Kod.; eroe, Wan K.; kiroe, A. K.; kêroe, La. Wa. kôeroê, Lau.; kâroe, Lamb.;
(koêroê beteekent in O. S. borst).

9. snot = wai wira, O. S.; wēj wira, Memb. Wan. K.; wèè wira, La.; wai kiroe, An. K.; wai iroe, Kod.;
wèè ngoea, Wa. Lau.; wè ngoesa, Lamb.

10. mond = ngaroe, O. S.;
wiwi, Memb. Man. K.; (waiwoe = tong, in Lew. Tar. Tab. vgl. 13);
âba A. K.; rgôba Kod. (in O. S. beteekent hoâba, in den mond steken);
nganda, La. Wa. Lau.; banda, Lamb. (in O. S. is banda = goederen, bezittingen).

11. lippen = tâda ngaroe, O. S.; kalitoe ngaroe, Nap.;
kalita wiwi, Memb.; rô wiwi, Man. K. Wa. Lau. Kod.; rôô wiwi, La.; tâda âba, A. K. (tâda = bast; kalitoe = huid; rô = blad).

12. keel = nggoroe, Kamb. Ma. Kar. Mang.; nggôroe, Lew. Tar. Tab. Nap.; kokoe, Memb. A. K. Man. K. Pal.; kôkô, La. Lau. Kod.; boekoe, Wa. Lamb. (koekoe is in O. S. bekend in de samenstelling, koekoe lima = pols en koekoe wihi = het dunne gedeelte van het been boven den enkel).

13. tong = lâma, Kamb. Nap. Pal. Memb. A. K. Wa. Lamb. Kod.; lèma, Man. K.; lêma, La.; lôma, Lau;
waiwoe, Lew. Tab. Tar.; joe, Mang. Kar. Ma.; (vgl. 10).

14. tand = ngândoe, Kamb.; ngindoe, Lew. Nap. Pal. Man. K.; ngidoe, A. K.; ngoendoe, La. Lau.; ngoedoe, Lamb.

15. tandvleesch = ihi ngiha, Kamb.; isi ngisa, Memb. A. K.; ihoe ngisa, Nap. Pal.; ihi langiha, Mang. Kar; wâla ngisa, Man. K.; ngisa, Lau. Lamb.; ngia, La. Wa.;
ibi ngândoe, Kod.;
(voor ngiha, vergelijk onder 9 het woord: ngoea, ngoesa);
ihi = vleesch en wâla = bloem.

16. kies = paroea, Kamb. A. K.; parô'a, Lew. Nap.; parô, Tar. Tab.; karoea, Man. K.;
kambia, Memb. La.; kambi, Wa.; kabi'a, Lau. Lamb.;
ngaroe, Kod.;
(ngaroe = mond, O. S).

17. kin = ngingi, Kamb.; ngéngi, Mang. Tar, Tab. Memb. A. K. Man. K, Lamb.; ngéngoe, Kan. Nap. Pal.; ngèngè, La. Wa. Lau.;
pâgoe, Kod.

18. baard = woeloe ngora, Kamb.; rau ngora, Lew. Ma. Kar. Mang. Tar. Tab.; woeloe ngéngi, A. K. Man. Lamb; woeloe ngèngè, Wa. Lau.; rgoeloe ngèngè La.; woeloe pâgoe, Kod.

19. wang = papoe, Kamb.; pipoe, Lew. Nap.; pipi, Memb.; A. K.; papi, Lamb.; papo, Kod.; pôpô, La. Wa. Lau.

20. wenkbrauw = woekoe mata, Kamb.; kawoekoe mata, Memb. Man. K.; kaloenggoe mata, La. Wa. Lau. Kod,; kaloekoe mata, Lamb.;
(woekoe = dicht op elkaar gegroeid; b.v. woekoe oâmang = het dichtste gedeelte van het bosch).

21. hals = kahoeki, Kamb.; kahokoe, Nap. Pal.; kasoeki, Memb.; kasoki, Lamb. Kod.; kasauki, A. K.; koki, La. Wa. Lau.

22. gal = wai kapidoe, Kamb. A. K. Man. K.; wai kapâdoe, Mang. Kar. Tar. Tab. Memb. Lamb.; wai pâdoe, Kod.; wèè pêdoe, Wa. Lau.;
wèè milô, La.;
(pêdoe beteekent in de dialecten van W. S. „bitter").
23. maag = mboeli, Kamb. Memb.; mboeloe, Nap. Pal; boeli, A. K. Man. K.; boelì, Lamb.; boelè, La. Wa. Lau. Kod.
24. buik = kamboe, Kamb. Kod.; kaboe, A. K. Man. K.;
ti'a, Memb. La. Wa. Lau.; tī, Lamb.
25. hart = wo kadaloekoe, Kamb.; wô kadâloekoe, Tar. Tab.; wô kadaloe, Pal. Memb.; wô daloe, Lew.;
lau atè, Wa.
26. lever = eti, Kamb; ati, Tab. Mang. Kar. Memb. A. K. Man. K; èti, Tar.; atoe, Nap. Pal.; até, La. Lamb.; atè, Wa. Lau. Kod.
27. navel = poehoe, Kamb.; poesoe, Memb. A. K.; pisoe, Man. K.;
lèdè, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.
28. navelstreng = kaléki poehoe, Kamb.; kalaki p., Lew. Tab. Kar. Mang.; kalakoe p., Nap. Pal.; kalèki p., Tar.; kaléki poesoe, A. K.; lèkoe poesoe, Memb.; kalâroe pisoe, Man. K.; kalâri lèdè, Lamb.;
lôlô lèdè, La. Wa. Lau.;
(kaléki van het woord „likoe = touw", waarvoor in andere dialecten gebruikt wordt „kalâroe, kalèrè". Daarentegen beteekent „lôlô, loeloe" in sommige dialecten „draad").
29. borst = koêroê, Kamb. Memb. A. K Man. K.;
katoekoe ngau, La. Wa. Lau.; katoekoe ngasoe, Lamb.; mata ngau, Tan. R; kahângoe atè, Kod.;
(katoekoe, katikoe = hoofd; ngau, ngasoe, hangahoe = ademhalen).
30. borsten = hoehoe, Kamb.; soesoe, Memb. A. K. Man. K. Lau. Lamb.; zoezoe, La. Wa.
31. melk = wai hoehoe, Kamb.; wai soesoe, A. K.; wēj soesoe, Memb. Man. K.; wèè soesoe, Lau.; wè soesoe, Lamb. Kod.; wèè zoezoe La. Wa.
32. zuigen = lamoedji, Kamb. lamoedjoe, Nap. Pal.;
kabisoekoe, Man. K.; kabisoeka, Lamb. Lau.; kabizoeka, Wa.; bikoe, La.
33. rug = kadje'a, Kamb.; kadjè, Tar. Kar.; kadjônga, Lew. Tab.; kadènga, Nap. Pal. Memb. A. K. Man. K.;
bèndô, La. Wa. Lau.; kabèndô, Kod.; kabèdô, Lamb.;
kawinggoe, Mang.
34. hand = lima, Kamb.; loema, Kan. Nap. Pal. Memb.; limè, Kod.; in de andere dialecten wordt lima gebruikt.

35. elleboog = kiri hioe, Kamb.; sioe, Lamb. Lau.; kazioe, La. Wa.; kasī, Kod.; hoepee ho, Man. K. (kiri = benedeneind; hoepoe = uiteinde);
kalèka, Lew. Nap. Pal. Memb. A K.;
(kalèka beteekent in Kamb. „krom, gebogen").

36. oksel = halili, Kamb.; salili, Memb. A. K.; haliloe, Nap. Pal.; kalili, Kod.; lili, La. Wa. Lau. Lamb.;
kâboe kèla, Man K.;
(kalili, Kamb. = billen).

37. schouder = koendoe, Kamb.; kondoe, O. S.;
lèmba, Memb.; lèba, A. K.; balè, Lau. Lamb.; mbalé, Kod.;
lakô, La. Wa.;
kabâki, Man. K.;
(Vgl. de eigenaardige omzetting in beteekenis van koendoe in no. 42. Voor leàmbang, Kamb. vgl. de Woordenlijst).

38. achterste = kalili, Kamb.; kaliloe, Nap. Pal.;
kamia, Memb. A. K.; kamè, Tar. Tab.;
kèrè, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.;
ihi kéhoe, Man K.;
(kèrè, kiri = benedeneind; kéhoe, kihoe = dij).

39. penis = lahoe, O. S.; lasoe, Memb. A. K. Man. K.; lazoe, La. Wa. Lau.

40. been = wihi, Kamb.; wisi, Memb. A. K. Man. K.; witi, Tab. Mang. Kar. Kod.;
witsji, Lew.; witsjoe, Nap. Pal.;
râ'è, La.; rgâ'è, Tan. R.; wâ'è, Wa.; wâ'i Lau.;
lédoe, Lamb.

41. dij = kihoe, Kamb.; kehoe, Tar. Tab. Nap. Pal.; kesoe, Memb. A. K. Lau.;
kènga, La.; wânggè, Wa.; wagè Lamb.;
hèba, Kod.

42. knie = kambâkoe, Kamb. Memb.; kabâkoe, A. K. Man. K.;
koendô, La. Wa. Lau. Kod.; koedô, Lamb.;
(vgl. no. 37).

43. kuit = kambihoe wihi, Kamb.; kambâhoe w., Mang. Kar. Tar. Tab.; kamboehoe w., Lew.;
tiloe manoe, A. K. Man. K.; têloe manoe, Memb. La. Wa. Lau.; tâloe manoe, Lamb. Kod.;
(tiloe manoe, Kamb. = kippenei).

44. scheen = koendoe kalira. Kamb.; kondoe kalira, Mang. Tar. Nap.; kondoe walira, Lew.; kondoe malira, Tab. Man. K.; kondoe lira, Pal.;
loeloeroe, Memb. A. K.; loeloera, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.;

(koendoe, Kamb. = schouder; kalira, Kamb. = kam van het weefgetouw).

45. enkel = kawoedoe kawita, Kamb.; kawodoe kawita, Tar. Wai B.; woedoe kawita, Lew.; wodoe wita, Nap. Pal.; kawoedoe wita, Mang. Memb.; kawodoe wita, A. K.; kawodoe witi, Tab.; kawoedoe wisi, Man. K.;
kawoekoe râ'è, La.; kaniki wâ'è Wa.; kaniki lédoe, Lamb.;
kôkô wa'î, Lau.; kaboehoe witi, Kod.;
(kawoedoe, Kamb. = knoop, knobbel; kawoekoe, Kamb. = een knoop leggen; kôkô, La. = keel).

46. handpalm = tâba la lima, Kamb.; taba la lima, Tab. Tar.; tâba la loema, Pal. Memb.; tâba lima, A. K.;
tâna lima, La. Wa. Lau. Man. K.;
até lima, Lamb.; atè limè, Kod.;
(tâba, Kamb. = een slag met de vlakke hand geven).

47. vinger = wô lima, Kamb.; wô loema, Pal.; wô la lima, La. Wa. Wai B.; wâla lima, A. K.; wâla limè, Kod.; wâla loema, Memb.;
karâboe lima, Man. K.; karâgoe lima, Lau. Lamb.;
(wô, Kamb. = vrucht; wâla, Kamb. = bloem).

48. nagel = woe, Kamb. Man. K.; woewoe, Memb.; rgoeroe, Kod.;
panggoé, Lew. Tar. Tab. Nap. Pal.; pagoe, A. K.;
koekoe, Lamb.; koe'oe, La. Wa. Lau.

49. duim = bai lima, Kamb. A. K. Man. K. Lamb.; bai limè, Kod.; bēj lima, La. Wa. Lau; bai loema., Pal.; bi loema, Memb.

50. wijsvinger = wô lima patoedji, Kamb.; wô lima patsjoeroe, Lew. Nap.;
lima dodoekoe, A. K. Man. K.; loema dodoekoe, Pal.; loema dodoeka, Memb.; lima dôdôka, La. Wa. Lau. Lamb; limè dôdôka, Kod.

51. middelvinger = wô lima ndau padoea, Kamb.; w.l. ndau padô'ə, Tab. Tar.;
l. ndapangara, Nap. Memb. A. K. Man. K. Lau.;
l. talôra, La. Wa.;
l. kahâdoe, Lamb.;
l. ndéngi, Kod.;
(ndau is een oude vorm, niet meer in gebruik, dan alleen in liederen, en die beteekent: staan; padoea = in het midden; ndapangara = welke niet genoemd wordt; talôra, La. = in het midden).

52. ringvinger = w. l. pandediha, Kamb.; w. l. pandadiha, Tab. Tar. Mang.;
l. ndapangara, Lamb.; l. pandangara, Pal.;
kâtja lima, Lew.;
w. l. mapa'aroe, Nap. (welke de jongere broeder is).

eri kiha, Ma. (de jongere broeder van de pink);
aja kaisa, A. K. (de oudere broeder van de pink);
nda tô padoea, Man. K. (welke niet in het midden staat);
lima ndéngi, La. (ndéngi, Kamb. = bewaken);
lima ôndô, Wa;
ana lima, Lau. (de kleine vinger);
limè mandak, Kod.

53. pink = kakiha, Kamb; kakaiha, Tar. Tab.; kaisa, Lew. Pal.; kaitsja, Nap; ana kaisa, Memb. A. K. Lau. Lamb.; ana kaijô, La.; ana kaisô Wa.;
ana limè, Kod.;
(opmerkelijk hoe de namen der vingers in de verschillende dialecten afwisselend voor elkaar gebruikt worden, evenals de namen van sommige andere lichaamsdeelen).

54. gebeente = ri, O. S. en W. S; roewi, La. Wa

55. bloed = wai ria, Kamb.; wai réa, Ma; wai rè, Tar. Nap. Pal.; wai ra, Lew. Tab.; ra, Memb. A. K. Man. K.; ra'a, La. Wa Lau. Lamb.;
roetoe, Kod.

56. vleesch (van dieren) = toloeng, Kamb.; tôloeng, O. S.; tôloe, Memb.;
rau, A, K.; ro, Man. K.;
kana'a, La. Wa. Lau. Lamb.;
kasila, Lamb.;
kabi'è, Kod.

57. vleesch (van het menschelijk lichaam) = ihi.
Voor de verschillende vormen vgl. no. 2, vgl. tevens no. 228; voor vleesch van vruchten vgl. 391.

58. pees = kalotoe, Kamb.; kalōōetoe, Ma. Kar.; kalôtoe, Tar. Tab. Mang. Kod.; kalôda, Lew.; kalôta, Wa. Lau.; kalota, Lamb.; kalô'a Nap.; kaloea, Pal. Memb. A. K. Man. K.; kalôwata, La.

59. rib = ri karaha, Kamb. O. S.; ri karasa, Memb. A. K. Man. K. Kod.; ri karapè, La. Wa. Lau. Lamb.

60. huid = manoela, O. S; kaloela, Kod.;
kaliti, Lew.; kalitoe, Nap. Pal. A. K. Man. K.; kalita, Memb. La. Wa. Lau. Lamb.

61. huid-haar = woeloe ihi, Kamb.; woeloe isi, Memb. A. K. Man. K.; woeloe ihoe, Nap. Pal.; woeloe ngisi, Lamb.; rgoeloe wîki, La.; woeloe wîki, Wa.; woeloe wêki, Lau.;
rau ihi, Ma. Kar. Tar. Tab. Mang.;
(in deze laatste landschappen wordt „woeloe ihi" alleen gebruikt van de haren der schaamdeelen).

62. hoofd-haar = roe loenggi, Kamb.; rau longgi, Lew. Ma. Kar. Mang. Tar. Tab. Memb.; rau longgoe, Nap. Pal.; rau logi, A. K. Man. K.; lônggè, La. Wa. Kod.; ro lôgè, Lau.;
wōē, Lamb.
63. zweet = wai hanggoboeng, Kamb.; wai hanggôboe, Lew. Tar. Tab. Kan.; wai sanggoboeng, Memb. A. K.;
wai kaboeta, Nap. Pal. Lamb. Kod.;
wai kaboerèta, La. Wa. Lau.;
wai kapôda, Wai B.
64. speeksel = wai pangândji, Kamb.; w. pangândjoe, Kap.; w. pawândjoe, Nap. Pal.;
wai iloe, Lew.;
w. sani, Memb.; w. pani'i, La. Wa.; w. pasé'i, Lau.;
w. padai noe, A. K.; w. pado'i, Man. K.;
w. paroemi, Wai. B.; w. taroemi, Lamb.;
w. patiroe, Kod.
65. man = mini, Kamb.; moni, Lew. Tar. Tab. A. K. Man. K.; monoe, Nap. Pal.; moeni, Mang. Kar.; mani, Memb.; kabani, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.
66. vrouw = kawini, Kamb. Memb.; kawinoe, Kap.; mawinoe, Lew.; mawini, Tar. Tab. A. K. Man. K.; mawinè, Wa. Lau.; marginè, La.; awinoe, Kan.; winoe, Nap. Pal.; miné, Kod.; lawai, Lamb.
67. maagd = ana karia, Kamb.; ana karé'a, Mang. Ma. Kar.; ana karè, Tar.; ana kará, Tab. Man.; ana kâra, Nap. Pal. Memb. A. K. Lamb. Kod.;
bōōe winè, La. Wa. Lau.
68. jongen = anakeàda, Kamb.; anakèda, O. S.; anaké, Nap.; anoekoe, Pal.; analakèda, A. K. Man. K. Lamb. Kod.; analakawa, Memb. La. Wa. Lau.
69. vader = ama, O. S. en W. S.; bapa, Kod.; oeboe, A. K.;
(oemboe beteekent in de andere dialecten: heer).
70. moeder = ina, O. S. en W. S.; inja, Lamb. Kod.;
aja, A. K.;
(aja beteekent in andere dialecten en ook wordt het in A. K. daarvoor gebruikt: „oudere broeder of zuster").
71. kind = ana, O. S. en W. S.
72. grootvader = bokoe, Kamb.; bôkoe, Lew. Tar. Nap. Pal. Memb. A. K.;
oemboe, Mang. Tab. Kar.; amboe na kabani, Kod.;
ama kawèda, La. Wa. Lau.; ama wèda, Lamb. Tan. R.;
ama pèngoe, Man. K.

73. grootmoeder = âpoe, Kamb.; apoe, Tar. Tab.;
ina kawèda, La. Wa. Lau.; ina wèda, Lamb. Tan. R.;
amboe miné, Kod.

74. broeder = angoe paloehoe, Kamb.; angoe palauhoe, Tab.;
angoe woea, Man. K. La. Lau.; angoe wo'a, Memb.; angoe wô'a, Lew.
angoe wo, A. K.; angoe ngoea, Wa.; angoe ngoe, Lamb.;
oloe dadoe, Nap. Pal.;
kadongoe kamboe, Kod.
(angoe paloehoe = die er mede uitgekomen is;
angoe woea = mede vrucht; oloe dadoe = metgezel in het geboren worden; kadongoe kamboe = met zijn beiden (uit één) buik).
Het woord „angoe paloehoe" gebruikt een broeder sprekend van zijn broeder. Wanneer een zuster van haar broeder spreekt, gebruikt zij het woord „ana mini".

75. zuster = ana wini, Kamb.; ana winoe, Lew. Nap. Pal.; lawiné, Kod.; rgôtô, La. wôtô, Wa. Lau.; wâtô, Lamb.;
Dit woord gebruikt een broeder sprekende van zijn zuster; zusters spreken van elkaar als „angoe kawini".

76. oudere broeder (of zuster) = aja, O. S.; ka'a, La. Wa. Lau.; rgarga, Kod.; kā, Memb.

77. jongere broeder (of zuster) = eri, Kamb.; èri, Tar.; ari, Lew. Tab. Kar. Mang. Memb. Kod.; aroe, Nap. Pal.; âli, La. Wa. Lau.; ali, Lamb.; nâka, A. K.; nèka, Man. K.

78. kleinkind = oemboekoe, O. S.; oeboekoe, A. K.; oemboeka, Memb.; oemboe, Man. K. La. Wa. Lau. Lamb.; amboe lakèda, Kod.
(Het woord „oemboe" komt dus in verschillende landschappen in verschillende beteekenis voor: als „heer" in Kamb.; als „vader" in A. K.; als „grootvader" in Mang. Tab. Kar. Kod.; en als „kleinkind" in een groot gedeelte van W. S.).

79. oom (broeder van vader) = ama, O. S en W. S.; bapa, Kod.; oeboe, A. K.

80. oom (broeder van moeder) = toeja, Kamb.; toja, Lew. Mang.;
poelangè, Tar. Tab. Pal.; poelangai, Memb.;
lôka, A. K. Man. K. La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

81. tante (zuster van moeder) = ina, O. S. vgl. 70.

82. tante (zuster van vader) = mamoe, O. S.;
tiama, La. Wa. Lau.

83. neef (zoon van vaders broeder) = ana, O. S. en W. S.

84. neef (zoon van vaders zuster) = laleàba, Kamb.; lalèba, O. S. Memb. A. K. Kod.; angoe lèba, Man. K. La. Wa. Lau. Lamb.;

85. schoonouders (vader en moeder van den man) = ama (ina) jera, Kamb.; jèra, O. S. en W. S.; rgèra, La. Kod.; wèra, Wa.

86. schoonouders (ouders van de vrouw) = ama (ina) jenoe, Kamb.; janoe, Tab. Nap. Pal. Kod.; jènoe, Tar. Memb.

87. schoonzoon = ili jéa, Kamb. O. S.; wi jia, Memb.; wai jia, A. K.; wi ja, Man. K.; le jawa, Lamb.; lazawa, La.; lasawa, Wa. Lau.

(In A. K. en Man. K. zegt een zuster tegen haar zuster: angoe masawa).

88. schoondochter = ri ana, Kamb.; ré ana, Lew. Tar. Tab.;

wârè, La. Wa. Lau.;

wè ja, Lamb.

89. verwant = kalembi, Kamb.; kalèmbi, Lew. Tar.; kalambi, Tab. Kar. Mang. A. K.; kalèmboe, Nap. Pal.;

oli dadi, Memb.; oli djadi, Man. K.; olè dadè, Wa. Lau.;

doēōe, La. Lamb. Kod.

90. echtgenoot = lēj, Kamb.; lèj, Tar.; lāj, Lew. Tab. Kar. Mang. Nap. Pal. Man. K.; lawi, Memb. A. K.; la'è, La. Wa. Lau.; la'i, Lamb.; largi, Kod.

91. echtgenoote = tau angoe, Kamb.; tau oli, Lew. Tar. Tab.;

isi oema, Memb. A. K.; oloe oema, Lamb.;

arowê, Man. K. Kod.;

marginé, La.; mawinè, Wa. Lau.;

(tau angoe = mede-mensch, wordt gebruikt zoowel van man als van vrouw, tau oli = metgezel, isi oema = inhoud van het huis; arowé komt in O. S. voor in den vorm van airoâng = meer dan één vrouw hebben, de tweede vrouw).

92. mannelijk = mini, Kamb.; moni, Lew. Tar. Tab. A. K. Man. K.; moeni, Mang. Kar.; monoe, Nap. Pal.; mani, Memb.; kabani, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.;

(voor mannelijk van dieren, gebruikt men in La. Wa. Lau. Lamb. Kod. het woord „mané").

93. vrouwelijk = kawini, Kamb. vgl. 66.

94. vrouwelijk (van dieren) = bai, Kamb. O. S.; bi, Memb.; be, La. Wa. Lau. A. K. Man. K. Lamb. Kod.

95. ademen = kajekoe, Kamb.; kajèkoe, Lew. Tar. Tab. Nap. Pal.; sangasoe, Memb. A. K. Man. K.; ngasoe, Lamb. Kod.; nga'oe, La. Wa. Lau.;

(in O. S. beteekent hangahoe, „een luchtje scheppen, buiten huis een frisch luchtje gaan happen").

96. naam = ngara, O. S. en W. S.
(Vraagt men iemand naar zijn naam, dan gebruikt men echter niet „ngara", maar „tamoe", naamgenoot).

97. eten = ngangoe, Kamb. O. S.; a, Lew.; angoe, A. K. Man. K.; nga, Memb.; nga'a, La. Wa Lau.; ja'a, Lamb.;
mōē, Kod.

98. drinken = oenoeng, Kamb. O. S.; ngoenoeng, Tab.; inoeng, Memb. A. K.; inoe, Man. K. Kod.; énoe, La. Wa. Lau. Lamb.

99. verzadigd = mbihoe, Kamb. Kan.; mbitsjoe, Lew. Nap.; bihoe, A. K. Man. K.; mbâhoe, Mang. Tab. Tar. Kar. Memb. Kod.:
békoeta, La. Wa. Lau. bokoeta, Lamb.

100. slikken = kawâloekoe, Kamb. O. S.; kabâloe, Memb. A. K.; Man. K.; kabâlô, Lamb. Kod.; kabôlô, La. Wa. Lau.; kabèwâloe, Taw.;
kanggoehoekoe, Kar.

101. slapen = mahoeroe, Kamb.; matoeroe, Memb. A. K.; matsjoeroe, Lew. Nap. Pal.; mandoeroe, Kod.; doera, La. Wa. Lau. Lamb.;
katoeda, Mang. Kar. Tab.;
djoeda, Tar. Man. K.

102. droomen = manggadipang, Kamb. O. S. Memb. A. K.; mangganipi, Lamb. Kod.; kanangga nipi, La. Wa. Lau.; naga nipi, Man. K.

103. staan = ndoâlâkoe, Kamb.; ndôlâkoe, Lew. Tab.; ndôlang, Kan. Nap. Pal.;
ndingiroe, Kar.; ndingira, Memb.;
dèndè, La. Wa. Kod.; dèdè, Lau. Lamb.; dèdi, A. K. Man. K.

104. loopen = lakoe, Kamb. O. S.; halakoe, Kan. Nap. Pal.; salakoe, Memb. A. K. Man. K. Kod.;
kâkô, La. Wa. Lau. Lamb.

105. liggen = tanggoeling, Kamb.; tanggoling, Mang. Kar. Tab. Tar.; tanggoloeng, Lew.; manggoloe, Kan. Pal.; manggoeloe, Nap.; manggoli, Memb. A. K.; nggoling, Kod.;
bējka, La. Wa. Lau. Lamb.;
(nggoeli = losmaken, loswikkelen, uitrollen).

106. liggen (op den rug) = kabâra ndeàlang, Kamb.; kabâra ndèlang, O. S.; bâra ndèlang, Memb. A. K.; talènga rara, Man. K. La. Wa. Lau. Lamb.;
mandoeroe talènga, Kod.

107. liggen (op de buik) = panggoboe, O. S.; sanggoboe, Memb.; sagôboe, A. K.; ndoboe, Kod.;
katamba, La. Wa. Lamb.; kataba, Man. K. Lau.

108. zitten = mandapoe, Kamb. Mang.;
mandidoeng, Lew. Kan. Nap. Pal.; mandidi, Tab. Tar. Memb.; madidi, A. K. Man. K.; mandi'i, La. Wa. Lau.; madi'i, Lamb.;
lôndô, Kod.;
oehoekoe, Kar. Ma. Taw.

109. dragen (op den schouder) = doekoe, Kamb.; dokoe, O. S.;
dita, Memb. Lamb.; dé'itoe, A. K. Man. K.; dé'itô, La. Wa. Lau. Kod.

idem (op het hoofd) = tidoeng, Kamb. Lew. Kan. Nap. Pal. A. K. Man. K.; tâdoeng, Mang., Kar. Tab., Memb. Lamb. Kod.; tédoeng, Tar.; têdoe, La. Wa. Lau.

idem (aan de hand) = joewoetoe, Kamb.; wiwitoe, O. S. A. K. Man. K.; wiwita Memb.;
tèwèla, La. Wa. Lau. Lamb.; tèwèlô, Kod.;
(tiwâloeng = hangen, Kamb.).

idem (op de heup) = loenggoe, Kamb. Kan. Nap. Pal.; longgoe, Mang. Tab. Tar. Lew.; kaloenggoe, Memb.; kaloegoe, A. K. Man. K. Lau. Lamb.;
lira, La. Wa.;
wawara, Kod.

idem (voor zich op het paard) = baba, O. S. en W. S.

idem (over den schouder en onder den oksel) = halili, Kamb.; haliloe, Kan. Nap. Pal; salili, Memb. A. K. Man, K. Kod.; lili, La. Wa. Lau. Lamb.

110. zwemmen = ngeni, Kamb.; ngani, Mang. Kar. Tab. Lew. Man K.; nganoe, Kan. Nap. Pal.; nangi, Memb. A. K. La. Wa. Lau. Lamb.

111. spreken = paní, Kamb. Mang. Kar.; panē, Lew. Nap. Pal. Memb.; paneōē, A. K.; panéwi, Tab. Tar. Man. K.; panèwè, Wa. Lau. Lamb.; panèrgè, La. Kod.

112. stem = lingoe, O. S.; lângi, Tab. Tar.; li, Memb. A. K. Man. K. Kod; li'i, La; lâ, Lau.

113. schreeuwen = karé'aukoe, Kamb.; karè'aukoe, Mang. Kar. Tar. Tab. Lew.; kajinggâkoe, Nap. Kan.; karingâkoe, Man. K.; kawijâkoe, Memb.; kajawoekoe, A. K.; kawizâka, La. Wa. Lau. Lamb.; kabèsoeka, Kod.

114. lachen = riki, Kamb. O. S. Memb. A. K.; rikoe, Kan. Nap. Pal.; malikoe, Man. K.; malika, Lau.; madita, La. Wa.; maditô, Kod.

115. schreien = hī, Kamb. Mang. Kar. Nap. Pal.; ho, Lew.; hô, Kod. Lamb.; hē, Tab. Tar.; hé'a, Kan.; ha'oe, A. K. Man. K.; ngiô, La. Wa. Lau.; mangasi, Memb.

116. spuwen = pangândji, Kamb. Mang. Kar. Lew. Tab. Tar.; pawândjoe, Kan. Nap. Pal.;
sèni, Memb.;
padainoe, A. K.; pado'i, Man. K.;
pani'i, La. Wa. Lau.;
taroemi, Lamb.; paroemi, Wai B.; patiroe, Kod.
117. zeggen = peàka, Kamb.; pèka, O. S.;
tiki, Memb. A. K. Man. K.; téki, Lau.; têki, La. Wa.; tâki, Lamb. Kod.;
(tiki beteekent in O. S. „opnoemen").
118. niezen = âhi, Kamb. Mang. Ma. Kar.; ahi, Tab. Tar.; âsi, Memb. A. K.; èhè, Man. K.; ka'èhoekoe, Kan. Nap. Pal.; tâhoekoe, Kap.; âhiroe, Kod.; izôra, La.; isôra, Wa. Lamb.; èsôra, Lau.
119. hoesten = tânggi, Kamb. O. S. Memb.; tânggoe, Kan. Nap. Pal.; tânggè, La. Kod. Lamb.; tênggè, Wa.; tènggè, Lau.; tâgi, A. K. Man. K.
120. hikken = langidip, Kamb.; langédip, Tab. Tar.; mangidip, Lew.;
kahédoekoe, Kan. Nap. Pal.; kasèdoeka, Memb.; kasédoekoe, A. K.; kahédikoe, Wan. K.; kahâdoeka, Lamb.; êdoeka, La.; ôdoeka, Wa. Lau.; ha'oeka, Kod.
121. boeren = langgori, Kamb.; langgôri, Tar. Tab. Memb.; langgôroe, Kan. Nap. Pal.; lagôri, A. K.; kagôroekoe, Wan. K.; langgéra pêdoe, Wai B.; lagira pâdoe, Lamb.; langgèkô pâdoe, Kod.;
mado gèra, Lau.; mandoroe pêdoe, Wa.; mandau pêdoe, La.; mandooe pêdoe, Tan. R.;
(madau beteekent in O. S. „dorst hebben", pêdoe = bitter).
122. gapen = ja'i, Kamb.; kawāj, Nap. Pal; kawaka, Kan. Memb. A. K. Wan. K. Tan. R.; mawa, Lew. Mang. La. Wa. Lau.; maōkô, Kod.
123. knikken = kâdoekoe, Kamb.; kâdikoe, Tar. Tab.; kangâdoek, Memb. W. S.
124. zingen = loedoe, Kamb.; lodoe, Tar. Tab. Nap. Pal. Memb. A. K. Wan. K.; lôdô, Kod.;
dôndô, La.; dôdô, Wa. Lau.; dodoe, Lamb.
125. roepen = pa'aung, Kamb. A. K.; parongoe, Tar. Tab.; padoōē, Kan. Nap.; pa'ōōē, Wan. K.; pa'ōj, Lau.;
ka'aula, La. Wa.;
woelôngoe, Kod.;
palaroe, Lamb.;
kajèka, Memb.
126. vragen = karai, Kamb. Wan. K. Lamb. Kod.;
dingoe, Kan. Nap. Pal.; dângi, Memb.; dingi, A. K.; dîngi, La. Wa. Lau.;
(dingi beteekent in Kamb. „inkoopen gaan doen" op schuld.)

127. vragen (naar) = pa'ârang, Kamb. O. S.;
katana, Kan. Nap. Pal. Memb. A. K.;
toetoeroe, Wan. K.; toetoera, Lamb.; toe'a, La. Wa. Lau.;
kaliroeng, Kod.

128. antwoorden = heâma, Kamb.; hèma, O. S.; hima, Lew. Kan. Nap. Pal. Memb. A. K. Wan. K.;
walè, La. Wa. Lau.; bali, Kod.; balêsa, Lamb.;
wo'i, Kar.

129. denken = kanandi, Kamb. O. S.; kanandoeng, Kan. Nap. Pal.;
pangada, Memb. A. K.; pangâda, Wan. K. Lamb.; pangêda, La.; pangèda, Wa. Lau.

130. weten = pingoe, Kamb.; péngoe, Tar. Tab. Kan. Nap. Pal.; pèngoe, Lew. A. K. W. K. Wan. K; pèrgè, Kod.;
pândè, La. Wa. Lau.
tanda, Lamba.;
lâka sé, Memb.;
(tanda beteekent in Kamb. „herkennen").

131. zich herinneren = namoe, O. S. en W. S.;
lôlô, La. Wa. Lau.

132. vergeten = maroâmbang, Kamb.; marômbang, O. S.;
mboela, Kan. Nap. Pal.; boela, Memb. W. S.;
dènga, Wan. K.; dânga, Lamb.;
(mboelang beteekent in Kamb. „verloren gaan" en dânga is doodenoffer bij een begrafenis het lijk medegegeven).

133. ontkennen = pahining, Kamb. O. S; pahinoeng, Kan. Nap. Pal.; pahoenoeng, Lew.; pasini, Memb.; pasoeni, A. K. Wan. K.; pahingoe, Kod.;
pa'èrè, La.; pèrè, Wa. Lau.; pasèrè, Lamb.

134. zwijgen = kandi, Kamb. O. S.; ndângoe, Kan. Pal. Memb.; doenga, A. K.; kadi, Wan. K.; kadâna, Lamb.; kadèna, Lau.;
kawânâroe, Nap.; kanarga, La. Kod.; kanawa, Wa.;
kamândâl, Kar.;
katjânang, Kap.

135. liefhebben = mboehang, Kamb. O. S.; mboesa, Memb.; boesa, A. K. Wan. K.; bēj, La. Wa. Lau. Lamb.; mbingoe, Kod.

136. haten = karaōē eti, Kamb. O. S. (met dialect veranderingen van eti vgl. 26) maraōē até, Kan. Taw.;
mboetoe ati, Memb.; W. S.;

soeka ati, Wan. K.;
kôpoela, Wai B.

137. sterven = meti, Kamb.; mèti, Tar.; maiti, Kar.; mati, Lew. Tab. Mang. Memb. Wan. K.; matoe, Kan. Nap. Pal.; maté, A. K. Lamb.; matè, La. Wa. Lau. Kod.

138. dooden = pameti (voor de verschillende dialecten van meti vgl. 137).

139. leven = loeri, Kamb.; lori, Lew. Tar. Tab.; loroe, Kan. Nap. Pal.;
moripa, Memb. La. Wa. Kod.; morikoe, A. K. Wan. K.; morika, Lau.; morisa, Lamb.;
(miripoe beteekent in Kamb. „weer opleven, weer tot bewustzijn komen").

140. baden = ihoe, O. S. A. K. Wan. K. Kod.; dihoe, Mang.; risa, Memb. Lamb.; rigô, La.; ri'ô, Wa.; riwô, Lau.

141. pissen = palindjoe, Kamb. O. S.; palaindjoe, Taw.; palédjoe, Wan. K.; palaidjoe, A. K.; paléndoe, Kod.;
taliki, Memb. W. S.

142. stinken = wau, Kamb. O. S.; mboei, Mang, Kar.; bau, Wan. K. Wa. Lau. Lamb.; boe, Memb.; booē, La.; wôrô, Kod.

143. poepen = tai, Kamb. O. S. en W. S.; taikô, La. Wa. Lau.

144. veesten = kapihoe, Kamb. Lew. Kan. Nap. Pal.; kapisoe, A. K. Wan. K.; kapéhoe, Tar.; kapâhoe, Mang. Tab. Kar.; kapâsoe, Memb.; pâsoe, Lamb. Kod.;
poōē, La. Wa. Lau. (vgl. 142 booē).

145. ziek zijn = hidoe, Kamb. Kan. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; hâdoe, Mang. Kar. Tar. Tab. Kod.;
pâdisé, Memb.; pâdisa, Lamb.;
karêdoeka, La.; karôdoeka, Wa.; karodoeka, Lau.

146. wond = manoea, O. S. en W. S.; manoenga, Wan. K.; manoerga, Kod.; manoōē, Lamb.

147. zweer = pongoe, Kamb.; pôngoe, Tar. Tab.;
hidoe, Lew.; mahidoe, Kan. Nap. Pal.;
dawa, W. S.; djawa, Lamb.; kadowi, Memb;
wètaroe, Taw.;
(met deze woorden bedoelt men zweeren, tengevolge van syphilis; hoe algemeen verbreid, blijkt uit „hidoe = de ziekte" en dat vreemdelingen de ziekte gebracht hebben, blijkt uit „dawa = vreemd uitlandsch).

148. lidteeken = kapilang, Kamb. O. S.; kapila, Memb. W. S.; kapilè, Wan. K.

149. steenpuist = manggâri, Kamb. Mang. Tar. Tab.; manggâroe, Nap. Pal.; wilihoe, Lew. Kan.; kabiloesa, Memb.; kabilasoe, A. K.; kawilibo, Wan. K.; wihiloe, Kod.; kabilô, La. Wa. Lau.; kabila, Lamb.

150. koorts = maringoe, Kamb. Kan. Nap. Pal.; marī, Lew.; maringi, Memb.; paréti, Tar. Tab. Mang.; hariti, Kar.;
ngânga, La. Wa. Lau.;
kalawara, Lamb.; kalawaroe, Kod.;
kapièla, Wan. K.

151. buikloop = mandjâroe, Kamb. Mang. Tab. Kan. Nap. Pal.; mandjaroe, Tar.; mandjâri, Lew.; mandjau, Kar.; mandjoroe, Memb., mandoroe, La.; mandôrôka, Wa; madjoroeka, Lau.;
kasôroe, A. K; kasôrô, Wan. K. Wai B.; kasoeroe, Lamb.; hôbôroe, Kod.

152. pokken = héwitoe, Kamb. Lew. Tar. Tab.; hé'oetoe, Mang.; hè'oetoe, Kan. Nap. Pal.; sawita, Memb. Lau.; sawoetoe, A. K. Wan. K.;
pô'ângoe, Wa.; pongoe, Lamb. Kod.;
zikoe, La.;
(pongoe beteekent in Kamb. „zweer", en hikoe = steken, prikken, inenten.)

153. rheumatiek = majiloe, Kamb. O. S. Memb. A. K.; ma'iloe, Kar. Taw.; manjiloe, Wan. K.; marilô, La.; mawiloera, Wa.; majiloera, Lau. Lamb.; margiloeroe, Kod.; mariloera, Wai B.

154. verkouden = maranga, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K. Lau.;
kapôrè, La. Wa. Lamb. Kod.

155. verlamd = halata, Kamb. O. S. A. K.;
maté Memb.; matè rèri, La.; matè wîri, Wa.; matè jîri, Lau.; matè jâri, Lamb. Wai B.; mati jâri, Taw.; matè râri, Kod.; karângi, Kar.;
(jâri = kramp, Kamb.).

156. stom = kambânga, Kamb. O. S. Memb. La. Kod.; kabânga, A. K.; kabônga, Wa.; ngadè, Lau. Lamb.;
katôa, Wan. K.

157. doof = kawanga, Kamb. O. S. A. K. Wan. K. Lau.;
katiloe, Memb. La. Wa. Lamb. Kod.

158. blind = poki, Kamb. Mang.; pôki, Lew. Tar. Tab.; pôkoe, Kan. Nap. Pal.;
kambôla, Memb.; kabola, A. K. Wan. K. Lau.;
kaboera, La. Wa.; kamboera, Kod.;
môrô, Lamb.

159. scheel = kandjila, Kamb.; kandjéla, Tab.; kandjili, Tar.; kandjéli, Mang. Memb.; kandjélir, Lew.; kandjéloe, Kan. Pal.; kadjéli, A. K. Wan. K.; kadjèlè, Lau. Lamb.; kadèlè, Wa.; kandélé, Kod. Tan. R.;
kaila, Taw.;
kalènggoe, Nap.;
kadiroe, La.

160. genezen = lângang, Kamb. O. S.; lânga, Nap. Pal. Memb. A. K.; lènga, Wan. K. La.;
pia, Wa. Lau. Kod.; pī, Lamb.

161. geneesmiddel = moeroe, Kamb.; moroe, Kan. Nap. Pal. Kod.; môroe, Mang. Tar. Tab. Lew. Memb. A. K. Wan. K.; môrô, La. Wa. Lau. Lamb.

162. offersteen = katoâda, Kamb.; katôda, O. S. en W. S.; katô, Wa.

163. geest = marapoe, O. S. en W. S.

164. ziel = ndèwa, O. S. Memb. Kod.; dèwa, W. S.

165. bidden = hamajang, Kamb. O. S.;
sabara, Memb.; bârang, La.;
wôlikoe, Wan. K.; wôlèka, Lau.;
oerata, Wa.; soerata, Lamb.;
njaba., A. K.;
(habarang = een bijzonder soort offerande, Kamb.).

166. hemel, = awang, Kamb. O. S. W. S;
langita, La, Wa. Lau. Lamb.

167. zonde = ndjala, Kamb. O. S. Memb Lamb.; djala, A. K. Wan. K.; ndala, Lau. Kod.; zala, La. Wa.

168. verboden = palili, Kamb. Mang.; paliloe, Kan. Nap. Pal.; palaloe, Kap.
nde'oekoe, Kar. (oekoe = gewoonte, adat);
nda hida, Tar. Tab. A. K.;
panda'amoe, Lew. (amoe = wortel);
inda sara, Wa. Lau.; wali sara, Lamb.; sâri, Kod.;
(hâri beteekent in Kamb. „heilig, door geesten bewoond").

169. priester = ratoe, O. S. en W. S.; ratô, La. Wa. Lau.

170. heilig (van plaatsen) = hâri, Kamb. Mang. Lew.; hâritoe, Tar. Tab.; hâroe, Kan. Nap. Pal.; sâri, Memb. A. K.; êri, La.; îri, Wa.;
bisa, Wan. K. Lau. Lamb.;
(mbiha beteekent in Kamb. „machtig, alvermogend").

171. graf = réti, Kamb.; rèti, Tar.; rati, Mang. Lew. Memb. A. K. Wan. K.; raté, Kan. Nap. La. Wa. Lau. Lamb.; ratè, Kod.; ratoe, Pal.;

172. huwen (van den man) = paha, Kamb. O. S.; pozoe, La.; (pohoe = bij elkaar doen, Kamb.);
lalāj, Kan. Nap. Pal.;
tama ti koroe, Memb. A. K.; (de kamer binnengaan);
déki mawini, Wan. K.; dèkè mawini, Wa.; dèdè mawiné, Lau.;
ngala lawai, Lamb.; (een vrouw nemen);
rgâpoe lakèda miné, Kod.
173. huwen (van de vrouw) = mangoâmang, Kamb.; mangôma, O. S.;
palāj, A. K. Wan. K.; pala'è, La. Wa. Lau.; palēj, Lamb.;
rgâpoe kabani, Kod.
174. bruidschat = banda, O. S. Memb. Wan. K.; bada, A. K.;
nga'oe, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.;
(banda en ook nga'oe beteekenen „goederen". Ook wordt dikwijls gebruikt het woord „wili = prijs").
175. baren = pa'ana, O. S. W. S.
176. overspel = ndjoerâk, Kamb. O. S.;
pajôra, Memb.; parèwô, Wa.; panggéroe, La.;
dânga, A. K.;
malingô, Kod.;
(jora wordt in O. S. gebruikt in de beteekenis van „hoererij").
177. viool = djoengga, O. S. Lamb.; djoega, A. K. Wan. K.; doengga, W. S.;
(de djoengga is een tweesnarig instrument).
178. fluit = talili, Kamb.; taléli, Mang. Tar. Tab. Lew.; talali, Kar. Memb. A. K. Wan. K.; talaloe, Kan. Nap. Pal.;
pogi, La.; powi, Wa. Lau. Lamb.; porgi, Kod.;
(hapoei beteekent in Kamb. „blazen, fluiten").
179. gong = ana mongoe, Kamb.; ana môngoe, Mang. Tar. Tab.; mamôngoe, Lew. Kan. Nap. Pal.; môngoe, Memb.;
katala, A. K. Wan. K.; tala, Lamb. Kod.; tâla, La. Wa. Lau.
180. dansen (van den man) = reàndja, Kamb.; rèndja, O. S.; rèdja, A. K.;
héroe, Kan. Nap. Pal.; ôrè, Kod.;
kodoeloe, Wan. K.; kôdôla, Lau. Lamb.;
kama, La. Wa.;
sarama, Memb.;
(kamang beteekent in O. S. „paardenspelen houden" en harama = spiegelgevecht met lansen).
181. dansen (van de vrouw) = ninggoe, Kamb.; nénggoe, Tar. Tab. Kan. Nap. Pal. Memb.; noenggoe, Lew.; négoe, A. K.; nègô, Wan. K. Lau.; nènggô, La. Wa. Lamb. Kod.;
kalèla, Mang.

182. spelen = padjoeloe, Kamb.; padjoloe, O. S.;
marânggô, La.; wânggô, Wa. Lamb.; mawânggô, Lau.; mawânggè, Wai B.;
manggoena, Kod.;
mangéngila, Memb.;
bâdjâroe, Wan. K.

183. tol = maka, Kamb. O. S.;
kadia, Kan. Nap. Pal. Kod.; kadjia, Memb. A. K.; kadjéoe, Pal.; kâdè, La. Wa. Lau.; kâdé, Lamb.

184. huis = oema, O. S. en W. S.

185. dakbedekking (alang-alang) = witoe, Kamb. Mang. Tar. Tab. A. K. Wan. K; wisoe, Lew.; woetsjoe, Kan. Nap. Pal.; woesoe, Memb;
ngaingô, La. Wa. Lau. Lamb.; ngingo, Kod.

186. spar = hoekoe, Kamb.; hokoe, Tar. Lew. Mang.;
ri, Tab. Kar. Kan. Nap. Pal.;
karangga, Memb. W. S.; karaga, A. K. Wan. K. Lau.;
(karangga = tak, Kamb.).

187. deur = pindoe, Kamb. O. S.;
bina, W. S.; bine, Kod.;
malowi, Memb.

188. ladder = panongoe, Kamb. Mang; panôngoe, Lew. Tar. Tab.; pano'ang, Nap. Pal.; panoe'ang, Kan. A. K. Wan. K.;
ndéki, Memb.;
nauta, La. Wa. Lau. Lamb.;
witi lètè, Kod.;
(noe'ang beteekent in Kamb. „aanlasschen";
witi lètè beteekent „waar de voet (witi) op stapt").

189. vloer = kahéli, Kamb.; kahèli, Tar.; kahali, Lew. Tab. Mang. Kar.; kasali, Memb.; kahaloe, Kan. Nap. Pal.;
kapèang, A. K.; pènang, Wan. K.;
katônga, La. Wa. Lau.; tôngala, Lamb.;
katénding, Kod.

190. omwanding = dinding, Kamb. O. S.;
kakatoe, Kan.;
hèmoer, Kap. Nap.;
tôndang, Memb.; hânda, Kod.; sâda, A. K. Wan. K;
kôrô, La. Wa, Lau. Lamb.;
(koeroeng = kamer, Kamb.).

191. hoofdstijl = kambaniroe, Kamb.; kabaringoe, Kan. Pal. A. K. Wan. K; kambaraing Nap.;
panggâring, Lew.;
pinggi rongoe, Tab.;
poeri, Memb.; pari'i, La. Wa. Lau.; parī, Lamb.;
pôngga, Kod.

192. zolderbalk = pateàngang, Kamb.; patènga. O. S. en W. S.

193. ruimte (onder het huis) = loemboe mboâmang, Kamb.; loemboe mbômang, O. S.; loemboe oema, Kan.; mbô'ang, Kap.; loemboe, Lew. Nap. Pal.;
kâli mboenga, Memb.; kâli kamboenga, La.; sâli kaboenga, Lau.; kâli boenga, Wa. Lamb;
loeboe pènang, A. K.;
kamboe loe na, Kod.;
(loemboe = onder, beneden, Kamb.).

194. kamer = koeroeng, Kamb.; koroeng, O. S. Memb. A. K.; koroe koembоeka, Wan. K. Lau.; kôrô kômboe, La Wa.; kôrô kômbakoe, Kod.; kôrô dana, Lamb.

195. zolder = hindi, Kamb.; héndi, Mang. Kar. Tar. Tab. Lew.; héndoe, Kan. Nap. Pal.; séndi, Memb.; sédi, A. K. Wan. K.;
oema dana, La. Wa. Lau.;
oema lari, Lamb.;
pèda, Kod.

196. stookplaats = aoe, Kamb. O. S. Wan. K.;
karaboeka, Memb. Lamb.; karaboekoe, A. K.; raboeka, La. Wa. Lau.; raboekô, Kod.

197. vuur = épi, Kamb.; èpi, Tar.; api, Mang. Tab. Lew. Memb. W. S.; apoe, Kan. Nap. Pal.;
lâti, Lamb.

198. vuur aanmaken = poei, Kamb. O. S.; hapoei, Kar.; powi, Memb. A. K. Lau. Lamb. Kod.; poi, Wan. K.; pôgi, La.; pôrgi, Tan. R.; paroepoe, Kod.

199. vuur blusschen = pâdang, Kamb. O. S. Memb. A. K. La. Lamb. Kod.; pôda, Lau. Wa.; pèda, Wan. K; pêda, Tan. R.

200. branden = moetoeng, Kamb. O. S. Memb.; moetsjoe, Kan. Nap. Pal.;
toenoe, W. S.;
(toenoe beteekent in O. S. zengen, verschroeien).

201. rook = kawoé, Kamb. O. S.; kawó, Lew.;

koetoe, Nap. Pal.; kotoe, Kan.; kôtô, Wai B.; kôtông, Kod.;
koémbisa, Memb.;
siboe, A. K. Wan. K.;
māōe, La. Wa. Lau.; ngau, Lamb.;
(koetoe = damp, nevel; māōe = schaduw, Kamb.).

202. asch = āōe, Kamb. O. S. Wan. K.;
latoe, Memb. A. K.;
raboeka, La. Wa. Lau.; raboekô, Kod.; karaboeka, Lamb.

203. hoofdkussen (van hout) = noelang, Kamb. O. S.; noela, Lew. Memb. A. K.; loenang, Wan. K.; loena, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

204. ligmatje = topoe, Kamb.; tôpoe, Tar. Tab.; tâpoe, Lew. Mang. Kan. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; tapi, Memb.; tâpè, La. Wa. Lamb.; tèpè, Lau.; tâpoé, Kar.; nâpô, Kod.

205. mes = kahidi, Kamb.; kasidi, Tar. Memb.; katidi, Mang. Kar.; katsjidoe, Kan. Nap. Pal.; katsjoedi, Lew.; kasoedi, A. K.; kahodi, Wan. K; kètô, La. Wa. Lau.; kétô, Lamb. Kod.; kiètô, Wai B.

206. kapmes = kabeàla, Kamb.; kabèla, O. S; katopoe, Kan. Nap. Pal. Memb. A. K. Wan. K; katôpô, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.;
(kabèla beteekent in Wa. en Lau.: een groote pot).

207. scheede = tikoe, Kamb.; tékoe, O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
wânô, La. Wa. Lau.;
sôpè, Lamb.; hôpè, Kod.; kôpô, Wai B.

208. bijl = kataka, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K. Kod.;
pônggô, La. Wa. Lau. Lamb.;
(poenggoe beteekent in O. S.: hakken, kappen).

209. lans = nimboe, Kamb. Kan. Nap. Pal.; némboe, Tar.; naimboe, Tab.; noemboe Lew. La. Wa. Lau.; nâmboe, Memb. Kod. Lamb.; niboe, A. K. Wan. K.; nôboe, Wai B.

210. schild = téming, Kamb.; tèming, Tar. Lew.; tèmoeng, Kan. Nap. Pal.; taming, Mang. Kar. Tab.; tamoenga, Memb.;
tôda, A. K. Wan. K. Lau.; tônda, La. Wa. Lamb. Kod.;
(tônda = omwanding, Memb.).

211. pan (ijzeren) = kawaloe, Kamb. Tar. Tab. Kan. Nap. Pal.; kawali, Lew. Memb. La.;
tahoe, Mang.

212. ketel (waterkruik met een tuit) = kadihi, Kamb.; kadisi, Memb. A. K. Wan. K. Lau. Lamb.; kadéhi, Mang. Tar. Tab.; kaditsjoe, Nap. Pal.; kadiri, La.; kadôrô, Kod.

213. bord = kawinga, Kamb. O. S. Memb. A. K.;
pèngga, La. Wa. Lamb. Kod.; pèga, Wan. K. Lau.

214. drinknap = kaba, Kamb. O. S. A. K.; kôba, Memb. La. Wa. Lau. Lamb.; ka'a, Wan. K.;
tarôbô, Kod.;
(de eerste beteekenis van kaba is: klapperdop).

215. schotel (houten) = toboeng, Kamb; tôboeng, Mang. Tar. Tab.; tâboeng, Lew. Kan. Nap. Pal. A. K.; tabongoe, Kar.; tâbô, Lamb. Kod.; ta'oeng, Wan. K.;
sânga, Memb.; ènga, La.; ônga, Wa. Lau.; ûnga, Wai B.

216. scheppen = takoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K; tâkô, La. Wa Lau.; kâdoe, Lamb.; handokoe, Kod.

217. mand (met over heen passend deksel) = mbeàka, Kamb.; mbèka, O. S.; bèka, W. S.;
open mand = mboâla, Kamb.; mbôla, O. S.;
kapépi, Memb. A. K.; kapèpè, La. Kod.

218. zak (gevlochten van rottan) = lâpoe, Kamb.; O. S. Kod.; lépitoe, Wan. K.; loni, La. Wa.;
wali bôkô, Lau. Lamb.;
kawihoe, Kar.

219. kist = pâti, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K. La. Wa.; pâtoe, Kan. Nap. Pal.;
kâpi, La.; kâwi, Kod.

220. pot = woeroeng, Kamb. Tar. Tab.; woeroe, Kod.; woerang, Mang.; woerô, Lau.; wirô, Wa.; rgirô, La.; wâroeng, Kan. Nap. Pal.; âroeng, Lew. A. K. Wan. K.; jâroe, Lamb.; roōēng, Kar. Taw.;
kaseri, Memb.

221. koken = manahoe, Kamb. O. S.;
tadètang, Kan. Nap. Pal.; tadèsa, Memb.; toedètang, Lew.;
otoeng, A. K.; oti, Wan, K.; pati'i, La. Wa. Lau. Lamb.;
pandèndè, Kod.;
(toedètang samengesteld uit toe = plaatsen, zetten, en dèta = boven op, nl. op de steenen in het haardvuur zetten.
Wat otoe betreft, in O. S is het woord wotoe = iets ergens op zetten, boven op plaatsen;
pandèndè beteekent: recht overeind zetten).

222. braden = rânda, Kamb. O. S. Memb.;
láwaroe, A. K. Wan. Kod.; láwara, La. W. S.

223. poffen = hongoe, Kamb.; hôngoe, Mang. Kar. Tar. Tab.; hângoe, Lew. Kan. Nap. Pal. Wan. K.; sângoe, Memb. A. K.; hôngô, Kod.; dôngô, La. Wa. Lau.; nôngó, Wai B.; kanângô, Lamb.

224. roosteren = padarang, Kamb. O. S.; padara, Memb. A. K. Wan. K.; diroeng, Lew. Kan.; diroe, Kod.

225. spijs = pangangoe, Kamb. O. S.; pa'a, Lew. Wan. K.; paja'a, Lamb.; panga, Memb.; panga'a, La. Wa. Lau.; pa'angoe, A. K.
pamōōē, Kod.

226. reisvoorraad = bâlang, Kamb. O. S. Memb. A. K. Lamb. La.; bèlang, Wan. K.; bêlang, Wa.; bôlang, Lau.; baláugo, Kod.

227. toespijs = rī, Kamb. Tab. Mang.; ré, Tar. Taw.; rowi, Memb. A. K. Wan. K.; rôwè, La. Wa. Lau.; rôgè, Kod.;
kaita, Lew. Kan. Nap. Pal.;
roemba, Lamb.;
(roemba beteekent in O. S. gras).

228. vleesch = toloeng, Kamb.; tôloeng, O. S. Memb.;
rau, A. K.; ro'oe, Wan. K.; (rau = blad, veer, Mang. Tar. Kod.);
kana'a, La. Wa. Lau.;
kasila, Lamb.;
kabi, Kod.;
tanggoe, Kar.;
(voor „vleesch, menschelijk lichaam" vgl. no. 2, en 57 en 391).

229. visch = ijang, Kamb. Memb.; ji'ang, Lew. Kan. Nap. Pal. A. K.; irga, La. Kod.; ija, Wai B.;
kabokoe, Wan. K.; kabôkô, Lau.;
katôkô, Wa.; katôka, Lamb.

230. rijst (padi) = oehoe mângoe tâdang, Kamb.; pari, O. S.; paroe, Kan. Nap. Pal.; pâri, Memb.; paré, A. K. Wan. K. Lau. W. S.;
(beras) = oehoe karohoe, Kamb.; oehoe karôhoe, Mang. Kar. Tar.; auhoe karôhoe, Lew. Tab.; oehoe arô'ahoe, Kan.; oehoe karô'a, Nap.; oehoe rohoe, Pal.;
maroe oso, A. K. Wan. K.; auhoe marôhoe, Taw.; maro'asa, Wai B.;
wièsa, Memb. Wa.; wièza, La.; wi'asa, Lau.; wisa, Lamb.; wiha, Kod;
(nasi) = oehoe mémi, Kamb.; oehoe mèmi, Tar.; auhoe mami, Mang. Tab. Lew.; oehoe mamoe, Kan. Nap. Pal.; oesoe mami, Memb.; ausoe mami, A. K.; ohoe mami, Wan. K.;
nga'a, La.; nga'a moemi, Wa. Lau.;
hamoengoe mami, Kod.

(mémi = gekookt; nga'a = spijs);
(ketan) = kadita, Kamb. O. S.; Memb. A. K. Wan. K. Lau.; kaditô, La. Wa. Lamb. Kod.

231. rijstblok = ngohoeng, Kamb.; ngôhoeng, Tar.; ngihoeng, Lew. Kan. Nap. Pal. A. K.; ngihi, Wan. K.; ngahoeng, Mang. Kar. Tab.; ngâsoe, Memb. Lamb. Kod.; ngo'oe, La. Wa. Lau.

232. stamper = aloe, Kamb. O. S. W. S.

233. wan = tâpi, Kamb. O. S. Memb. La.; tapi, Wa Lau. Lamb.; tapoe, Kan. Nap. Pal.; tipi, A. K. Wan. K.;
kalidi, Kod.

234. stampen = bai, Kamb. Tar. Memb. A. K. Wan. K. Lamb.; ba'ai, Tan. R.; ba'i, La.; ba'è, Wa. Lau.; baj, Kod.; bè'a, Mang. Kar.; bè, Lew. Tab. Kan. Nap. Pal.

235. kaf = oeta, Kamb. O. S. Memb. A. K.; oetô, Kod.; itoe, Kan. Nap. Pal. Wan. K.; ngoeta, Lamb.;
pa'oe, La. Wa. Lau.

236. zout = méhi, Kamb.; mèhi, Tar.; mihi, Lew.; mahi, Mang. Kar. Tab.; mahoe, Kan. Nap. Pal.; masi, Memb. A. K.; mâsi, Wan. K. Lamb.; mé'i, La. Wa. Lau.

237. poot = wihi, Kamb. Mang. Tar.; witi, Tab. Kar. Kod.; witsji, Lew.; witsjoe, Kan. Nap. Pal.; wisi, Memb. A. K. Wan. K.;
wâ'è, Wa. Lau.; râ'è, La;
lédoe, Lamb.

238. hoef = woe, Kamb.;
panggoé, O. S. Memb.;
koekoe, A. K. Wan. K.; koe'oe, La. Wa. Lau. Lamb.; rgoergoe, Kod.

239. vogel = mahawoeroeng, Kamb. O. S.; masawoeroeng, Memb. A. K.;
kéla, La. Wa. Lau.;
mango, Lamb.;
kahiloe, Kod.;
(hawoeroeng = vliegen; mango, waarvoor men in O. S. zegt: manginoe = kleine vogeltjes; kahiloe beteekent in O. S. „oor").

240. vleugel = woeloe kâpa, Kamb. Lew. Tar. Tab. A. K.; woloe kâpa, Kan. Nap. Pal.; woêloe kâpa, Memb. W. S.;
rau kâpa, Mang. Kar.;

241. veeren = woeloe ihi, Kamb. A. K.; woloe ihoe, Kan. Nap. Pal.; woeloe ihi, Memb. W. S.; rgoeloe ihi, La.;
rau ihi, Lew. Tar. Tab. Kar. Mang.

242. nest = hiboe, Kamb. Kan. Nap. Pal.; héboe, Lew. Tar. Tab.; hâboe, Mang. Kar. Kod.; sâboe, Memb. Lamb.; siboe, A. K.; hi'oe, Wan. K.;
boboe, Wa.; joboe, Lau.; oeboe, La.; ôboe, Tan. R.

243. ei = tiloe, Kamb. O. S. A. K. Wan. K.; tâloe, Mang. Kar. Tab. Memb. Lamb. Kod.; têloe, La. Wa. Lau.

244. staart = kikoe, Kamb. O. S. W. S.; kékoe, Wan. K.; kaikoe, Lew. Taw. A. K.; (kikoe = staart, wordt alleen gebruikt van viervoetige dieren, voor staart van vogels gebruikt men woeloe, vgl. 241).

245. varken = wē, Kamb.; wèj, Tar.; waj, Mang. Tab. Lew. Kar. Kan. Nap. Pal. Wan. K. Lamb.; wawi, Memb. W. S.

246. knorren = kahoâtakoe, Kamb.; kahôtoekoe, Tar.; kapôtoekoe, Tab; kahôkoekoe, Kan. Pal.; kahôkoeka, Lamb.; kawôkoeka, Wa.; kangôkoe, Na.; kawèka, Memb. A. K. Wan. K.; La.; wèka, Lau.;
kalômbôkô, Kod.

247. geit = kamâmbi, Kamb; kawimbi, Kod.; rimbi, La.; jimbi, Wa.; kamémi, O. S. Memb. A. K. Wan. K. Lamb.; kamémoe, Kan. Nap. Pal.; kamèka, La.

248. schaap = bimbi, Kamb.; bémbi, O. S.; bémboe, Kan. Nap. Pal.; bèmbè, Memb.; bèbè, W. S.

249. blaten = kabeàka, Kamb.; kabèka, O. S.; kamèka, W. S.

250. buffel = karambo'a, Kamb.; karâmbô, Lew. Tar. Tab. Wa. Lau.; karâmbô, Nap.; kárâmbô, Pal. Kod.; karambau, Memb. La.; karabau, A. K. Wan. K.; karimbo'a, Mang. Kar.; kari, Lamb. Kan. Loek.

251. loeien = ka'ônga, Kamb. O. S.; kangôka, Kan.; ka'ôka, Nap. Pal. W. S.

252. paard = ndjara, Kamb O. S. Memb. A. K.; djara, Wan. K. Lamb.; ndara, La. Wa. Lau. Kod.

253. hinneken = kangika, Kamb. Mang. Memb.; kangèka, Tar. Tab. A. K. Wan. K. Lau.; kangi, Kar.; kangila, La. Wa. Lamb.; pangingoe, Lew. Kan. Nap. Pal.; hangingikô, Kod.

254. hert = roeha, Kamb. O. S.; roesa W. S.

255. hond = ahoe, Kamb. O. S.; asoe, Memb. A. K. Wan. K.;
bângga, La. Lamb. Kod.; bôngga, Wa. Lau.;
(bângga beteekent in O. S.: blaffen).

256. blaffen = bângga, Kamb. O. S. Memb.; kabau, Nap.;
rondoe, Mang. Tab.; roendoe, Kar.;

djauka, A. K.; auka, Wa. Lau.; oka, La.; rgôkô, Kod.;
wôwôra, Lamb.;
oloe, Wan. K.; (oeloe beteekent in O. S.: jankend huilen van een hond).

257. kat = meo, Kamb. O. S.;
woedoe, Tar. Tab.; wodoe, Memb. A. K. Wan. K.; wôdô, Wa. Lau. Lamb.; rgôdô, La. Kod.

258. miauwen = kameo, Kamb. O. S.; kamèo, Tar. Tab.; kaméoka, Memb.; kamèkô, Kod.; kangé'oekoe, A. K. Wan. K.; kangauka, La.; kanga'oe, Wa. Lau.; kanga'oeka, Lamb.;
ponoe, Pal.

259. duif = mbâra, Kamb. O. S.;
nggoekoe, Kan. Nap. Pal.; sanggoekoe, Memb.; sakoekoe, A. K.;
takoekoe, La. Wa. Lamb.; takokoe, Lau.;
koloeng, Wan. K.; kôloeng, Kod.

260. kraai = nggangga, Kamb. O. S. Memb.; nggângga, Mang.; gaga, A. K. Wan. K. Lau.; nggaka, Tan. R. Lamb.; hanggakò, Kod.; nggali nggaka, Wa.

261. kip = manoe, Kamb. O. S. W. S.

262. haan = manoe woeloe, Kamb. O. S.; m. woloe, Kan. Nap. Pal. Memb. A. K.; m. wôloe, Wan. K.; m. mageilô, La.; m. weilô, Wa.; m. jeilô, Lau. Lamb.; m. mareilô, Wai B.; m. margeilô, Kod.

263. hen = bai manoe, Kamb. O. S. A. K. Lamb. Kod.; bi manoe, Memb.; béj manoe, Wan. K. La. Wa. Lau.

264. papagaai = kaka, Kamb. O. S. W. S.

265. perkiet = pirihoe, Kamb. O. S.; péroehoe, Kan. Nap. Pal.; périsa, Memb.; périsoe, A. K. Wan. K.; pèrâhô, Kod.; pèrô, La. Wa. Lau. Lamb.

266. reiger = nggoâkaréa, Kamb.; nggôkarai, Mang.; nggôkarè, Tar. Tab.; langgôkar, Lew. Kan. Nap. Pal.; lagôkar, A. K. Wan. K.; langgôkâra, Memb. La. Wa. Lau.;
manoe wè, Lamb.;
alô, Kod.

267. kiekendief = ikitoe, Kamb. O. S. A. K. Wan. K.; ikoetoe, Kan. Nap. Pal.; ikita, Memb.; wikita, La. Wa. Lau.; ikitô, Kod.; wīta, Lamb.

268. kalong = paní, Kamb. O. S.; paniwi, Memb.; paniki, A. K. Wan. K. La. Wa.; kaniki, Lau. Lamb.; panirgi, Kod.

269. muis = kalaoe, Kamb. Mang. Nap. Memb.; walaoe Lew.; malaoe, Tar. Tab. A. K. Wan. K. Wa. Lamb.; alaoe, Kan.; laoe, Pal.; malargô, La. Kod. malawô, Lau.

270. aap = boeti, Kamb. Mang.; boti, Lew. Tar. Tab.; botoe, Kan. Nap. Pal.; boté, Memb.;
kauki, A. K.; kojki, Wan. K.; koki, Kod.;
kédoe, La. Wa. Lau. Lamb.

271. luis = woetoe, Kamb. O. S. A. K. Wan. K. Lau.; wotoe, Lew. Tar. Tab.; oetoe, La. Wa.;
katoema, Memb.; katoenggoe, Lamb.;
tamâla, Kod.

272. spin = ngginggi, Kamb. Mang.; nggénggi, Lew. Tar. Tab. Memb.; nggénggoe, Kan. Nap. Pal.; nggènggè, La. Kod.; gégi, A. K. Wan. K.; gègè, Lau. Wa. Lamb.

273. vlieg = halabau, Kamb.; walabau, Mang.;
ladâpoe, Lew. Kan. Nap.; ladâkoe, Pal.; kaladâkoe, A. K. Wan. K.; kaladôkô, Kod.; kaladisa, Lamb.; kaladipa, Memb.; kalaloepa, La. Wa.; kalaloeka, Lau.;
kaninikoe, Tar. Tab. Kar. Ma.

274. muskiet = kalomoehoe, Kamb. Tar. Tab.; kalomboehoe, Ma.; kaloeboe, Kar. Taw.;
kaninikoe, Mang. Kan.; kaninoekoe, Nap. Pal. A. K.; kaninika, Memb. La. Wa.; karigita, Lau.; karanggita, Lamb.; karanggitoe, Kod; kahidikoe Wan. K.;
kanôba, Wai B.; (in Kan. is kangôba een klein soort muskiet).
(voor kaninikoe vgl. 273).

275. kapel = kabeàbâkoe, Kamb.; kabèbâkoe, O. S.; kabèbâka, Memb. W. S.; kabèbôkô, Kod.

276. rups = kataroe, Kamb. O. S. Memb. A. K.;
kalédikoe, Wan. K; kalèdôka, La. Wa. Lau. Lamb.; kalèdôkô, Kod.

277. sprinkhaan = kabala, Kamb. Lew. Tar. Tab. Memb. A. K. La. Wa. Lau. Lamb.;
lōnga, Kan. Nap.;
kapoedoe, Wan. K. Kod.;
kanjâkoe, Mang.; kanjékoe, Taw.

278. mier (zwarte) = kahodoek, Kamb.; kahâdoek, Lew.; kahâdoe, Wan. K.; kahâdô, Kod.; kakoedoe, Kan. Nap. Pal.; kakoedi, Memb.;
kapâdihoe, Tar. Tab. Kar.;
mangâni Mang.;
kamauta, A. K. La. Wa. Lau. Lamb.

279. mier (roode) = kambaloe, Kamb. O. S. Memb. A. K.;
bétoe, Wan. K.; bètô, La. Wa. Lau. Lamb.; bètôrô, Kod.

280. slang = oelâroe, Kamb. O. S.;
mândoe, Lew. Kan. Nap. Pal.; mâdoe, A. K. Wan. K.;
kabokoe, Memb.; kabôkô, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

281. duizendpoot = lambaroe, Kamb. O. S.; mbaroe, Nap. Pal.; lèmbaroe, Kar. Taw.; kambaroe, Memb.; baroe, A. K. Wan. K.;
kalipa, La. Wa. Lau. Kod.

282. rog = pai, Kamb. O. S. W. S.; pèa, Mang; pè, Nap. Pal.; pajô, Kod.

283. aal = toena, Kamb. O. S. W. S; tojoena, Nap. Pal.

284. krab = karoengoe, Kamb. Mang.; karânggi, Lew.; karâgi, A. K. Wan. K.; karânggoe Kan, Nap. Pal.; kanitoenga, Memb. Lau.;
kâra kâpoe, Tar. Tab.

285. kreeft = kilimangoe, Kamb.; kâlimangoe, Tar. Tab Mang.; kâloemangoe, Kan. Nap. Pal.

286. kikvorsch = kapaki, Kamb. Memb A. K. Wan. K.; kapèki, Lew. Tar. Kar. Taw.; kapéki, Mang .Tab; kapèkoe, Kan. Nap. Pal.; kapaké, Lau. Kod.;
pakè, La. Wa. Lamb.

287. hagedis = koemboe lai, Kamb.; komboe lai, O. S. Memb.; koboe lai, A. K. Wan K.;
kômbô, Lamb. Kod.; kômbôla, La. Wa. Lau.

288. krokodil = woeja, Kamb. Mang.; wôja, O. S. Memb. A. K. Wan. K. Lau. Lamb.; wôra, Wa.; wôrga, Kod.; rgôza, La.

289. leguaan = lawora, Kamb. Mang.; lawôra, O. S. W. S.; largôra, Kod.; lôra, Wan. K.

290. schildpad = tanoàma, Kamb; tanôma, O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
rgênoe, La.; rgânoe, Kod.; wênoe, Wa. Lau; jânoe, Lamb.

291. worm = njéli, Kamb; njali, Mang. Memb.; njaloe, Kan Nap. Pal.; ngali, Lew.; malila, Tar. Tab.; lila, A. K.; lilè, Wan. K.; loti, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

292. sarong = laoe, Kamb. O. S.; lawô, Kod.;
jē, Memb.; jèè, Lau.; jè, Lamb.; wèè, Wa.; rgèè, La.; rèè, Wai B.;
rabi, A. K. Wan. K.

293. baadje = kalémbi, Kamb.; kalèmbi, Tar. Kan.; kalèmboe, Nap. Pal.; kalambi, Mang. Lew. Tab. Memb.; kalabi, A. K.; kalâmbè, La. Wa. Lau.; ramboe, Kar. Ma.;
kopè, Wan. K. Lamb.;
kahihi, Kod.

294. slimoet = hinggi, Kamb.; inggi, Mang.; singgi, Memb.; rénggi, Lew. Tar.; régi, A. K. Wan. K.; rénggoe, Kan. Nap. Pal.; ingi, La. Wa. Lau.; singi, Lamb.; hânggi, Kod.;
waroe, Tab. Kar. Taw.
295. hoofddoek = kambala, Kamb. O. S.;
kawoeraka, Memb.; rôwa, A. K. Wan. K.;
kapauta, La. Wa. Lau. Lamb.;
hènggèloe, Kod.
296. kam = hai, Kamb. Tar. Wan. K.; hèa, Mang. Kar.; hè, Tab. Lew. Nap. Pal.;
roeoe, Kan.; roebi, Memb.; A. K.; oāra, La. Wa. Lau.; soera, Lamb.; horô, Kod.
297. ring = tawoeroe, Kamb. O. S. W. S.; tegoeroe, La.; targoeroe, Kod.
298. armband = kara, Kamb. O. S.;
kalia, Mang. Pal.;
léli, Memb. A. K. Wan. K.; lèlè, La. Wa. Lau. Kod.
299. lendendoek = roehoe bânggi, Kamb.; rôhoe bânggi, Tar. Tab.; roehoe bânggoe, Kan. Nap. Pal.; rosoe bânggi, Lew.; roesoe bânggi, Memb.;
wa'oe, A. K. Wan. K.; wa'a, La. Wa. Lau.; wâzô, Kod.; mawô, Lamb.
300. oorknop = poela, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. Ka.; poelô, Lau.;
oewô, La. Wa.; siwô, Lamb.; hoergô, Kod.
301. katoenen weefsel = tera, Kamb. Mang.; tèra, O. S.;
kamba, Memb. La. Wa. Lau. Lamb. Kod.; kaba, A. K. Wan. K.; (kamba beteekent in O. S. „wol" vgl. 338).
302. vlechten = oenang, Kamb. O. S.;
wana, Memb. Wa.; ngana, A. K. Wan. K. Lau.; margana, La. Kod.; jana, Lamb.;
dji, Mang. Tab. Kar.
303. draaien (touw) = poeti, Kamb. Mang. Kar.; poti, O. S. Memb. A. K. Wan. K.; potoe, Kan. Nap. Pal.; pôtè, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.
304. tasch (sirih) = kaloemboetoe, Kamb. O. S.; kaloemata, Memb.;
hotoe, Kan. Pal.;
karèsa, A. K. Wan. K.;
kalékoe, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.
305. ploegstok = kahoânga, Kamb.; kahônga, O. S.;
raōēkoe, Kan. Nap. Pal.;
kauba, La. Wa. Lau.

306. handschoffel = parikoe, Kamb. Mang. Kar. Ma. Lew.;
pangôboe, Tar. Tab.; pangâboe, Taw.;
panjâka, Kan. Pal.;
hodoe, Nap.;
kasoé, Memb.;
pangali, A. K. Wan. K. Lamb.;
kanèka, La. Wa. Lau.

307. rijstmesje = kahidi moeti, Kamb.; kahidi moti, Tar.; katidi moeti, Mang.; katoedi moti, Tab.; katsjoedi moti, Lew.; katsjoedi wâtoe, Kan. Nap. Pal.; kasidi pawatoe, Memb.; kasoedi pasaroboe, A. K.; kètô kéni, La. Wa.; kètô ngoeti, Kod.;
(vgl. kahidi, 205; en voor moeti, 319).

308. patjol = kataka, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
taipa tana, La.;
tabèkô, Kod.

309. tuin = woâka, Kamb.; wòka, O. S.;
kapangoe, Tab. Taw.; mangoe, Kan.; mangô, Kod.; ôma, Memb. A. K. La. Wa. Lau. Lamb.;
kahiboe, Wan. K.;
(ômang beteekent in O. S. „bosch"; bij den gewonen roofbouw maakt men van omgekapt bosch een tuin).

310. rijstveld = lâtâng, Kamb. O. S. Memb.;
laka, A. K. Wan. K.
pamba, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.;
(voor droge rijstvelden gebruikt men het word „tuin").

311. dijkje = kamotoe, Kamb. O. S. Memb. A. K.; kamôtô, La. Kod.;
lètè, Wa.; (lètè beteekent gewoonlijk „heuvel, berg");
tôgô pamba, Lamb.

312. waterleiding = loânda wai, Kamb.; lônda wai, Mang. Tar. Tab.; ânda wai, La. Kan. Nap. Pal.;
lara wè, Memb.; lara wai, A. K.;
lai wèè, La. Wa.;
kalôka, Wan. K. Lau. Lamb.;
lôkô tana, Kod.;
(loânda = leiden, geleiden; lara = weg.; ânda, = voetpad; lôkô = rivier; vgl. voor kalôka het Mal. selokan, goot, waterleiding).

313. omheining = oâka, Kamb.; ôka, O. S.;
nggâloe, Kan. Nap. Pal. Memb. Kod.; gâloe, A. K. Wan. K. Lamb.;
gêloe, La. Wa. Lau.

314. zaaien = hâbâroeng, Kamb. O. S.; sâbâroe, Wan. K. Lamb.; sâbâra, Memb. A. K. Wa.; zâbâra, La.; sôbâra, Lau.; habárô, Kod.

315. zaad = wini, Kamb. Mang. Tar. Memb. A. K. W. S.; woeni, Lew. Tab.; winoe, Kan. Nap. Pal.

316. planten = pamoela, Kamb. O. S. W. S.;
wôka, Kod.; (wôka keteekent in O. S. tuin).

317. rijp = rara Kamb. O. S. Memb. A. K. Kod.;
midoe, Wan. K.; mêdoe, La. Wa.; modoe, Lau.; mâdoe, Lamb.;
(mâdoe beteekent in O. S. „droog").

318. onrijp = moeroe, Kamb. Mang.; moroe, Tar. Lew.; môroe, Tab. Kan. Nap. Pal. Memb. A. K.; môrô, Kod.;
kapoké, Wan. K.; kapôkè, La. Wa. Lau. Lamb.;
(de beteekenis van rara is „rood" en van moeroe is „groen").

319. oogsten = moeti, Kamb. Mang.; moti, Tar. Tab. Kar. Lew.; ngoeti, Kod.;
wâtoe, Kan. Nap. Pal. Memb.; mangâti, Lamb.;
saroboe, A. K. Wan. K.; sarôbô, Lau.;
kéni, La. Wa.;
(moeti etc. wordt gebruikt van „rijst oogsten").

320. oogsten (van djagoeng) = pâpoe, Kamb. O. S.; poepoe, Kan. Nap. Pal.;
popoe, Memb. Wan. K. Wa.; pôgoe, A. K.; pôgô, Lau. Lamb.; pônggoe, Kod.;
(poenggoe beteekent in O. S. „afkappen, omhakken").

321. halm = poâla, Kamb.; pôla, O. S. W. S.

322. aar = wili, Kamb. Mang. Tar.; woeli, Lew. Tab. Wa. Lau.; wiloe, Kan. Nap. Pal.; rgoeli, La. Kod.; lo'a, Memb. A K. Wan. K.; loe, Lamb.

322. djagong = wataroe, Kamb. O. S; watara, Memb. W. S;
kamboroeng, Kan. Nap. Pal.;
lâdi, Wan. K.

323. boonen = kambí, Kamb. O. S.; kambé, Kan. Nap.; kambo'a, Pal. Memb.; kabo'a, A. K.; kabè, Wan. K.; kambè, La. Wa. Lau. Kod.

324. tabak = hambakoe, Kamb. O. S.; mbakoe, Lew. Kod.; bakoe, W. S.; tambakoe, Memb; hambeoe, Kan. Nap. Pal.

325. suikerriet = tiboe, Kamb. Kan. Nap. Pal.; A. K.; téboe, Tar.; tâboe, Tab. Lew. Mang. Memb. Lamb.; têboe, La. Wa. Lau.; ti'oe, Wan. K.; toboe, Wai B.;
ilâhô, Kod.;
(ilahoe beteekent in O. S. een rietsoort, dat in het wild groeit en veel op suikerriet gelijkt).

326. aardnoot = manila, Kamb. O. S. Memb.;
kabai tana, A. K.; kabé tana, Wan. K.; kambè tana, La. Wa. Lau. Kod.;
oewè ngisi, Lamb.;
(voor kambè vgl. kambí, 323.; oewè ngisi beteekent: aardvrucht met inhoud).

327. ui = bawang, Kamb.; lahôna, O. S.; lasôna, Memb. A. K. Wan. K.; lôna, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

328. kalebas = karoboe, Kamb.; karâboe, Mang. Lew. Memb. A. K. Kod.; kâlâhoe, Tar. Tab. Kan. Nap. Pal.; kara'oe, Wan. K.; karôbô, La. Wa. Lau.; kadâsâ, Lamb.

329. oebi = katâbi, Kamb. Tar. Tab.; katoboe, Lew.; kasâba, Lamb.;
katétoe, Kan. Nap. Pal.; katéti, Memb. A. K. Wan. K.; katètè, Lau.;
oei, Mang.; oewi, La.; oergi, Kod.;
(iwi beteekent in Kamb. „wilde aardvruchten").

330. katèla = loea ai, Kamb.;
(loea blijft in alle dialecten hetzelfde; voor de vormen van ai = hout, vgl. 379).

331. tjabe = mbakoe haoe, Kamb. O. S.; mboekoe haoe, Kan. Nap. Pal.; mbakoe saoe, Memb.; bakoe saoe, A. K. Wan. K. Lamb.; boekoe saoe, Lau.; bakoe ragoe, La.;
watoe nggangga, Wa.; (watoe = steen; nggangga = kraai).

332. kokos = kokoer, Kamb.; kôkoer, Lew. Nan. Nap. Pal.;
langai, Mang. Tab. Kar; nī, Memb. Lamb.; njaoe, A. K.; njo'oe, Wan. K.; noe'oe, La. Wa. Lau.; ngi'ô, Kod.

333. lontar = ménggitoe, Kamb.; mènggitoe, Tar.; manggitoe, Mang. Tab. Lew. Kar.; manggoetoe, Kan. Nap. Pal.; manggita, Memb.; magitoe, A. K. Wan. K.; mangita, La. Wa. Lau. Lamb.; mangitô, Kod.

334. dronken = maoekoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
kindôra, La. Wa. Lau. Lamb.;
pargène, Kod.

335. suiker = méhi langga, Kamb. (voor méhi = zout, vgl. 236; langga = zoet, vgl. 528; in W. S. zegt men: wèè têboe = water van suikerriet, vgl. 325).

336. pandan = pândang, Kamb. Tar. Mang.; pânda, La. Wa. Lamb. Kod.; pâda, A. K; pèda, Wan. K.; pènda, Tan. R.;
iri, Lew.; oeri, Tab. Taw.;
roe tâpoe, Kan.; rau tâpoe, Nap. Pal.; ro tâpi, Memb.;
(roe = blad.; tâpoe = mat).

337. mangga = pau, Kamb. O. S. A. K.; po, Memb.; po'oe, Wan. K.; pôrgô, Kod.; oepô, La. Wa. Lau. Lamb.

338. kapas = kamba, Kamb. O, S. W. S.; kaba, A. K. Wan. K.
339. kapok = kamba hika, Kamb. O. S.; kamba watoe, Memb.
340. gras = roemba, Kamb. O. S.; mâritoe, Lew.; mâroetoe, Kan. Nap. Pal; roeta, Memb. La. Wa. Lau. Lamb.; roetoe, A. K. Wan K.;
[roetô, blad, Kod.; hars, La.; roetoe, sirih, Kod.].
341. alang-alang = witoe, Kamb. O. S. A. K. Wan. K.; witsjoe, Lew.; woetsjoe, Kan. Nap. Pal.; woesoe, Memb.;
ngaingo, La. Wa. Lau. Lamb.; ngingô, Kod.
342. pisang = kaloé, Kamb., O. S.; kalowoe, Lew.; kalo'oe, Kan. Nap. Pal. Memb. A. K.; kalô, Wan. K.; kalôrgô, La. Kod.; kalôwô, Wa. Lau. Lamb.
343. papaja = kaloé djawa, Kamb. O. S.; kalailoe, Tar. Tab.
344. citroen = djârikoe, Kamb., O. S.; djirikoe, Lew. Wan. K.;
moendoe, Kan. Nap. Pal.; moendi, Memb.; moedi, A. K.; moendè, Lamb.;
marôtô, La. Wa. Lau.; paroetoe, Kod.
345. indigo = wora, Kamb.; wôra, O. S.; Memb. W. S.;
kênêboe, La.;
wainggiloeng, Kod.
346. pinang = winoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.; winô, Wa. Lau.;
mama, La.;
katiba, Lamb.;
lâba, Kod.;
(mama beteekent in het Savoeneesch: sirih kauwen).
347. sirih = koeta, Kamb. O. S. Memb. A. K. La. Lamb.; oeta, Wa. Lau.; kôwak, Wan. K.; rôwa, Kod.
348. kalk = kapoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K Lamb.; katarga, La. Kod.; katara, Wa. Lau.
349. koenjit = wingir, Kamb. Mang. Lew.; wingoeroe, Kan. Nap. Pal.; wingira, Memb.; dingira, La. Wa. Lau.; hingirô, Kod.;
kaungi, Tar. Tab. Kar.; koenji, A. K.; konji, Wan. K.; koenita, Lamb
350. rotan = iwi, Kamb. Tar.; oewi, Lew. A. K. Wan. K.; âwi, Kar.; aiwè, Taw.; oewè, La. Wa. Lau. Lamb.; oergè, Kod.; oei, Mang. Tab. Kan. Nap. Pal. Memb.; ioe, Kap.
351. bamboe = au, Kamb. O. S. A. K.; ōē, Memb.; oōē, Wan. K.; rôô, La.; wôô, Wa. Lau. Lamb.; ônggâlô, Kod.
352. damar = padâmoe, Kamb. O. S. Memb.; madâmoe, A. K.; madâmô, Kod.; kadâmoe, Wan. K.; kadâmô, La. Wa. Lau. Lamb.
353. aarde = tana, Kamb. O. S. W. S.

354. hemel = awang, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.; awôngô, Kod.; langita, La. Wa. Lau. Lamb.

355. zon = lodoe, Kamb.; lôdoe, Tar.; lâdoe, Mang. Kan. Memb. A. K. Wan. K.; lôdô, La. Wa. Lau.; lâdô, Lamb. Kod.;
hâdè, Lew. Nap. Pal.; hâdo, Tab. Taw.; hâdi, Kar.

356. maan = woelang, Kamb. O. S.; woela, Memb. W. S.; rgoela, La.

357. ster = kandoenoe, Kamb. O. S.; andinoe, Kan.; ndinoe, Pal.; kandinoe, Memb.; madinoe, A. K.; mandoeboe, La. Wa.; madoeboe, Lau.; mandoōē, Lamb.; mandoenè, Kod.; mandoe'oe, Tan. R.
kapè, Lew. Wan. K.; kapai, Nap.

358. regen = oerang, Kamb. O. S.; oera, Memb. W. S.

359. dauw = mboeroeng, Kamb. O. S.; hamboeroeng, Lew.; samboeroeng, Memb.; saboeroeng, Wan. K. Lamb.;
sanâta, A. K.; zanèta, La.; sanèta, Wa.;
hangalôngô, Kod.

360. wolken = karoemang, Kamb. O. S. Memb. A. K.; waroemang, Lew.; aroemang, Kan.; rôbang, Wan. K.; karômba, La.; karâba, Lamb.; karâmba, Kod.;
ka'oeta, Wa. Lau. Wai B.

361. regenboog = kapoeri, Kamb.; kapori, Mang. Kar. Lew. Tar. Tab. Memb. Wan. K.; kaporoe, Kan. Nap. Pal. A. K.; kapôrè, La. Lau.;
alèpa, Wa. Lamb.; alèpô, Kod.

362. donder = kanggoeroekoe, Kamb. Tar. Tab Kar.; kandoeroe, Kan. Nap. Pal. A. K; kandôroekoe, Lew. Memb; kadoeroeka, La.; kangôroekoe, Wan. K.; kangôroeka, Wa. Lau.; kanggoeroeka, Lamb.; kandoekô, Kod.

363. aardbeving = opoeng, Kamb. O. S.; ôpoeng, Lew. Tar. Tab.; époeng, Memb.; époe, W. S.; ôpoengô, Kod.

364. wind = ngiloe, Kamb. Kan. Nap. Pal. Memb. A. K. Wan. K.; ngéloe, Tar.; ngâloe, Mang. Tab. Lew. Memb. Kar.;
paringi, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

365. water = wai, Kamb. Tar. Tab. A. K.; wei, Kan. Nap. Pal.; wèa, Mang.; wè, Lew. Lamb. Kod.; wēj, Memb. Wan. K.; wèè, La. Wa. Lau.

366. zee = téhikoe, Kamb.; tèhikoe, Tar.; tahikoe, Mang. Tab. Lew. Kar.; tahoekoe, Kan. Nap. Pal.; tasikoe, Memb. Wan. K.; tasoekoe, A. K.; tasika, Lau.;
bênoe, La. Wa.; bânoe, Lamb.; bènoe, Kod.;

367. eb = wai mihi, Kamb. O. S.; w. mitsjoe, Nap. Pal.;
w. malisa, Memb.; w. wawa, A. K.;

w. mara, La. Lamb. Kod. Taw.;
(mihi = droog, droog geloopen; wawa = naar beneden; mara = droog, zonder sap.; la mamara = het vaste land; vgl. 371).

368. vloed = wai mbinoe, Kamb. Kan. Nap. Pal.; w. mbânoe, Mang. Tar. Tab. Lew. Memb. Kod.; w. binoe, A. K.; w. pènè, La.; w. dètè, Lamb.; (mbinoe = vol; dètè = boven op; pènè = bestijgen, beklimmen).

369. golf = ngaling, Kamb. O. S.; ngaloeng, Nap. Pal. Taw. Memb. W. S.; nalé, La. Kod.

370. strand = wara, Kamb. O. S.;
pasâlai, Memb.; pahalai, Lamb.; halai, Kod.; laingô, La. Wa. Lau.;
kôrâsoe, A. K. Wan. K.

371. land = mamara, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.; mara, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

372. eiland = noeha, Kamb. O. S.; noesa, Memb. W. S.

373. berg = paléndi, Kamb.; palèndi, Lew.; palindi, Tar. Tab. Kar.; paléndoe, Kan. Nap. Pal.;
tandoela, Mang. Taw. Memb.; tadoela, A. K.;
lâdâka, La.; lètè, Wa. Lau. Lamb. Kod.; liti, Wan. K.

374. klimmen = hēj, Kamb.; hèj, Tar.; hāj, Mang. Kar. Tab. Lew. Kan. Nap. Pal. Wan. K.; sawi, Memb.; sa'i, A. K.;
pânè, La. Lamb.; pènè, Wa. Lau.;
(in O. S. is pinoe = boven op).

375. vlakte = marâda, Kamb. O. S. W. S.; marèda, Wan. K. La. Lau.

376. dal = kandjoânga, Kamb.; kandjônga, O. S.; kandônga, Kan. Nap. Pal. Memb.; kadônga, A. K. Wan. K. Kod.; tadônga, La. Wa.; kadjônga, Lamb.; dôba, Lau.

377. dalen = poeroe, Kamb. O. S. Wan. K.; poroe, Lew.; boeroe, Memb. W. S.; kaboeroe, A. K.;
(kamboeroeng beteekent in O. S. „glooiend afdalen").

378. bosch = oâmang, Kamb.; ômang, O. S. Wan. K.;
oetang, Kan. Nap. Pal. Memb.;
rami, A. K. Lamb.;
kadargoe, La. Kod.; kadawoe, Lau.; kawôô, Wa.;
ala, Tan. R.

379. boom = pingi ai, Kamb. Tar. Wan. K.; pingi è, Tab. Lew.; pingi ea, Mang. Taw.; poengi jè, Kan. Nap. Pal.; poengi jai, Memb.; poengi ai, A. K.; poengi rgajô, Kod.; poe'oe rgazoe, La.; poe'oe wasoe, Wa. Lau.; poe'oe jāj, Lamb.

380. tak = karangga, Kamb. O. S.; kasanga, Memb. A. K.; karaga, Wan. K. Kod. Lamb.; kara'a, La. Wa.; karaja, Lau.;
(karangga wordt gebruikt van de dikkere takken en beteekent dan ook „dakspar". Voor de dunnere takjes gebruikt men het woord: lai, dat in de verschillende dialecten wordt: lè, lèa, lawi, lamba; kahanga = mik, Kamb.).
381. kernhout = atoe, Kamb. O. S. W. S.; atsjoe, Nap. Pal.
382. wortel = amoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Kod.; ami, Kan.;
kalârita, La. Wa. Lau. Lamb.;
loloe, Wan. K.;
(loeloe beteekent in O. S.: langwerpig; ook bekend in de samenstelling: loeloe kamba = draad).
383. blad = roe, Kamb.; rau, O. S. A. K.; ro, Memb.; rooē, Wan. K. Kod.; rôô, La. Wa. Lau. Lamb.
384. schors = tâda, Kamb. A. K.;
kalitoe, Wan. K.; kalita, W. S.; kaloela, Kod.;
(kalitoe beteekent in sommige dialecten van O. S.: huid).
385. sap = wai roetoehoe, Kamb. Mang. Tar. Lew. Kar. A. K.; wai ritihoe, Tab.; w. ritoehoe, Kan. Nap. Pal.; w. roetisoe, Memb.; w. ritoe, Wan. K.; w. roetô, La. Wa. Lau.; w. roehôta, Lamb.; w. roehoekô, Kod.
386. spruit = kaloenga, Kamb. O. S. W. S.; waloenga, Lew.; hangoela, Kod.
387. bloem = wâla ai, Kamb.; in O. S. en W. S. blijft het „wâla", met de veranderingen van ai, vgl. 379).
388. vrucht = woea, Kamb.; wôa, O. S. W. S.
389. schil = tâda, Kamb.; vgl. 384.
390. pit = woea daloe, Kamb.; wô daloe, O. S.;
watsjoe, Nap. Pal.; watoe, Memb. W. S.;
(woea daloe = vrucht van binnen; watoe = steen).
391. vleesch = ihi, Kamb. O. S.; ihoe, Kan. Nap. Pal.; isi, Memb. A. K. Wan. K. Kod;
ngisi, Lamb.; ī, La. Wa.
(vgl. 2, 57, 228).
392. tros = nggai, Kamb. O. S.; nggi, Kan. Nap. Pal.; gi, Memb. A. K. Lamb. Kod.; gi'oe, Wan. K.; gi'i, La. Wa. Lau.
393. olie = wai loânâhoe, Kamb.; w. lônâhoe, O. S. Kod.;
w. léngisa, Memb.; w. léngoesoe, A. K.; w. léngihoe, Wan. K.;
w. léngi, La.;
w. lala ka, Wa. Lau. Lamb.;
(in O. S. is lala = smelten; en malala = koken).

394. touw = likoe, Kamb.; lèkoe, Tar. Lew. Kan. Nap. Pal. Memb.; leikoe, A. K.;
kaloroeng, Kar.; kalarang, Mang.; kalâroeng, Wan. K.; kalèrè, La. Wa. Lau.; kalâri, Lamb.; kalôrô, Kod.;
wala rongoe, Tab. Taw.;
(wala rongoe = de kapokboom. In O. S. maakt men onderscheid tusschen lèkoe, dat gedraaid wordt van de hoewa-bast, een zeer sterk soort touw, en dat gedraaid van de bast van andere boomsoorten, hetwelk men kaloroeng noemt).
395. garen = loeloe kamba, Kamb. Mang.; loloe kamba, O. S. Memb.; lôlô kamba, La. Wa. Lau. Lamb.; lōa kamba, A. K. Wan. K. Kod.
396. net = djala, Kamb. O. S. A. K. Wan. K. Lamb.; djèla, Memb.; dala, La. Kod.
397. knoopen = kawoekoe, Kamb. Mang.; kawokoe, Lew. O. S.; kawoeka, Memb.;
ngana, A. K. Wan. K. Lamb.; rgana, La. Kod.; wana, Wa. Lau.
398. weven = tinoeng, Kamb. Kan. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; ténoeng, Tar. Lew.; tânoeng, Tab. Mang. Memb. Kar.; tênoe, La. Wa. Lau.; nanoe, Lamb.; tânoeng, Kod.
399. weefgetouw = kamba tinoeng, Kamb.;
kamba, vgl. 339 en voor tinoeng, vgl. 398.
400. spinnewiel = ndatar, Kamb. O. S.; ndatara, Memb.; datara, La. Wa. Lau.
401. kam = woenang, Kamb. O. S. W. S.
402. scheering = tindja, Kamb. O. S. Memb.
403. inslag = pamawang, Kamb. O. S. W. S.; pamanè, La.
404. weefklos = ngoâda, Kamb.; ngôda, O. S.; ngôdasoe, Memb. A. K.
405. spinklos = kindi, Kamb. O. S. Memb.; kindoe, Kan. Nap. Pal.; kindé, Kod.; kidji, A. K.
406. lade, = kalira, Kamb. O. S. Memb.; malira, Tab. Mang.; La. Kod.; (voor de verschillende vormen van kalira vgl. 44).
407. weg = ngarangia, Kamb. Mang.; ngarangí, Lew.; larangí, Wan. K.; ngarangè Nap.;
lara, Kan. Pal. Memb. W. S.;
ânda, Tar. Tab. Kar. Ma.
408. modder = kapihâkoe, Kamb. Mang. Nap. Pal.; kawirâkoe, Tar. Tab. Lew.; kapisaka, Memb.;
édoekoe, Kan.; êdoekoe, A. K.;
rédi, Wan. K.; rèdè La. Wa. Lau. Lamb.

409. voetstap = roekoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
ôrô, La. Wa. Lau.; ôroe, Lamb. Kod.

401. metgezel = pakariang, Kamb. Mang.; pakarèngoe, Tar. Tab. Lew.; marèngoe, Taw.; rèngoe, Kan. Nap. Pal.; pakarângoe, Memb.; parai, A. K.;
kadoea, Wan. K. Lau.; kadoe'è, Lamb.;
olé, La.; ôlè, Wa. Kod.

411. vriend = arijá, Kamb. O. S.;
powoe, Memb.;
koela, A. K. Wan. K. Lau. Lamb. Kod.;
kadoea, La. Wa.; (doea, goed, La.).

412. grens = padira, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
wâtè, La. Wa. Lau. Lamb.

413. rivier = lokoe, Kamb. O. S. Memb. Wan. K.; lôkoe, A. K.; lôkô, La. Wa. Lau. Kod.; lai wè, Lamb.

414. brug = lindi, Kamb. Mang.; léndi, Tar. Tab.; lèndi, Lew. Memb.; léndoe, Kan. Nap. Pal.; lédi, A. K.; lèdi, Wan. K.; lèndè, La. Wa. Lau. Lamb.; lèndé, Kod.

415. stroomop = hoedija, Kamb.; hoedèja, Mang.; hoedí, Lew. Kar.; hodè, Tar.;
toedí, Taw.; todí, Tab.; tsjoedè, Nap. Pal.;
hâloe dèsa, Memb.; ta dèta, A. K.; toe dèta, Wan. K.; hodèta, Kod.;
bôndô, La. Wa. Lau.;
hôlè, Lamb.

416. stroomaf = hoeloeroe, Kamb. Mang.; soeloeroe, Lew.; holoeroe, Tar.; to lauroe, Tab.; tsjoeloeroe, Kan. Nap.; soloeroe, Pal.; hoelauroe, Kar.;
hâloe bawa, Memb.; ta wawa, A. K.; toe wawa, Wan. K.; howawa, Kod.;
lôla, La. Wa. Lau.

417. water halen = takoe wai, Kamb. O. S.; hoekoe w. Lew. Kan. Nap. Pal. Wan. K.; soeka w. Memb.; kausa w. Lamb.; hôkè, Kod.; ôkè w. La. Wa. Lau; saukoe w. A. K. Taw.

418. bron = mata wai, Kamb.; mata w. O. S. W. S.

419. watervloed = iwa, Kamb. Mang. Tar. Tab.; wiwa, Lew. Kan. Nap. Pal. Memb. A. K. Wan. K.; wangoe, La. Wa. Lau. Kod.;
lalô, Lamb.

420. steen = watoe, Kamb. O. S. W. S.; watsjoe, Kan. Nap. Pal.

421. aarde = tana, Kamb. O. S. W. S.

422. zand = wara, Kamb. O. S.;
pasâlai, Memb.; pahalai, Lamb.; halai, Kod.; laingô, La. Wa. Lau.;
kôrasoe, A. K. Wan. K.

423. ijzer = bâhi, Kamb. O. S. Kod.; bihi, Lew.; bihoe, Pal.; bâsi, Memb. Lamb.; bisi, A. K. Wan. K.; bé'i, La. Wa.; bési, Lau.

424. koper = woedoe, Kamb. Mang.; wodoe, O. S.;
léli, Memb. W. S.;

425. zilver = âmâhoe bara, Kamb. O. S.
âmâsoe béla, Memb.; âmâsoe kaka, A. K.; ômâsoe kaka, Wan. K.; ôma kaka, La. Wa. Lau.; âmâsa béla, Lamb.

426. goud = âmâhoe rara, Kamb. O. S.; âmâsoe rara, Memb. A. K.; ômâsoe rara, Wan. K.; ôma rara, La. Wa. Lau.; âmâsa rara, Lamb.

427. stad = paraing, Kamb.; parèng, O. S. A. K.; parèang, Mang.; para'ing, Wan. K.; parô, Kod. Lamb.;
manoea, Memb.;
wânô, La. Wa. Lau.; (wănŏ, beteekent in W. S. ook: scheede).

428. dorp = koâtâk, Kamb.; kôtâk, O. S.;
kaléboe, A. K.; kalémboe, Kod.;
(kalimboe beteekent in O. S. „alleen, afgezonderd staan").

429. vorst = marâmba, Kamb. O. S. Memb. Lamb.; marâba, A. K. Wan. K.;
ratô, La. Wa. Lau. Kod.;
(in O. S. is ratoe = priester).

430. adelijke = kabihoe, Kamb. O. S.; kabisoe, Memb. A. K. Wan. K. Lamb. Lau.; kabizoe, La. Wa.

431. houtskool = karoendjoe epi, O. S.; karoedjoe, Memb. A. K.; karidjoe, Wan. K.;
boei, La. Wa.; kaboei, Lau.

432. hamer = paloe, Kamb. O. S. W. S.

433. tang = ngépi, Kamb.; ngèpi, Tar.; ngapi, Mang. Tab. Lew. Memb. A. K. Wan. K.; ngapoe, Kan. Nap. Pal.; ngapè, Lau.;
rgembita, La.; ngimbita, Wa.;
batoe, Kod. Lamb.

434. slijpen = déli, Kamb.; dèli, Tar.; dali, Mang. Tab. Kar. Lew. Memb. A. K.; daloe, Kan. Nap. Pal.;
aha, Wan. K.;
kôra, La. Wa. Lau.; kôrôhoe, Kod.;
sipi, Lamb.

435. slaaf = ata, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K. Lamb. Kod.;
pa'angoe, La. Wa. Lau.;
(in W. S. is ata = mensch. In O. S. is angoe = de andere).

437. adat = hoeri, Kamb.; hori, O. S.; horoe, Kan. Nap. Pal.;
pata, Memb. W. S.
438. boete betalen = palohoeng, Kamb. Mang.; palôhoeng, O. S.;
pahâla, Pal.; pasala, Memb.;
kadjâla, Wan. K. Lamb.:
kandauka, La. Wa. Lau;
patèra, Kod.
439. oorlogen = lo pabéra, Kamb. Mang.; do pabèra, Nap. Pal. Memb. A. K. Kod.; kako pabèra, La. Wa.;
lô patôngoe, Lew. Tar. Tab.;
tô para'ing, Wan. K.;
tau wanô, Lau;
(in O. S. is toengoe = gooien, smijten).
440. vijand = papa, Kamb. O. S. Memb.;
gaba, A. K.; gèba, Wan. K.; gôbâ, Lau.;
moeoe, La.; moehoe, Lamb.; moesoe, Kod.;
kamoeka, Wa.
441. geweer = bândil, Kamb. O. S. Wan. K.; bindil, Lew; bâudoeloe, Kan. Nap. Pal.; bândila, Memb. Lamb.; bèndila, La. Lau; bîndila, Wa.; bândiloe, Kod.
442. kruit = ômbât, Kamb. O. S.; ômbata, La.; ômbâtô, Kod.; ôbâtoe, Wan. K.. Wa. Lau. Lamb.;
aroeng, Memb. A. K.
443. kogel = wô bâudil, Kamb. O. S.; watoe b., Memb. W. S.
444. overwinnen = taloe, Kamb. O. S. W. S.
445. verliezen = kâkoe, Kamb. O. S. W. S.; kâkô, Lau. Lamb.
446. krijgsgevangene = tanawang, Kamb. O. S.;
toe pakaréboe, Memb.;
tau paleikoe, A. K.; (likoe = touw);
toe pa'âpa, Wan. K.; ata pargêpa, La.; ata pawôpa, Lau.; ata pajâpa, Lamb.; (âpa = vangen, grijpen);
ata pakoli, Wa.; (koli = verkrijgen).
447. vrede sluiten = pata kandjora, Kamb. O. S.; (dwz. de lansen stuk breken);
pandèsa, Memb. Lau.; pandâha, Lamb. Kod.; (dwz. goed, in orde maken; ndèsa = goed);
pakâloeng, A. K. Wan. K.; (kâloeng = goed);
kâko ôlè, Wa.; (kâko = gaan; ôlè = vriend).
448. handelen = mandara, Kamb. O. S. Memb. W. S.; madara, A. K. Wan. K.

449. **koopwaren** = **malandja**, Kamb. O. S.;
ngaoe, Memb. W. S.
450. naald = oetoe, Kamb. Mang.;
rôngoe, Tar. Tab. Lew. Kan. Nap. Pal.; karoe'è, La. Lau.; kazoe'è, Wa.; karisa, Lamb.; karihô, Kod.;
daura, Memb. A. K.;
padējtoe, Wan. K.
451. prijs = wili, Kamb.; wâli, Mang. Kar. Tar. Tab. Lew.; wiloe, Kan. Nap. Pal.; wîli, La. Wa.; wèli, Lamb.; wâli, Kod.; wéli, Lau.;
sī, Memb. A. K. Wan. K.;
(vgl. voor sī, 453).
452. winst = oetoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.; otoe, La. Kod.
453. koopen = kēj, Kamb.; kèj, Tar.; kāj, O. S.; kahi, Kod.;
sī, Memb. A. K. Wan. K. Lamb.;
rgo'i, La.; wo'i, Wa. Lau.
454. duur = mbotoe wili, Kamb.; mbôtoe wâli, Mang. Kar. Tar. Tab. Lew.; wbôtoe wiloe, Kan. Nap. Pal.; bôtô wîli, La. Wa.; bôtô wéli, Lau.; mbôtô wâli, Kod.;
mbôtoe sī, Memb.; botoe sī, A. K. Wan. K.; boeta sī, Lamb.
455. goedkoop = ndepawili, Kamb.; ndapawâli, O. S.; ndapawiloe, Kan. Nap. Pal.; ata na pasī na, Memb.; ndepasī, A. K.; ndeingoe sī, Wan. K.; nda'iki wili, Wa.; nda'iki wéli, Lau.;
lèwara wîli, La.; halèwa wâli, Kod.;
(gevormd met de ontkenningen: nde, nda, nda'iki, ndeingoe; het woord lèwara = licht, niet zwaar).
456. schuld = woetang, Kamb. O. S. Memb. A. K.; woeta, Wa. Lau. Lamb.; rgoeta, La.; oetang, Wan. K.;
hargi, Kod.
457. manen = pahoeroeng, Kamb. Mang. Kar.; pasoeroeng, Lew. Memb. A. K.; pahoroeng, Tar. Tab. Nap. Pal.;
padâka, Kap.;
patanda, La. Wa. Lau. Lamb.
458. verkoopen = danggang, Kamb. O. S.; dagang, A. K. Wan. K.;
batang, Memb.; bata, Lau.; bâta, La. Wa.;
hamahangô, Kod.;
(batang beteekent in O. S. beraadslagen, ergens over praten).
459. leenen = paroetang, Kamb. O. S.

460. ruilen = pandjèpang, Kamb. O. S.; pasèpang, Memb.; pasèpa, A. K. Wan. K. La. Lau.;
padèloe, Wa.; padjéloe, Lamb; pandéloeng, Kod.;
(pandjiloeng beteekent in O. S. „verwisselen").
461. schip = kapâl, Kamb. O. S.; kâpâl, Memb. W. S.
462 stoomboot = kapal épi, Kamb.; k. èpi, Tar. Lew.; k. api, Mang. Tab. Memb. W. S.; k. apoe, Kan. Nap. Pal.
463. prauw = teàna, Kamb.; tèna, O. S. W. S.
464. mast = tandai lamanga, Kamb. O. S; tandè lamanga, Kan. Nap.; tadai lamanga, A. K. Wan. K. Lau.; tandoe lamanga, Pal. Memb.;
katoekoe lèrô, La.; pôngga lèrô, Kod.;
(tandai = staak, stok; vgl. ai = hout; liroe = zeil).
465. roer = oeli, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.; oelè, La. Lamb. Kod.; oeloe, Kan. Nap. Pal.
466. zeil = liroe, Kamb. O. S.; léroe, Nap. Pal. A. K. Wan. K.; lèrô, La. Lamb. Kod.;
lôndja, Memb.
467. riem = boehi, Kamb.; bohi, O. S.; bohoeng, Kan. Nap. Pal.; bosi, Memb. A. K. Wan. K.; bôzè, La.; bôsè, Lau. Lamb.; bôhè, Kod.
468. aankomem = tâka, Kamb. O. S. Memb. A. K.; doeki, Wan. K. La. Wa, Lau. Kod.; diki, Lamb.
469. vreemdeling = tau djawa, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K. Lamb.; dawa, La. Wa. Lau. Kod.;
(voor de verschillende vormen van tau vgl. 1).
470. vertrekken = lakoe, Kamb. O. S; halakoe, Kan. Nap. Pal.; salakoe; Memb. A. K. Wan. K.; halakô, Kod.;
kâkô, La. Wa. Lau. Lamb.
471. groot = bokoel, Kamb.; bâkoel, O. S. A. K. Wan. K.; bakôlô, Kod.;
kalada, Memb. La. Wa. Lau.; kâla, Lamb.
472. klein = koedoe, Kamb. O. S.;
mârâhoe, Kan. Nap. Pal; mârâsa, Memb. Lauw.; mârâsoe, A. K.; mèrâsoe, Wan. K.;
ki'i, La. Wa. Lau.;
katapa, Kod.
473. lang = malai, Kamb. Tar.; malè, Tab. Lew. Kan. Nap. Pal.; malè'a, Mang. Kar.; mala'i, Wan. K.; malo'oe, La. Wa.; malowè, Lau.. malau, Lamb.; madèta, Memb. A. K.;
(madita beteekent in O. S. „langwerpig").

474. lang (van tijd) = mandai, Kamb. O. S.; madai, A. K.; madé'i, Wan. K.; mando'i, La. Wa. Lau.; madī, Lamb.; mandè, Kod.

475. kort = kababa, Kamb. Mang. Tar. Tab.;
kamoetoe, Nap. Wan. K.; kamoeti, Lew; kamoedoekoe, Kan.; kadoemboek, Pal.; kadoeboek, A. K.; kadoemboeka, Memb. Lamb; katoedoeloe, Kod.; kawoedika, Lau.;
katêndoe, La.; katôndoe, Wa.

476. dik = timbi, Kamb.; tëmbi, Mang. Kar. Tar. Tab. Lew. Memb.; tëmboe, Kan. Nap. Pal.; tébi, A. K.; tembè, Kod.;
kápâloe, Wan. K.; kèbèla, La. Wa. Lau.; kâbèla, Lamb.

477. dun = manipa, Kamb. Mang.; manipihoe, Tar. Tab. Wan. K.; manipisoe, Lew.; manipoehoe, Kan. Nap. Pal.; manipisa. Memb. Lamb.; manipâhoe, A. K.; manipihô, Kod.; manipi, La. Wa. Lau.

478. tam = mopoe, Kamb. Mang.; môpoe, O. S.; maupoe, A. K. Wan. K.; maupa, Memb. W. S.; mapô, Kod.

479. wild = matâmba, Kamb. O S. Memb. La. Wa.; matâba, A. K. Wan. K.; matôba, Lau.; oeta, Kod.

480. verlegen = maké'a, Kamb.; makí, Kar. Lew. Wan. K.; makè, Mang. Tar. Tab. Kan. Nap. Pal.; makaja, Memb. A. K.; mâkè, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

481. mager = malakang, Kamb. O. S. Wan. K.; malaka, Kod.;
kapâkoe, Kan.; kapâki, Memb. A. K.; (kapâki, dwerg, Kamb.);
karékoe, Nap. Pal.; karèkô, La. Wa. Lau.; karèkoe, Lamb.

482. vet = mboâka, Kamb.; mbôka, Mang. Tar. Tab.;
kawâsoe, Lew. Kan. Memb. A. K.; kâhoe, Nap. Pal.;
mêroe, La. Wa. Lau.; mâroe, Lamb.;
bôkôlô, Kod.;
(bâkoel = groot, O. S.).

483. dwerg = kapâki, Kamb. Mang.; kapèki, Tar. Tab.; kapâkoe, Kan. Nap.; karinggôta, Wa.

484. diep = mandjoloeng, Kamb.; madjâling, Lew.; madjaloeng, Tar. Tab.; mandjâloeng, Kar. Kan. Nap. Pal.; kadjâloeng, Memb.; madjâloeng, A. K. Wan. K.; mandalé, La. Kan. Lau.; mandaling, Wa.; mandaloe, Kod.;
(in O. S. maakt men de onderscheiding van diep in stroomend en in stilstaand water. Het eerste heet mandjoloeng, etc., terwijl men voor het tweede gebruikt: liboe, lomboeng).

485. ondiep = haweàlâr, Kamb.; hèlâr, Tar. Tab.; sèlâr, Lew.;

halèdâkoe, Kan. Nap. A K.; halidâk, Pal.; halèdôkô, Kod.; salèdâka, Memb.; lèdâka, La. Wa. Lau Lamb.;
karâsoe, Ma.

486. hoog = djangga, Kamb. O. S. Memb; djaga, A. K. Wan. K.;
mandèta, La. Wa.; madèta, Lau. Kod.; mandèhèta, Lamb.; (voor madèta vgl. 473).

487. laag = pándâk, Kamb. O. S.; pándâka, Memb. La. Wa. Lau. Lamb.; pádâkoe, A. K. Wan. K.; pándâkô, Kod.

488. recht = toenoehoe, Kamb. Tar. Tab. Lew.; boenoehoe, Kan. Nap. Pal.; bônâhoe, A. K. Wan. K. Kod; gônaka, La. Wa.; goenoesoe, Kod.;
loeroesa, Lau.;
koendoehoe, Kar. Ma.

489. krom = kaleàka, Kamb.; kalèka, O. S.; kalèkâroe, Kan Nap. Pal.; kalénggoe, Memb.; kalégoe, A. K. Wan. K.; kalènggô, La. Wa. Lau Lamb. Kod.

490. schor = kandjéring, Kamb. Mang.; kandjèring, Tar. Tab. Lew.; kandjèroe, Kan. Nap. Pal.; kandjèra, Memb.

491. schuin = halinga, Kamb. O. S.;
kahoroe, Lew. Kan. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; kasôroe, Memb. Lamb.; kasôrô, Lau.;
kalèra, La. Kod.; kalèwa, Wa.

492. scherp = dâka, Kamb. O. S.; dâkoetoe. Kan. Nap. Pal. A. K.; dâkoeta, Memb.;
tama, Wan. K. La. Wa. Lau. Lamb.; (tama, binnengaan, Kamb.);
lâki, Kod.

493. hard = kalatoeng, Kamb. Mang. Tar. Tab.; walatoeng, Lew.; malatoeng, Wan K.;
mânga, Kan. Memb;
tegoeroe, A. K.; tanggôrô, Kod.;
kâtô, La. Wa. Lau.;
kadângi, Lamb.; (ndângi = strak gespannen, O. S.).

494. week = madja, Kamb. O. S.; mâdâhoe, Kan. Nap. A. K.; mâdâsa, Memb. Lamb.; môdâhoe, Wan. K.; môdâsa, Lau.; mâba, Pal.;
dâkè, La. Wa.;
loemoe, Kod.; (palomoeng = iets laten weeken, O. S.).

495. warm = mbana, Kamb. O. S.; banasoe, A. K.; mbanahoe, Kod.; bangata, La. Wa. Lau.; (mbangât = sterk, snel (van wind en stroom), Kamb.);
marâti, Lamb.

496. koud = maringoe, Kamb. O. S. A. K. Wan. K.; maringi, Memb. Kod.;
kalíka, La. Wa Lau.

497. rond = kawori, Kamb.; kawôri, Mang. Tar. Tab. Lew.; kaworoe, Nap.; kawonggoeloe, Kan. Pal.; kawonggila, Memb.; kawôgiloe, A. K; taboloe, Wan. K.; tambôlô, La. Wa. Lau.; tabôla, Lamb.; tabôlô, Kod.

498. vierkant = palarang, Kamb. O. S.; palara, Memb; pataboloe, Wan. K.; kapatambôlô, La.; patambôlô, Wa. Lau; patabôla, Lamb.; (lara = zijde, naad, O. S.; voor boloe vgl. 497; pata = vier).

499. breed = mbâlâroe, Kamb. O. S.; mbâlâra, Memb.; bèlâroe, A. K. Wan. K.; bâlèka, La. Lamb. Kod.; bèlèka, Wa. Lau.

500. nauw = kâha, Kamb. O. S.; kitsjoe, Kan. Nap. Pal.; kisi, Memb.; kisoe, A. K.; kihing, Wan. K. Lau.;
kandika, La.; kandâhi, Kod.;
pingôta, Wa.; dingôta, Lamb.

501. ruim = lérang, Kamb.; lèrang, O. S.; nggâlang, Kan. Memb.; nggailar, Nap.; gèlang, A. K.; lôga, Wan. K.; loeâra, La.; lôra, Wa. Lau.; loera, Lamb.;
(nggâlang komt in W. S. voor in de beteekenis van „breed" in de vormen: nggâlâroe, Kod.; nggèlâra, Wa.).

502. krachtig = âtâl, Kamb. O. S.;
kaloea, Memb; koelihoe, Wan. K.; koelisa, Lau.;
pargêzi, La.; pawîsi, Wa.; pajãsi, Lamb.; parâhi, Kod.

503. dapper = mbéni, Kamb.; mbèni, Tar.; mbani, Mang. Kar. Tab. Lew. Memb. Lamb. Kod.; mbanoe, Kan. Nap. Pal.; bani, A. K. Wan. K. La. Wa. Lau.

504 lui = majau, Kamb. O. S. Memb. A. K. Lamb; mawô, Lew. Kan. Wan. K. Wa.; margô, La.; margârô, Kod.;
mbodoekoe, Ma.

505. droog = mâdoe, Kamb. O. S. A. K. Wan. K.; midoe, Lew. Kan. Nap. Pal; marôkoeta, Memb.; marôkôta, La.; máwara, Wa; májara, Lamb; margara, Kod.

506. nat = mbaha, Kamb. O. S. Kod; mbasa, Memb.; basa, A. K. Wan. K.;
mènggèla, La. Wa. Lau.; manggila, Lamb;
dôdô, Wai B.

507. goed = hâmoe, Kamb. O. S.;
kâloeng, Lew. Kan. A. K. Wan. K.;
ndèsa, Memb.; ndâsa, Lamb.; ndaha, Kod.; dèsa, Lau.; doea, La. Wa.

508. mooi = manandang, Kamb. O. S.; mananda, Memb.; manadang, A. K. Wan. K.; 'mênanda, La. Lau.;
kabôla, Wa.; kabôlâhô, Kod.

509. leelijk = ânga, Kamb. Mang.; ônga, Tar. Tab. Lew. Kan. Nap. Pal. Memb. A. K.; ngadè, Wa. Lamb.;
kawônga, Wan. K. Lau.; kambûnga, Kod.;
(kambânga = stom, dom, O. S.).

510. leeg = manda'ihi, Kamb. O. S.; manda'iboe, Kan. Nap. Pal.; ndéna isi, A. K; ndaneingoe ihi, Wan. K.; ata isi na, Memb.; nda'iki ī na, La. Wa. Lau.; wali ngisi na, Lamb.;
(manda'ihi is saamgesteld uit het relatieve ma, de ontkenning nda, en ihi = inhoud).

511. vol = mbinoe, Kamb. Lew. Kan. Nap. Pal.; mbânoe, Mang. Tar. Tab. Memb. Kod.; binoe, A. K. Wan. K.; bênoe, La. Wa. Lau.; bânoe, Lamb.

512. licht = halimoe, Kamb.; halémoe, Lew. Kan. Nap. Pal.; salémoe, Memb.; halèla, Mang. Tar. Tab. Kar.; salèla, A. K. Wan. K. Lau.; halèwa, Kod.; lèwara, La. Wa. Lamb.

513. vast = mândoeng, Kamb Mang. Nap. Pal. Memb.; mâdoeng, A. K. Wan. K. Lau.; mèndèra, La. Wa.; hamândô, Kod.; oendoeng, Tar. Tab. Kar.

514. los = tawâkâhoe, Kamb. O. S.; tawâkâsoe, A. K.; wâkâsa, Memb.; tawônggâhoè, Lew.; taboekaroe, Wan. K.; tabâkâra, Lau. Lamb.; tambakaroe, Kod.;
lènda, La. Wa.;
tanggoeli, Kar. Taw.

515. oud = kaweàda, Kamb.; kawèda, O. S. W. S.;
malopoe, Kod.

516. nieuw = bidi, Kamb. Tar. Tab.; boedi, Mang Lew. Kar. Memb. A. K. Kod.; boedoe, Kan.; bidoe, Nap. Pal.; bōōe, La. Wa. Lau. Lamb.

517. arm = mila, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
ndèngô, La. Wa. Lau. Lamb.; ndèngoe, K.;
(ndaningoe = niet zijn, O. S.).

518. rijk = mawoeloe, Kamb. O. S.; mawoloe, Lew. Kan. Nap. Pal.;
poti, Memb. A. K. Wan. K.; pôtè, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.

519. moe = mânggil, Kamb. O. S.; minggil, Lew.; mânggoel, Kan. Nap. Pal.;
ndjili, Kar.; ndjauloe, Taw.; djoli, Wan. K. Lamb.; doli, Wa. Lau.; ôdja, A. K.; ônda, Memb. La. Wai. B.

520. ziek = hidoe, Kamb. Kan. Nap. Pal. Wan. K.; hâdoe, Mang. Kar. Tar. Tab. Lew. Kod.; sidoe, A. K.; pâdisa, Memb. Lamb.;
karêdoeka, La.; karôdoeka, Wa. Lau.

521. dom = kambânga, Kamb. O. S. Memb.; kambûnga, La. Kod; kabânga, A. K.; kabônga, Wa.;
ngadè, Lau. Lamb.;
ndoeba, Ma. Kar.;
(vgl. 509).

522. knap = manggâna, Kamb. O. S.; mangâni, A. K.;
pèngoe, Wan. K.; pêrgê, Kod.;
pândè, La. Wa. Lau.;
tanda, Lamb.;
(pingoe = kennen, weten, O. S.; tanda = herkennen, O. S.)

523. hongerig = mandjóe, Kamb. Mang.; mandjáu, Kar. Taw. Tab.; mandjíoe, Tar. Kan. Nap. Pal. Memb; mandjèwoe, Lew. A. K.;
karôba, Wan. K.; karèmba, La. Wa. Lau.; karâmba, Lamb. Kod.;
(rimbang = hongersnood, O. S.).

524. verzadigd = mbihoe, Kamb.; mbâhoe, Mang. Tar. Tab. Kar. Kod.; mbâsoe, Memb.; mbitsjoe, Lew Kan. Nap. Pal.; bisoe, A. K; bihoe, Wan. K; békoeta, La. Wa. Lau. Lamb.

525. dorstig = madáu, Kamb. O. S. A. K.; madóe, Memb.; mêdōōe, Wan. K; mandôrgô, Kod.; mêrooe, La. Wa. Lau.; marīj, Lamb.

526. zoet = lângga, Kamb. O. S.; laga, A. K.; linggisa, Memb.; ligihoe, Wan. K.; ligisa, Lamb.; langgihoe, Kod; manggêlô, La.; manggôlô, Wa. Tan B. Wai. B.; manggâlô, Lamb.

527. zuur = majiloe, Kamb. O. S. Memb. A. K.; manjiloe, Lew. Wan. K.; ma'iloe, Kar. Taw.; margiloera, La.; mawiloera, Wa.; majiloera, Lau.; margiloeroe, Kod; majègè, Lamb.

528. bitter = paita, Kamb. O. S. Memb. A. K.;
pidoe, Wan. K.; pêdoe, La. Wa.; pôdoe, Lau.; pâdoe, Lamb. Kod.;
(kapidoe = gal, O. S.).

529. samentrekkend = malara, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
ita, La. Wa. Lau.; sita, Lamb.; hitô, Kod.

530. ziltig = bâroe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.

531. wit = bara, Kamb. O. S.; bèla, Memb.;
kaka, A. K. W. S.;
(kaka = de witte kakatoe, O. S.)

532. zwart = miting, Kamb. Mang.; méting, Tar. Tab. Kar. Lew. Wan. K.; métoeng, Kan. Nap. Pal. A. K.; mètè, La. Wa. Lau. Lamb. Kod; mâlè, Memb.

533. rood = rara, Kamb. O. S. Memb. W. S.;
dârô, Kod.

534. geel = wingir, Kamb. Mang. Kar. Lew.; wingoeroe, Kan. Nap. Pal.; wingira, Memb.; dingira, La. Wa. Lamb.;
kaungi, Tar. Tab.; koenji, A. K. Wai. B.; koeni, Wan. K. Lau.;
rara, Kod.;
(in alle andere landschappen beteekent rara „rood").
535. groen = moeroe, Kamb.; moroe, O. S.; môroe, Kan. Nap. Pal. Memb. A. K. Wan. K. Wan. K.; môrô, La. Wa. Lau.;
karèki, Kod.
536. zoeken = himboe, Kamb. Kar. Tar. Tab.; hioe, Pal.; imboe, Lew. Mang.;
manjâra, Kan. Nap. Memb. A. K.; manjèra, Wan. K.; rgèwa, La.;
wèngga, Wa.; jèngga, Lamb.; jèwa, Lau.;
kandâba, Kod.
537. vinden = hoenggoe, Kamb. Mang.; honggoe, Tar. Tab.;
koloeng, Kan. Nap. Pal.; koli, Memb. A. K. Wan. K.; kôlè, La. Wa. Lau. Lamb. Kod.
538. geven = wôngoe, Kamb. Mang. Kar. Tar. Tab. A. K. Kod.; woengoe, Wan. K.; oengoe, Lew. Kan. Nap. Pal.;
ja, Memb. La. Lau. Lamb.; a'a, Wa.
539. nemen = piti, Kamb. Mang.; tèki, Lew.; tékoe, Kan. Nap. Pal.; téki, Memb.; déki, A. K. Wan. K.; dèkè, La. Wa. Lau. Kod.; kéti, Tar. Tab.
540. kennen = pingoe, Kamb. Mang.; pèngoe, Lew. A. K. Wan. K. Kod.; péngoe, Tar. Tab. Kan. Nap. Pal.;
lâka sé, Memb.;
pândè, La. Wa. Lau.;
tanda, Lamb.;
(vgl. 522).
541. kunnen = mâka, Kamb. O. S. A. K.; moeka, Memb. Wan. K. Lau. Kod; moeda, Wa. Lamb.
542. halen = lo papiti, Kamb.;
(vgl. voor de verschillende vormen van piti, 539).
543. werken = râma, Kamb. O. S.;
rgili, La. Kod.; wili, Wa.;
lèbôrô, Lamb.
544. wakker zijn = pawâla, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K. Kod.;
kèdi, La. Wa. Lau.; kâdi, Lamb.
545. bewaken = dai, Kamb. Tar. Tab. Kan. Nap. Pal.; dè, Lew.; dèa, Mang.; dawi, Memb.; djawa, Wan. K. Kod.; dawa, Lau.;

kandí, La. Kod.; kadí, Wa.; ngadí, A. K.;
(kandí = zwijgen, O. S.).

546. loeren = kahinoe, Kamb. O. S. Wan. K.; katsjinoe, Kan. Nap. Pal.; kasinoe, Memb. Lau.;
patotoe, A. K.; patôô, Wa. Lamb.; patètè, Wai B.;
(katoetoe = mikken, O. S.).

547. hooren = rongoe, Kamb.; rôngoe, Tar.; rângoe, O. S. A. K. Wan. K.; rângi, Memb. Lamb.; rêngè, La; rèngi, Wa. Lau.; rângô, Kod.

548. zien = ita, Kamb. Mang. Lew. Kan. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; ngita, Tar. Tab.; itè, Kod.; èta, Memb. La. Wa. Lau. Lamb.

549. kijken = tângâroe, Kamb. O. S.;
éloe, Memb.; éloea, A. K. Wan. M.; èla, Wa.; èlè, Lau.;
halâta, Lamb.;
(hâlâtoe = bezien, O. S.).

550. ruiken = poedoekoe, Kamb. Mang.; podoekoe, Tar. Tab. Lew. Kan. Nap.;
hangoedoe, Kar. Pal.; sangoedoe, Memb.; ngoedjoe, A. K. Wan. K.;
ngâdoesa, Lamb.; oenoeka, La. Wa. Lau.

551. slurpen = harébitoe, Kamb. Mang. Tar.; harèbitoe, Kan. Taw.; harépitoe, Tab. Lew.; harépoetoe, Nap. Pal.; haréoetoe, Kar.; sarèbita, Memb.; habéritoe, A. K.; hawèritoe, Wan. K.; hawiritoe, Kod.; sabiroeta, Lau.; sawèrèta, Wai B.; wôzèta, La.; wèrèta, Wa.; wârâta, Lamb.

552. snuiten (de neus) = âli nja wai wira, Kamb. Tar.; pinoe ja w. w. Lew. Kan. Nap. Pal.; poeni ja w. w. Mang.; pauni ja w. w. Tab. Taw.; posoe w. w. Memb.; posi w. w. A. K.; opi w. w. Kod.;
ngoeta w. w. Wan. K.; ngoeta wira, La.; ngoeta na ngoea, Wa. Lau. Lamb.;
pasia, Wai B.

553. branden, (opvlammen) = doeroe, Kamb. Mang.; diroe, Lew.; déroe, Kod.; diwoeroe, Kan. Nap. Pal.; diwoera, Memb.; érikoe, Wan. K.; wè nggara, La. Wa. Lau.; karèwô, Lamb.; rgâlika, Wai B.;
rôka, Kar. Tar. Tab.

554. verbranden = toenoe, O. S.;
tsjoenoe, Kan. Nap. Pal.;
hoei, Lew.

555. openen = bôwa, Kamb. O. S.; boewa, Pal. Memb.; bôga, Kod.; boegâhoe, Wan. K.;
rgoekè, La.; woekè, Wa. Lau.

556. dicht doen = bitang, Kamb. O. S.; tsjiboe, Nap. Pal.;
todi, Memb. A. K. Wan. K. Kod.; tôdô, Lamb.; toni, Kan. La. Wa.;
tosi, Lau.;
sâritoe, Lew.

557. slaan = paloe, Kamb. O. S. W. S.

558. raken = nggâna, Kamb.; ngâna, O. S.; wâna, Kan. Nap. Pal. Memb.; wêna, Wa. Lau.: rgêna, La.; rgâna, Kod.; jâna, Lamb.; kâna, A. K.; kèna, Wan. K.;
(in O. S. maakt men onderscheid tusschen nggâna = raken, geraakt worden, en kâna = raken, ergens in raken).

559. breken (van glas) = béra, Kamb.; bèra, O. S. Memb. A. K. Wan. K. Kod.;
boea, La. Wa. Lau.; mbâsa, Lamb.

560. breken (van hout) = pata, Kamb. O. S. W. S.

561. breken (van touw) = boâta, Kamb.; bôta, O. S.; bôtsja, Kan. Nap.; bôtsjoe, Pal.; pôtisa, Memb.; pôtâhoe, A. K. Wan. K.; poeata, La.; pi'ata, Wa.;
(in O. S. zijn de vormen béra, pata, bôta, actief; het passief „gebroken" vormt men door: mbéra, mbôta, mbata).

562. persen = nokoeng, Kamb.; nâkoeng, O. S. Memb. A. K. Wan. K.; nâkô, La. Wa. Lamb.; nôkoe, Lau.; nôkô, Kod.

563. knijpen = jitil, Kamb. Memb.; witil, O. S. A. K.; witsjoeloe, Nap. Pal.; winjâkoe, Kan.;
kawiki, La. Wa. Lau. Lamb.; kawitô, Kod.;
koēōe, Wan. K.

564. beginnen = pakiri, Kamb.; pakéri, O. S. Memb. A. K.

565. eindigen = dira, Kamb. O. S.

566. binden = paing, Kamb. Mang. Lew.; pajânoe, Tar. Tab.;
lèkoe, Kan. Nap. Pal. Memb.; leikoe, A. K.;
rândè, La.;
tâni, Kod.;
(likoe = touw, O. S.; rândi = aan een streng binden, aaneen rijgen, O. S.).

567. binden (vast) = bondoe, Kamb. Mang.; hôndoe, O. S.;
patara, Memb.; patèra, A. K.;
kètè, Wan. K. La. Wa. Lau.; kâtô, Lamb.;
panggoeng, Kod.

568. verbergen = kawining, Kamb. Tar. Tab.; kawoeni, Kar. Lew. Mang.; kawinoeng, Kan. Nap. Pal.; kaboeni, Memb. A. K. Wan. K. Wa. Lau. Lamb.; boeni, Kod.;
ma'oeri, La.

569. vragen (iets) = karai, Kamb. Mang. Tar. Tab. Wan. K. Lamb. Kod.;
dingi, Lew. A. K.; dingoe, Kan. Nap. Pal.; dîngi, La. Wa. Lau.;
(dingi = te leen vragen, op schuld gaan vragen, Kamb.).

570. vragen (naar) = pa'ârang, Kamb. O. S;
katana, Kan. Memb. A. K.;
toetoeroe, Wan. K.; toetoera, Lau. Lamb.; toe'a, La. Wa.

571. liegen = kambâlikoe, Kamb. O. S.; kambâloekoe, Kan. Nap. Pal.;
padjâloe, Memb.;
pâlikoe, Wan. K.; pâlika, Lau.; pâlèka, Lamb.; bôlitô, Kod.; bôtô, La.; pôtô, Wa.

572. wenschen = mboehang, Kamb. O. S.; mboesang, Memb.; boesagoe A. K.; boehang, Wan. K.; bēj, La. Wa. Lau. Lamb; mbēj, Kod.

573. graven = âki, Kamb. O. S.; hâka, Kan. Nap. Pal.; sâka, Memb. A. K. Wan. K. Lamb.;
kônda, La. Wa. Lau. Kod.

574. dichtbij = maréni, Kamb.; marèni, Tar.; marani, O. S. Memb. A. K. Wan. K.; maranoe, Kan. Nap. Pal.;
toekè, La. Wa. Lau. Kod.; (toeki, er bij doen, Kamb.);
dâsè, Lamb.

575. ver = marau, Kamb. O. S.; karau, Lamb.; marooe, Kod.; mêrô, La.; mârô, Wa. Lau.;
maléroe, Memb. A. K. Wan. K.;
(in de liederen van O. S. komt naast het woord marau, ook maliroe voor).

576. links = kalai, Kamb. O. S. Kod.; walai, Lew.; alai, Kan.; lalai, A. K.; lalé, Wan. K.; kalī, Memb. Lamb.; rgèlo, La. Wai. B.; wèlô, Wa.; jèlô, Lau.; ta li, Pal.

577. rechts = kawana, Kamb. O. S. Memb. W. S.; lawana, Lew. A. K. Wan. K.; awana, Kan.; ta wana, Pal.; mawana, Taw.

578. rondom = winggir, Kamb. Mang.; wénggir, Tar. Tab. Lew.; winggoer, Kan. Nap.; wènggoer, Pal.;
kalisoe, Memb.; wolitoe, Wan. K.; rgôlèta, La.; wôlèta, Wa. Lau. Lamb. Kod.

579. dag = lodoe, Kamb.; lôdoe, Tar. Tab.; lâdoe, Mang. Kan. Pal. Memb A. K. Wan. K.; lâdô, Lamb. Kod.; lôdô, La. Wa. Lau.; hado, Taw.; hadè, Lew. Nap.; hadija, Kar.

580. maand = woelang, Kamb. O. S.; woela, Memb. W. S.; rgoela, La.; vgl. 356.

581. jaar = ndaung, Kamb. O. S.; ndongoe, Lew.; ndau, Pal Kod.; daung, A. K. Lamb.; tau, Memb.; dooe, Wan. K. La. Wa. Lau

582. nacht = roedoeng, Kamb. Mang Tar. Tab.; ridoeng, Lew. Nap. A. K. Wan. K;
mâdoeng, Kan. Pal.;
kandjidoeng, Memb.;
gèdè, La. Wa. Lau.; gadji, Lamb.;
hoedŏ, Kod.;

(het woord mâdoeng vindt men in O. S. in de uitdrukking: doea modoeng, tiloe modoeng, over één, over twee dagen (nachten) vgl. 593; kandjiding = het opkomen van de nieuwe maan, O. S.; hoedô, Kod. is waarschijnlijk hetzelfde als: hadè = dag, Lew.; kidoe mbaroe = 's morgens als het nog donker is, Lew.).

583. nu = nâhoe, Kamb. O. S.; nausoe, Lew.; noetsjoe, Kan. Nap. Pal.; nétoe, Kod.; âtoe, A. K. Wan. K.; nâtoe, Taw.;
sakè, Memb.;
nèè mèma, La. Wa. Lau. Lamb.

584. straks = napa, Kamb. O. S. W. S.;
nèdi, Tar. Lew.; nadi, Tab.;
jânè, Kod.

585. voor (plaats) = hangga, Kamb. O. S.; sangga, Memb.; haga, A. K. Wan. K.; saga, Lamb.; hanamba, Kan.;
aro, La. Wa. Lau. Kod.

586. vroeger = âmang, Kamb. O. S.; èma, Lew.;
hakèla, Nap; sadâka, A. K.;
oeloe, La. Wa. Lau Lamb. Kod.;
(mangiloe = vooraan, O. S.).

587. zoo = toenanoe, Kamb. Mang. Tar.; taunanau, Tab. Lew. A. K.; toengoenoe, Kan. Nap. Pal. Wan. K.; toenihai, Memb.;
nijado, La. Wa.; nèè ina, Lau.;
tau gè, Lamb.

588. zooeven = kawai, Kamb.; waingga, Tar.; kawèngga, Nap. Pal.; awèngga, Kan.; wawè, Lew.; wèngga, Tab. Kar. Taw.; waiga, A. K. Wan. K.; wai, Kod.;
jani, Mang.; jèna, Memb.; nèna, La. Wa.; nèla, Lamb.;
nèti na, Lau.

589. gisteren = kangé'au, Kamb. Mang.; manjéau, Tar.; kanjéau, Nap.; anjéau, Kan.; njéau, Pal.; wangiau, Lew.; manjau, Tab. Kar.;
jèna mai na, Memb.;
mâdoe, A. K. Wan. K.; vgl. 582;
mâna, La. Wa. Lau. Lamb.;
wai maloe, Kod.;
(wai = zooeven; maloe, maling = avond).

590. eergisteren = wâda modoeng, Kamb.; wâda môdoe, Tar.; âna modoeng, Mang. Kar.; doea mâdoeng, Lew. Pal.; doea mâdoe, A. K. Wan. K.; di madôna, Tab. Taw.; anjéau mâdoeng, Kan.;
njéau ridoeng, Nap.;
doea ngai na, Memb.;
mâna ija, La. Wa. Lau.; mâna isa, Lamb.;
wai maloe iha, Kod.;
(ija, diha = één).

591. vandaag = lodoe nâhoe, Kamb.;
voor de veranderingen van lodoe, vgl. 579, en voor nâhoe vgl. 583.

592. morgen = haromoe, Kamb.; sarâmoe, Memb.; râmang, Mang.; miriha, Kar.; mérihoe, Taw.; mèrâhoe, Kod.;
waisang, Lew. A. K.; lawaihang, Tar. Tab. Kan. Nap.; wèhang, Pal. Wan. K.;
kôka, La. Wa. Lau. Lamb.;
(waihang = morgenschemer, Mang.).

593. overmorgen = doea modoeng, Kamb. Mang.; doea môdoeng, Tar.; doea mâdoeng, Lew. Kan. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; di madongoe, Tab.;
doea ngâdi, Memb.; doea gâdji, Lamb.;
mèwa, La. Wa. Lau.;
vgl. 582 en 590.

594. van — tot = weling la — toâma la, Kamb.; wèli la — tôma la, Tar.; wali la — tôma la, Mang. Kar. Tab. Lew.; waloe ta — tôma ta, Kan. Nap. A. K.; wâloe ta — tâka ta, Pal.; wali ti — tôma ti, Memb.; wali ta — diki ta, Wan. K. Lamb.; wali la — doeki la, Kod.; wali â mi — doeki, La. Wa.; wali â mè — doeki, Lau.

595. reeds = hâla ka, Kamb. O. S.;
mânga ja ka, Kan. A. K. Wan. K. Pal.; mangè ka, Kod.;
bai sa sa, Memb.; ba'i ka, Wai. B.; ba wè, Lau.;
â ma na, La.; ô ma na, Tan. R.; ô ma gè, Wa.;
njâma gè, Lamb.

596. nog niet = ndédi, Kamb.; ndèdi, Tar. Kar.; ndadi, Mang. Tab. Lew.; ndadoe, Kan. Nap. Pal.; dadi pa, A. K. Wan. K.; ndjadoe pò, Kod.;
inda ki po, La. Wa. Lau.;
walè â po, Lamb.;
aita po, Memb.;
(samengesteld uit de ontkenning: ndé, nda, inda, walè, aita).

597. boven = noedita, Kamb. Mang.; nodèta, Tar. Kar. Lew. Kan. Nap.; naudèta, Tab. A. K. Wan. K.; nédèta, Taw. Pal.; nèdètè, Lamb.; noedèta, Kod ; t.dèsa, Memb.;
bôndô, La. Wa.

598. van boven = weli dita, Kamb.; wèli dèta, Tar.; wali dèta, Mang. Tab. Lew. A. K. Wan. K. Kod.; waloe dèta, Kan. Nap. Pal.; wali dèsa. Memb.; wali nè dèta, Lamb.; wali â mè dèta, Lau.;
wali bôndô, La. Wa.

599. onder = loemboe, Kamb. O. S.;
bawa, Memb.; wawa, A. K. Wan. K.;
kamboe, La. Wa. Lau.;
(wawa = beneden, O. S.; kamboe = buik, O. S.).

600. bij, te, aan = la, Kamb. O. S. Kod.; ta, Kan. Pal. A. K. Wan. K, Lamb.; ti, Memb.;
. . . dana, La. Wa. Lau.;
(dit dana staat achter het woord, bv. in huis = oema dana).

601. van af = wéli, Kamb.; wèli, Tar.; wali, O. S. Memb. W. S.; waloe, Kan. Nap. Pal.

602. tot = toâma, Kamb.; tôma, O. S. Memb.;
tâka, Pal. A. K.; diki, Wan. K. Lamb.; doeki, La. Wa. Lau. Kod.;
(tôma = bereiken; tâka = aankomen).

603. in = noedaloe, Kamb. Mang.; nodaloe, Tar. Kar. Lew. Kan. Nap.; naudaloe, Tab. A. K. Wan. K.; nédaloe, Taw. Pal.; hai dali, Memb.; nèè dana, La. Wa. Lau.; noedalô, Kod.

604. beneden = wawa, Kamb. O. S. A. K. Wan. K. Kod.; bawa, Memb. La. Lamb.;
lola, Wa. Lau.

605. uit = wéli, Kamb.;
vgl. 601.

606. op = la pinoe, Kamb. Nap.; ta pinoe, Kan. Pal. Wan. K.; la pânoe, Mang. Tar. Tab. Lew.; ta pânoe, Lamb.; ti pânoe, Memb.; ta pini, A. K.;
pênoe, La. Wa.;
dèta, La.;
la tôkô, Kod.

607. hoe = nggikina, Kamb. Tar.; nggèkina, Tab.; nggâkina, Kar. Lew. Nap.;
wâkina, Mang.; nggârikoe, Kan.; nggâroekoe, Pal.; gârikina, A. K.;
gâna, Wan. K.; aga, Lamb.;
pâni, Memb.; peina, La. Wa. Lau.; pèna, Kod.

608. hoeveel = pira, Kamb. O. S. W. S.; piri, Kod.

609. veel = dangoe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.; danga, Kod.;
mangèda, La. Wa. Lau.;
bota, Lamb.

610. weinig = hakoedoe, Kamb. O. S.; sakoedoe, Memb. A. K.; hakoekoe, Wan. K.;
saki, Lew.;
rodi, La. Tan. R.; jodi, Wa.; soedi, Lau.; sodi, Lamb.;
kitôloe, Kod.

611. alle = ndâba, Kamb. O. S. Memb.; dâba, A. K. Wan. K.; ndèba, Tab.; ndêba, La.;
ngâra doeka, Wa. Lau. Kod.;
kâsa, Lamb.;
(kâha = dicht opeen gesloten, propvol).

612. geen = ndaningoe, Kamb. Mang. Tar. Nap.; ndanaingoe, Tab. Lew.; ndanéngoe, Pal.; da'aingoe, A. K.; da'éngoe, Wan. K.; ndjaingô, Kod.;
aita o, Memb.; nda'iki, La. Wa. Lau.

613. enkele = hawiang, Kamb.; hawéang, Mang. Kar.; hawèngoe, Tar.; hawaingoe, Tab.; hawājngoe, Kan. Nap. Wan. K.; sawawi, Memb.; hawadikoe, A. K.; wadè ka, La. Wa. Lau. Lamb.; hawadikô, Kod.

614. waar = nggini, Kamb. Mang.; nggéni, Tar. Tab. Kod.; nggida, Lew. Kan. Nap. Pal.; géni, La. Wa. Lamb.; béni, Memb.; bēj, A. K. Wan. K.; njè, Lau.

615. wanneer = pirang, Kamb. O. S. W. S.; pira pô, La.; piri ka, Kod.

616. waarom = kanggikina, Kamb. Tar.; kanggèkina, Tab.; kanggâkina, Lew. Kar. Nap.; wâkina, Mang.; kanggârikoe, Kan.; kanggâroekoe, Pal.; gârikina, A. K.;
kâdi, Memb.

pèna, Kod.;
apa, La. Wa. Lau.; aga, Lamb.;
vgl. 607.

617. ik = njoengga, Kamb. O. S.; jânoe, Kan. Pal.; jawa, Memb.; njoea, A, K.; njanga, Wan. K.; rgawa, La.; rawa, Wa.; jauwa, Lau.; nauwa, Lamb.; jajoe, Kod.

618. gij = njoemoe, Kamb. Mang.; njomoe, O. S.; joemoe, Pal.; au, A. K.; ooe, Wan. K.;
rgooe, La.; rooe, Wa. Lau.; jooe, Lamb. Kod.;
jona, Memb.

619. hij = njoena, Kamb. O. S.; jina. Kan. Nap. Pal. Memb.; nija, La. Wa. Lau.; dija, Kod.;
nâmoe, A. K. Wan. K.;
nâdô, Lamb.

620. wij (exclus.) = njoema, Kamb. O. S.; njâmi, Kan. Nap. Pal.; jâmi, Memb.; njiâma, A. K.; njèma, Wan. K.; rgâmè, La.; râmè, Wa.; jâmè, Lau.;
jâma, Kod.;
dima, Lamb.

621. wij (inclus.) = njoeta, Kamb. O. S.; njita, Kan. Nap. Pal.; jita, Memb. Lamb.;
doeta, A. K. Wan. K.; rgitô, La.; ritô, Wa.; itô, Lau.; rgita, Kod.

622. ik zelf = njoengga wiki, Kamb.; njoengga wéki, Tar.; njoengga wâki, Mang. Tab. Lew.;
jânoe wikoe, Kan. Nap. Pal.;
jawa mèsa, Memb.; njoea méhâgoe, A. K.; jajoe kaméhang, Kod.;
rgawa wêki, La.; rawa wai na, Wa.; jawa kanoea, Lau.

623. gijlieden = njimi, Kamb. Mang.; njémi, O. S. A. K.; njâmoe, Kan.; jioemoe, Pal.; jimi, Memb.; njiâmô, Wan. K.; rgîmi, La.; rîmi, Wa.; jîmi, Lau. Kod.; nami, Lamb.

624. zij = njoeda, Kamb. O. S.; jida, Kan. Nap. Pal. Memb. Lau. Lamb.; rgida, La.; rida, Wa.;
sâmoe, A. K.; hâmoe, Wan. K.;
(hâmoe = goed, S. O.).

625. mijn = nggoe, Kamb. O. S. Memb. Wa. Kod.; goe, A. K. Lau. Lamb.; koe, Wan. K. La.

626. ons = ma, nda, Kamb. O. S. W. S.; ma, ta, La.

627. uw = moe, mi, Kamb. O. S. W. S.

628. zijn = na, Kamb. O. S. W. S.

629. hun = da, Kamb. O. S. W. S.

630. wie = nggamoe, Kamb.; ngga, Tar. Lew.; nggai, Tab.; hèra, Kan. Nap. Pal.; gèrau, A. K.; ngâua, Wan. K.; gâra, La. Wa. Lau.; nggâra, Kod.; ija ka, Lamb.;
âpa nggamoe, Mang.
631. wat = nggâra, Kamb. O. S.; gâ, A. K. Wan. K.; aga, Lamb.;
âpa, La. Wa. Lau.; âpa ngga, Mang.; pâpa, Kod.
632. deze = jeàna, Kamb.; jèna, O. S.; jana, Kan. Nap. Pal.; nija, Memb.; nawa, Wa.; nèè, Lau.; nèda, Lamb.
633. die = nina, Kamb. Mang. Tar. Kan. Nap. Pal.; neina, Tab. Lew. A. K.; gida, La.;
nâka, Wa.; nèkè, Lau.
634. die (veraf) = noena, Kamb. Mang. Tar.; nauna, Kar. Tab. Lew.; nolau, Memb.;
êti, La.; etoe, Kod.
635. hier = jéhoe, Kamb. Mang.; jèhoe, Tar.; jahoe, Kar. Tab.; jasoe, Lew.; jatsjoe, Kan. Nap. Pal.;
sia, Memb.; jagi, A. K. Wan. K.; niga, La.; ni'i, Lamb.; jira, Kod.; nèrè, La.; nèri Lau.
636. daar = lai noe, Kamb. Mang. Tar. Nap.; lai nau, Kar. Tab. Lew.; toe noe, Kan.; ta nè, Pal.; hai lau, Memb.; neilau, A. K.;
nèkè, La. Wa.;
nètè bali, Lau.; bali, Lamb.;
ônônô, Kod.
637. zeker = lânga tâka, Kamb. O. S. W. S.
638. misschien = ka ihi nja ka, Kamb. O. S.; ka ihoe nja ka, Mang. Kar.; pénja ka, Kan. Nap. Pal.; pènja ka, A. K.;
lâka sé nggi, Memb.;
è ja pôgè, La. Wa. Lau.; ba pôgè, Lamb.; pèrgè ni ka, Kod.
639. en = dângoe, Kamb. O. S. W. S.
640. neen = ndéa, Kamb.; ndèa, Mang. Tar. Kar.; nda'a, Tab. Lew. Kan. Nap. Pal. Wan. K.; da'a, A. K.; nijadoe, Kod.; inda ki, La. Wa. Lau.;
aita, Memb.; wali, Lamb.
641. ja = wôa, Kamb. O. S.; ôwa, Mang. Kar.; ôâ, Kan. Nap. Pal.; ôô, Memb. Wa.; ōō, A. K. Wan. K. La. Kod.;
wé, Lau. Lamb.
642. niet (imp.) = âmboe, Kamb. O. S. Memb. Kod.; âboe, A. K. Wan. K.; ndau, La. Wa. Lau.;
ila, Lamb.; ilau, Wai B.

643. slechts = â, Kamb. O. S. W. S.

644. zijn = ningoe, Kamb. Mang. Tar.; neingoe, Tab. Kar. Lew. A. K.; néngoe, Kan. Nap. Pal.; éngoe, Wan. K.; nèngô, Kod.;
ō, Memb.;
rgâ'i, La.; wâ'è, Wa. Lau.;
dani, Lamb.

645. een = diha, Kamb. O. S. A. K.; sisa, Memb.; ija, La. Wa. Lau.; isa, Lamb.; iha, Kod.

646. twee = doea, Kamb. O. S. Kod.; dôa, Lew.; dô, Tar. Tab.; dōēāda, Memb. W. S.

647. drie = tiloe, Kamb. Mang. Kan. Nap. Pal. A. K. Wan. K.; téloe, Tar.; teiloe, Kar. Tab. Lew.; taula, Memb.; tauda, La. Wa. Lau. Lamb.; tâloe, Kod.

648. vier = patoe, Kamb. O. S. A. K. Wan. K.; pata, Memb. La. Wa. Lau. Lamb.; patô, Kod.

649. vijf = lima, Kamb. O. S. W. S.

650. zes = nomoe, Kamb.; nâmoe, Mang. O. S. Memb. A. K. Wan. K.; nâmô, Kod.;
ènè, La. Wa. Lau.; âni, Lamb.

651. zeven = pihoe, Kamb.; pisoe, Lew.; pitoe, Mang. O. S. W. S.; poetsjoe, Kan. Nap. Pal.

652. acht = waloe, Kamb. O. S. Memb. A. K. Wan. K.;
pondopata, La. Wa. Lau. Lamb.; pondopatô, Kod.;
(pondopata = tweemaal vier).

653. negen = hiwa, Kamb. O. S.; siwa, Lew. Memb. A. K. Wan. K.; iwa, La. Wa. Lau.;
kabani isa, Lamb.;
banda'iha, Kod.; (dwz. die niet meetelt).

654. tien = hakamboeloe, Kamb. Mang.; hamboeloe, Ma.; samboeloe, Lew.; haumboeloe, Tar. Tab. Kar. Kan. Nap. Pal.; sakamboeloe, Memb.; saboeloe, A. K.; haboloe, Wan. Lamb.; kamboeloe, La. Wa. Lau.; hakamboloe, Kod.

655. elf = hakamboeloe hau, Kamb.; h. hau, O. S.; sakamboeloe sisa, Memb.; s. hangí, A. K. Wan. K.; k. ija, La. Wa. Lau.; h. isa, Lamb.; h. iha, Kod.

656. twaalf = hakamboeloe dâmboe, Kamb. Mang.; hamboeloe dâmboe, Ma.; samboeloe dâmboe, Lew.; haumboeloe dâmboe, Tar. Tab. Kar. Kan. Nap. Pal.; sakamboeloe doeada, Memb.; saboeloe doeada, A. K.;

haboloe doeada, Wan. K. Lamb.; kamboeloe doeada, La. Wa. Lau.; hakamboloe doeada, Kod.

657. vijftien = hakamboeloe lima, Kamb. Mang; hamboeloe lima, Ma.; samboeloe lima, Lew.; haumboeloe lima, Tar. Tab. Kar Kan. Nap. Pal.; sakamboeloe lima, Memb.; saboeloe lima, A. K.; haboloe lima, Wan. K. Lamb.; kamboeloe lima, La. Wa. Lau.; hakamboloe lima, Kod.

658. twintig = doeakamboeloe, Kamb. Mang.; dôkamboeloe, Tar. Tab.; doeamboeloe, Lew. Kan. Nap. Pal.; doeakamboeloe, Memb. Wa. Lau. Kod.; doeamaboeloe, A. K.; doeakaboeloe, Wan. K. Lamb.; doeadakamboeloe, La.

659. eenentwintig = doeakamboeloe hau, Kam. Mang.; dôkamboeloe hau, Tar. Tab.; doeamboeloe hau, Lew. Kan. Nap. Pal.; doeakamboeloe sisa, Memb.; doeamaboeloe hangi, A. K.; doeakaboeloe hangi, Wan. K.; doeakaboeloe isa. Lamb.; doeadakamboeloe ija, La.; doeakamboeloe ija, Wa. Lau.; doekamboeloe iha, Kod.

660. dertig = tiloekamboeloe, Kamb. Mang.; téloekamboeloe, Tar.; tiloemboeloe, Kan. Nap. Pal.; teiloekamboeloe, Tab.; teiloemboeloe, Kar. Lew.; taulakamboeloe, Memb.; tiloemaboeloe, A. K.; tiloekaboeloe, Wan. K.; têloekamboeloe, La. Wa. Lau. Lamb.; tâloekamboloe, Kod.;
(hoewel men in La. Wa. Lau. zegt: drie = tauda, gebruikt men in de samenstelling „dertig" het woord têloe, tiloe).

661. vijftig = limakamboeloe, Kamb. Mang. Tar. Tab. Memb. La. Wa. Lau.; limamboeloe, Kan. Lew. Nap. Pal. Kar.; limamaboeloe, A. K.; limakaboeloe, Wan. K. Lamb.; limakamboloe, Kod.

662. honderd = hangahoe, Kamb. Mang. O. S. Kod.; sangasoe, Lew. Memb. A. K. Wan. K.; ngau, La. Wa. Lau.; ngasoe, Lamb.

663. tweehonderd = doeangahoe, Kamb. Mang. O. S. Kod.; dôngahoe, Tar. Tab.; doeangasoe, Lew. Memb. A. K. Wan. K. Lamb.; doeangau, La. Wa, Lau.

664. zeshonderd = nomoengahoe, Kamb.; nâmoengahoe, O. S.; nâmoengasoe Lew. Memb. A. K. Wan. K.; nâmôngahoe, Kod.; ènèngau, La. Wa. Lau.; àningasoe, Lamb.

665. duizend = harata, Kamb. O. S.; sarata, Lew. Memb. A. K. Wan. K. Lamb.; rata, La. Wa. Lau.

666. tienduizend = hapakoe, Kamb. O. S.

667. eenmaal = handâkang, Kamb. O. S.; sandâka, Lew. Memb.; Lamb. sadâkang, A.K.; sadèka, Wan. K. Lau.; pamia, La. Wa.; pamihang, Kod.

668 tweemaal = pandoeang, Kamb. Mang.; pandôang, Lew.; pandôngoe, Kar. Tar. Tab. Kan. Nap. Pal.; padoeang, A. K. Wan. K.; padoeada, La. Wa.; padôa, Lau.; padooe, Lamb.; padooengoe, Kod.

669. driemaal = pandiloeng, Kamb. Mang. Kan. Nap. Pal.; pandéloeng, Tar.; pandeiloeng, Kar. Tab. Lew.; pandauloeng, Memb.; padiloeng, A. K. Wan. K.; patauda, La. Wa. Lau. Lamb.; pandalóngoe, Kod.

670. viermaal = pambatoeng, Kamb. O. S. Kod.; pambata, Kan. Nap. Pal. Memb. W. S.; pabatoeng, A. K. Wan. K.

ALPHABETISCHE LIJST.

L

M

N

T

U

V

SOEMBANEESCHE SPREEKWIJZEN.

I. Een vader, wiens dochter reeds beloofd en verzegd is aan een man, die reeds een gedeelte der bruidschat heeft betaald, wil nu om een of andere reden haar weer aan een anderen man geven. Hij roept daarom den nieuwen aanstaanden schoonzoon, dien hij op 't oog heeft, en spreekt hem aldus toe, nadat hij een stuk goed tusschen hen in heeft neergelegd:

nanja ka kamba na hawala;
kata kandjiroe ja la hai,
kata kandjoroe ja la nggoeting;
wânggoe doe â;
djè ja hi nanja kamba na hawala:
ba la watoe dâmboe i ja,
ba la menggit papera i ja;
djâkau ahoe tara ngândoe doe,
djâkau toengoe,
djâkau tara doe,
kata pinja,
wânggoe doe â;
djè ja na,
hi nanja na kamba,
ta bandjâloe ja.

Daar is een stuk goed,
laten wij gelijk afhakken als een kam,
laten wij scherp aanpunten als een schaar, (d. i. laat ons goed afpraten);
zeg ik toch;
daarom is daar een stuk goed,
want zij is als twee steenen,
als twee naast elkaar staande lontarpalmen, (d. i. zij is reeds beloofd aan een anderen man);
of gij zijt een hond met scherpe tanden,
of gij slaan kunt,
of gij u verzetten kunt,

opdat ik 't wete;
zeg ik toch,
daarom is 't toch,
dat daar is een stuk goed,
laten wij 't neerleggen, (d. i. afspreken).

De man durft echter niet goed, bang voor den anderen man, aan wien de vrouw reeds verzegd is, en hij antwoordt dus:

ngarângia na nja,
ânda na nja,
nanja na kamba na hawâla,
ba wâmoe i nda,
wânda:
hi la watoe dâmboe ja,
ba wâmoe i;
djèpa bakoe reàndja,
wilik i ka;
djèpa bakoe moeti,
manggang i ka;
bakoe pakaka â nja,
hada, ndakoe ahoe tara ngândoe,
hada, toengoe ndakoe tara i;
na lâti,
djâka la watoe hau ja,
djâka wâmoe ngga lâti;
djâka la ai hapoengoe ja,
djâka wâmoe ngga lâti;
koe pi doe nja
ngarângia.

Het is een weg,
het is een pad, (d. i. 't is ook een weg; wat gij zegt is wel waar),
daar is een stuk goed,
gelijk gij tot mij zeidet,
(maar) ik zeg u:
als twee naast elkaar staande lontarpalman is zij,
daar gij zegt,
als twee steenen is zij,
daar gij zegt, (daar gij zelf zegt, dat zij reeds beloofd is);
al ben ik aan 't dansen,
ik kijk wel achter mij;

al ben ik aan 't oogsten,
ik pas toch op, (bij al wat ik doe, ben ik hoogst voorzichtig);
naar mijn gedachten:
sta op, ik ben geen hond met scherpe tanden,
sta op, als 't op slaan aankomt, kan ik mij niet verzetten,
(d. i. ik ben er de man niet naar om op te staan en met geweld iets te doen);
als 't dat was:
als zij was als een enkele steen,
wanneer gij dat tot mij zoudt zeggen;
als zij was als een enkele boom,
als gij dat tot mij zoudt zeggen,
ik zou dan wel weten
den weg.

II. Ik kom bij iemand op bezoek, die slaven in zijn bezit heeft, welke nog familie van mij zijn. De gastheer mag nu niet botweg zeggen: o, dat is nog familie van u! Hij begint er aldus over te spreken:

ba tâka doemoe nja ka,
la kaheli hoepoe bangga nggoe,
la maoe roe kawindoe nggoe;
bata wângoe parongoe â
la anakeàda ndokoe,
na mapalo'ang,
na mapamaing;
tana noewa na nja
wâna nggau;
watoe lihi da,
ba wâna nâhoe,
bata rongoe â
djè ja, ba tâka doemoe nja ka;
djâka tana noewa doemoe ha,
djâka watoe lihi doemoe ka,
djâka malânga tâka doe ja,
kata pi â nja, wânggoe doe.

Daar gij nu toch gekomen zijt,
op de zitplaats aan 't eind mijner voorgalerij,
in de schaduw van den rand van mijn dak, (d. i. in mijn huis);
naar wij maar gehoord hebben

van hem, die nog geheel een knaap is,
die ging,
die kwam, (d. i. die maar eens aankwam en weer wegging);
't is doorloopend land van hem, (d. i. hij is van dezelfde landstreek),
zeide hij van u;
't zijn naast elkaar liggende steenen, (d. i. 't is familie),
zeide hij toen,
naar wij maar hoorden;
daarom is 't, daar gij nu toch gekomen zijt,
als gij van hetzelfde land zijt,
als gij naast elkaar liggende steenen zijt,
als 't werkelijk zoo is,
als wij 't slechts weten, zeg ik maar.

De bezoeker antwoordt nu aldus:

ngarângîa na ŋja,
anda na nja,
bau li ja heàna,
koera njimba lokoe,
kandoepoe dindi mara;
nde mili maoe â nggoe ka,
nde hiboe hala â nggoe ka;
tana mapanoewa kâma, hi,
watoe mapalihi ma kâma,
welingoe kawai,
jehoe wai,
la roekoe âpoe ma,
la roekoe bokoe ma.

t Is de weg,
't is het pad,
gelijk gij daar zegt, (d.i. zoo is 't);
een garnaal bij 't versperren der rivier,
een stuk hout, dat vastzit in den oever,

(d. i. gij hebt ze eerlijk gekocht, ze zijn eerlijk uw eigendom, en ik kom ze niet opeischen. Bij 't versperren van een rivier door kleine dammetjes, vangt men garnalen; bij een bandjir blijft afdrijvend hout in den oever vastzitten, dat iedereen mag wegnemen);

ik ben geen voorbijgaande schaduw,
ik ben geen nest in 't riet (verborgen),
(d. i. 't is geen schijn, maar werkelijkheid; 't is werkelijk zoo);
wij zijn van hetzelfde land, toch,
wij zijn twee naast elkaar liggende steenen,
(d. i. wij zijn familie),
van de alleroudste tijden af,
tot nu toe;
van grootmoeders,
van grootvaderszijde.

III. De menschen van Lewa komen oorlog voeren tegen een kampong, welke hun paarden heeft gestolen. Men staat gewapend tegenover elkaar op eenigen afstand. De woordvoerders der beide partijen houden nu eerst dit gesprek:

nggâra tau kau!
peâka nggâra inam,
peâka nggâra amam!
Paramba lendi djawa!
mâla wa hi toe moe!
hioe loeloeng halakoeng,
mbâlâroe mandapoeng;
hioe miting la kandjoânga,
oe rara la palendi!

---

na wâmoe, kiri da!
panggeâla woenggoe,
patawa kadoe,
na maroâmbang maling,
na mboelang mbaroe;
djè hikoe tâka,
koera pande moemoe nggoe,
wai pande rema nggoe,
la kangeau,
la wâda modoeng;
hina doe ka nâhoe,
na lodoe na kawai,
hioe keâla ka lâma,

hioe toâma ka ngaroe,
hikoe kahiloe rongoe,
hikoe mata ita.
Wat voor man zijt gij!
zeg mij, wie is uw moeder,
zeg mij, wie is uw vader!
(d. i. van welken stam en van welke familie zijt gij!).
De andere spreker antwoordt nu:
Paramba lendi djawa,
(d. i. een familienaam uit den stam Lewa).
De spreker van de aangevallen kampong, zegt nu:
Welaan hoe is 't aldus met u,
dat gij zoo'n lange streep vormt,
dat gij zoo breed uitzit;
(d. i. dat gij in langen streep achterelkaar aanloopend zijt gekomen en nu in breede rij hier neerzit);
dat gij zwart ziet in 't dal,
dat gij rood ziet op den berg! (in de schaduw van het dal vormen zij een zwarten hoop, maar op den berg in 't zonlicht zijn hun roode kleederen goed te zien).

De vijandelijke spreker antwoordt:
Daar gij 't zegt, er is oorzaak voor hen!
de beweeglijke nek, (d. i. het paard);
de geringde hoorn, (d. i. de karbouw);
welke is verloren in den avond,
is weggeraakt des morgens;
daarom kom ik.
De spreker van de aangevallen kampong zegt nu:
Garnalen ben ik niet gaan vangen,
op 't water heb ik niet gelet,
(d. i. ik weet er niets van, want de beesten heb ik niet gezien in de rivier, of zij er soms gedronken hebben; want ik ben niet gaan visschen; noch heb ik gelet op de overtrekplaatsen der rivier. Ik heb ze niet zien drinken, noch dat andere menschen ze hebben weggevoerd langs de doorwaadbare plaatsen),
noch gisteren,
noch eergisteren.

Heden voor 't eerst toch,
dezen dag, zooeven,
nu gij (uw) tong tegen mij beweegt,
nu gij mij bereikt met uwen mond,

(d. i. nu gij 't mij zegt. De tong in rust, ligt plat, maar wanneer men spreekt, vormt zij een schuine helling, keàla),

is 't, dat ik 't hoor met mijn oor,
dat ik 't zie, met mijn oog.

IV. Iemand wordt gegrepen bij diefstal of doodslag. Hij verontschuldigt zich door te zeggen, dat hij als slaaf door zijn meester er toe gedwongen is, of dat hij als vrijheer er door zijn vorst is toe aangezocht:

paleàngga ka la doendang
â doekoe;
pambâli ka la mboekoetoe
â doekoe;
amboe toe ka la pandokoe,
amboe toe ka la pandânga;
woeja tanggoe napa
â doekoe;
mândoe tanggoe woendjoeloeng,
ndjara tanggoe ndjaba,
ahoe tanggoe kati.

Men heeft mij bedrogen in 't oproepen,
mij toch;
men heeft mij voorgelogen in 't verwarde,
mij toch;

(toen men mij opriep om dit te doen, heeft men mij de zaak verkeerd voorgesteld (kaleàngga = krom) en mij voorgelogen in deze ingewikkelde zaak. Hij wil dus zeggen: ik dacht geoorloofde weerwraak uit te oefenen, maar men heeft er mij blijkbaar doen inloopen en voorgelogen);

plaats mij niet in 't schuldig zijn,
plaats mij niet in 't misdreven hebben;

(neem mij niet als verantwoordelijke persoon in deze schuld en in dit misdrijf);

een krokodil, wiens deel 't is op den loer te liggen,
dat was ik;
een slang, wiens deel 't is om te omkronkelen,

een paard, wiens deel 't is te bijten,
een hond, wiens deel 't is te bijten;
(d. i. ik was maar 't werktuig in de hand van mijn meester).

V. Een weduwe of weduwnaar zegt van zich zelf:

koe ndjara hakahéaung;
koe tau hakaâtoeng;
koe manoe mila;
koe ahoe oeloe ndjârang;
koe karâmbo'a,
mande pingoe wai.

Ik ben een alleen loopend paard;
ik ben een alleenstaand mensch;
ik ben een verweesde kip;
ik ben een hond jankend verdwaald;
ik ben een karbouw,
welke geen water weet (te vinden).

VI. Ta djoengga, ta talili,
ta loedoe, ta parândjang,
mandapoe ta papera.

Laten wij op de guitaar spelen, laten wij op de fluit spelen,
laten wij zingen, het tegelijk doen,
laten wij naast elkaar gaan zitten.

Dit zeggen twee jongelui tegen elkaar, wanneer zij innige vriendschap met elkaar willen sluiten.

VII. Djâka koe rongoe rau,
djâka koe ngita kaloeng,
koe bera nja paraing,
koe likoe nja tanawang.

Als ik 't van verre hoor,
als ik 't maar vaag zie,
zal ik hem de kampong verwoesten,
zal ik hem krijgsgevangenen binden.

Tusschen twee kampongs bestaan reeds lang allerlei kwestie's. 't Geduld is ten einde en nu zegt de een: als ik nog eens bij geruchte hoor of denk te zien, dat hij mij overlast aandoet, zal ik 't als een oorlogsverklaring opvatten en hem komen beoorlogen.

VIII. Pamalo'ang bânggi Haoe,
pamareri mata djawa.
Slank van lendenen als een Savoenees,
met amandeloogen als een vreemdeling,
(d. i. een Chinees).

IX. Woea kapilitoe nggoe ha,
woea kandjiloe nggoe ha.
't Zijn mijn kleine pisangvruchten,
't zijn mijn kandjiloe vruchten.

(kapilitoe = de onderste kleine groene vruchten van een pisangtros; kandjiloe = een soort boom met kleine roode vruchten, oneetbaar).

Men vraagt iemand: wat zijn dat toch allemaal voor menschen in uw huis? Dan antwoordt hij: och, 't zijn maar slaven, oneetbare vruchten, welke niets waard zijn.

X. Het Gouvernement noemt men:
ina nda la wai,
ama nda la wai.
Onze moeder op 't water,
onze vader op 't water;
(van over de zee tot ons gekomen).
Zijn eigen vorsten noemt men:
ina nda la mara,
ama nda la mara.
Onze moeder op 't land,
onze vader op 't land.

XI. Men zegt van iemand, die krijgsgevangen is gemaakt en gebonden is meegevoerd:
la tangga kâha,
la likoe djàritoe.
In 't nauwe blok,
in 't vastgesnoerde touw.

XII. Men zegt van iemand, die van een bepaalde zaak nauwkeurig op de hoogte is:
na wē na maramoek,
na roeha na manjoâmba.

Een varken, dat in de modder wentelt,
een hert, dat een ligplaats maakt in 't gras.

XIII. Koe pangga ja na rehi,
koe liti ja na poeloeng.
Ik heb overschreden den afgesproken tijd,
ik heb getrapt op 't afgesprokene;
(d. i. een belofte verbreken).

XIV. Van iemand die gevlucht is en zich schuil houdt, zegt men:
la djami makaloetoe,
la woekoe witoe mbâpa.
In 't verwarde struikgewas,
in de neergetrapte alang-alang.

XV. Nde moâwâl mapabetang,
nde manoe mapabaka.
Geen viertouwig orakelsnoer, dat tegen hield,
geen kip, welke er zich om bekommerde.

Een ramp of ongeluk, welke iemand onverwacht en onafwendbaar is overkomen. Geen orakelsnoer noch kippendarm had gewaarschuwd, dat onheil dreigde.

XVI. Koe ndjara ndjili
koe ahoe ôndja.
Ik ben een vermoeid paard,
ik ben een uitgeputte hond.
Dit zegt men, wanneer men genoeg van een zaak heeft, b. v.
van 't zoeken naar een verloren paard.

XVII. Koe woenga nja na liting,
koe haha nja na rehi.
Ik was eerder dan het geschil,
ik was den tijd vooruit;
(d. i. ik heb 't van te voren wel gezegd, dat 't zoo zou afloopen).

XVIII. Hoeroetoe nggoe nja ka,
mbâpa nggoe nja ka.
Ik ben aan 't overhellen,
ik breek af;
(d. i. ik beken het gedaan te hebben).

XIX. N d a k o e a n g o e l â n g g i n j a,
n d a k o e a n g o e w i n i n j a.

Ik ben hem geen metgezel geweest in 't gezamenlijk doen,
ik ben hem geen metgezel geweest in 't verbergen.

Wordt men als medeplichtige van diefstal beschuldigd, dan antwoordt men dit: ik heb hem niet geholpen in 't stelen noch ben ik heler van het gestolene.

XX. N a m a k i k o e m a t a k â m a,
m a k a h i l o e r o n g o e k â m a.

Die ons volgt met de oogen,
die ons hoort met de ooren;
(zegt men van den Marapoe, beschermgeest, die ons ziet en hoort).

XXI. N a p a n g g a n g g a k o e t a,
n a k a k o â m b a n g g a w i n o e.

Hij voorziet mij van sirih,
hij voorziet mij van pinang;
(d. i. hij is mijn verloofde).

P a n g g a = één span; de gedroogde sirihvruchten worden aaneengeregen en dan opgerold tot rollen van één span breedte;

k a k o â m b a = bladscheede van de pinangbloesem; men naait er zakjes van en bewaart er de gedroogde pinangvruchten in.

XXII. N i n g o e m a r o h o e j a l a t i b o e,
m a w i n d o e j a l a w i n o e.

Er is iemand, die haar ombonden heeft als suikerriet,
die haar omspannen heeft als pinangboomen;
(d. i. deze vrouw is reeds besproken en beloofd aan een ander).

Suikerriet laat men groeien in groote bossen; wanneer 't nu opgeschoten is, dan wordt 't geheel met een touw opgebonden, opdat 't niet uit elkaar groeie, maar goed recht opschiete. 't Groeit dus niet meer *vrij*, maar *gebonden*.

Een aanplant van pinangboomen wordt met een touw omspannen, als teeken, dat de boomen van iemand zijn en niet zoo maar in 't wild groeien.

XXIII. M a t o e a k a b a m a t a k a k a,
m a l a i l o e n g g i k a k a.

Ik ben reeds volwassen van gezicht,
ik ben reeds lang van haar;
(d. i. ik heb den huwbaren leeftijd reeds bereikt).

Een variant hiervan is:

Na malai loenggi nggoe,
na matoea tau nggoe.

Lang is mijn haar,
volwassen is mijn lichaam.

XXIV. Na pakatâri djala ja,
na paroemba rara ja.

Zij is als een verscheurd vischnet,
zij is als verdord gras;

(d. i. zij is geen maagd meer, heeft voor haar huwelijk reeds met een ander geleefd).

XXV. Na kâri ka na kamba na,
na kapoâla ka na wihi na.

Verscheurd is haar wol,
vol wonden is haar been;
(d. i. zij is een slet).

XXVI. Toetoeroe la toengoe oehoe wē,
la toengoe pâni manoe.

Zij is vlijtig in 't voeren der varkens,
in 't voeren der kippen;
(d. i. zij is een goede huisvrouw).

XXVII. Eti wē hē,
manoe tândji oera.

Een recht opgaande varkenslever,
een juiste kippendarm;
(d. i. wees oprecht, spreek de waarheid).

XXVIII. Oerâtoe katâdja,
kandâhâroe karai.

De lijnen nakijken stuk voor stuk,
in 't oog houden en vragen;
(d. i. iemand nauwkeurig ondervragen; een zaak nauwkeurig onderzoeken).

Oerâtoe = de lijnen van darm of lever nazien. Men bedoelt dus met 't eerste: de ingewanden onderzoeken, en met 't tweede lid: de moâwal, 't viertouwig orakelsnoer raadplegen. Dus alle middelen in het werk stellen om achter de waarheid te komen.

XXIX. N i n i m a n g g o e n j a k e à l a,
l i n d i m a n g g o e n j a a i.
Ik loop op den rand van een afgrond,
ik loop over een boomstam;
(d. i. ik ben in een gevaarlijke positie).

Dit zegt b. v. een slaaf, die weggeloopen is van zijn heer; of een man, die een vrouw geschaakt heeft.

XXX. N i t o e m a l i r o e n g g o e n j a,
w â l a h a w o e r o e t o e n g g o e n j a.
Ik ben een verre haarwortel,
ik ben een weggewaaide bloem;
(d. i. ik ben een verre bloedverwant van hem).

N i t o e = de fijne dunne haarwortel van een plant; vandaar a i n i t o e = sandelhout, dat dus niets te maken heeft met n i t o e = geest, van andere talen, gelijk men tot nu toe gewoonlijk aannam.

XXXI. N d a k o e t a r i p a p a,
n d a k o e k a p a l e b a.
Ik ben niet als een afgerukte helft,
ik ben geen afzonderlijk staande k a p a;
(d. i. ik wil er mij niet aan onttrekken; ik wil mij niet afzonderlijk houden, als gij ook mee doet).

K a p a = een strandplant, die steeds alleen groeiend voorkomt.

XXXII. R â n d i j a l a l a n g a,
j o e b o e l o e j a l a k a m b í.
De l a n g a-vruchten aaneen rijgen,
de boontjes in bosjes binden.

Dit wil zeggen: beslag gaan leggen op een huwbaar meisje. De oogst is rijp, het meisje is huwbaar. Men moet de oogst binnen halen, opdat er geen dieven komen stelen. Het meisje moet besproken worden, voordat een ander haar weghaalt.

Zoo spreekt een meisje van haar verloofde: n a m a h â l a k a p a k a r â n d i = die mij reeds heeft gebonden.

XXXIII. Â k â l o e p a r a i,
h o e r â t o e h a p a p a.
Soldeersel, dat onverwachts los laat,
aan de eene zijde gekleurd,

Dit zegt men van iemand, die onbetrouwbaar is, een huichelaar. Men kan nooit op hem aan. Hij is aan de eene zijde effen wit, maar aan de andere zijde is de eigenlijke kleur.

XXXIV. Kapoe nda pahâpa rara ngaroe,
njama nda kokoer ili mata.
Kauw mij een sirihpruim voor rooden mond,
kauw mij klapper voor glimmend gezicht.

Dit zegt men tot een meisje, dat men gaarne trouwen wil. Tot de plichten van een huisvrouw hoort, voor haar man een sirihpruim klaar te maken en hem met uitgekauwde klapper 't lichaam in te wrijven.

XXXV. La lokoe li,
la ânda pala.
Bij de rivier, welke men aandoet,
bij den weg, welken men oversteekt;
(d. i. op de bekende plaats).

XXXVI. La tana mamaliroe,
la lokoe mamarau.
In het verre land,
bij de verre rivier;
(d. i. een onbekende, verafgelegen landstreek).

XXXVII. La tana hau paraing,
la lokoe hau mananga.
In het land, met een andere stamkampong,
bij de rivier met een andere monding;
(d. i. een ander landschap, in onderscheiding van de eigen landstreek).

XXXVIII. La tana nge'a papangga nda,
la lokoe nge'a papala nda.
In 't land, door ons betreden,
bij de rivier, door ons overgetrokken;
(d. i. de door ons bezochte landstreek).

XXXIX. La pambeling ndaung,
la pandjiloeng woelang.
Als het jaar omkeert,
als de maan verwisselt.

Dit zegt men, als men een zaak van zich af wil schuiven: gij moet een ander jaar maar eens weer komen.

XL. Oera ma nda,
la oera ana manoe;
eti ma nda,
la eti ana wē,
bata ngalang,
marara, mabara.
Het was onze lijn,
(die overeenstemde met) de lijnen (van de darmen) van het kuiken;
het was onze lever,
(die overeenstemde met) de lever van het varkentje,
zoodat wij kregen
het roode (goud), het witte (zilver).

Het was ons lot, ons goed fortuin, dat wij rijk zijn geworden. 't Was geen zuiver toeval, maar was aldus door de geesten voor ons weggelegd en bepaald.

XLI. Koe ndokoe pahoepoe bânggi,
koe ndânga pahoepoe nggoroe.
Ik ben schuldig tot aan de lendenen toe,
ik heb misdreven tot aan de hals toe.

Ndokoe = overtreding van de adat; ndânga = van den rechten weg afdwalen, verkeerd gaan. Men wil dus zeggen: ik ben gansch en al schuldig.

XLII. Njoengga lâpâhoe ndokoe nggoe ka,
njoengga lâpâhoe ndânga nggoe ka.
Ik heb overtroffen mijn schuldig zijn,
ik heb overtroffen mijn misdrijf;

(d. i. ik ben meer dan schuldig. Mijn schuld is te groot dan dat die zou kunnen worden verzoend).

XLIII. Tau la watoe ngoedoe,
la tana mâdoe.
Menschen op de onbeweeglijke steenen,
op het drooge land;

(zegt men van de menschenkinderen, die op de aarde wonen, in onderscheiding van):

tau la oema watoe,
la wai mandjoloeng;

bewoners der steenen huizen (holen in de steil rotsachtige oevers) in het diepe water.

Hier bedoelt men mede de zielen der gestorven voorvaderen, geïncarneerd in krokodillen of visschen.

XLIV. La tana toekoe,
la watoe djangga.

In 't oneffen land,
op den hoogen steen;

(d. i. 't bergachtige binnenland, in onderscheiding van 't meer vlakke kustland).

XLV. Paleàwa lakoe na ngga,
pahoeka hada na ngga.

Hij heeft mij gezonden te gaan,
hij heeft mij bevolen op te staan;

(d. i. ik kom niet uit eigen beweging, maar een ander heeft mij gezonden).

XLVI. Lima ndakoe râma,
mata ndakoe ita.

Met de handen raakte ik niet aan,
met de oogen heb ik niet gezien;

(d. i. ik weet er niets van en ben er onschuldig aan).

XLVII. Wihi nggoe ndakoe pangga,
katikoe nggoe ndakoe wingoe.

Met mijn voeten heb ik niet gestapt,
met mijn hoofd heb ik niet gedraaid;

(d. i. ik ben mijn huis niet uit geweest en heb mij niet bewogen van mijn plaats; hoe zou ik er dus iets van af weten?).

XLVIII. Beli na nja ka,
na tau nggoe;
ndjânga na nja ka,
na ndjara nggoe.

Het keert terug,
mijn lichaam;
het draait zich om,

mijn paard;
(d. i. ik zal later wel eens terug keeren).

XLIX. Na mbâlâroe kambiha nggoe,
na bokoel katikoe poengoe nggoe.
Breed is mijn hoef,
groot is de punt van mijn elleboog;
(d. i. ik ben een man van macht en van aanzien).

L. Na koki ka la mbaroe,
na ngadoe ka la maling.
Hij lette op mij des morgens,
hij keek naar mij des avonds.
Dit zegt men van zijn pleegouders, die iemand hebben opgevoed.

LI. Mata ringa ndjoeda,
wihi reàngga mbata.
Oogen snel gesloten,
voeten snel gebroken;
(d. i. plotseling sterven; ringa is een dialect-vorm van reàngga).

LII. Na pangga ndâki ta,
na lakoe ndoetoe ta.
Hij stapt, ons begeleidend,
hij gaat, ons naloopend;
(zegt men van den Marapoe, den beschermgeest, die den mensch op al zijn wegen volgt en bewaart).

LIII. Ndjara ndoemoer,
kambaniroe ndoâlâk.
Het stilstaande paard,
de recht overeind staande paal;
(d. i. het huis).

LIV. Pahâra nja la hoepoe,
patoâma nja la pinoe.
Doe 't stil houden bij het einde,
doe 't bereiken den top;
(d. i. geef ons overvloed. Gewone uitdrukking in het gebed voor een rijken oogst).

LV. M o e p e à k a m o e p a n d o e ' a n g,
m o e p a n i m o e p a n d â h a n g.
Spreek en doe 't goed zijn,
zeg 't en doe 't goed zijn;
(d. i. zeg 't naar waarheid; n d o e ' a = goed, dialect van Laura; n d â- n g = goed, dial. van Kodi).

LVI. L a m b o e r o e m a m a n d i r i,
l a l o d o e m a h a m b â t i.
In de druipende dauw,
in de gloeiende zon;
(d. i. wij zullen u dooden en uw lichaam buiten in de open lucht aan een boom hangen).

LVII. K a p a t a n g g o e n j a r o e k o e n a,
k a n o e k a n g g o e n j a j i o e n a.
Ik spoor op zijn spoor,
ik speur na zijn tong;
(d. i. een verloren beest gaan opzoeken; r o e k o e = voetspoor; j i o e = tong; d. w. z. nagaan waar 't beest aan 't grazen is geweest).

LVIII. A n d o e n g n d a m â l i,
a n d o e n g n d a m b â p a.
Een doodshoofdenpaal, welke niet verrot,
een doodshoofdenpaal, welke niet gebroken wordt;
(d. i. eeuwige vijandschap, door geen vrede te eindigen; a n d o e n g is de paal, waar men de gesnelde hoofden aan ophangt).

LIX. K o e t a p o e j a l a t e r a,
k o e n d â n i j a l a m b o â l a.
Ik stapel goed op goed,
ik zet mand op mand;
(d. i. ik heb eerst mijn zuster aan iemand tot vrouw gegeven en later geef ik ook mijn zoon aan haar dochter ten huwelijk. Dus tweemaal voor een bruidschat zorgen).

LX. L a p i n g g i a i w a n g g a r a r a,
l a w a t o e n g o d o e m b i h a.
Bij den bruinen waringinboom,

bij den onbeweeglijken, wondermachtigen steen;
(d. i. op een heilige plaats, door geesten bewoond).

LXI. Kata panoewa nja,
na likoe na mamboâta,
na ai na mambata.
Laten wij aan elkaar voegen
het touw, dat gebroken is,
het hout, dat gebroken is;
(d. i. afgebroken vriendschapsbanden weder opnieuw aanknoopen).

LXII. Kaboekoeloe ja na tau mboendâba na = roep alle menschen bijelkaar.
(Kaboekoeloe = oprollen van een kluw garen).

LXIII. Djâka ningoe pahili nggoe, papangga nggoe,
toe ja la eti wē, la oera manoe.
Als ik overtreden of misdreven heb,
leg het dan in de lever van een varken, in de darmen van een kip;
(d. i. als ik schuldig ben, laten wij het dan door de geesten laten uitmaken, door na te gaan de lijnen van een varkenslever of de ingewanden van een kip).

Hili = overslaan, dus: zonde door nalatigheid; een onbewuste, onwillekeurige overtreding;

pangga = stappen, ergens opstappen; wil dus zeggen: een zonde met der daad, een welbewuste, opzettelijke overtreding.

LXIV. Nde ngaha nggoe, nde woekoe nggoe =
niet uit eigen vrijen wil; door den nood gedrongen.

Dit zegt b.v. iemand, die van diefstal beschuldigd, antwoordt, dat hij het op last van zijn hoofd of radja gedaan heeft.

Ngaha en woekoe zijn synoniemen van kokoe = uit vrije beweging iets doen.

LXV. Koe kikoeng roemba moeroe,
koe kikoeng wai makahingiroe = ik volg groen gras, ik volg helder water, d. w. z. met een zaak, waar men het niet over eens kan worden of die moeielijk optelossen is, naar den radja gaan, om dien te laten beslissen.

LXVI. K o e k i k o e n g l â t â n g m a p a w a i,

k a m o t o e m a d j a n g g a = ik volg een rijstveld, dat bevloeid wordt, een hoog dijkje in het rijstveld; d. w. z. zich bij een radja in huis begeven, zijn onderhoorige worden.

De natte rijstvelden zijn alleen in het bezit van den radja, daar bij de menschen en de karbouwen bezit om sawah's te bewerken. De kleine man heeft alleen droge rijstvelden, welke hij in den regentijd kan beplanten.

LXVII. K a h i n g g a r i n g g o e n j a l a a i,

t a n j a l a n g i n g g o e n j a l a m a n o e =

ik ben versplinterd als hout,

uitelkaar gejaagd als kippen.

Dit zegt men als de kampong is verwoest en men voor den vijand heeft moeten vluchten in de bosschen.

LXVIII. Meer korte en overdrachtelijke uitdrukkingen, waaraan de Soembaneesche taal zeer rijk is, zijn o. a.

t a m a l a k o e r o e n g = de kamer binnen gaan; d. w. z. trouwen.

In het groote Soembaneesche huis zijn verschillende kleine kamertjes gemaakt voor de getrouwde lui. De ongetrouwde mannen slapen tezamen op een groote balei-balei.

Ook gebruikt men wel de uitdrukking: l e à m b a r l a k o e r o e n g d. i. overstappen (nl. over den drempel) in de kamer.

Verschillende uitdrukkingen voor sterven:

n a m e t i k a = hij is dood; n a k a p o e d a n g k a = hij heeft zijn oogen gesloten;

n a n d j o r o e n d j a r a = het paard is gevallen; n a l a k o e k a = hij is heengegaan;

n a p a n d j o n g o e k a = hij heeft (de menschen) doen samen komen, nl. tot een begrafenis.

L o' a p a t o e n j a w i n o e r a r a = iemand rijpe pinang gaan brengen; d. w. z. bij iemand aanzoek gaan doen om de hand zijner dochter. De jongeling is gewoon zijn toekomstige bruid steeds van sirih en pinang te voorzien.

K o e p i n j a n a i h i k a m b o e n a = ik ken de inhoud van zijn buik; d. i. zijn diepste, verborgen gedachten.

N g g â r a n g g o e n a n g, n g g â r a n g g é t o e n g, w â m o e = wat heb je toch tegen te pruttelen.

N g g o e n a n g en n g g é t o e n g zijn klank nabootsende woorden, zonder speciale beteekenis.

N a m a m e m i, n a m a m a t a p a l o'a- m a i n j a = het gekookte, het rauwe (ongekookte) heen en weer doen gaan. Elkaar van alles wat men heeft mededeelen. Groote vrienden met elkaar zijn.

M i h i w a i, k â r a n g t a n a = het water droogde op, het land werd droog.

Vaste uitdrukking voor: van de oudste tijden af, van het begin der schepping.

K â d j a n g k a d i r o e m a n g i l o e n j o e m o e, k a k o e m â n g o e p a p o e h i n g n j o e n g g a = maak gij maar eerst even de gaten in den grond, dan pas zal ik het (zaad) er wel indoen.

Spreek gij maar eerst, dan zal ik het wel aanvullen.

(K â d j a n g = met een pootstok gaten in den grond maken voor het planten).

N a p e r i w â n g g a u t a u = de menschen gebruiken u om zich mee te wrijven.

Gij zijt veel te goedhartig en de menschen maken er misbruik van, door u alles maar af te nemen, gevraagd of ongevraagd.

P a h â p a l a k a l o e m b o e t o e t a u = sirih kauwen uit de sirhitasch van anderen.

Dit zegt men van een vrouw, die zeer familiaar met andere mannen omgaat, andere mannen aanhaalt.

P a b o r o e n g l a m a r â m b a = iemand gaan aankleeden bij den vorst. Wij zouden zeggen: iemand gaan uitkleeden. Iemand gaan beschuldigen achter zijn rug; iemand gaan zwart maken, gaan belasteren.
